

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS PAŽANGOS DEPARTAMENTO EKONOMIKOS SKYRIUS
PAŽYMA

DĖL ĮMONIŲ BANKROTO ĮSTATYMO NR. IX-216 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (NR. 15-0523-02-I), CIVILINIO KODEKSO 6.410 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (NR. 15-0524-02-I), AKCINIŲ BENDROVIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1835 20, 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 23¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (NR. 15-0525-02-I), ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 120 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (NR. 15-0526-02-I) IR ĮMONIŲ RESTRUKTŪRIZAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-218 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (NR. 15-0558-02-I)

2015-12-16 Nr. NV-4063
Vilnius

1. Projektų rengėjas: Ūkio ministerija.

2. Projektų tikslas, esmė: *Įmonių bankroto įstatymo pakeitimo projektas* parengtas įgyvendinant Vyriausybės programos prioritetinę priemonę „*optimizuoti nemokumo procesų trukmę, sumažinti administravimo išlaidas ir didinti kreditorinių reikalavimų tenkinimą*“, taip pat atsižvelgiant į Pasaulio banko atliktą verslo aplinkos tyrimą „Doing Business 2015“ ir Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitoje „Įmonių bankroto proceso valdymas ir kontrolė“ pateiktas rekomendacijas. Projektu siūloma patikslinti kai kuriuos administravimo išlaidų nustatymo ir mokėjimo tvarkos principus, konceptualiai nekeičiant jau šiuo metu Įstatyme nustatyto reguliavimo, kad administravimo išlaidų sąmatą tvirtina ir atlygį administratoriui nustato kreditorių susirinkimas ir kad Vyriausybė tvirtina bankroto administravimo išlaidų rekomendacinius dydžius. *Projektu siūloma nustatyti, kad kreditorių susirinkimas administravimo išlaidų sąmatą tvirtintų atsižvelgdamas ne tik į Vyriausybės patvirtintus bankroto administravimo išlaidų rekomendacinius dydžius, bet ir į lėšų surinkimo-paskirstymo planą.* Rekomendaciniais dydžiais vadovautųsi teismas, sprenddamas administravimo išlaidų ginčo klausimus. Siekiant spręsti administravimo išlaidų sumos nustatymo ir atlygio administratoriui mokėjimo iki pirmojo kreditorių susirinkimo klausimus, projektu *siūloma apibrėžti būtinas bankrutuojančios įmonės administravimo išlaidas iki pirmojo kreditorių susirinkimo. Būtinomis administravimo išlaidomis būtų laikomos ekonomiškai pagrįstos ir pateisinamos išlaidos, reikalingos administratoriaus funkcijoms, kol kreditorių susirinkimas arba teismas patvirtins administravimo išlaidų sąmatą, vykdyti, ir ne didesnė kaip 5 minimalių mėnesinių algų suma*, kurią, jei įmonės sąskaitoje būtų lėšų, administratorius, kaip kreditorių susirinkimo tvirtinamo atlygio dalį, galėtų išsimokėti iki pirmojo kreditorių susirinkimo. Siekiant padėti administratoriui sudaryti optimalią administravimo išlaidų sąmatą, o kreditoriams lengviau įvertinti administravimo išlaidų poreikį ir nustatyti tinkamą atlygį administratoriui, projektu siūloma nustatyti, kad administratorius pirmajam kreditorių susirinkimui savo veiklos ataskaitoje pateiktų lėšų surinkimo-paskirstymo planą. Projektu taip pat siūloma nustatyti, kad kreditoriams būtų pateikiama ir galutinė administratoriaus veiklos ataskaita, kurioje turėtų būti lėšų surinkimo-paskirstymo plano įgyvendinimo ataskaita. *Atlygis administratoriui būtų nustatomas už visą įmonės administravimo laikotarpį, atsižvelgiant į Vyriausybės patvirtintas Atlygio administratoriui už bankroto administravimą nustatymo taisykles ir negalėtų sudaryti daugiau kaip 40 proc. patvirtintos administravimo išlaidų sumos.* Atlygio administratoriui suma būtų išmokama visa iš karto baigus bankroto procesą arba dalimis bankroto proceso metu, bet ne mažiau kaip 30 proc. atlygio sumos būtų išmokama bankroto proceso pabaigoje, kreditorių susirinkimui įvertinus ir patvirtinus galutinę administratoriaus veiklos ataskaitą. Siekiant greičiau ir paprasčiau spręsti administravimo išlaidų sąmatos tvirtinimo klausimą, siūloma nustatyti, kad *kreditorių susirinkimui nepatvirtinus administratoriaus siūlomos administravimo išlaidų sąmatos, kreditorių susirinkimas turėtų pateikti motyvuotus siūlymus dėl sąmatos patikslinimo. Administratorius motyvuotu prašymu sąmatą galėtų teikti tvirtinti teismui tik nesutikęs pagal kreditorių siūlymus patikslinti sąmatą.* Projektu taip pat *siūloma nustatyti galimybę nutraukti įmonės bankroto bylą ir iškelti restruktūrizavimo bylą, jei įmonės restruktūrizavimo atveju numatoma nauda kreditoriams būtų didesnė nei įmonės bankroto atveju ją likvidavus.*

Kartu su projektu teikiamas *lydimasis Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimo projektas, kuriame siūloma nustatyti galimybę visuotiniam akcininkų susirinkimui priimti sprendimus dėl bendrovės restruktūrizavimo įstatymų nustatytais atvejais, o nemokumo atveju – nustatyti minimalius terminus sušaukti akcininkų susirinkimą, kuriame turėtų būti sprendžiamas įmonės mokumo atstatymo klausimas.*

Kartu su projektu teikiamas *lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo projektas, kuriame siūloma nustatyti administracinę atsakomybę įmonių vadovams ir kitiems atsakingiems asmenims ne tik už pareiškimo teismui dėl bankroto bylos nepateikimą, bet ir už pavėluotą pateikimą.*

Kartu su projektu teikiamas *lydimasis Civilinio kodekso pakeitimo projektas, kiek tai susiję su normomis, reglamentuojančiomis įmonės pirkimą-pardavimą, kai parduodama įmonė, kuriai iškelta bankroto byla.*

Įmonių restruktūrizavimo įstatymo pakeitimo projektas parengtas įgyvendinant Europos Komisijos rekomendaciją 2014/135/ES dėl naujo požiūrio į verslo žlugimą ir nemokumą, taip pat atsižvelgiant į Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitoje „Įmonių restruktūrizavimo proceso valdymas“ pateiktas rekomendacijas ir Pasaulio banko atliktą verslo aplinkos tyrimą „Doing Business 2015“.

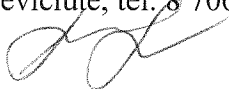
Projektu *siūloma nustatyti, kad įmonės restruktūrizavimo iniciatyvos teisę turėtų ne tik pati įmonė, bet ir kreditorius*, kuriam prievolės įvykdymo terminas yra suėjęs. Siekiant padidinti galimybės restruktūrizuotiis prieinamumą kuo didesniai įmonių skaičiui, projektu *siūloma atsisakyti šiuo metu galiojančios nuostatos, kad bankrutuojanti įmonė negali būti restruktūrizuojama*. Projektu siūloma nustatyti, kad įmonės *restruktūrizavimą vykdant teismo tvarka, restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimas nėra privalomas, ir tuo atveju administratoriaus teises ir pareigas vykdytų įmonės valdymo organas*. Siekiant užtikrinti įmonės ir kreditorių interesų pusiausvyrą, projektu siūloma išsamiau sureguliuoti restruktūrizavimo plano turinį. Projektu *siūloma nustatyti, kad Vyriausybės įgaliota institucija patvirtintų metodiką, pagal kurią turėtų būti rengiami restruktūrizavimo planai*, taip pat kad teismas netvirtintų restruktūrizavimo plano, jei būtų pažeisti reikalavimai restruktūrizavimo plano turiniui, pritarimo jam procedūros, restruktūrizavimo planas teismui nepateiktas laiku ir kt. Projektu *siūloma nustatyti, kad restruktūrizavimo plano projektui būtų pritariama balsuojant kreditorių grupėse. Numatomos trys kreditorių grupės: pirma – kreditoriai, kurių reikalavimai užtikrinti įkeitimu ir (ar) hipoteka, antra – valstybės institucijos, trečia – kiti kreditoriai*. Projektu siūloma numatyti, kad kreditoriai grupėse taip pat balsuotų ir dėl kitų su restruktūrizavimu susijusių klausimų – dėl kreipimosi į teismą dėl restruktūrizavimo bylos nutraukimo, dėl pritarimo restruktūrizavimo plano įgyvendinimo aktui. Projektu *siūloma numatyti, kad tais atvejais, kai ilgiau nei 3 mėnesius nevykdomas arba netinkamai vykdomas restruktūrizavimo planas, kreditorių susirinkimas turėtų teisę kreiptis į teismą dėl restruktūrizavimo bylos nutraukimo*, jeigu tam pritartų bent vienos grupės kreditoriai, kurių reikalavimų suma vertine išraiška sudarytų ne mažiau kaip 1/2 visų teismo patvirtintų tos grupės kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos.

3. Derinimas: projektai derinti su Aplinkos ministerija, Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Žemės ūkio ministerija, Teisingumo ministerija, Europos teisės departamentu, Valstybine mokesčių inspekcija, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba, Valstybės kontrole, valstybės įmone Registrų centru, Lietuvos banku, Teisėjų taryba, Nacionaline teismų administracija, Konkurencijos taryba, Lietuvos savivaldybių asociacija, Nacionaline verslo administratorių asociacija, Nacionaline bankroto administratorių asociacija, Asociacija „Progresyvių administratorių tinklas“, Lietuvos bankų asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos verslo darbdavių konfederacija, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija. Projektai apsvarstyti ministerijų atstovų pasitarimuose. Dėl Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento ir Finansų ministerijos pastabų, į kurias nebuvo atsižvelgta, pridedamos derinimo pažymos.

4. Dalykinio vertinimo išvada: teikiami projektai iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Ekonomikos skyriaus patarėja

Rasa Mulevičiūtė, tel. 8 706 63 926, Rasa.Muleviciute@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, <http://www.ukmin.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2015-12-11 Nr. (35.2-34)-3- 6652

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ TEIKIMO

Vykdydami ministerijų atstovų pasitarimuose priimtus sprendimus (2015 m. lapkričio 17 d. pasitarimo protokolas Nr. 46, 9 klausimas ir 2015 m. gruodžio 1 d. pasitarimo protokolas Nr. 48, 19 klausimas), teikiame patikslintus Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ĮBĮ projektas), Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo Nr. IX-218 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ĮRĮ projektas) ir ĮBĮ projekto lydimuosius projektus: Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.410 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 20, 24 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 23¹ straipsniu įstatymo projektą, ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 120 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

Patikslintuose ĮBĮ ir ĮRĮ projektuose atsižvelgta į Teisingumo ministerijos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos ir į daugumą Finansų ministerijos ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabų, dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, pridedama derinimo pažyma.

Atsižvelgiant į tai, kad projektus Lietuvos Respublikos Seime buvo numatyta svarstyti 2015 m. lapkričio mėnesį ir į tai, kad nuo 2016 m. sausio 1 d. nemokumo politikos sritis perduodama Finansų ministerijai, prašome patikslintus projektus svarstyti skubos tvarka.

PRIDEDAMA:

1. ĮBĮ projektas, iš viso 49 lapai.
2. Civilinio kodekso 6.410 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, iš viso 2 lapai.
3. Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 20, 24 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 23¹ straipsniu įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, iš viso 2 lapai.
4. Administracinių nusižengimų kodekso 120 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, iš viso 2 lapai.
5. ĮBĮ aiškinamasis raštas, 20 lapų.
6. ĮBĮ projekto derinimo pažyma, 9 lapai.
7. Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
8. ĮRĮ projektas, iš viso 34 lapai.
9. ĮRĮ aiškinamasis raštas, 12 lapų.
10. ĮRĮ projekto derinimo pažyma, 6 lapai.

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

Siuzana Ščerbina-Dalibagienė, tel. 870664826, el.p. siuzana.scerbina@ukmin.lt
Dalia Šidagienė, tel. 870664906, el.p. dalia.sidagiene@ukmin.lt

3/14

Nr. 15-0558-02-1
15-0523-02-1
15-0524-02-1
15-0525-02-1
15-0526-02-1

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS

ĮMONIŲ RESTRUKTŪRIZAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-218 PAKEITIMO

ĮSTATYMO,

LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ BANKROTO ĮSTATYMO NR. IX-216

PAKEITIMO ĮSTATYMO,

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 6.410 STRAIPSNIO PAKEITIMO

ĮSTATYMO,

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCINIŲ BENDROVIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1835

20, 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 23¹ STRAIPSNIU

ĮSTATYMO IR

LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ

KODEKSO 120 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO

PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI

2015 m.

Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Pritarti Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo Nr. IX-218 pakeitimo įstatymo projektui, Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 pakeitimo įstatymo projektui, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.410 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 20, 24 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 23¹ straipsniu įstatymo projektui ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 120 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui bei pateikti juos Lietuvos Respublikos Seimui.

2. Įgalioti ūkio ministrą Evaldą Gustą, o jam negalint dalyvauti – ūkio viceministrą Gediminą Onaitį, atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytus įstatymų projektus Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Ūkio ministras

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
teisės ir politikų departamento
direktorius

Arūnas Alekna
2015-12-20

Ūkio ministras

Evaldas Gustas
2015-12-11

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ RESTRUKTŪRIZAVIMO ĮSTATYMO
NR. IX-218 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo Nr. IX-218 pakeitimo įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo Nr. IX-218 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Projektas) parengtas siekiant užtikrinti Europos Komisijos 2014 m. kovo 12 d. rekomendacijos 2014/135/ES dėl naujo požiūrio į verslo žlugimą ir nemokumą (OL 2014 L 74, p. 65) (toliau – Rekomendacija) įgyvendinimą, taip pat atsižvelgiant į valstybinio audito ataskaitoje „Įmonių restruktūrizavimo proceso valdymas“ (toliau – Audito ataskaita) nurodytas rekomendacijas ir Pasaulio banko atliekamo tyrimo „Doing Business“ metodikos nuostatas, kad reguliavimas suteikiantis teisę kreditoriams inicijuoti įmonių restruktūrizavimą, taip pat nustatantis, kad dėl restruktūrizavimo plano turi balsuoti tik tie kreditoriai, kurių civilinėms teisėms ir (ar) pareigoms restruktūrizavimo planas turės įtakos, atskirose kreditorių grupėse, turi teigiamą poveikį verslo aplinkai šalyje.

Projekto tikslas – nustatyti lankstesnes bei veiksmingesnes įmonių restruktūrizavimo procedūras, sudarančias teisinės prielaidas perspektyvių įmonių finansinius sunkumus išspręsti kuo ankstyvesniu laikotarpiu, kai dar galima išvengti nemokumo ir užtikrinti verslo tęstinumą, ir panaikinti piktnaudžiavimo įmonių restruktūrizavimu galimybes.

Pagrindiniai Projekto uždaviniai yra sudaryti sąlygas kuo didesniai perspektyvių įmonių skaičiui pradėti restruktūrizavimo procedūras, suteikti teisę kreditoriams inicijuoti įmonės restruktūrizavimo procesą, skatinti įmones ir kreditorius ieškoti įmonės finansinę būklę gerinančių sprendimų ne teismo tvarka, mažinti įmonės restruktūrizavimo išlaidas, įtvirtinti įstatyme restruktūrizavimo administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo pagrindines nuostatas, užtikrinti skolininko ir kreditorių teisių pusiausvyrą, taip pat aiškiai apibrėžti restruktūrizavimo ir bankroto procesų teisinį santykį.

Atsižvelgiant į tai, kad keičiama daugiau kaip pusė Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo (toliau – ĮRĮ) straipsnių, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymu, visas įstatymas dėstomas nauja redakcija, nors likusios, su Projekto tikslais nesusijusios, įstatymo nuostatos išlieka nepakitusios.

2. Projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Projektas inicijuojamas atsižvelgiant į Europos Komisijos 2014 m. kovo 12 d. rekomendaciją 2014/135/ES dėl naujo požiūrio į verslo žlugimą ir nemokumą, į Audito ataskaitą ir į Lietuvos Respublikos Vyriausybės išreikštą siekį pagerinti verslo aplinką Lietuvoje, atsižvelgiant į Pasaulio banko atliekamo tyrimo „Doing Business“ metodikos nuostatas.

Projekto rengėjas – Ūkio ministerija. Projektą parengė Ūkio ministerijos Įmonių teisės ir nemokumo politikos departamento (direktorė – Audronė Railaitė, tel. 870 664 741, el. p. Audrone.Railaite@ukmin.lt) Nemokumo politikos skyriaus (vedėjas - Žydrūnas Paškauskas, tel. 870 664 662, el. p. Zydrunas.Paskauskas@ukmin.lt) patarėja Siuzana Ščerbina-Dalibagienė, tel. 870 664 826, el. p. Siuzana.Scerbina@ukmin.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu ĮRĮ 6 straipsnyje nustatyta, kad įmonės restruktūrizavimą gali inicijuoti tik pati įmonė, kreditoriams tokia teisė nėra suteikta.

ĮRĮ 4 straipsnyje apibrėžtose įmonių restruktūrizavimo taikymo sąlygose nurodyta, kad bankrutuojanti įmonė, taip pat įmonė, kuriai nuo teismo sprendimo baigti įmonės restruktūrizavimo bylą ar nutarties nutraukti bylą tam tikrais pagrindais praėjo ne mažiau kaip 5 metai, negali būti restruktūrizuojamos.

Restruktūrizavimo plano projektas teismui turi būti pateiktas tvirtinti ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos. Teismas restruktūrizavimo administratoriaus ar įmonės valdymo organo prašymu turi teisę vieną kartą pratęsti šį terminą, bet ne ilgiau kaip vienam mėnesiui (ĮRĮ 14 straipsnio 5 dalis).

ĮRĮ 14 straipsnio 3 dalis ir 25 straipsnio 1 dalies 8 punktas nustato, kad kreditorių susirinkimo sprendimas pritarti restruktūrizavimo planui arba pritarti restruktūrizavimo administratoriaus siūlymui kreiptis į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos nutraukimo, jeigu nevykdomas arba netinkamai vykdomas restruktūrizavimo planas, arba kreiptis į teismą dėl restruktūrizavimo bylos nutraukimo, yra priimami kreditorių, kurių reikalavimų suma vertine išraiška sudaro ne mažiau kaip 2/3 visų teismo patvirtintų kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos. Dėl pritarimo restruktūrizavimo planui balsuoja visi kreditoriai, nepriklausomai nuo to, ar restruktūrizavimo planas turės įtakos jų civilinėms teisėms ir (ar) pareigoms. Taip pat ĮRĮ nėra išskirtos atskiros kreditorių grupės.

Vadovaujantis ĮRĮ 14 straipsnio 6 dalimi, teismo nutartis patvirtinti restruktūrizavimo planą yra galutinė ir neskundžiama.

Restruktūrizavimo administratoriaus dalyvavimas yra privalomas visose įmonių restruktūrizavimo bylose nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos iki teismo nutarties nutraukti įmonės restruktūrizavimo bylą ar baigti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos (ĮRĮ 9 straipsnio 2 dalis, 15 straipsnio 1 dalis, 7 straipsnio 8 dalies 2 punktas).

Restruktūrizavimo administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo pagrindiniai principai ir nuostatos, tokios kaip minimali suma vienam draudžiamajam įvykiui ir visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus, taip pat koks yra draudimo objektas ir kas laikoma draudžiamuoju įvykiu, nėra nustatytos įstatyme.

ĮRĮ nėra nustatyta pareiga restruktūrizavimo administratoriui reguliariai informuoti teismą, kreditorių susirinkimą (komitetą), įmonės valdymo organą, įmonės dalyvių susirinkimą, savininką arba valstybės ar savivaldybės įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją apie restruktūrizavimo plano vykdymo eigą.

Nors ĮRĮ 26 straipsnio nuostatos reguliuoja restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimo nutarimų priėmimo tvarką, tačiau įstatyme nėra pakankamai išsamiai apibrėžta restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimo sušaukimo tvarka, kreditorių nutarimų įforminimas, neįtvirtinta galimybė kreditoriams balsuoti elektroninių ryšių priemonėmis.

Praktikoje pasitaiko situacijos, kai įmonės piktnaudžiauja ĮRĮ 8 straipsnio suteikiamomis galimybėmis sustabdyti išieškojimus pagal įmonės skolas, taip pat palūkanų ir netesybų skaičiavimą. Įmonės kreipiasi į teismą dėl restruktūrizavimo bylos iškėlimo, tačiau nustatytais terminais nepateikia restruktūrizavimo plano, nevykdo plano arba jį vykdo netinkamai, nepateikia plano įgyvendinimo akto, teismui pateikia įstatymo reikalavimų neatitinkantį planą, todėl teismas

priima sprendimą nutraukti restruktūrizavimo bylą (IRĮ 28 straipsnio 1 dalis). Vis dėlto, tai neapriboja įmonės galimybių pakartotinai kreiptis dėl restruktūrizavimo bylos jai iškėlimo ir vėl naudotis restruktūrizavimo proceso metu suteikiamomis lengvatomis. Pažymėtina, kad restruktūrizavimo tikslas padėti perspektyviai įmonei įveikti finansinius sunkumus, taikant įvairias ekonomines, organizacines priemones, išlaikant pusiausvyrą tarp skolininko ir kreditorių interesų. IRĮ 28 straipsnio 2 dalis nustato, kad įsiteisėjęs teismo nutarčiai nutraukti įmonės restruktūrizavimo bylą, jeigu nustatytais terminais restruktūrizavimo planas nebuvo pateiktas, planas buvo nevykdomas arba vykdomas netinkamai, nebuvo pateiktas plano įgyvendinimo aktas, ir jeigu yra kitų Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatyme nurodytų bankroto bylos iškėlimo sąlygų, teismui turi būti pateiktas pareiškimas dėl įmonės bankroto bylos iškėlimo Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo nustatyta tvarka, tačiau praktikoje nutraukus restruktūrizavimo bylą paprastai bankroto klausimas nėra sprendžiamas.

IRĮ nėra įtvirtinta priešpriešinių vienas kitų reikalavimų įskaitymo galimybė, kai toks įskaitymas galimas pagal mokesčių įstatymuose nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymo nuostatas.

Vadovaujantis IRĮ 2 straipsnio 4 punktu nustatoma, kad fizinio asmens, siekiančio įgyti teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas, žinių patikrinimą atlieka Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisija. Ji taip pat rengia kvalifikacijos egzaminą pagal jos patvirtintą restruktūrizavimo administratorių atestavimo programą (IRĮ 17 straipsnio 1 dalis.).

IRĮ 18 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad restruktūrizavimo administratoriaus pažymėjimas galioja neterminuotai, tačiau to paties straipsnio 3 dalis nustato sąlygas kada šis pažymėjimas yra panaikinamas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Siekiant sudaryti teisinės prielaidas kuo anksčiau pradėti įmonių restruktūrizavimą ir atsižvelgiant į Pasaulio banko tyrimo „Doing Business“ verslo aplinkos nemokumo srityje vertinimo metodiką, pagal kurią nemokumo reguliavimo kokybės įvertis didėja, jei teisinis reguliavimas suteikia galimybę kreditoriams inicijuoti įmonės restruktūrizavimą, Projekte siūloma nustatyti, kad įmonės restruktūrizavimo iniciatyvos teisę turi ne tik pati įmonė, bet ir kreditorius, kuriam prievolės įvykdymo terminas yra suėjęs. Kreditorius, kuriam prievolės įvykdymo terminas yra suėjęs, ir siekiantis, kad būtų pradėtas įmonės restruktūrizavimas, kreipiasi į įmonę su reikalavimu įvykdyti prievolę, o jeigu įmonė jos įvykdyti negali, siūlydamas sudaryti susitarimą dėl pagalbos prievolėms vykdyti. Prievolei įvykdyti arba susitarimui dėl pagalbos prievolėms vykdyti sudaryti kreditorius nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų laikotarpį nuo kreipimosi įteikimo įmonei dienos. Jeigu per šį laikotarpį kreditorius nesudaro susitarimo dėl pagalbos prievolėms vykdyti, kreditorius (kreditoriai), kurio pradelsti reikalavimai įmonei viršija 10 teisės aktuose nustatytų minimalių mėnesinių algų, įgyja teisę kreiptis į teismą dėl restruktūrizavimo bylos įmonei iškėlimo. Pradelstų reikalavimų dydžio nustatymas grindžiamas tuo, kad restruktūrizavimas neturėtų būti naudojamas pakeisti Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse įtvirtintoms individualioms prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonėms. Pažymėtina, kad Jungtinių Tautų tarptautinės prekybos teisės komisijos UNCITRAL Nemokumo teisės teisėkūros gairėse (toliau – UNCITRAL Nemokumo teisėkūros gairės) taip pat nurodoma, kad atsižvelgiant į vieną svarbiausių

restruktūrizavimo tikslų – padidinti turto vertę ir dėka verslo struktūrinių pokyčių tęsiamos ūkinės komercinės veiklos padidinti kreditorių reikalavimų tenkinimo galimybes, yra labai pageidautina, kad teisė inicijuoti įmonės restruktūrizavimą nebūtų suteikiama išimtinai tik pačiai įmonei.

Atsižvelgiant į Rekomendacijos nuostatą, kad restruktūrizavimo metu kuo daugiau veiksmų būtų galima atlikti nesikreipiant į teismą, o teismas būtų pasitelkiamas tik tais atvejais, kai tai būtina ir proporcinga siekiant apginti kreditorių teises ir kitų suinteresuotųjų šalių, kurias paveiktų restruktūrizavimo planas, interesus, Projekte siūloma nustatyti, kad asmuo, siekiantis, kad būtų pradėtas įmonės restruktūrizavimas, privalo kitai šaliai pasiūlyti sudaryti susitarimą dėl pagalbos prievolėms vykdyti. Jeigu per nustatytą terminą susitarimas dėl pagalbos prievolėms vykdyti nesudaromas, asmuo įgyja teisę kreiptis į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo.

Projekte siūloma nustatyti, kad susitarimą dėl pagalbos prievolėms vykdyti, sudarytų įmonė ir kreditoriai, kurių civilinėms teisėms ir (ar) pareigoms dėl šių kreditorių įmonei suteikiamos pagalbos prievolėms vykdyti šis susitarimas turės įtakos. Apie sudarytą susitarimą dėl pagalbos prievolėms vykdyti įmonės valdymo organas turėtų pranešti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai, tačiau ši informacija nebūtų vieša, taip sudarant prielaidas įmonei išlaikyti konfidencialumą.

Jeigu susitarimas dėl pagalbos prievolėms vykdyti nevykdomas arba netinkamai vykdomas, įmonė arba kreditorius (kreditoriai), kurio pradelsti reikalavimai įmonei viršija 10 teisės aktuose nustatytų minimalių mėnesinių algų, įgytų teisę pateikti pareiškimą teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo nesilaikant ĮRĮ nustatytos tvarkos ir terminų. Tokiu atveju prie pareiškimo teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo turi būti pridėtas susitarimas dėl pagalbos prievolėms vykdyti ir įrodymai pagrindžiantys, kad jis yra nevykdomas arba vykdomas netinkamai. Atsižvelgiant į Audito ataskaitoje pateiktą rekomendaciją ir siekiant užtikrinti teismui ir kreditoriams teikiamų duomenų patikimumą, Projekte taip pat siūloma įtvirtinti reikalavimą įmonei kartu su pareiškimu teismui dėl restruktūrizavimo bylos iškėlimo pateikti ir įmonės turto vertinimo ataskaitą.

Siekiant padidinti galimybės restruktūrizuoti prieinamumą kuo didesniai įmonių skaičiui, Projekte siūloma atsisakyti nuostatos, kad bankrutuojanti įmonė negali būti restruktūrizuojama. Teismai ne kartą yra pažymėję, kad pagrindinis vaidmuo vertinant tikslingumą siekti išsaugoti laikinų finansinių sunkumų turintį subjektą kaip veikiantį rinkos dalyvį tenka įmonės kreditoriams (pavyzdžiui, Lietuvos apeliacinio teismo bylos 2–904/2011, 2–970/2011, 2–1524/2011), todėl Projekte siūloma neapriboti įmonės galimybių tartis su kreditoriais, kaip pagrindiniais restruktūrizavimo proceso naudos gavėjais, ir kartu ieškoti įmonės finansinę būklę gerinančių sprendimų. Bankrutuojančių įmonių restruktūrizavimo ypatumai būtų nustatyti Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatyme. Kartu siekiant apriboti įmonių piktnaudžiavimo restruktūrizavimo procesu galimybes, Projekte siūloma nustatyti, kad jeigu įmonei restruktūrizavimo byla buvo nutraukta, nes restruktūrizavimo planas nustatytais terminais buvo nepateiktas, nevykdomas, pateikto restruktūrizavimo plano teismas nepatvirtino arba nepateiktas restruktūrizavimo plano įgyvendinimo aktas ir nuo šios nutarties įsiteisėjimo dienos praėjo mažiau kaip 5 metai, tokiai įmonei restruktūrizavimo byla pakartotinai gali būti iškelta tik supaprastinta tvarka.

Restruktūrizavimo ir bankroto procesų inicijavimo santykio aiškumo užtikrinimui Projekte siūloma nustatyti, kad jeigu pareiškimas teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo pateikiamas tuo metu, kai teisme nagrinėjamas pareiškimas dėl įmonės bankroto bylos iškėlimo, tačiau teismo nutartis iškelti bankroto bylą dar nepriimta, pareiškimas teismui dėl įmonės

restruktūrizavimo bylos iškėlimo perduodamas nagrinėti pareiškimą dėl įmonės bankroto bylos iškėlimo nagrinėjančiam teismui. Bankroto ir restruktūrizavimo bylų nagrinėjimo sujungimas leis mažinti teismo išlaidas bei užtikrins išsamios informacijos apie įmonę sukaupimą ir analizę.

Atsižvelgiant į Rekomendacijoje įtvirtintą siekį mažinti restruktūrizavimo išlaidas ir į nuostatą, kad teismo skiriamas restruktūrizavimo tarpininkas ar prižiūrėtojas neturėtų būti privalomas, o kiekvienu konkrečiu atveju teismas turėtų spręsti ar tai būtina, Projekte siūloma nustatyti, kad įmonės restruktūrizavimą vykdant teismo tvarka restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimas nėra privalomas. UNCITRAL Nemokumo teisėkūros gairėse pažymima, kad tais atvejais kai įmonės restruktūrizavimo metu įmonės valdymo organai išlaiko įmonės kontrolę ir nėra paskiriamas restruktūrizavimo administratorius, tuomet jo funkcijas įgyvendina pati įmonė. Atsižvelgiant į tai Projekte siūloma nustatyti, kad jeigu restruktūrizavimo administratorius nėra paskirtas, jo teises ir pareigas *mutatis mutandis* įgyvendina įmonės valdymo organas.

Prašyti paskirti restruktūrizavimo administratorių gali įmonė ar kreditorius teikdami pareiškimą teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo. Restruktūrizavimo metu kreiptis dėl restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimo ar atstatydinimo, taip pat siūlyti teismui restruktūrizavimo administratoriaus kandidatūrą, turi teisę restruktūrizuojama įmonė, kreditorių susirinkimas arba kreditorius (kreditoriai), kurių teismo patvirtinti reikalavimai vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos. Restruktūrizavimo administratorius gali būti skiriamas laikotarpiui nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos iki teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą priėmimo dienos ar (ir) laikotarpiui nuo teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą priėmimo dienos iki teismo sprendimo patvirtinti restruktūrizavimo plano įgyvendinimo aktą ir baigti įmonės restruktūrizavimo bylą arba nutarties nutraukti įmonės restruktūrizavimo bylą dienos.

Dėl restruktūrizavimo administratoriaus vykdomos veiklos ir atliekamų funkcijų jo teisinis statusas pasižymi tam tikra specifika, todėl viešųjų juridinių asmenų (pavyzdžiui, asociacijų, labdaros ir paramos fondų, daugiabučių gyvenamųjų namų, garažų ar sodininkų bendrijų, šeimynų ir kt.) veiklos tikslai nesuderinami su restruktūrizavimo administratoriaus veiklos tikslais. Atsižvelgiant į tai, kad privatus ir viešas juridinis asmuo skiriasi ne tik veiklos tikslais, bet ir teismo apimtimi, sandorių, sudarytų pažeidžiant valdymo organų kompetenciją, pasekmėmis, įmonės, kurios restruktūrizavimo administratorius yra viešasis juridinis asmuo, kreditorių teisių apsauga dėl šio administratoriaus veiklos yra mažiau užtikrinta nei tuo atveju, jeigu restruktūrizavimo administratorius būtų privatus juridinis asmuo. Projekte siūloma nustatyti, kad restruktūrizavimo administratoriumi gali būti paskirtas ne bet koks Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo, o privatus Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo. Pažymėtina, kad 2015 metų gruodžio 1 d. duomenimis, viešųjų juridinių asmenų, įtrauktų į Įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas teikiančių asmenų sąrašą, nėra.

IRĮ nustatyta, kad nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos iki teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą priėmimo dienos draudžiama vykdyti visas pinigines prievoles, neįvykdytas iki teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo dienos, įskaitant palūkanų, netesybų ir privalomųjų įmokų mokėjimą, išieškoti skolas iš šios įmonės teismo ar ne ginčo tvarka, nustatyti priverstinę hipoteką, servitutus, uzufruktą, įskaityti reikalavimus, įkeisti, parduoti ar kitaip perduoti įmonės turtą, reikalingą įmonės veiklai tęsti, taip pat sustabdomas netesybų ir palūkanų už visų įmonės prievolių, susidariusių iki teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo dienos, skaičiavimas, ir išieškojimas pagal vykdomuosius dokumentus ir reikalavimų įskaitymas (toliau – sustabdymo laikotarpis). Projekte

siūloma nustatyti, kad teismas gali priimti nutartį leisti netaikyti visų ar dalies šių nuostatų, jeigu tai palengvintų sprendimo dėl restruktūrizavimo plano priėmimą, ir dėl to kreipiasi restruktūrizavimo administratorius arba įmonės valdymo organas. Rekomendacijoje pažymima, kad sustabdymo laikotarpis turėtų deramai atitikti ir skolininko, ir kreditorių interesus, todėl atsižvelgiant į pastarųjų metų reformų valstybėse narėse patirtį sustabdymo laikotarpis turėtų būti nustatomas įvertinant numatomo restruktūrizavimo sudėtingumą ir neturėtų viršyti 4 mėnesių, o jeigu derantis dėl restruktūrizavimo plano daroma akivaizdi pažanga jis gali būti pratęstas, bet negali viršyti 12 mėnesių. Atsižvelgiant į tai, Projekte siūloma nustatyti, kad restruktūrizavimo plano projektas turi būti pateiktas tvirtinti teismui ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos. Teismas restruktūrizavimo administratoriaus arba įmonės valdymo organo prašymu, jei pagrindžiama akivaizdi pažanga svarstant restruktūrizavimo plano projektą, ir tam pritaria kreditorių susirinkimas, turi teisę pratęsti nustatytą terminą. Atsižvelgiant į šiuo metu galiojančias ĮRĮ nuostatas ir siekį, kad restruktūrizavimo procesas būtų operatyvus ir būtų išvengta piktnaudžiavimo šiuo etapu įmonei suteikiamomis prievolių vykdymo sustabdymo galimybėmis, Projekte siūloma nustatyti, kad bendras restruktūrizavimo plano projekto pateikimo teismui terminas negali viršyti 7 mėnesių nuo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos.

Siekiant užtikrinti įmonės ir kreditorių interesų pusiausvyrą, Projekte siūloma išsamiau sureguliuoti restruktūrizavimo plano turinį ir aiškiai apibrėžti atvejus, kuomet teismas netvirtina restruktūrizavimo plano. Atsižvelgiant į Audito ataskaitoje pateiktą rekomendaciją, siekiant didinti sėkmingai baigtų restruktūrizavimo procesų skaičių, numatyti priemonės, kurios užtikrintų kokybišką restruktūrizavimo plano parengimą, Projekte siūloma nustatyti, kad Vyriausybės įgaliota institucija patvirtina metodiką, pagal kurią turės būti rengiami restruktūrizavimo planai, taip pat, kad teismas priima nutartį netvirtinti restruktūrizavimo plano, jeigu buvo pažeisti ĮRĮ nustatyti reikalavimai restruktūrizavimo plano turiniui, pritarimo jam procedūros ar restruktūrizavimo planas teismui nepateiktas laiku; jeigu dėl restruktūrizavimo plano projekte nustatytų priemonių šio plano projektui nepritarusių kreditorių teisė į jų reikalavimų vykdymą sumažėtų labiau negu tuo atveju, jei įmonė nebūtų restruktūrizuojama; jeigu restruktūrizuojamos įmonės verslo plane numatytos naujo finansavimo priemonės nėra būtinos restruktūrizavimo planui įgyvendinti ir nepagrįstai riboja restruktūrizavimo plano projektui nepritarusių kreditorių interesus; jeigu restruktūrizavimo plano projekte nustatytos priemonės akivaizdžiai nepadės įmonei išvengti bankroto ir išsaugoti bei plėtoti veiklą ir jeigu nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo dienos iki teismo nutarties dėl restruktūrizavimo plano priėmimo dienos įmonė nemoka einamųjų įmokų.

Rekomendacijoje yra numatyta, kad siekiant pagerinti sėkmingo restruktūrizavimo tikimybę ir atitinkamai padidinti gelbėjamų perspektyvių įmonių skaičių, teisės aktuose turėtų būti nustatyta, kad sprendimą dėl restruktūrizavimo plano turėtų priimti kreditoriai, kurių civilinėms teisėms ir (ar) pareigoms restruktūrizavimo planas turės įtakos. Pabrėžtina, kad iš visų įmonės kreditorių išskyrimas tik tų kreditorių, kurių civilinėms teisėms ir (ar) pareigoms dėl įmonei suteikiamos pagalbos prievolėms vykdyti restruktūrizavimo planas turės įtakos, yra sąlygotas taip pat ir Pasaulio banko atliekamo tyrimo „Doing Business“ metodikos nuostatos, kad reguliavimas nustatantis, kad dėl restruktūrizavimo plano turi balsuoti tik tie kreditoriai, kurių civilinėms teisėms ir (ar) pareigoms restruktūrizavimo planas turės įtakos, atskirose kreditorių grupėse, turi teigiamą poveikį verslo aplinkai šalyje. Taip pat pažymėtinos UNCITRAL Nemokumo teisėkūros gairių rekomendacijos, kad nemokumo teisė turėtų nustatyti, kad kai restruktūrizavimo plane nėra numatytas tam tikrų kreditorių (ar jų grupių) civilinių teisių pakeitimas, tokie kreditoriai (ar jų

grupės) neturėtų balsuoti dėl plano patvirtinimo. Šiuo diferencijuotu teisiniu reguliavimu, kai dėl restruktūrizavimo plano balsuoja tik tiek kreditoriai, kurie teikia pagalbą įmonei prievolėms vykdyti, siekiama sudaryti prielaidas lengviau priimti sprendimą dėl įmonės restruktūrizavimo ir užtikrinti didesnę restruktūrizavimo plano sėkmingo įgyvendinimo tikimybę, tačiau kartu išlaikant kreditorių, kurių civilinėms teisėms ir (ar) pareigoms restruktūrizavimo planas neturės įtakos, interesų apsaugą.

Be to, Rekomendacijoje taip pat yra siūloma teisės aktuose turėtų nustatyti, kad sprendimą dėl restruktūrizavimo plano priimtų kreditoriai grupėse pagal atitinkamus interesus. Mažiausiai turėtų būti numatytos skirtingos kreditorių, kurių reikalavimai užtikrinti įkeitimu (hipoteka), ir tokio užtikrinimo neturinčių kreditorių grupės. Toks pat siūlymas yra pateiktas ir Audito ataskaitoje bei Pasaulio banko atliekamo tyrimo „Doing Business“ metodikoje. Dėl skirtingų kreditorinių reikalavimų atsiradimo pagrindų ir kitų teisinių aplinkybių, kreditorių padėtis ir interesai įmonių restruktūrizavimo procese nėra tapatūs. Reikalavimas balsuoti kreditorių grupėse leidžia geriau užtikrinti kreditorių lygiateisiškumą ir jų interesų apsaugą, ypač smulkiųjų kreditorių atžvilgiu. Be to, kreditorių skirstymas į grupes užtikrina lygiateisiškumo reikalavimo laikymąsi, kad kreditoriai, turintys vienodo pobūdžio reikalavimus, būtų traktuojami vienodai. Atsižvelgiant į tai, Projekte siūloma nustatyti, kad kreditorių susirinkime dėl pritarimo restruktūrizavimo plano projektui balsuoja kreditoriai, kurių civilinėms teisėms ir (ar) pareigoms dėl įmonei suteikiamos pagalbos prievolėms vykdyti restruktūrizavimo planas turės įtakos, grupėse. Kreditorių grupės yra išskiriamos pagal objektyvius požymius, grindžiančius jų interesų skirtingumą. Vieną grupę sudaro kreditoriai, kurių reikalavimai užtikrinti įkeitimu ir (ar) hipoteka, antrą grupę sudaro kreditoriai – valstybės institucijos, trečią grupę – kiti kreditoriai.

Valstybės institucijos, atstovaujančios valstybei kaip kreditoriui, išskirtos į atskirą kreditorių grupę, atsižvelgiant į problemas, su kuriomis jos susiduria įmonių restruktūrizavimo metu dėl savo kitų kreditorių atžvilgiu išskirtinės padėties. Pažymėtina, kad valstybę kaip kreditorių atstovaujančių valstybės institucijų interesų pobūdis pasižymi specifiškumu, sąlygotu tuo, kad jos atstovauja viešą interesą, dažniausiai neturi pasirinkimo teisės tapti kreditoriumi ar ne, be to, jų mokesčių nuolaidų įmonei suteikimas prilyginamas valstybės pagalbai, kuri yra reguliuojama Europos Sąjungos teisės. Vyriausiasis administracinis teismas byloje Nr. A6-1845/2006 yra pažymėjęs, kad mokesčių surinkimas yra susijęs su viešojo intereso apsauga, nes taip yra gaunama lėšų visos visuomenės poreikiams tenkinti. Be to, valstybės institucijos, tokios kaip Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos ar Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba neturi pasirinkimo, kaip kiti kreditoriai, atsisakyti teikti prekes ar paslaugas įmonei, jei mano, kad įmonė negalės už tai atsiskaityti. Įmonei nemokant privalomųjų įmokų į valstybės biudžetą, šias įmokas administruojančios valstybės institucijos automatiškai tampa kreditoriais. Taip pat labai svarbu pažymėti, kad valstybės reikalavimų vykdyti prievolę atsisakymas, atidėjimas ar pan. yra laikomas valstybės pagalba ūkio subjektams, kuri yra reglamentuojama Europos Sąjungos teisės aktų nuostatomis (tam tikrais atvejais turi būti gautas Europos Komisijos leidimas teikti valstybės pagalbą). Neišskyrus valstybės institucijų į atskirą kreditorių grupę galimos situacijos, kai kiti kreditoriai nuspręš, kad valstybė turi suteikti nuolaidas įmonei, o pagal Europos Sąjungos teisės aktus tai bus laikoma valstybės pagalbos teikimu. Esant valstybės pagalbos teikimo reikalavimų pažeidimams (pvz., nesikreipta dėl leidimo į Europos Komisiją, negautas Europos Komisijos leidimas ar pan.), Lietuvai bus taikomos atitinkamos sankcijos.

Projekte siūloma nustatyti, kad kreditoriai grupėse taip pat balsuotų ir dėl kitų aiškiai Projekte apibrėžtų svarbiausių su įmonės restruktūrizavimu susijusių klausimų, tai yra dėl

kreipimosi į teismą dėl restruktūrizavimo bylos nutraukimo, išskyrus tuos atvejus, kai restruktūrizavimo planas yra nevykdomas arba netinkamai vykdomas, dėl pritarimo restruktūrizavimo plano įgyvendinimo aktui, dėl pritarimo restruktūrizavimo plano projektui, kai kreipiamasi dėl restruktūrizavimo supaprastinta tvarka. Tais atvejais, kai ilgiau nei 3 mėnesius nevykdomas arba netinkamai vykdomas restruktūrizavimo planas arba nemokamos einamosios įmokos, Projekte siūloma suteikti teisę kreditorių susirinkimui kreiptis į teismą dėl restruktūrizavimo bylos nutraukimo, jeigu tam pritaria bent vienos grupės kreditoriai, kurių reikalavimų suma vertine išraiška sudaro ne mažiau kaip 1/2 visų teismo patvirtintų tos grupės kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos. Tokiu reguliavimu siekiama užtikrinti kreditorių galimybę kuo anksčiau reaguoti į pasikeitusias įmonės finansines aplinkybes ir ieškoti būdų savo interesams apsaugoti.

Atsižvelgiant į tai, kad įtvirtinus reikalavimą, kad dėl svarbiausių restruktūrizavimo metu kylančių klausimų reikės gauti kiekvienos kreditorių grupės pritarimą, bus sudėtingiau surasti bendrą visas puses tenkinantį sprendimą, Projekte siūloma sumažinti sprendimui priimti reikalaujamą sprendimui pritariančių kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos dydį nuo 2/3 iki 1/2 visų teismo patvirtintų kiekvienos kreditorių grupės kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos. Pažymėtina, kad tiek Europos Komisijos rekomendacija, tiek UNCITRAL Nemokumo teisėkūros gairės nurodo, kad restruktūrizavimo planui turėtų pritarti kreditorių dauguma, tačiau daugumos dydžio reikalavimai nėra įtvirtinti. Europos Komisijos 2014 metais atliktoje studijoje dėl naujo požiūrio į verslo žlugimą ir nemokumą – valstybių narių galiojančių nuostatų ir praktikos palyginamoji teisinė analizė – pažymėta, kad Europos Sąjungos valstybėse narėse yra didelė kreditorių daugumos restruktūrizavimo planui patvirtinti dydžio įvairovė, kuriai paprastai būdingas paprastos arba kvalifikuotos daugumos reikalavimas. Europos Sąjungoje 1/2 kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos reikalavimą dėl pritarimo restruktūrizavimo plano turi tokios šalys kaip Belgija, Suomija, Vokietija, Italija, Ispanija (*European Commission, Study on a new approach to business failure and insolvency – Comparative legal analysis of the Member States' relevant provisions and practices, 2014*).

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymo nuostatos, kurios pasižymi restruktūrizavimo procesui būdingais požymiais, taip pat numato, kad kreditorių susirinkimo sprendimas dėl pritarimo fizinio asmens kreditorių reikalavimų tenkinimo ir jo mokumo atkūrimo planui laikomas priimtu, kai už jį balsavo kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos (25 straipsnio 6 dalis).

Siekiant užtikrinti restruktūrizuojamai įmonei galimybę tęsti veiklą galiojančiame ĮRĮ yra įtvirtinta galimybė neparduoti įkeisto turto, o įkaito turėtojo pirmenybę tenkinti savo reikalavimus išieškant įsiskolinimą iš hipotekos ar įkeitimo objekto kompensuoti nustatant, kad tuomet įkaitą turinčio kreditoriaus reikalavimai tenkinami pirmąja eile neviršijant įkeisto turto vertės, nes įkaito turėtojas savo pirmenybės teise nesinaudoja ne savo, o įmonės naudai, tam, kad įmonės restruktūrizavimas išvis būtų įmanomas. Pažymėtina, kad šis sprendimas priimamas kreditoriams balsuojant dėl restruktūrizavimo plano vadovaujantis Projekte siūlomomis balsavimo nuostatomis.

Užtikrinant įmonės restruktūrizavimo skaidrumą ir kreditorių bei kitų suinteresuotų asmenų interesų apsaugą, Projekte siūloma nustatyti restruktūrizavimo administratoriui pareigą periodiškai teikti ataskaitą apie restruktūrizavimo plano vykdymo eigą, taip pat detalizuojamas šios ataskaitos turinys, terminai per kiek laiko restruktūrizavimo administratorius turi pateikti papildomą informaciją, jei jos buvo pareikalauta. Įmonės valdymo organui ir restruktūrizavimo

administratoriui įtvirtinama pareiga įmonei restruktūrizavimo metu tapus nemokiai, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po to, kai įmonė tapo nemoki, apie tai informuoti atitinkamai restruktūrizavimo administratorių arba įmonės valdymo organą, kreditorių susirinkimą ir įmonės dalyvių susirinkimą ir kreiptis į teismą dėl restruktūrizavimo bylos nutraukimo ir bankroto bylos įmonei iškėlimo.

Taip pat Projekte siūloma nustatyti išsamesnes kreditorių susirinkimo sušaukimo ir sprendimų priėmimo taisykles, sudaryti galimybę kreditoriams iš anksto balsuoti raštu elektroninių ryšių priemonėmis, jeigu užtikrinamas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti kreditoriaus tapatybę.

Siekiant užtikrinti savalaikį privalomųjų įmokų mokėjimą, Projekte įtvirtinta mokesčių administratoriaus teisė bet kuriuo įmonės restruktūrizavimo metu atlikti priešpriešinių vienušio reikalavimų įskaitymą pagal mokesčių įstatymuose nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymo nuostatas.

Restruktūrizavimas suteikia įmonėms galimybę finansinius sunkumus spręsti ankstyvajame laikotarpyje, kai dar galima išvengti bankroto ir užtikrinti verslo tęstinumą, tačiau siekiant išvengti piktnaudžiavimo šia galimybe, Projekte siūloma nustatyti, kad teismas priimdamas nutartį nutraukti įmonės restruktūrizavimo bylą, jeigu nustatytais terminais nepateikiamas restruktūrizavimo planas; restruktūrizavimo administratorius arba kreditorių susirinkimas pateikia teismui įrodymus, kad nevykdomas arba netinkamai vykdomas restruktūrizavimo planas; pasibaigus teismo nustatytam restruktūrizavimo plano įgyvendinimo terminui, nepateikiamas šio plano įgyvendinimo aktas; teismas nepatvirtina restruktūrizavimo plano, ir jeigu yra kitų Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatyme nurodytų bankroto bylos iškėlimo sąlygų, ta pačia nutartimi sprendžia ir įmonei bankroto bylos iškėlimo Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo nustatyta tvarka klausimą. Atsižvelgiant į tai, teismo nutarties iškelti ar atsisakyti iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo, atsiliepimo į atskiruosius skundus pateikimo terminai yra suderinti su Įmonių bankroto įstatyme nustatytais terminais.

Pagrindinės civilinės atsakomybės draudimo sąlygos, minimali privalomojo draudimo suma, draudimo objektas, draudžiamasis įvykis turi būti nustatyti įstatyme, todėl pagal analogiją su Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymu ir Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymu siūloma ĮRĮ papildyti restruktūrizavimo administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės draudimo nuostatomis. Šios nuostatos šiuo metu yra įtvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. sausio 17 d. nutarime Nr. 41 „Dėl Restruktūrizavimo administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių patvirtinimo“. Šių nuostatų sklandžiam pereinamajam taikymui, atitinkamai yra papildytos Projekto baigiamosios nuostatos.

Pagrindinė Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos paskirtis yra rengti šių administratorių kvalifikacijos įvertinimo egzaminą, todėl siūloma šią komisiją pavadinti Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių egzaminų komisija, o atestavimo programas pervadinti egzaminų programomis.

Atsižvelgiant į tai, kad restruktūrizavimo administratoriaus pažymėjimu yra patvirtinama asmens atitinkama kvalifikacija ir į tai, kad jis galioja neterminuotai (ĮRĮ 18 straipsnio 2 dalis), siūloma atsisakyti restruktūrizavimo administratoriaus pažymėjimo galiojimo panaikinimo. Fiziniams asmenims teisė teikti restruktūrizavimo administravimo paslaugas panaikinama taip pat kaip ir juridiniams asmenims – išbraukiant juos iš Įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas teikiančių asmenų sąrašo (toliau – Sąrašas), todėl Projekte fizinių asmenų išbraukimo iš Sąrašo pagrindai patikslinami atsižvelgiant į pažymėjimo galiojimo panaikinimo pagrindus, kurių

Projekte yra atsisakoma. Šių reguliavimo pakeitimų sklandžiam pereinamajam taikymui, atitinkamai yra papildytos Projekto baigiamosios nuostatos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme nurodytu aiškumo principu ir atsižvelgiant į tai, kad ĮRĮ dėstomas nauja redakcija, Projekte siūloma patikslinti ĮRĮ struktūrą, kad nustatytas teisinis reguliavimas būtų nuoseklus, glaustas ir suprantamas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Numatomo teisinio reguliavimo neigiamų pasekmių nenumatoma. Numatomas reguliavimas leis užtikrinti lankstesnes bei veiksmingesnes perspektyvių įmonių restruktūrizavimo procedūras, siekiant išvengti įmonių nemokumo ir užtikrinti verslo tęstinumą.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtas įstatymas kriminogeninei situacijai, korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimto įstatymo įgyvendinimas siejamas su teigiama įtaka verslo sąlygoms ir verslo plėtrai. Lankstesnės ir mažesnių išlaidų reikalaujančios įmonių restruktūrizavimo procedūros tikėtina skatins įmones susidūrus su finansiniais sunkumais ar numatant, kad artimoje ateityje su jais susidurs, kuo anksčiau pradėti ieškoti įmonės finansinę būklę gerinančių sprendimų, kai dar galima išvengti nemokumo ir užtikrinti verslo tęstinumą. Tai turėtų teigiamą įtaką kreditoriams, darbuotojams, įmonių dalyviams ir apskritai visai šalies ekonomikai.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Siekiant užtikrinti sisteminių požiūrį į nemokumo procesų reguliavimą ir atsižvelgiant į tai, kad Projekte siūloma sudaryti teisinę prielaidas bankrutuojančiai įmonei pradėti restruktūrizavimą, kartu turi būti keičiamas ir Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai bei Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Įgyvendinant priimtą įstatymą bus keičiami šie teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. sausio 17 d. nutarimas Nr. 41 „Dėl Restruktūrizavimo administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių patvirtinimo“.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. liepos 3 d. nutarimas Nr. 831 „Dėl Valstybės institucijų įgaliotų asmenų atstovavimo įmonių bankroto ir restruktūrizavimo procesuose tvarkos aprašo patvirtinimo“.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 15 d. nutarimas Nr. 239 „Dėl kreditorių reikalavimų, kylančių iš piniginių prievolių, atsisakymo, vykdymo terminų atidėjimo ir piniginės prievolės pakeitimo kita prievole, kai įmonei iškelta restruktūrizavimo byla, kai bankrutuojanti įmonė sanuojama arba su ja sudaroma taikos sutartis, taisyklių patvirtinimo“.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. vasario 27 d. nutarimas Nr. 179 „Dėl Teismo skiriamo fizinio asmens bankroto administratoriaus kandidatūros siūlymo teismui taisyklių patvirtinimo“.

5. Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2011 m. balandžio 29 d. Nr. 4-281 įsakymas „Dėl Restruktūrizavimo administratoriaus pažymėjimo išdavimo ir įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas teikiančių asmenų sąrašo sudarymo taisyklių bei Bankroto administratoriaus pažymėjimo ir bankroto administratoriaus padėjėjo pažymėjimo išdavimo ir įmonių bankroto administravimo paslaugas teikiančių asmenų sąrašo sudarymo taisyklių patvirtinimo“.

6. Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2007 m. kovo 23 d. įsakymas Nr. 4-107 „Dėl Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos nuostatų patvirtinimo“.

7. Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2007 m. kovo 23 d. įsakymas Nr. 4-108 „Dėl Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos sudėties patvirtinimo“.

8. Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2010 m. gruodžio 2 d. įsakymas Nr. 4-886 „Dėl Restruktūrizavimo administratorių veiklos priežiūros taisyklių patvirtinimo“.

9. Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. liepos 7 d. įsakymas Nr. 4-464 „Dėl Asmenų, siekiančių teikti įmonių bankroto ir įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas laikinai (vienkartinai) ar įsisteigus Lietuvos Respublikoje, profesinės kvalifikacijos pripažinimo“.

Įgyvendinant priimtą įstatymą bus priimti šie teisės aktai:

1. Projekto 22 straipsnio 6 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos įsakymas dėl ataskaitos apie restruktūrizavimo plano vykdymą turinio patvirtinimo.

2. Projekto 22 straipsnio 6 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos įsakymas dėl restruktūrizavimo plano rengimo metodikos patvirtinimo.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymui įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės, taip pat šių lėšų nebus sutaupyta.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

[R] pakeitimo projekto reikšminiai žodžiai: „restruktūrizavimas“, „restruktūrizavimo administratorius“, „susitarimas dėl pagalbos prievolėms vykdyti“, „bankroto ir restruktūrizavimo administratorių egzaminų komisija“, „kreditorių grupės“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2015-12-11

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮMONIŲ RESTRUKTŪRIZAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-218 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2015 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo Nr. IX-218 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymą Nr. IX-218 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮMONIŲ RESTRUKTŪRIZAVIMO
ĮSTATYMAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas reglamentuoja juridinių asmenų restruktūrizavimą.
2. Šio įstatymo tikslas – sudaryti sąlygas juridiniams asmenims, turintiems finansinių sunkumų ir nenutraukusiems ūkinės komercinės veiklos, išsaugoti ir plėtoti šią veiklą, sumokėti skolas ir išvengti bankroto.
3. Šis įstatymas taikomas visiems Lietuvos Respublikoje įsteigtiems juridiniams asmenims (toliau – įmonės), išskyrus biudžetines įstaigas, politines partijas, profesines sąjungas, religines bendruomenes ir bendrijas, kredito įstaigas, mokėjimo įstaigas, elektroninių pinigų įstaigas, draudimo ir perdraudimo įmones, valdymo įmones, investicines bendroves ir vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkus.
4. Juridinių asmenų veiklą reglamentuojančiuose specialiuose įstatymuose gali būti nustatyti įmonių restruktūrizavimo ypatumai.
5. Įmonių restruktūrizavimo metu kitų įstatymų nuostatos, reglamentuojančios įmonės veiklą, įmonės kreditorių reikalavimų atsisakymą, prievolių vykdymo terminų atidėjimą, privalomųjų įmokų mokėjimą, priešpriešinių vienaarūšių reikalavimų įskaitymą, taikomos tiek, kiek šis įstatymas nenustato kitaip.
6. Bankrutuojančių įmonių restruktūrizavimo ypatumus nustato Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas.
7. Šis įstatymas taikomas tiek, kiek jis neprieštarauja Lietuvos Respublikos finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymui ir Lietuvos Respublikos atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymui.
8. Šis įstatymas skirtas jo priede nurodyto Europos Sąjungos teisės akto taikymui užtikrinti.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Finansiniai sunkumai** – padėtis, kai įmonė negali vykdyti visų ar dalies prievolių ir sumažinti nuostolių, kurie, įmonės nerestruktūrizavus, priverstų ją bankrutuoti.

2. **Įkeitimu ir (arba) hipoteka užtikrinti kreditoriaus reikalavimai** – įmonės kreditoriaus (įkaito turėtojo, hipotekos kreditoriaus) reikalavimai, kurių įvykdymas užtikrintas pagal hipotekos (įkeitimo) sandorį ar priverstinės hipotekos (įkeitimo) pagrindą ir kurių įmonei neįvykdžius įmonės kreditorius (įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius) turi teisę šio įstatymo nustatyta tvarka reikalauti įkeistą turtą parduoti ir iš gautų lėšų pirmiausia tenkinti jo reikalavimus.

3. **Įmonės restruktūrizavimas** – visuma šio įstatymo nustatytų procedūrų, kuriomis siekiama išsaugoti ir plėtoti įmonės veiklą, sumokėti skolas ir išvengti bankroto, gaunant įmonės kreditorių pagalbą prievolėms vykdyti, taikant ekonomines, technines, organizacines ir kitas priemones.

4. **Įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas teikiančių asmenų sąrašas** (toliau – **Sąrašas**) – Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) ar jos įgaliotos institucijos sudaromas sąrašas, į kurį įrašomi asmenys, turintys teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje.

5. **Įmonės restruktūrizavimo byla** – teismo nagrinėjama civilinė byla dėl įmonės restruktūrizavimo teisinių santykių.

6. **Įmonės kreditorius** (toliau – **kreditorius**) – asmuo, turintis teisę reikalauti iš įmonės įvykdyti prievolę.

7. **Įmonės restruktūrizavimo plano paveikiamas kreditorius** – kreditorius, kurio civilines teises ir (ar) pareigas dėl įmonei jo paties suteikiamos pagalbos prievolėms vykdyti tiesiogiai sukuria, pakeičia ar panaikina įmonės restruktūrizavimo planas (toliau – restruktūrizavimo planas).

8. **Pagalba įmonei prievolėms vykdyti** – kreditorių suteikiama pagalba įmonei prievolėms vykdyti, apimanti reikalavimo įvykdyti prievolę termino atidėjimą, reikalavimo įvykdyti prievolę ar jos dalį atsisakymą, prievolės pakeitimą kita prievole ir kt.

9. **Privalomosios įmokos** – Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymų, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme, nustatyti mokesčiai.

10. **Restruktūrizuojamos įmonės einamosios įmokos** (toliau – **einamosios įmokos**) – visi įmonės ūkinei komercinei veiklai užtikrinti reikalingi mokėjimai, įskaitant ir privalomasias įmokas, kurie (kurios) mokami (mokamos) įmonės restruktūrizavimo metu, pradedant nuo teismo nutarties išskelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos.

11. **Valstybė narė** – Lietuvos Respublika ar kita Europos Sąjungos valstybė narė arba Europos ekonominės erdvės valstybė.

12. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Įmonių bankroto įstatyme.

II SKYRIUS

ĮMONĖS RESTRUKTŪRIZAVIMO PRADŽIA

3 straipsnis. Įmonės restruktūrizavimo sąlygos

1. Įmonės restruktūrizavimas gali būti pradėtas, jeigu tenkinamos visos šioje dalyje nurodytos sąlygos:

1) įmonė turi finansinių sunkumų arba yra reali tikimybė, kad jų turės per artimiausius 3 mėnesius;

2) įmonė nėra nutraukusi veiklos;

3) įmonė nėra bankrutavusi;

4) įmonė įsteigta ne mažiau kaip prieš 3 metus iki pareiškimo teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo pateikimo dienos;

5) nuo teismo sprendimo baigti įmonės restruktūrizavimo bylą arba nutarties nutraukti įmonės restruktūrizavimo bylą šio įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytais pagrindais įsiteisėjimo dienos praėjo ne mažiau kaip 5 metai.

2. Jeigu teismas yra priėmęs nutartį nutraukti įmonės restruktūrizavimo bylą šio įstatymo 40 straipsnio 1 dalies 1, 4–6 punktuose nurodytais pagrindais ir nuo šios nutarties įsiteisėjimo dienos praėjo mažiau kaip 5 metai, įmonei restruktūrizavimo byla gali būti iškelta tik supaprastinta tvarka.

4 straipsnis. Įmonės restruktūrizavimo inicijavimas

1. Įmonės restruktūrizavimo iniciatyvos teisę turi įmonė arba kreditorius, kuriam prievolės įvykdymo terminas yra suėjęs.

2. Įmonė, siekianti, kad būtų pradėtas jos restruktūrizavimas, registruotu laišku, per antstolius ar pasiuntinių paslaugų teikėjus kreipiasi į kreditorius, kuriems prievolių įvykdymo terminai yra suėję, jų buveinės (gyvenamosios vietos) adresu siūlydama sudaryti susitarimą dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti. Susitarimui dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti sudaryti įmonė nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų terminą nuo kreipimosi įteikimo kreditoriui dienos.

3. Kreditorius, kuriam prievolės įvykdymo terminas yra suėjęs, siekiantis, kad būtų pradėtas įmonės restruktūrizavimas, registruotu laišku, per antstolius ar pasiuntinių paslaugų teikėjus kreipiasi į įmonę jos buveinės adresu su reikalavimu įvykdyti prievolę, kartu siūlydamas sudaryti susitarimą dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti, jeigu įmonė prievolės įvykdyti negali. Prievolei įvykdyti arba susitarimui dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti sudaryti kreditorius nustato ne trumpesnę kaip 30 kalendorinių dienų terminą nuo kreipimosi įteikimo įmonei dienos.

5 straipsnis. Susitarimas dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti

1. Susitarimą dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti sudaro įmonė ir kreditoriai, kurių civilinės teisės ir (ar) pareigos dėl jų suteikiamos pagalbos įmonei prievolėms vykdyti tiesiogiai sukuria, pakeičia ar panaikina šis susitarimas.

2. Apie susitarimo dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti sudarymą įmonės valdymo organas per 5 darbo dienas nuo tokio susitarimo sudarymo praneša šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai.

6 straipsnis. Susitarimo dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti nevykdymo pasekmės

Jeigu susitarimas dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti yra nevykdomas arba netinkamai vykdomas, įmonė arba susitarimą dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti sudaręs kreditorius (kreditoriai), kurio pradelsti reikalavimai įmonei viršija 10 teisės aktuose nustatytų minimalių mėnesinių algų, turi teisę pateikti pareiškimą teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo nesilaikant šio įstatymo 4 straipsnyje nustatytos tvarkos. Tokiu atveju prie pareiškimo teismui dėl

įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo turi būti pridėtas susitarimas dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti ir įrodymai pagrindžiantys, kad jis yra nevykdomas arba vykdomas netinkamai.

7 straipsnis. Įmonės restruktūrizavimo plano metmenys

1. Už įmonės restruktūrizavimo plano metmenų (toliau – metmenys) parengimą atsakingas įmonės vienas asmuo ar kolegialus valdymo organas (toliau – valdymo organas).

2. Metmenyse nurodoma:

1) esamos įmonės būklės trumpos apibūdinimas (veiklos pobūdis, turimas turtas ir darbuotojų skaičius);

2) priežastys, dėl kurių įmonė turi finansinių sunkumų;

3) kreditorių sąrašas, kuriame nurodoma: kai kreditorius fizinis asmuo, – kreditoriaus vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas; kai kreditorius juridinis asmuo, – kreditoriaus pavadinimas, kodas, buveinės ir (ar) veiklos vietos adresas; reikalavimų sumos, jų įvykdymo terminai ir užtikrinimo priemonės;

4) laidavimai, garantijos ir kitos prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonės, kurias įmonė yra suteikusi tretiesiems asmenims (nurodomi tretieji asmenys ir asmenys, suteikę paskolas tretiesiems asmenims: fizinio asmens – vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas, juridinio asmens – pavadinimas, kodas, buveinės ir (ar) veiklos vietos adresas; paskolų, suteiktų tretiesiems asmenims, sumos ir laidavimų, garantijų ir kitų prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonių sumos);

5) informacija apie bylas, kuriose įmonei pareikšti turtiniai reikalavimai;

6) preliminarus įmonės verslo planas, kuriame turi būti numatytos šio įstatymo 17 straipsnio 3 dalyje nurodytos priemonės.

3. Metmenyse taip pat gali būti nurodoma ir kita informacija, galinti būti svarbi priimant sprendimą dėl įmonės restruktūrizavimo.

4. Metmenis patvirtina ir sprendimą kreiptis į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo priima įmonės dalyvių susirinkimas. Įmonės dalyvių susirinkimas šioje dalyje nurodytus sprendimus priima atitinkamo juridinio asmens teisinę formą reglamentuojančio įstatymo nustatyta sprendimų priėmimo tvarka, o jeigu toks įstatymas šios tvarkos nenustato, – susirinkime dalyvaujančių įmonės dalyvių 2/3 balsų dauguma.

8 straipsnis. Pareiškimas teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo

1. Pareiškimas teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo teikiamas vietovės, kurioje yra įmonės buveinė, apygardos teismui Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – Civilinio proceso kodeksas) nustatyta tvarka.

2. Šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytu atveju arba jeigu įmonė per šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą nesudaro susitarimo dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti, ji įgyja teisę kreiptis į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo. Įmonė ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šioje dalyje nurodytos teisės atsiradimo dienos:

1) raštu praneša kiekvienam kreditoriui, asmenims, kuriems įmonė yra užtikrinusi savo ar trečiųjų asmenų prievolių tinkamą vykdymą laidavimu, garantija ar kitomis prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonėmis, taip pat asmenims, kurie yra suteikę garantiją ar kitas prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones už įmonę, ir šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai apie įmonės sprendimo kreiptis į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos

iškėlimo priėmimą ir nusiunčia kreditoriams ir šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodytų dokumentų kopijas;

2) pateikia pareiškimą teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo.

3. Pareiškime teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo įmonė nurodo priežastis, dėl kurių prašo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą. Jeigu įmonė prašo, kad būtų paskirtas restruktūrizavimo administratorius, pareiškime teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo nurodo šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą laikotarpį, kuriam prašo skirti restruktūrizavimo administratorių, taip pat restruktūrizavimo administratoriaus kandidatūrą: kai restruktūrizavimo administratorius fizinis asmuo, – vardą, pavardę, eilės numerį Sąraše, įrašymo į Sąrašą datą, darbo vietos adresą ir ryšių duomenis; kai administratorius juridinis asmuo, – juridinio asmens pavadinimą, kodą, eilės numerį Sąraše, įrašymo į Sąrašą datą, buveinės adresą ir ryšių duomenis.

4. Prie pareiškimo teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo įmonė prideda:

1) dokumentus, patvirtinančius, kad įmonė atitinka šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostatas, ir vadovaujantis šio straipsnio 2 dalimi yra įgijusi teisę kreiptis į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo;

2) metmenis ir įmonės dalyvių susirinkimo sprendimą dėl metmenų patvirtinimo;

3) ataskaitinių finansinių metų laikotarpio iki įmonės dalyvių susirinkimo šio įstatymo 7 straipsnio 4 dalyje nurodyto sprendimo priėmimo dienos finansinių ataskaitų rinkinį ir praėjusių finansinių metų finansinių ataskaitų rinkinį, jei jis nėra pateiktas juridinių asmenų registrai;

4) jeigu įmonė prašo, kad būtų paskirtas restruktūrizavimo administratorius, restruktūrizavimo administratoriaus sutikimą atlikti įmonės restruktūrizavimo procedūras, kuriame turi būti nurodyta, kad jis atitinka šio įstatymo 32 straipsnio 2 dalies reikalavimus ir nėra kitų šiame įstatyme nustatytų kliūčių jam atlikti įmonės restruktūrizavimo procedūras, ir restruktūrizavimo administratoriaus atlyginimo suma, laikotarpiui nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos iki nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą įsiteisėjimo dienos;

5) antstolių, kuriems yra pateikti vykdomieji dokumentai dėl išieškojimo iš įmonės ar dėl jos turto arešto, ir vykdomųjų bylų bei teismų, nagrinėjančių bylas, kuriose įmonei pareikšti turtiniai reikalavimai, sąrašus;

6) areštuotų įmonės sąskaitų sąrašą, kuriame nurodomi sąskaitų numeriai ir kredito įstaigų, kuriose jos atidarytos, rekvizitai;

7) einamųjų įmokų, kurias įmonė turi mokėti kiekvieną kalendorinį mėnesį, sąrašą, konkrečią didžiausią lėšų sumą, kuri per vieną kalendorinį mėnesį gali būti panaudota šiems mokėjimams mokėti, ir tai pagrindžiančius dokumentus;

8) savanoriškų įmonės įsipareigojimų kreditoriams mokėti palūkanas už laikotarpį nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos iki teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą įsiteisėjimo dienos sąrašą;

9) įmonės turto vertinimo ataskaitą, parengtą teisės aktų, reglamentuojančių turto vertinimą, nustatyta tvarka ne anksčiau kaip prieš 3 mėnesius iki kreipimosi į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo dienos;

10) kitus dokumentus, kurie gali būti svarbūs įmonės restruktūrizavimo bylai iškelti.

5. Šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytu atveju arba jeigu įmonė per šio įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje nustatytą terminą prievolės neįvykdo ir kreditorius nesudaro su įmone susitarimo dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti, kreditorius (kreditoriai), kurio pradelsti reikalavimai įmonei

viršija 10 teisės aktuose nustatytų minimalių mėnesinių algų, įgyja teisę kreiptis į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo.

6. Kreditorius ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šio straipsnio 5 dalyje nurodytos teisės atsiradimo dienos pateikia pareiškimą teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo ir apie tai raštu praneša įmonei.

7. Pareiškinge teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo kreditorius nurodo priežastis, dėl kurių prašo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą. Jeigu kreditorius prašo, kad būtų paskirtas restruktūrizavimo administratorius, pareiškinge teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo nurodo šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą laikotarpį, kuriam prašo skirti restruktūrizavimo administratorių, taip pat restruktūrizavimo administratoriaus kandidatūrą: kai restruktūrizavimo administratorius fizinis asmuo, – vardą, pavardę, eilės numerį Sąraše, įrašymo į Sąrašą datą, darbo vietos adresą ir ryšių duomenis; kai administratorius juridinis asmuo, – juridinio asmens pavadinimą, kodą, eilės numerį Sąraše, įrašymo į Sąrašą datą, buveinės adresą ir ryšių duomenis.

8. Prie pareiškimo teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo kreditorius prideda:

1) dokumentus, patvirtinančius vadovaujantis šio įstatymo 8 straipsnio 5 dalimi jo teisės kreiptis į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo atsiradimą;

2) jeigu kreditorius prašo, kad būtų paskirtas restruktūrizavimo administratorius, restruktūrizavimo administratoriaus sutikimą atlikti įmonės restruktūrizavimo procedūras, kuriame turi būti nurodyta, kad jis atitinka šio įstatymo 32 straipsnio 2 dalies reikalavimus ir nėra kitų šiame įstatyme nustatytų kliūčių jam atlikti įmonės restruktūrizavimo procedūras, ir restruktūrizavimo administratoriaus atlyginimo suma, laikotarpiui nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos iki nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą įsiteisėjimo dienos;

3) kitus dokumentus, kurie gali būti svarbūs įmonės restruktūrizavimo bylai iškelti.

9 straipsnis. Pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimas

1. Teismas, gavęs pareiškimą iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą :

1) įpareigoja kreditorius, įmonės valdymo organus, vyriausiąjį buhalterį (buhalterį), struktūrinio padalinio, tvarkančio apskaitą, vadovą arba įmonės, teikiančios apskaitos paslaugas, vadovą pateikti teismui papildomus dokumentus, reikalingus įmonės restruktūrizavimo bylai nagrinėti;

2) turi teisę kviešti į teismą kreditorius, įmonės dalyvius, įmonės valdymo organų narius, vyriausiąjį buhalterį (buhalterį) arba struktūrinio padalinio, tvarkančio apskaitą, vadovą, arba įmonės, teikiančios apskaitos paslaugas, vadovą, kitus atsakingus darbuotojus ir reikalauti iš šiame punkte nurodytų asmenų rašytinių paaiškinimų, susijusių su įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimu;

3) turi teisę Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kurios galioja iki nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą ar atsisakyti ją kelti įsiteisėjimo dienos.

2. Dėl pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo teismas priima nutartį. Teismo nutartis dėl pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo yra neskundžiama.

3. Teismas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo nutarties dėl pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo dienos šios nutarties kopiją išsiunčia įmonei, kreditoriui, kuris

pateikė pareiškimą teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo, šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai, antstoliams, nurodytiems šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 5 punkte, ir juridinių asmenų registro tvarkytojui.

4. Informaciją apie tai, kad priimta nutartis dėl pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo, taip pat informaciją apie atsisakymą iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą teismas privalo paskelbti specialioje interneto svetainėje ne vėliau kaip kitą darbo dieną po to, kai priimama nutartis dėl pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo, taip pat po teismo nutarties dėl atsisakymo iškelti restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo.

5. Jeigu dėl įmonės buvo priimti teismų ir kitų institucijų sprendimai ir pagal juos išduoti vykdomieji dokumentai arba kredito, mokėjimo ar elektroninių pinigų įstaigai Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka duoti antstolio, kitų institucijų ar pareigūnų nurodymai areštuoti, nurašyti lėšas arba nutraukti lėšų išmokėjimą iš įmonės sąskaitos, teismui priėmus nutartį dėl pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo, įmonės turtas (lėšos) pagal šiuos vykdomuosius dokumentus ir nurodymus gali būti areštuojamas, tačiau nuo teismo nutarties dėl pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo dienos šio turto realizavimas ir (ar) išieškojimas sustabdomas.

6. Jeigu pareiškimas teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo pateikiamas tuo metu, kai teisme nagrinėjamas pareiškimas dėl įmonės bankroto bylos iškėlimo, tačiau teismo nutartis iškelti bankroto bylą dar nepriimta, pareiškimas teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo perduodamas nagrinėti pareiškimą dėl įmonės bankroto bylos iškėlimo nagrinėjančiam teisėjui, ir abu pareiškimai nagrinėjami kartu.

7. Jeigu pateikiamas pareiškimas teismui dėl restruktūrizavimo bylos iškėlimo bankrutuojančiai įmonei, pareiškimas teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo paliekamas nenagrinėtas.

10 straipsnis. Įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimas teisme

1. Įmonės restruktūrizavimo byla iškeliama ir nagrinėjama Civilinio proceso kodekso nustatyta ginčo teisenos tvarka, išskyrus šio įstatymo nustatytas išimtis.

2. Teismas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo nutarties dėl pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo dienos priima nutartį iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą ar atsisakyti ją kelti.

3. Teismas turi teisę dėl svarbių priežasčių vieną kartą pratęsti pasirengimo nagrinėti įmonės restruktūrizavimo bylą teisme terminą, bet ne ilgiau kaip vienam mėnesiui. Jeigu teismas, rengdamasis bylos nagrinėjimui, nusprendžia skirti parengiamąjį teismo posėdį, tai toks posėdis gali būti tik vienas. Skirdamas parengiamąjį teismo posėdį, teismas privalo laikytis šioje dalyje nurodytos nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą ar atsisakyti ją kelti priėmimo terminų.

4. Teismas priima nutartį atsisakyti kelti įmonės restruktūrizavimo bylą, jeigu:

1) nagrinėdamas pareiškimą teismas padaro pagrįstą išvadą, kad įmonė neatitinka bent vienos iš šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje išdėstytų sąlygų;

2) nebuvo įgyvendinti šio įstatymo 4, 7 straipsniuose ar 8 straipsnio 2 ar 6 dalyje nurodyti reikalavimai;

3) nagrinėdamas pareiškimą teismas padaro pagrįstą išvadą, kad įmonė yra nemoki.

5. Jeigu teismas priima sprendimą atsisakyti kelti įmonės restruktūrizavimo bylą, nes įmonė yra nemoki, teismas ta pačia nutartimi Įmonių bankroto įstatymo nustatyta tvarka iškelia įmonei bankroto bylą.

6. Teismo nutartis iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą arba atsisakyti ją iškelti įsiteisėja per 10 kalendorinių dienų nuo jos priėmimo dienos, jeigu ji nebuvo apskūsta.

7. Įsiteisėjus teismo nutarčiai atsisakyti iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą, išieškojimas ir turto realizavimas atnaujinami, taikytos laikinosios apsaugos priemonės ir kiti nutartimi dėl pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo priimti nurodymai panaikinami.

11 straipsnis. Teismo nutartis iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą

1. Teismo nutartyje iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą nurodoma:

- 1) įmonės, kuriai keliama restruktūrizavimo byla, pavadinimas, buveinės adresas, kodas;
- 2) jeigu paskirtas restruktūrizavimo administratorius: šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje nurodytas laikotarpis, kuriam prašoma jį skirti, taip pat kai restruktūrizavimo administratorius fizinis asmuo, – vardas, pavardė, eilės numeris Sąraše, jo įrašymo į Sąrašą data, darbo vietos adresas ir ryšių duomenys; kai administratorius juridinis asmuo, – juridinio asmens pavadinimas, kodas ir eilės numeris Sąraše, jo įrašymo į Sąrašą data, buveinės adresas ir ryšių duomenys;
- 3) laikotarpis, ne trumpesnis kaip 30 kalendorinių dienų ir ne ilgesnis kaip 45 kalendorinės dienos nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos, iki kada kreditoriai turi teisę pareikšti savo reikalavimus, atsiradusius iki teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos;
- 4) administravimo išlaidų sąmata, į kurią įtraukta atlyginimo restruktūrizavimo administratoriui, jeigu jis paskirtas, suma, laikotarpiui nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos iki teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą įsiteisėjimo dienos;
- 5) įmonės sąskaitos, iš kurių gali būti mokamos einamosios įmokos ir šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 8 punkte nurodyti mokėjimai, neatsižvelgiant į tai, kad sąskaitos yra areštuotos ar joms taikomi kiti disponavimo apribojimai, ir konkreti didžiausia lėšų suma, kuri negali būti mažesnė negu visų įmonės vieno kalendorinio mėnesio einamųjų įmokų ir šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 8 punkte nurodytų mokėjimų suma ir kuri per vieną kalendorinį mėnesį gali būti panaudota šiems mokėjimams ir įmokoms mokėti;
- 6) leidimas vykdyti šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 8 punkte nurodytus mokėjimus ar dalį jų.

2. Nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo įmonė įgyja restruktūrizuojamos įmonės teisinį statusą.

3. Teismo nutartis iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą arba atsisakyti kelti įmonės restruktūrizavimo bylą gali būti skundžiama atskiruoju skundu Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Atskirasis skundas dėl nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą arba atsisakyti kelti įmonės restruktūrizavimo bylą Lietuvos apeliaciniame teisme turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 14 kalendorinių dienų nuo jo gavimo dienos. Atsiliepimai į atskiruosius skundus gali būti paduoti per 7 darbo dienas nuo atskirojo skundo kopijos išsiuntimo byloje dalyvaujantiems asmenims dienos. Lietuvos apeliacinis teismas, panaikinęs nutartį, kuria atsisakyta kelti įmonės restruktūrizavimo bylą, negali priimti nutarties ją iškelti. Lietuvos apeliacinio teismo nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

12 straipsnis. Pranešimas apie įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimą

1. Teismas, įsiteisėjęs teismo nutarčiai iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą, ne vėliau kaip kitą darbo dieną pranešimą apie įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimą ir teismo nutarties kopiją išsiunčia:

- 1) restruktūrizavimo administratoriui;
- 2) įmonei;
- 3) kreditoriui, kuris pateikė pareiškimą teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo;
- 4) juridinių asmenų registro tvarkytojui;
- 5) antstoliams, kuriems yra pateikti vykdomieji dokumentai dėl išieškojimo iš šios įmonės ar dėl jos turto arešto;
- 6) kitiems teismams, nagrinėjantiems bylas, kuriose šiai įmonei pareikšti turtiniai reikalavimai;
- 7) turto arešto aktų registrai, jeigu nurodoma vykdyti mokėjimus iš areštuotos sąskaitos;
- 8) šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai.

2. Restruktūrizavimo administratorius, gavęs šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pranešimą, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas apie iškeltą įmonės restruktūrizavimo bylą praneša:

- 1) kreditoriams, asmenims, kuriems įmonė yra užtikrinusi savo ar trečiųjų asmenų prievolių tinkamą vykdymą laidavimu, garantija ar kitomis prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonėmis, taip pat asmenims, kurie yra suteikę garantiją ar kitas prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones už įmonę;
- 2) visiems asmenims, išsinuomojusiems, pasiskolinusiems, saugantiems arba kitais pagrindais naudojantiems ar valdantiems įmonės turtą;
- 3) valstybės institucijoms ar įstaigoms, įpareigotoms surinkti privalomas įmokas;
- 4) kredito įstaigoms ir draudimo įmonėms, aptarnaujančioms šią įmonę;
- 5) įmonės dalyviams;
- 6) savivaldybės, kurios teritorijoje yra restruktūrizuojamos įmonės buveinė, administracijai;
- 7) Lietuvos bankui, jeigu įmonės restruktūrizavimo byla iškelta įmonei, kuri pagal Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymą įtraukta į skelbiamą sistemų dalyvių sąrašą, taip pat jeigu įmonės restruktūrizavimo byla iškelta akcinei bendrovei, kuri laikoma vertybinių popierių emitentu pagal Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymą;
- 8) Lietuvos Respublikos finansų ministerijai arba paskolą administruojančiai institucijai, jeigu įmonės restruktūrizavimo byla iškelta įmonei, kuri yra paskolos iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų arba paskolos, kuriai suteikta valstybės garantija, gavėja.

13 straipsnis. Restruktūrizuojamos įmonės prievolių vykdymas

1. Nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos iki teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą priėmimo dienos:

- 1) draudžiama vykdyti visas pinigines prievoles, neįvykdytas iki teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos, įskaitant palūkanų, netesybų ir privalomųjų įmokų mokėjimą, išieškoti skolas iš šios įmonės teismo ar ne ginčo tvarka, nustatyti priverstinę hipoteką, servitutą, užufruktą, įskaityti reikalavimus, išskyrus priešpriešinių vienas kitą reikalavimų įskaitymą, kai toks įskaitymas galimas pagal mokesčių įstatymuose nustatytas

mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymo nuostatas, įkeisti, suteikti garantiją, laiduoti ar kitais būdais užtikrinti kitų asmenų prievolių įvykdymo, parduoti ar kitaip perduoti įmonės turtą, reikalingą įmonės veiklai tęsti;

2) sustabdomas netesybų ir palūkanų už visų įmonės prievolių, susidariusių iki teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos, skaičiavimas, išskyrus delspinigių už pavėluotai dėl darbdavio kaltės išmokėtą darbo užmokestį ir kitas su darbo santykiais susijusias išmokas skaičiavimą ir, jeigu sprendimas priimtas teismo nutartimi iškeliant įmonės restruktūrizavimo bylą, šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 8 punkte nurodytus savanoriškus įmonės įsipareigojimus;

3) sustabdomas išieškojimas pagal vykdomuosius dokumentus ir reikalavimų įskaitymas. Antstolis ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos perduoda įmonės restruktūrizavimo bylą nagrinėjančiam teismui įmonės turto, kuris iki įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo buvo areštuotas teismų ir kitų institucijų sprendimų vykdymui užtikrinti, bet neparduotas, arešto ir vykdomuosius dokumentus ir praneša apie tai turto saugotojui ir išieškotojui. Kreditoriaus reikalavimai, kurių nepatenkino antstolis, tenkinami šio įstatymo nustatyta tvarka.

2. Teismas gali priimti nutartį leisti netaikyti visų ar dalies šio straipsnio 1 dalies nuostatų, jeigu tai palengvintų sprendimo dėl restruktūrizavimo plano priėmimą, ir dėl to kreipiasi restruktūrizavimo administratorius arba įmonės valdymo organas. Ši teismo nutartis gali būti skundžiama atskiruoju skundu Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, tačiau jos apskundimas jos vykdymo nestabdo.

3. Restruktūrizuojama įmonė moka visas einamąsias įmokas. Nesumokėtos einamosios įmokos gali būti išieškomos Civilinio proceso kodekso, Mokesčių administravimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

14 straipsnis. Supaprastinta įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo tvarka

1. Įmonės restruktūrizavimo byla gali būti iškeliama supaprastinta tvarka, kai restruktūrizavimo planas pagal šio įstatymo nuostatas parengiamas iki pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą pateikimo teismui.

2. Taikant supaprastintą įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo tvarką, įmonės valdymo organas kartu su pareiškimu teismui iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą pateikia:

1) šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 1, 3 – 9 punktuose nurodytus dokumentus;

2) įmonės dalyvių susirinkimo šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka priimtą sprendimą pritarti restruktūrizavimo plano projektui;

3) restruktūrizavimo planą, kuriam turi būti pritarta kiekvienos grupės, kaip jos apibrėžtos šio įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje, restruktūrizavimo plano paveikiamų kreditorių, kurių reikalavimų suma pagal bendrovės finansinių ataskaitų rinkinio duomenis vertine išraiška sudaro ne mažiau kaip 1/2 visų kiekvienos grupės kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos.

3. Teismas, gavęs šio straipsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus, ne vėliau kaip per vieną mėnesį juos išnagrinėja ir priima nutartį iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą, patvirtinti restruktūrizavimo planą ir, jeigu įmonė teismo prašė, paskirti restruktūrizavimo administratorių arba atsakyti kelti įmonės restruktūrizavimo bylą.

4. Kai teismas iškelia įmonės restruktūrizavimo bylą supaprastinta tvarka ar atsisako ją kelti, *mutatis mutandis* taikomos šio įstatymo 9 straipsnis, 10 straipsnio 1–3 ir 6–7 dalys, 11 ir 12 straipsniai.

5. Teismas priima nutartį atsisakyti kelti įmonės restruktūrizavimo bylą supaprastinta tvarka:

1) šio įstatymo 10 straipsnio 4 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytais pagrindais;

2) jeigu įmonė pažeidė šio straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus.

6. Laikoma, kad šio straipsnio 3 dalyje nurodyta nutartimi iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą taip pat patvirtinami ir kreditorių reikalavimai.

7. Restruktūrizavimo planas įgyvendinamas šio įstatymo nustatyta tvarka.

15 straipsnis. Restruktūrizuojamos įmonės ir jos turto valdymas

1. Įmonės valdymo organai pagal savo kompetenciją, nustatytą įmonės steigimo ir kituose įmonės veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose, vadovaudamiesi restruktūrizavimo planu, laikydamiesi šiame įstatyme ir teismo nutartyje nustatytų apribojimų, valdo, naudoja visą įmonei nuosavybės ar patikėjimo teise priklausančią turtą ir juo disponuoja bei vadovauja įmonės veiklai.

2. Įmonės valdymo organas pagal kompetenciją atsako už tinkamą įmonės lėšų einamosioms įmokoms mokėti naudojimą ir už 13 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose ir 3 dalyje nustatytų prievolių vykdymą.

3. Jeigu įmonė restruktūrizavimo metu tapo nemoki, įmonės valdymo organas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po to, kai įmonė tapo nemoki, privalo apie tai informuoti restruktūrizavimo administratorių, kreditorių susirinkimo pirmininką ir įmonės dalyvius ir kreiptis į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos nutraukimo ir bankroto bylos įmonei iškėlimo.

16 straipsnis. Informavimas apie įmonės restruktūrizavimą

1. Ataskaitą apie restruktūrizavimo plano vykdymą restruktūrizavimo administratorius teikia teismui, kreditorių susirinkimui, įmonės valdymo organui, įmonės dalyvių susirinkimui ne rečiau kaip už kiekvieną įmonės finansinių metų ketvirtį per 45 kalendorines dienas nuo finansinių metų ketvirčio pabaigos.

2. Ataskaitos apie restruktūrizavimo plano vykdymą turinį nustato šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija. Prie šios ataskaitos turi būti pridedamas restruktūrizuojamos įmonės ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų rinkinys.

3. Teismui, kreditorių susirinkimo pirmininkui, įmonės valdymo organui raštu pareikalavus papildomos informacijos apie restruktūrizavimo plano vykdymą arba kitos su įmonės restruktūrizavimu susijusios informacijos, restruktūrizavimo administratorius ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo reikalavimo gavimo dienos privalo ją pateikti.

4. Papildomos informacijos apie restruktūrizavimo plano vykdymą teikimo kreditorių susirinkimui, kreditorių komitetui tvarką nustato kreditorių susirinkimas.

5. Informacija, kuri laikoma komercine (gamybine) paslaptimi, bet yra reikalinga restruktūrizavimo planui parengti ir jo pagrįstumui įvertinti, įmonės valdymo organas turi pateikti teismui, kreditorių susirinkimo pirmininkui ir restruktūrizavimo administratoriui jų prašymu. Kreditorių susirinkimo pirmininkui ir restruktūrizavimo administratoriui ši informacija teikiama jiems pasirašius pasižadėjimą išsaugoti komercinę (gamybinę) paslaptį.

6. Restruktūrizavimo administratorius informaciją apie įmonės restruktūrizavimą teikia šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

III SKYRIUS RESTRUKTŪRIZAVIMO PLANAS

17 straipsnis. Restruktūrizavimo planas ir įmonės restruktūrizavimo trukmė

1. Už restruktūrizavimo plano parengimą atsakingas įmonės valdymo organas.
2. Restruktūrizavimo plane turi būti nurodyta:
 - 1) įmonės restruktūrizavimo tikslai ir trukmė;
 - 2) įmonės verslo planas restruktūrizavimo laikotarpiui, atitinkantis šio straipsnio 3 dalies reikalavimus;
 - 3) kreditorių (tarp jų aiškiai išskiriant restruktūrizavimo plano paveikiamus kreditorius, pagal šio įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje nurodytas kreditorių grupes) sąrašas, jų reikalavimų sumos ir tenkinimo terminai. Į kreditorių sąrašą įrašomi ir asmenys, kurie yra pareiškę įmonei turtinius reikalavimus teisme, tačiau sprendimai civilinėse bylose dar nepriimti arba jie nėra įsiteisėję, taip pat asmenys, dėl kurių kreditinių reikalavimų yra paduoti ir dar neišnagrinėti atskirieji skundai. Šių asmenų reikalavimų suma nustatoma atsižvelgiant į jų pareikštų reikalavimų sumas. Įsiteisėjus kitų teismų, nurodytų šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 6 punkte, sprendimams arba apeliacinės instancijos teismui priėmus nutartį dėl kreditinių reikalavimų patvirtinimo, atitinkamai patikslinamas restruktūrizavimo planas;
 - 4) numatoma kreditorių pagalba įmonei prievolėms vykdyti;
 - 5) įmonės skolininkų, tarp jų ir tų, su kuriais vyksta teisminiai ginčai arba vykdomas priverstinis skolų išieškojimas, sąrašas, kuriame nustatyti įmonės reikalavimo teisių dydžiai ir prievolių įvykdymo užtikrinimo būdai;
 - 6) administravimo išlaidų sąmata, į kurią įtraukta restruktūrizavimo administratoriaus, jeigu prašoma jį paskirti, atlyginimo suma, laikotarpiui nuo teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą įsiteisėjimo dienos iki sprendimo baigti įmonės restruktūrizavimo bylą ar nutarties ją nutraukti įsiteisėjimo dienos;
 - 7) pagrindimas, kad restruktūrizavimo plano projekte nustatytos priemonės leis įmonei išvengti bankroto ir išsaugoti bei plėtoti veiklą;
 - 8) kita įmonės valdymo organo nuomone svarbi informacija.
3. Įmonės verslo plane restruktūrizavimo laikotarpiui turi būti nustatytos priemonės įmonės finansiniams sunkumams įveikti ir jų įgyvendinimo terminai, tarp jų:
 - 1) nuostolingos veiklos atsisakymas, veiklos įvairinimas, naujų produktų (prekių ar paslaugų) gamyba, esamos ar numatomos pardavimo sutartys ir kitos įmonės ateities perspektyvos;
 - 2) įmonės turimas ar numatomas įsigyti turtas, reikalingas įmonės veiklai;
 - 3) įmonės turtas, kuris bus parduotas ir (ar) perduotas, turto pardavimo ir (ar) perdavimo tvarka, numatomos gauti pajamos ir jų panaudojimas;
 - 4) turtas, kuris bus perkainojamas ar nurašomas, numatomos su tuo susijusios išlaidos ar pajamos;
 - 5) numatomos nutraukti sutartys, sudarytos iki įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo dienos, ir numatomos tokio nutraukimo pasekmės;

6) numatomi įmonės struktūriniai pertvarkymai, atleidžiamų ar priimamų darbuotojų skaičius ir su tuo susijusios išlaidos;

7) numatomų gauti paskolų dydis ir sąlygos bei kreditavimo sutarčių įvykdymo užtikrinimo būdai ir kiti finansavimo šaltiniai.

4. Restruktūrizavimo planas rengiamas vadovaujantis šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta metodika.

5. Įmonės restruktūrizavimo trukmė nustatoma restruktūrizavimo plane ir negali būti ilgesnė kaip 4 metai nuo teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą priėmimo dienos. Įmonės valdymo organas arba restruktūrizavimo administratorius kreditorių susirinkimo sprendimu ne vėliau kaip likus pusei metų iki įmonės restruktūrizavimo pabaigos gali pateikti prašymą teismui dėl įmonės restruktūrizavimo termino pratęsimo. Teismas gali vieną kartą pratęsti įmonės restruktūrizavimo trukmę, bet ne ilgiau kaip vieneriems metams. Tokiu atveju turi būti keičiamas restruktūrizavimo planas.

6. Už teismo patvirtinto restruktūrizavimo plano įgyvendinimą atsako įmonės valdymo organas ir restruktūrizavimo administratorius pagal savo kompetenciją.

18 straipsnis. Kreditorių reikalavimų tenkinimo eilė ir tvarka

1. Įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrinti kreditoriaus reikalavimai tenkinami pirmiausia iš lėšų, gautų pardavus įkeistą įmonės turtą. Jeigu lėšų, gautų pardavus įkeistą turtą, nepakanka, likusioji nepatenkintų reikalavimų suma tenkinama antrąja eile. Jeigu restruktūrizavimo plane nenumatyta parduoti įkeisto turto, įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrinti kreditoriaus reikalavimai tenkinami pirmąja eile neviršijant nepriklausomo turto vertintojo nustatytos įkeisto turto vertės ribų. Įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrinti kreditoriaus (kreditorių) reikalavimai tiek, kiek jie viršija įkeisto, įmonės restruktūrizavimo metu neparduodamo, turto vertę, tenkinami antrąja eile.

2. Visi kreditorių reikalavimai pagal šio straipsnio 3, 4, 5, 6 dalyse nustatytą eiliškumą tenkinami dviem etapais. Pirmuoju etapu pagal šio straipsnio nustatytą eiliškumą tenkinami kreditorių reikalavimai be priskaičiuotų palūkanų ir netesybų, o antruoju etapu ta pačia eile tenkinami likusieji kreditorių reikalavimai (palūkanos ir netesybos).

3. Pirmąja eile tenkinami darbuotojų reikalavimai, susiję su darbo santykiais (įskaitant gyventojų pajamų mokestį, privalomojo sveikatos draudimo ir valstybinio socialinio draudimo įmokas); reikalavimai atlyginti žalą dėl suluošinimo ar kitokio kūno sužalojimo, susirgimo profesine liga arba dėl mirties nuo nelaimingo atsitikimo darbe; fizinių ir juridinių asmenų reikalavimai sumokėti už iš jų perdirbti supirktą žemės ūkio produkciją bei įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrinti kreditorių reikalavimai, neviršijantys įkeisto, įmonės restruktūrizavimo metu neparduodamo, turto vertės.

4. Antrąja eile tenkinami visi likusieji kreditorių reikalavimai, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nustatytus kreditorių reikalavimus, tarp jų reikalavimai dėl privalomųjų įmokų ir paskolų, suteiktų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, ir paskolų, gautų su valstybės garantija, ar garantijų institucijos, už kurios įsipareigojimų vykdymą garantuoja valstybė, reikalavimai dėl paramos, suteiktos iš Europos Sąjungos lėšų, ir likusieji iš lėšų, gautų už parduotą įkeistą turtą, nepatenkinti ir viršijantys įmonės restruktūrizavimo metu neparduodamo įkeisto turto vertę, įkeitimu ir (ar) hipoteka užtikrinti kreditorių reikalavimai.

5. Kreditorių, suteikusių šio įstatymo 17 straipsnio 3 dalies 7 punkte nurodytas paskolas, neužtikrintas įkeitimu ir (ar) hipoteka, reikalavimai, kilę įmonei negrąžinus šių paskolų sutartyse

nustatytais terminais, tenkinami pirmiau už šio straipsnio 4 dalyje nustatytus kreditorių reikalavimus.

6. Trečiąja eile tenkinami restruktūrizuojamos įmonės dalyvių, iki įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo tapusių įmonės kreditoriais, kurie vieni ar su kitais dalyviais kontroliuoja restruktūrizuojamą įmonę (tapusių įmonės kreditoriais tiek tiesiogiai, tiek netiesiogiai per patronuojančias arba dukterines įmones ar per kitų teisiųjų formų juridinius asmenis, kurių dalyvių susirinkimo sprendimų priėmimui jie gali daryti įtaką (toliau – patronuojančios arba dukterinės įmonės), reikalavimai, nesusiję su darbo santykiais.

7. Kiekvienu etapu kiekvienos paskesnės eilės kreditorių reikalavimai tenkinami po to, kai visiškai patenkinti atitinkamo etapo pirmesnės eilės kreditorių reikalavimai. Jeigu neužtenka lėšų visiems vieno etapo vienos eilės reikalavimams visiškai patenkinti, šie reikalavimai tenkinami proporcingai pagal kiekvienam kreditoriui priklausančią sumą.

8. Kreditorių, kuriems iki įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo prievolių vykdymo terminai nebuvo suėję, reikalavimai tenkinami ne anksčiau kaip suėjus šiam terminui. Jeigu restruktūrizavimo plane yra numatytas įkeisto įmonės turto pardavimas, laikoma, kad nuo jo pardavimo šio turto įkeitimu ar hipoteka užtikrintos prievolės vykdymo terminas yra suėjęs.

9. Restruktūrizuojamos įmonės ir kreditoriaus priešpriešinių vienas kitą reikalavimų įskaitymo atveju, kai toks įskaitymas galimas pagal mokesčių įstatymuose nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymo nuostatas, kreditoriaus reikalavimai mažinami įskaitytos sumos dydžiu kartu su priskaičiuotomis palūkanomis ir netesybomis. Jeigu įskaitomos sumos neužtenka visiems kreditoriaus reikalavimams tenkinti, pirmiausia tenkinama reikalavimo dalis be palūkanų ir netesybų, likusi reikalavimų dalis tenkinama šiame straipsnyje nustatyta tvarka, atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalyje nustatytą reikalavimų tenkinimą dviem etapais.

19 straipsnis. Pritarimas restruktūrizavimo planui

1. Įmonės valdymo organas restruktūrizavimo plano projektą pateikia įmonės dalyvių susirinkimui. Įmonės dalyvių susirinkimas sprendimą pritarti restruktūrizavimo plano projektui priima atitinkamo juridinio asmens teisinę formą reglamentuojančio įstatymo nustatyta sprendimų priėmimo tvarka, o jeigu toks įstatymas šios tvarkos nenustato, – visuotinis dalyvių susirinkimas paprasta balsų dauguma.

2. Įmonės dalyvių susirinkimui pritarus restruktūrizavimo plano projektui, įmonės valdymo organas restruktūrizavimo plano projektą per vieną darbo dieną pateikia restruktūrizavimo administratoriui. Restruktūrizavimo plano projektas restruktūrizavimo administratoriui pateikiamas likus ne mažiau kaip vienam mėnesiui iki restruktūrizavimo plano projekto pateikimo teismui termino pabaigos.

3. Restruktūrizavimo administratorius, gavęs restruktūrizavimo plano projektą:

1) parengia detalią rašytinę išvadą dėl restruktūrizavimo plano projekto įgyvendinimo galimybių (toliau – išvada), kurioje turi būti pateiktas restruktūrizavimo plano projekte nustatytų priemonių įmonės finansiniams sunkumams įveikti ekonominio ir teisinio pagrįstumo vertinimas, ir ją pateikia įmonės valdymo organui;

2) suderina su įmonės valdymo organu numatomo kreditorių susirinkimo dėl pritarimo restruktūrizavimo plano projektui laiką ir vietą. Kreditorių susirinkimas turi įvykti likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki restruktūrizavimo plano projekto pateikimo teismui termino pabaigos;

3) raštu informuoja kiekvieną kreditorių, asmenis, kuriems įmonė yra užtikrinusi savo ar trečiųjų asmenų prievolių tinkamą vykdymą laidavimu, garantija ar kitomis prievolių įvykdymo užtikrinimo priemonėmis, taip pat asmenis, kurie yra suteikę garantiją ar kitas prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones už įmonę, ir šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytą Vyriausybės įgaliotą instituciją apie kreditorių susirinkimo dėl pritarimo restruktūrizavimo plano projektui laiką ir vietą, būdus, kuriais galima susipažinti su parengtu restruktūrizavimo plano projektu ir išvada. Ši informacija turi būti pateikta likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki numatomo kreditorių susirinkimo dienos.

4. Kreditorių susirinkime dėl pritarimo restruktūrizavimo plano projektui balsuoja tik restruktūrizavimo plano paveikiami kreditoriai grupėse. Vieną grupę sudaro kreditoriai, kurių reikalavimai užtikrinti įkeitimu ir (ar) hipoteka, antrą grupę sudaro kreditoriai – valstybės institucijos ar įstaigos, trečią grupę – kiti kreditoriai.

5. Sprendimas dėl pritarimo restruktūrizavimo plano projektui laikomas priimtu, kai kiekvienoje kreditorių grupėje restruktūrizavimo plano projektui pritaria restruktūrizavimo plano paveikiami kreditoriai, kurių reikalavimų suma vertine išraiška sudaro ne mažiau kaip 1/2 visų teismo patvirtintų šios grupės kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos.

6. Kreditorių susirinkimo protokole nurodoma kaip balsavo kiekvienas dėl pritarimo restruktūrizavimo plano projektui balsavęs kreditorius.

7. Restruktūrizavimo administratorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo kreditorių susirinkimo protokolo gavimo dienos kreditorių susirinkimo protokolą ir restruktūrizavimo plano projektą su išvada pateikia teismui.

20 straipsnis. Restruktūrizavimo plano tvirtinimas teisme

1. Restruktūrizavimo plano projektas turi būti pateiktas tvirtinti teismui ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos. Teismas restruktūrizavimo administratoriaus arba įmonės valdymo organo prašymu, jei tam pritaria kreditorių susirinkimas ir pagrindžiama akivaizdi pažanga svarstant restruktūrizavimo plano projektą, turi teisę pratęsti šioje dalyje nustatytą terminą. Bendras restruktūrizavimo plano projekto pateikimo teismui terminas negali viršyti 7 mėnesių nuo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos.

2. Teismas, gavęs šio įstatymo 19 straipsnio 7 dalyje nurodytus dokumentus, per 15 kalendorinių dienų rašytinio proceso tvarka priima nutartį patvirtinti restruktūrizavimo planą arba netvirtinti restruktūrizavimo plano.

3. Teismo nutartis patvirtinti restruktūrizavimo planą arba netvirtinti restruktūrizavimo plano gali būti skundžiama atskiruoju skundu Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą apskundimas restruktūrizavimo plano vykdymo nestabdo.

4. Teismas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą arba netvirtinti restruktūrizavimo plano priėmimo dienos šios nutarties kopiją išsiunčia restruktūrizuojamai įmonei, restruktūrizavimo administratoriui, kreditoriams ir šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai.

5. Teismas priima nutartį netvirtinti restruktūrizavimo plano, jeigu:

1) buvo pažeisti šio įstatymo 17, 19 straipsniuose ir 20 straipsnio 1 dalyje nurodyti reikalavimai;

2) dėl restruktūrizavimo plano projekte nustatytų priemonių šio plano projektui nepritarusių kreditorių teisė į jų reikalavimų vykdymą sumažėtų labiau negu tuo atveju, jei įmonė nebūtų restruktūrizuojama;

3) restruktūrizuojamos įmonės verslo plane numatytos naujo finansavimo priemonės nėra būtinos restruktūrizavimo planui įgyvendinti ir nepagrįstai riboja restruktūrizavimo plano projektui nepritarusių kreditorių interesus;

4) restruktūrizavimo plano projekte nustatytos priemonės akivaizdžiai nepadės įmonei išvengti bankroto ir išsaugoti bei plėtoti veiklą;

5) nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimo dienos iki teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą arba netvirtinti restruktūrizavimo plano priėmimo dienos įmonė nemoka einamųjų įmokų.

21 straipsnis. Valstybės pagalbos suteikimas restruktūrizuojamai įmonei ir restruktūrizavimo plano tikslinimas

1. Jeigu restruktūrizavimo plano projekte, kuriam kreditoriai pritarė, numatyta restruktūrizuojamai įmonei suteikti valstybės pagalbą, apie kurią Europos Sąjungos teisės aktų nustatytais atvejais privaloma pranešti Europos Komisijai, valstybės institucijos ar įstaigos – kreditoriai, kiti valstybės pagalbos teikėjai – per 15 kalendorinių dienų nuo kreditorių susirinkimo sprendimo pritarti restruktūrizavimo plano projektui priėmimo dienos praneša Europos Komisijai apie restruktūrizavimo plano projekte numatytą teikti valstybės pagalbą.

2. Dokumentų, patvirtinančių, kad Europos Komisija gavo ir užregistravo pranešimus dėl valstybės pagalbos teikimo, kopijos per 5 kalendorines dienas nuo jų gavimo pateikiamos restruktūrizavimo administratoriui ir teismui.

3. Teismas, gavęs dokumentus, įrodančius, kad Europos Komisija gavo ir užregistravo pranešimus dėl valstybės pagalbos teikimo, kreditorių, restruktūrizavimo administratoriaus arba įmonės valdymo organo prašymu sustabdo įmonės restruktūrizavimo bylą, kol bus gautas Europos Komisijos sprendimas.

4. Gautus Europos Komisijos sprendimus dėl valstybės pagalbos teikimo valstybės institucijos ar įstaigos – kreditoriai, kiti valstybės pagalbos teikėjai – turi pateikti restruktūrizuojamai įmonei, restruktūrizavimo administratoriui ir teismui per 5 kalendorines dienas nuo šių sprendimų gavimo dienos.

5. Jeigu gaunamas teigiamas Europos Komisijos sprendimas, kuriame nėra nustatyta jokių papildomų sąlygų dėl valstybės pagalbos teikimo, arba sprendimas, kad priemonės, kurių numatoma imtis, nėra valstybės pagalba, teismas sprendžia restruktūrizavimo plano patvirtinimo klausimą.

6. Jeigu gaunamas teigiamas Europos Komisijos sprendimas, kuriame nustatytos papildomos valstybės pagalbos teikimo sąlygos, kurių restruktūrizuojama įmonė privalo laikytis, arba neigiamas Europos Komisijos sprendimas, teismas nustato papildomą, ne trumpesnę kaip 45 kalendorinių dienų ir ne ilgesnę kaip 60 kalendorinių dienų, terminą restruktūrizavimo plano projektui patikslinti ir pateikti teismui. Išimtiniais atvejais įmonės valdymo organo prašymu teismas turi teisę šį terminą pratęsti, bet ne ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų.

7. Įmonės valdymo organas, atsižvelgdamas į kreditorių susirinkime pareikštas pastabas ir pasiūlymus ar į Europos Komisijos sprendimą, per 15 kalendorinių dienų nuo kreditorių susirinkimo sprendimo ar Europos Komisijos sprendimo gavimo dienos pateikia įmonės dalyvių susirinkimui tvirtinti patikslintą restruktūrizavimo plano projektą.

8. Patikslintas restruktūrizavimo plano projektas teikiamas svarstyti, svarstomas ir už jį balsuojama šio įstatymo 19 straipsnyje nustatyta tvarka.

9. Jeigu restruktūrizavimo planas šio straipsnio 6 dalyje nustatytais terminais teismui nepateikiamas, teismas priima sprendimą įmonės restruktūrizavimo bylą nutraukti.

10. Restruktūrizavimo plano pakeitimai svarstomi ir tvirtinami tokia pačia tvarka kaip ir restruktūrizavimo planas.

IV SKYRIUS

RESTRUKTŪRIZAVIMO ADMINISTRATORIUS

22 straipsnis. Restruktūrizavimo administratorius

1. Restruktūrizavimo administratorius – teismo paskirtas atlikti įmonės restruktūrizavimo procedūras:

1) valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, turintis teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas ir šią teisę įgijęs šio įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų nustatyta tvarka (toliau – fizinis asmuo, įgijęs teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas šio įstatymo nustatyta tvarka);

2) valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, ar Šveicarijos Konfederacijos pilietis, turintis pagal įsisteigimo valstybės teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas, kai šią teisę pripažinus šio įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka teisė teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje suteikta laikinai arba vienkartinai (toliau – fizinis asmuo, turintis teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas laikinai);

3) valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, ar Šveicarijos Konfederacijos pilietis, įsisteigęs Lietuvos Respublikoje, turintis pagal kitos valstybės narės teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas, kai ši teisė pripažinta šio įstatymo 25 straipsnyje nustatyta tvarka (toliau – fizinis asmuo, turintis teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas įsisteigęs Lietuvos Respublikoje);

4) Lietuvos Respublikoje įsteigtas privatus juridinis asmuo, turintis teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas ir šią teisę įgijęs šio įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų nustatyta tvarka (toliau – juridinis asmuo, įgijęs teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas šio įstatymo nustatyta tvarka);

5) valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, kuri gali savo vardu įgyti ir turėti teises ir pareigas, būti ieškovu ar atsakovu teisme, taip pat jų padalinys, neįsisteigęs Lietuvos Respublikoje, turintis pagal įsisteigimo valstybės narės teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas, kai šią teisę pripažinus šio įstatymo 24 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka teisė teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje suteikta laikinai arba vienkartinai (toliau – juridinis asmuo, turintis teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas laikinai).

2. Restruktūrizavimo administratorius gali būti skiriamas laikotarpiui nuo teismo nutarties išskelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos iki teismo nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą priėmimo dienos ar (ir) laikotarpiui nuo teismo nutarties patvirtinti

restruktūrizavimo planą priėmimo dienos iki teismo sprendimo baigti įmonės restruktūrizavimo bylą arba nutarties nutraukti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos.

3. Restruktūrizavimo administratorius atlieka savo pareigas pagal su įmone sudarytą atlygintinų paslaugų teikimo sutartį, kurią įmonės vardu pasirašo įmonės valdymo organas.

4. Teismui priėmus nutartį dėl restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimo, tokia sutartis turi būti sudaryta ne vėliau kaip per 5 kalendorines dienas nuo teismo nutarties, kuria yra paskiriamas restruktūrizavimo administratorius, įsiteisėjimo dienos.

5. Restruktūrizavimo administratoriaus veiklos išlaidas apmoka restruktūrizuojama įmonė.

6. Restruktūrizavimo administratoriaus veiklą prižiūri ir į Sąrašą įrašyto asmens atitiktį šio įstatymo 29 straipsnio 11 dalies reikalavimams vertina, Sąrašą sudaro ir tvarko, duomenis apie įmonės restruktūrizavimo procesus savo interneto svetainėje skelbia Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

23 straipsnis. Reikalavimai asmenims, siekiantiems įgyti teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas

1. Fizinis asmuo, siekdamas šio įstatymo nustatyta tvarka įgyti teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas, privalo:

- 1) būti nepriekaištingos reputacijos;
- 2) turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą;
- 3) turėti ne trumpesnę kaip 3 metų įmonės vadovo darbo stažą per paskutinius 5 metus arba turėti 2 metų bankroto administratoriaus darbo stažą;
- 4) išlaikyti įmonių restruktūrizavimo administratoriaus kvalifikacijos egzaminą (toliau – kvalifikacijos egzaminas);
- 5) mokėti valstybinę lietuvių kalbą.

2. Fizinis asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis:

- 1) buvo nuteistas už sunkų ar labai sunkų nusikaltimą, nepaisant to, ar išnyko teistumas, arba buvo nuteistas už kitą tyčinę nusikalstamą veiką, kol teistumas neišnykęs;
- 2) yra atleistas iš darbo, pareigų už profesinės ar tarnybinės veiklos pažeidimus ir (ar) netekęs teisės verstis atitinkama veikla už įstatymuose keliamo nepriekaištingos reputacijos reikalavimo neatitikimą ar etikos normų pažeidimą ir nuo atleidimo iš darbo, pareigų ar teisės verstis atitinkama veikla arba nuo teisės teikti įmonių restruktūrizavimo ar įmonių bankroto administravimo paslaugas netekimo nepraėjo 3 metai;

3) pažeidė šio įstatymo 33 straipsnio 1 dalies 12 punkte nustatytus reikalavimus ir nuo dienos, kai šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai tapo žinoma ši aplinkybė, nepraėjo 6 metai;

4) piktnaudžiauja psichotropinėmis, narkotinėmis, toksinėmis medžiagomis ar alkoholiu.

3. Juridinis asmuo, siekiantis šio įstatymo nustatyta tvarka įgyti teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas, privalo būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti bent vieną darbuotoją arba dalyvį, kai pagal atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojančius įstatymus juridinis asmuo neprivalo turėti darbuotojų, įgijusį teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas šio įstatymo nustatyta tvarka ir (ar) darbuotoją, arba dalyvį, kai pagal atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojančius įstatymus juridinis asmuo neprivalo turėti darbuotojų, kuriam, pripažinus jo profesinę kvalifikaciją šio įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje ir (ar) 25 straipsnyje nustatyta tvarka, teisė teikti įmonių

restruktūrizavimo administravimo paslaugas suteikta laikinai arba įsisteigus Lietuvos Respublikoje. Teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas privalo turėti ir juridinio asmens, siekiančio teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas, vadovo pareigas einantis asmuo.

4. Juridinis asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu:

1) dėl jo yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už sunkų ar labai sunkų nusikaltimą, arba per pastaruosius 3 metus yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už kitą tyčinę nusikalstamą veiką;

2) jis pažeidė šio įstatymo 33 straipsnio 1 dalies 12 punkte nustatytus reikalavimus ir nuo dienos, kai šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai tapo žinoma ši aplinkybė, nepraėjo 6 metai.

24 straipsnis. Reikalavimai asmenims, siekiantiems teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas laikinai

1. Valstybės narės piliečio, kito fizinio asmens, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, ir Šveicarijos Konfederacijos piliečio, turinčio pagal įsisteigimo valstybės teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas ir siekiančio teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje laikinai, profesinė kvalifikacija pripažįstama vadovaujantis Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nuostatomis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

2. Valstybės narės juridiniam asmeniui, turinčiam pagal įsisteigimo valstybės narės teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas ir siekiančiam teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje laikinai, teisė teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas laikinai suteikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir šio įstatymo nuostatomis.

3. Fizinis asmuo, siekiantis teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas laikinai, privalo turėti ir šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikti kitos valstybės narės ar Šveicarijos Konfederacijos kompetentingos institucijos išduotą pažymėjimą, leidimą arba kitą dokumentą, įrodantį, kad jis turi teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas pagal įsisteigimo valstybės teisės aktus.

4. Juridinis asmuo, siekiantis teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas laikinai, privalo:

1) turėti ir šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikti kitos valstybės narės kompetentingos institucijos išduotą pažymėjimą, leidimą arba kitą dokumentą, įrodantį, kad juridinis asmuo, siekiantis teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas laikinai, turi teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas pagal tos valstybės narės teisės aktus;

2) turėti bent vieną darbuotoją arba dalyvį, kai pagal atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojančius įstatymus juridinis asmuo neprivalo turėti darbuotojų, turintį šio įstatymo nustatyta tvarka įgytą teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas ir (ar) darbuotoją arba dalyvį, kai pagal atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojančius įstatymus juridinis asmuo neprivalo turėti darbuotojų, kuriam, jo profesinę kvalifikaciją pripažinus šio straipsnio 1 dalyje ir (ar) 25 straipsnyje nustatyta tvarka, teisė teikti

įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas suteikta laikinai arba įsisteigus Lietuvos Respublikoje.

5. Įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugų teikimo laikinumą (vienkartiškumą) pagal laikinumo (vienkartiškumo) vertinimo kriterijus vertina šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija. Paslaugų teikimo laikinumo (vienkartiškumo) vertinimo kriterijus tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

25 straipsnis. Reikalavimai fiziniams asmenims, siekiantiems teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas įsisteigus Lietuvos Respublikoje

1. Valstybės narės piliečio, kito fizinio asmens, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, ir Šveicarijos Konfederacijos piliečio, turinčio pagal įsisteigimo valstybės teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas, siekiančio teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas įsisteigus Lietuvos Respublikoje, profesinė kvalifikacija pripažįstama vadovaujantis Lietuvos Profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Vyriausybės ar jos įgalios institucijos nustatyta tvarka. Šiems asmenims taikomi šio įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nustatyti reikalavimai.

2. Asmenys, kurie dokumentais, patvirtinančiais jų kvalifikaciją ar išsilavinimą, negali įrodyti, kad jie išmano Lietuvos Respublikos teisę, privalo išlaikyti profesinio tinkamumo testą.

26 straipsnis. Fizinį asmenų ir juridinių asmenų, kurių profesinė kvalifikacija arba teisė teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas pripažinta vadovaujantis šiuo įstatymu, teikiančių įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje, teisės ir pareigos

Fiziniams ir juridiniams asmenims, kurių profesinė kvalifikacija arba teisė teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas pripažinta vadovaujantis šiuo įstatymu, teikiantiems įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje, taikomos šiame įstatyme ir kituose įstatymuose restruktūrizavimo administratoriams nustatytos teisės ir pareigos.

27 straipsnis. Kvalifikacijos egzaminas ir Komisija

1. Kvalifikacijos egzaminą rengia Įmonių bankroto įstatyme nurodyta Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių egzaminų komisija (toliau – Komisija) pagal jos patvirtintas restruktūrizavimo administratorių egzaminų programas.

2. Kvalifikacijos egzaminas laikomas valstybine lietuvių kalba.

3. Fizinis asmuo, neišlaikęs kvalifikacijos egzamino arba neatvykęs jo laikyti, gali dar kartą jį laikyti ne anksčiau kaip po 3 mėnesių.

4. Fizinis asmuo, dėl pateisinamų priežasčių (ligos ar kitų dokumentais įrodomų faktų ir aplinkybių, kurių fizinis asmuo negalėjo numatyti) neatvykęs laikyti kvalifikacijos egzamino, gali prašyti Komisijos leisti jį laikyti pakartotinai nepraėjus 3 mėnesių laikotarpiui ir pateikti paaiškinimą apie neatvykimo laikyti kvalifikacijos egzamino priežastis. Komisija, pripažinusi fizinio asmens neatvykimo laikyti kvalifikacijos egzamino priežastis svarbiomis, tokį fizinio asmens prašymą tenkina ir leidžia jam laikyti kvalifikacijos egzaminą nepraėjus 3 mėnesių laikotarpiui.

5. Kvalifikacijos egzamino perlaikymų skaičius neribojamas.

6. Šio straipsnio 1 – 5 dalių nuostatos *mutatis mutandis* taikomos fizinio asmens, turinčio pagal kitos valstybės narės ar Šveicarijos Konfederacijos teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas ir siekiančio teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas įsisteigus Lietuvoje, Lietuvos Respublikos teisės išmanymo patikrinimui laikant profesinio tinkamumo testą.

28 straipsnis. Restruktūrizavimo administratoriaus pažymėjimo išdavimas

1. Restruktūrizavimo administratoriaus pažymėjimą, kuriuo patvirtinama fizinio asmens, kaip restruktūrizavimo administratoriaus, kvalifikacija, išduoda šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

2. Restruktūrizavimo administratoriaus pažymėjimas išduodamas asmeniui, atitinkančiam šio įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 2 – 5 punktuose nustatytus reikalavimus.

3. Restruktūrizavimo administratoriaus pažymėjimas išduodamas arba rašytinis motyvuotas atsisakymas išduoti pažymėjimą pateikiamas pareiškėjui ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo kvalifikacijos egzamino dienos.

4. Restruktūrizavimo administratoriaus pažymėjimas galioja neterminuotai.

29 straipsnis. Sąrašas

1. Sąrašas skelbiamas šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos interneto svetainėje.

2. Teisė teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas įgyjama nuo fizinių ir juridinių asmenų įrašymo į Sąrašą dienos.

3. Į Sąrašą įrašytiems šio straipsnio 4 dalies 2 ir 5 punktuose nurodytiems asmenims teisė teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas Lietuvoje suteikiama laikinai.

4. Į Sąrašą įrašomi:

1) fiziniai asmenys, kurie atitinka šio įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nurodytus nepriekaištingos reputacijos reikalavimus ir kuriems šio įstatymo 28 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka išduotas restruktūrizavimo administratoriaus pažymėjimas;

2) fiziniai asmenys, atitinkantys šio įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus, kurių profesinė kvalifikacija pripažinta šio įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka;

3) fiziniai asmenys, kurių profesinė kvalifikacija pripažinta šio įstatymo 25 straipsnyje nustatyta tvarka;

4) juridiniai asmenys, atitinkantys šio įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus;

5) juridiniai asmenys, atitinkantys šio įstatymo 24 straipsnio 4 dalyje nustatytus reikalavimus.

5. Sprendimą įrašyti į Sąrašą šio straipsnio 4 dalyje nurodytus asmenis priima šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija:

1) šio straipsnio 4 dalies 1, 2, 3 punktuose nurodyti fiziniai asmenys į Sąrašą turi būti įrašyti ne vėliau kaip per 3 darbo dienas atitinkamai nuo restruktūrizavimo administratoriaus pažymėjimo išdavimo arba nuo profesinės kvalifikacijos pripažinimo šio įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka arba nuo profesinės kvalifikacijos pripažinimo šio įstatymo 25 straipsnyje nustatyta tvarka;

2) šio straipsnio 4 dalies 4 ir 5 punktuose nurodyti juridiniai asmenys į Sąrašą turi būti įrašyti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo juridinio asmens visų dokumentų, patvirtinančių atitiktį atitinkamai šio įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje arba šio įstatymo 24 straipsnio 4 dalyje nustatytiems reikalavimams, pateikimo dienos.

6. Šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija per šio straipsnio 5 dalyje nustatytus terminus priima sprendimą atsisakyti įrašyti į Sąrašą šio straipsnio 4 dalyje nurodytus asmenis, jeigu jie neatitinka šio straipsnio 4 dalyje nurodytų reikalavimų, ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo dienos apie tai praneša jam raštu nurodydama priežastis, dėl kurių atsisakoma įrašyti jį į Sąrašą. Pranešimo apie atsisakymą įrašyti asmenį į Sąrašą nepateikimas nelaikomas teisės teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas suteikimu.

7. Fiziniai asmenys, išbraukti iš Sąrašo šio straipsnio 8 dalies 1, 2, 6, 7 ir 9 punktuose nurodytais pagrindais, išnykus aplinkybėms, dėl kurių jie buvo išbraukti iš Sąrašo, į Sąrašą šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatyta tvarka įrašomi pateikę prašymą įrašyti juos į Sąrašą ir dokumentus, įrodančius, kad tobulino kvalifikaciją, arba pakartotinai išlaikė kvalifikacijos egzaminą.

8. Šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija priima sprendimą išbraukti šio straipsnio 4 dalyje nurodytus asmenis iš Sąrašo, kai yra bent vienas iš šių pagrindų:

1) to prašo pats juridinis ar fizinis asmuo ir šis asmuo nėra paskirtas restruktūrizavimo administratoriumi;

2) fizinis ar juridinis asmuo, įgijęs teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas šio įstatymo nustatyta tvarka, turi dvi šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytas galiojančias nuobaudas;

3) paaiškėja, kad fizinis asmuo, teikiantis įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas laikinai arba įsisteigęs Lietuvos Respublikoje, neteko pagal kitos valstybės narės ar Šveicarijos Konfederacijos teisės įgytos teisės teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas arba juridinis asmuo, teikiantis įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas laikinai, neteko pagal kitos valstybės narės teisės aktus įgytos teisės teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas;

4) fizinis ar juridinis asmuo, teikęs įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas laikinai, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais baigė teikti paslaugas;

5) juridiniam asmeniui iškeliama bankroto byla ar bankroto procedūros vykdomos ne teismo tvarka, arba pradedamas kitas nemokumo procesas pagal kitos valstybės teisės aktus ar jis yra likviduojamas;

6) paaiškėja, kad siekdamas būti įrašytas į Sąrašą fizinis ar juridinis asmuo pateikė neteisingus duomenis ir (ar) nuslėpė faktus, dėl kurių jis negalėjo būti įrašytas į Sąrašą;

7) paaiškėja, kad fizinis ar juridinis asmuo nebeatitinka šio įstatymo 23 straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytų nepriekaištingos reputacijos reikalavimų;

8) paaiškėja, kad po sprendimo įrašyti į Sąrašą priėmimo dienos juridinis asmuo nebeatitinka šio įstatymo 23 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų arba juridinis asmuo, teikiantis įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas laikinai, neatitinka šio įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 2 punkte nustatytų reikalavimų;

9) paaiškėja, kad į Sąrašą įrašytas fizinis asmuo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka netobulino kvalifikacijos ir ilgiau kaip 3 metus neteikė įmonių restruktūrizavimo

paslaugų kaip fizinis asmuo ar juridinio asmens darbuotojas arba dalyvis, kai pagal atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojančius įstatymus juridinis asmuo neprivalo turėti darbuotojų;

10) fizinis asmuo miršta.

9. Fizinis ar juridinis asmuo išbraukiamas iš Sąrašo ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo pagrindo išbraukti asmenį iš Sąrašo atsiradimo dienos. Šio straipsnio 8 dalies 6 – 9 punktuose nustatytais atvejais pagrindas išbraukti asmenį iš Sąrašo atsiranda po to, kai jis per 10 darbo dienų nuo šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos rašytinio įspėjimo dėl galimo išbraukimo iš Sąrašo gavimo dienos nepateikia naujos informacijos ir (ar) dokumentų, įrodančių, kad nebuvo arba išnyko aplinkybės, dėl kurių jis turėtų būti išbraukiamas iš Sąrašo. Laikoma, kad įspėjimą fizinis ar juridinis asmuo gavo praėjus 5 darbo dienoms nuo šio įspėjimo išsiuntimo.

10. Fiziniai ir juridiniai asmenys netenka teisės teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas nuo jų išbraukimo iš Sąrašo dienos.

11. Įrašyti į Sąrašą fiziniai ir juridiniai asmenys privalo:

1) būti nepriekaištingos reputacijos, kaip ji apibrėžta šio įstatymo 23 straipsnio 2 ir 4 dalyse;
2) laikytis šio įstatymo, kitų teisės aktų reikalavimų ir etikos principų, nustatytų Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame restruktūrizavimo administratorių elgesio kodekse;

3) nuolat Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka tobulinti kvalifikaciją. Į Sąrašą įrašytas juridinis asmuo privalo užtikrinti savo vadovo, darbuotojų ir dalyvių, kai pagal atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojančius įstatymus juridinis asmuo neprivalo turėti darbuotojų, turinčių teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas, nuolatinį kvalifikacijos tobulinimą. Šio punkto reikalavimai netaikomi asmenims, kuriems teisė teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje suteikta laikinai.

30 straipsnis. Restruktūrizavimo administratoriaus atsakomybė

1. Už įmonių restruktūrizavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, teismo procesinių dokumentų (sprendimų, įsakymų, nutarčių ir nutarimų), kreditorių susirinkimo, kreditorių komiteto sprendimų nevykdymą arba netinkamą vykdymą ar kitus pažeidimus, nustatytus tikrinant restruktūrizavimo administratoriaus veiklą, restruktūrizavimo administratoriui, taip pat asmeniui įrašytam į Sąrašą, gali būti paskirta nuobauda Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

2. Šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija skiria šias nuobaudas:

1) įspėjimą;

2) viešą įspėjimą. Viešas įspėjimas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos skelbiamas šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos interneto svetainėje.

3. Asmeniui paskirta nuobauda galioja vienerius metus.

4. Sprendimas skirti nuobaudą gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

31 straipsnis. Restruktūrizavimo administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės draudimas

1. Už įmonei ir (ar) kreditoriams padarytą žalą restruktūrizavimo administratorius atsako Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka.

2. Restruktūrizavimo administratoriaus profesinė civilinė atsakomybė už jo neteisėtais veiksmais (veikimu ar neveikimu) atliekant įmonių restruktūrizavimo procedūras įmonei ir (ar) kreditoriams padarytą žalą, viršijančią 290 eurų, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka draudžiama privalomuoju draudimu.

3. Minimali administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suma yra 28 900 eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 86 800 eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus. Dėl draudžiamąjį įvykių išmokėjus draudimo išmoką ir sumažėjus šioje dalyje nustatytai minimaliai draudimo sumai, restruktūrizavimo administratorius privalo per vieną mėnesį apsidrausti profesinę civilinę atsakomybę, kad būtų atkurta privalomoji minimali draudimo suma.

4. Draudimo objektas yra draudimo sutartį sudariusio restruktūrizavimo administratoriaus civilinė atsakomybė už draudimo sutarties galiojimo metu restruktūrizavimo administratoriaus neteisėtais veiksmais (veikimu ar neveikimu) atliekant įmonės restruktūrizavimo procedūras įmonei ir (ar) kreditoriams padarytą žalą.

5. Draudžiamuoju įvykiu laikomi draudimo sutarties galiojimo metu restruktūrizavimo administratoriaus atlikti neteisėti veiksmai (veikimas, neveikimas) atliekant įmonių restruktūrizavimo procedūras, kurie yra pagrindas atsirasti civilinei atsakomybei, ir reikalavimo, kuris atitinka restruktūrizavimo administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sąlygas, atlyginti žalą pateikimas.

6. Restruktūrizavimo administratorius profesinės civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu draudžiamas sudarant restruktūrizavimo administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį. Restruktūrizavimo administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo draudėjas yra restruktūrizavimo administratorius.

7. Restruktūrizavimo administratorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo teismo nutarties paskirti jį restruktūrizavimo administratoriumi įsiteisėjimo dienos privalo teismui ir šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikti restruktūrizavimo administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijimo kopiją.

32 straipsnis. Restruktūrizavimo administratoriaus skyrimas ir atstatydinimas

1. Teismas restruktūrizavimo administratorių skiria įmonės valdymo organo, kreditorių susirinkimo, šio įstatymo 35 straipsnio 8 punkte nurodyto kreditoriaus (kreditorių), arba kreditoriaus, kuris pateikė pareiškimą teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo, prašymu šio įstatymo nustatyta tvarka. Prašyme paskirti restruktūrizavimo administratorių turi būti nurodyta šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje nurodytas laikotarpis, kuriam prašoma skirti restruktūrizavimo administratorių, taip pat restruktūrizavimo administratoriaus kandidatūra: kai restruktūrizavimo administratorius fizinis asmuo, – vardas, pavardė, eilės numeris Sąraše, įrašymo į Sąrašą data, darbo vietos adresas ir ryšių duomenys; kai administratorius juridinis asmuo, – juridinio asmens pavadinimas, kodas, eilės numeris Sąraše, įrašymo į Sąrašą data, buveinės adresas ir ryšių duomenys. Prie prašymo turi būti pridėta restruktūrizavimo administratoriaus sutikimas atlikti įmonės restruktūrizavimo procedūras, kuriame turi būti nurodyta, kad jis atitinka šio įstatymo

32 straipsnio 2 dalies reikalavimus ir nėra kitų šiame įstatyme nustatytų kliūčių jam atlikti įmonės restruktūrizavimo procedūras, ir restruktūrizavimo administratoriaus atlyginimo suma.

2. Restruktūrizavimo administratoriumi negali būti restruktūrizuojamos įmonės kreditorius (su kreditoriumi darbo santykiais susijęs asmuo ar, kai kreditorius juridinis asmuo, jo organų narys), asmuo, kuris pagal įstatymus ar kitus teisės aktus neturi teisės būti įmonės vadovu, įmonės ar šios įmonės patronuojančios ar dukterinės įmonės dalyvis, jos organų narys, vadovas, jo pavaduotojai (direktoriai), vyriausiasis buhalteris (buhalteris), įmonės apskaitos struktūrinio padalinio vadovas (įmonės, teikiančios apskaitos paslaugas, vadovas), dalyvis, nuosavybės teise turintis arba turėjęs per paskutinius 36 mėnesius iki restruktūrizavimo bylos iškėlimo daugiau kaip 10 procentų restruktūrizuojamos įmonės arba šios įmonės patronuojančios ar dukterinės įmonės akcijų, dalių ar pajų, ir šių asmenų artimieji giminaičiai, sutuoktiniai ar asmenys, įregistravę savo partnerystę. Šie apribojimai taikomi ir šioje dalyje nurodytiems asmenims, kurie dirbo restruktūrizuojamoje įmonėje ir su jais buvo nutrauktos darbo sutartys per paskutinius 36 mėnesius iki įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo. Juridinio asmens, turinčio teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas, vadovui, jo pavaduotojams (direktoriams), vyriausiajam buhalterii (buhalteriui), įmonės apskaitos struktūrinio padalinio vadovui, juridinio asmens organo nariams, juridinio asmens darbuotojams, turintiems teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas, juridinio asmens dalyviams taikomi šioje dalyje restruktūrizavimo administratoriui nustatyti apribojimai.

3. Teismas atstatydina restruktūrizavimo administratorių iš pareigų, kai gauna informaciją, kad restruktūrizavimo administratorius neteko teisės teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas arba asmuo negalėjo būti paskirtas restruktūrizavimo administratoriumi dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodytų aplinkybių, arba šios aplinkybės atsirado jau paskyrus asmenį restruktūrizavimo administratoriumi.

4. Teismas gali atstatydinti iš pareigų restruktūrizavimo administratorių šiais atvejais:

- 1) kai restruktūrizavimo administratorius pateikia teismui prašymą dėl atsistatydinimo;
- 2) kai įmonės valdymo organas kreipiasi dėl restruktūrizavimo administratoriaus atstatydinimo;
- 3) kai restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimas kreipiasi dėl restruktūrizavimo administratoriaus atstatydinimo;
- 4) kai šio įstatymo 35 straipsnio 8 punkte nurodytas kreditorius (kreditoriai) kreipiasi dėl restruktūrizavimo administratoriaus atstatydinimo.

5. Teismui teikiamas prašymas dėl administratoriaus atstatydinimo turi būti motyvuotas.

6. Teismas netenkina prašymo dėl administratoriaus atstatydinimo šiais atvejais:

- 1) kai kreditorių susirinkimo sprendimas atstatydinti administratorių priimtas pažeidžiant šiame įstatyme nustatytą kreditorių susirinkimo sprendimų priėmimo tvarką;
- 2) kai prašymą dėl administratoriaus atstatydinimo pateikęs kreditorius (kreditoriai) neatitinka šio įstatymo 35 straipsnio 8 punkte nustatytos sąlygos;
- 3) kai patenkinus prašymą būtų pažeisti kreditorių susirinkimo sprendimui nepritarusių, kreditorių susirinkime nedalyvavusių ar prašymo neteikusių kreditorių interesai;
- 4) kai patenkinus prašymą būtų pažeistas viešasis interesas.

7. Administratoriaus atstatydinimo klausimą teismas išsprendžia nutartimi ne vėliau kaip per 15 dienų nuo prašymo arba šio straipsnio 3 dalyje nurodytos informacijos gavimo dienos. Kitą restruktūrizavimo administratorių teismas paskiria, kai jo kandidatūrą teismui pasiūlo įmonės valdymo organas, šio įstatymo 35 straipsnio 8 punkte nurodytas kreditorius (kreditoriai) arba

kreditorių susirinkimas. Teismas gali pripažinti nutartį dėl administratoriaus atstatydinimo ir naujo administratoriaus paskyrimo skubiai vykdytina.

8. Restruktūrizavimo administratoriaus fizinio asmens mirties atveju teismas paskiria kitą restruktūrizavimo administratorių, kurio kandidatūrą teismui pasiūlo įmonės valdymo organas, šio įstatymo 35 straipsnio 8 punkte nurodytas kreditorius (kreditoriai) arba kreditorių susirinkimas.

9. Teismas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo nutarties dėl restruktūrizavimo administratoriaus atstatydinimo ir (ar) paskyrimo įsiteisėjimo dienos šios nutarties kopiją išsiunčia restruktūrizavimo administratoriui, įmonei, kreditorių susirinkimo pirmininkui, šio įstatymo 35 straipsnio 8 punkte nurodytam kreditoriui (kreditoriams), kuris kreipėsi į teismą dėl restruktūrizavimo administratoriaus atstatydinimo ir (ar) paskyrimo, šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai ir juridinių asmenų registro tvarkytojui.

33 straipsnis. Restruktūrizavimo administratoriaus pareigos ir teisės

1. Restruktūrizavimo administratorius privalo:

- 1) imtis priemonių, kad teismo nustatytais terminais būtų parengtas, pateiktas tvirtinti ir įgyvendintas restruktūrizavimo planas;
- 2) prižiūrėti restruktūrizuojamos įmonės valdymo organų veiklą, susijusią su restruktūrizavimo plano vykdymu;
- 3) šaukti kreditorių, įmonės dalyvių susirinkimus;
- 4) be balsavimo teisės dalyvauti visų įmonės valdymo organų susirinkimuose, posėdžiuose ir kreditorių susirinkimuose, kreditorių komiteto posėdžiuose;
- 5) nurodyti įmonės valdymo organų nariams jų veiklos trūkumus ir nustatyti terminą tiems trūkumams pašalinti;
- 6) informuoti įmonės restruktūrizavimo bylą nagrinėjantį teismą apie kitų šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytų teismų priimtų sprendimų įsiteisėjimą per 5 darbo dienas nuo sužinojimo apie sprendimų įsiteisėjimą dienos;
- 7) informuoti teismą, kreditorių susirinkimą, įmonės valdymo organą, įmonės dalyvius apie restruktūrizavimo plano nevykdymą arba netinkamą vykdymą ir kreiptis į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos nutraukimo;
- 8) perduoti šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai duomenis apie įmonės restruktūrizavimą;
- 9) savivaldybės, kurios teritorijoje yra restruktūrizuojamos įmonės buveinė, administracijos prašymu teikti informaciją apie įmonės restruktūrizavimo eigą;
- 10) jeigu šio įstatymo nustatytais terminais restruktūrizavimo planas nebus pateiktas, pranešti apie tai įmonės restruktūrizavimo bylą nagrinėjančiam teismui;
- 11) pateikti prašymą teismui (teismams) dėl jo atstatydinimo iš visų jo administruojamų įmonių restruktūrizavimo administratoriaus pareigų ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po tos dienos, kai sužinojo apie teisės teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas netekimą; tą pačią dieną prašymo dėl atstatydinimo kopiją jis pateikia visų jo administruojamų įmonių valdymo organams ir jų kreditorių susirinkimų pirmininkams;
- 12) ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po dienos, kai sužinojo, kad jis nebeatitinka šio įstatymo 23 straipsnio 2 arba 4 dalyje nurodytų nepriekaištingos reputacijos reikalavimų, apie tai pranešti šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai, pateikdamas prašymą dėl jo išbraukimo iš Sąrašo;

13) teikti teismui, kreditorių susirinkimui, įmonės valdymo organui ataskaitą apie restruktūrizavimo plano vykdymą;

14) stebėti restruktūrizuojamos įmonės finansinę būklę ir nustačius, kad įmonė tapo nemoki ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po to, kai nustatė, kad įmonė tapo nemoki, apie tai informuoti įmonės valdymo organą, kreditorių susirinkimo pirmininką ir įmonės dalyvius ir kreiptis į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos nutraukimo ir bankroto bylos įmonei iškėlimo.

2. Restruktūrizavimo administratorius turi teisę:

1) įeiti į įmonei priklausančias patalpas, tikrinti įmonės sąskaitas, korespondenciją, kitus verslo dokumentus ir duomenų bazines;

2) dalyvauti rengiant ir svarstant restruktūrizavimo planą;

3) gauti informaciją apie visus įmonės valdymo organų ir kreditorių susirinkimo, kreditorių komiteto priimtus sprendimus;

4) gauti kopijas visų dokumentų, kuriuos įmonės valdymo organas ir kreditorių susirinkimo pirmininkas teikia teismui;

5) prireikus reikalauti, kad įmonė samdytų auditorių arba audito įmonę, ekspertus.

3. Jeigu restruktūrizavimo administratorius nėra paskirtas, jo teises ir pareigas *mutatis mutandis* įgyvendina įmonės valdymo organas.

V SKYRIUS

RESTRUKTŪRIZUOJAMOS ĮMONĖS KREDITORIAI

34 straipsnis. Kreditorių reikalavimų tvirtinimas

1. Kreditoriai per teismo nustatytą laikotarpį perduoda restruktūrizavimo administratoriui savo reikalavimus ir kartu pateikia juos pagrindžiančius dokumentus, taip pat nurodo, kaip įmonė yra užtikrinusi šių reikalavimų įvykdymą.

2. Restruktūrizavimo administratorius, sutikrinęs teismo nustatytu laikotarpiu pateiktus kreditorių reikalavimus su įmonės buhalterinės apskaitos dokumentais, ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo reikalavimų pateikimo termino pabaigos perduoda juos tvirtinti teismui.

3. Teismas turi teisę iki nutarties patvirtinti restruktūrizavimo planą priėmimo dienos priimti iki įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo atsiradusius kreditorių reikalavimus, kurie buvo pateikti praleidus šio straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą, jeigu termino praleidimo priežastis pripažįsta svarbiomis.

4. Įmonės restruktūrizavimo metu kreditoriaus reikalavimai gali būti perleisti kitam kreditoriui arba asmeniui. Šių reikalavimų eilė, nustatyta pagal šio įstatymo 18 straipsnio nuostatas, nesikeičia.

5. Nutartį dėl kreditorių reikalavimų tvirtinimo teismas priima rašytinio proceso tvarka. Dalyvaujančių byloje asmenų prašymu gali būti skiriamas žodinis bylos nagrinėjimas. Restruktūrizavimo administratoriaus ginčijamų kreditorių reikalavimų tvirtinimo klausimą teismas sprendžia teismo posėdyje, pranešęs restruktūrizavimo administratoriui ir asmenims, kurių reikalavimai yra ginčijami.

6. Nutartis dėl kreditorių reikalavimų tvirtinimo ar atsisakymo juos tvirtinti atskiruoju skundu gali būti skundžiama Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, jos apskundimas įmonės restruktūrizavimo nestabdo. Atskirasis skundas dėl nutarties dėl kreditorių reikalavimų tvirtinimo ar

atsisakymo juos tvirtinti Lietuvos apeliaciniame teisme turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo jo gavimo dienos.

7. Kreditorių sąrašo ir jų reikalavimų patikslinimai, susiję su įmonės restruktūrizavimu (privalomosios įmokos, įsiskolinimas atleistiems darbuotojams, negrąžintos šio įstatymo 17 straipsnio 3 dalies 7 punkte nurodytos paskolos ir kt.), tvirtinami teismo nutartimi, iki teismas priima nutartį nutraukti ar sprendimą baigti įmonės restruktūrizavimo bylą.

8. Kai teismas priima nutartį dėl kreditorių sąrašo ir (ar) jų reikalavimų patikslinimo, restruktūrizavimo planas tikslinamas šio įstatymo nustatyta tvarka.

9. Kai iškėlus įmonės restruktūrizavimo bylą mokesčių administratorius pagal mokesčių įstatymuose nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymo nuostatas atlieka priešpriešinių vienaarūšių reikalavimų įskaitymą, teismui teikiami tvirtinti įskaityta suma sumažinti reikalavimai.

35 straipsnis. Restruktūrizuojamos įmonės kreditorių teisės

Restruktūrizuojamos įmonės kreditoriai turi teisę:

- 1) ginti savo interesus kreditorių susirinkimuose;
- 2) gauti iš įmonės valdymo organo ir restruktūrizavimo administratoriaus informaciją apie įmonės restruktūrizavimą, išskyrus komercinę (gamybinę) paslaptį sudarančią informaciją. Kreditorių susirinkimo pirmininkas, pateikęs prašymą ir pasirašęs pasižadėjimą išsaugoti komercinę (gamybinę) paslaptį, turi teisę gauti ir komercinę (gamybinę) paslaptį sudarančią informaciją;
- 3) suteikti pagalbą įmonei prievolėms vykdyti;
- 4) reikalauti atlyginti žalą, patirtą dėl įmonės valdymo organų ar restruktūrizavimo administratoriaus kaltės;
- 5) teikti pasiūlymus restruktūrizavimo administratoriui ar įmonės valdymo organui dėl restruktūrizavimo plano;
- 6) kreiptis į kreditorių susirinkimą dėl restruktūrizavimo administratoriaus veiklos ar jo paskyrimo, atstatydinimo, taip pat siūlyti restruktūrizavimo administratoriaus kandidatūrą;
- 7) apskųsti teismui kreditorių susirinkimo, kreditorių komiteto priimtus sprendimus per 14 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai sužinojo arba turėjo sužinoti apie šiuos sprendimus;
- 8) motyvuotu prašymu kreiptis į teismą dėl restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimo, atstatydinimo, siūlyti restruktūrizavimo administratoriaus kandidatūrą, jeigu kreditoriaus (kreditorių) teismo patvirtinti reikalavimai vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos vertinės išraiškos;
- 9) bet kuriuo įmonės restruktūrizavimo metu atlikti priešpriešinių vienaarūšių reikalavimų įskaitymą pagal mokesčių įstatymuose nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymo nuostatas.

36 straipsnis. Restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimo teisės

1. Restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimas turi teisę:
 - 1) rinkti ir atšaukti iš pareigų kreditorių susirinkimo pirmininką;
 - 2) rinkti kreditorių komitetą ir perduoti jam dalį kreditorių susirinkimo teisių;
 - 3) pritarti restruktūrizavimo plano projektui ir jo pakeitimams;
 - 4) kreiptis į teismą dėl įmonės valdymo organų kompetencijos apribojimo;
 - 5) pritarti restruktūrizavimo plano projekto pateikimo teismui tvirtinti termino pratęsimui;
 - 6) prašyti teismo pratęsti restruktūrizavimo plano įgyvendinimo laikotarpį;

7) motyvuotu prašymu kreiptis į teismą dėl restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimo, atstatydinimo ir siūlyti teismui restruktūrizavimo administratoriaus kandidatūrą;

8) kreiptis į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos nutraukimo, jeigu ilgiau nei 3 mėnesius nevykdomas arba netinkamai vykdomas restruktūrizavimo planas arba nemokamos einamosios įmokos ar jų dalis, ir jeigu tam pritaria bent vienos grupės restruktūrizavimo plano paveikiami kreditoriai, kurių reikalavimų suma vertine išraiška sudaro ne mažiau kaip 1/2 visų teismo patvirtintų tos grupės kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos;

9) kreiptis į teismą dėl įmonės restruktūrizavimo bylos nutraukimo, jeigu tam pritaria kiekvienos grupės restruktūrizavimo plano paveikiami kreditoriai, kurių reikalavimų suma vertine išraiška sudaro ne mažiau kaip 1/2 visų teismo patvirtintų kiekvienos grupės kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos;

10) pritarti restruktūrizavimo plano įgyvendinimo aktui ir įpareigoti kreditorių susirinkimo pirmininką jį pasirašyti, jeigu tam pritaria kiekvienos grupės restruktūrizavimo plano paveikiami kreditoriai, kurių reikalavimų suma vertine išraiška sudaro ne mažiau kaip 1/2 visų teismo patvirtintų kiekvienos grupės kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos.

2. Restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimas turi ir kitų šiame įstatyme nustatytų teisių.

3. Restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimo pirmininkas turi teisę dalyvauti įmonės valdymo organų susirinkimuose ir posėdžiuose.

4. Visuose restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimuose be balsavimo teisės gali dalyvauti įmonės valdymo organų nariai. Šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodyta Lietuvos įgaliota institucija gali dalyvauti restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimuose, kuriuose svarstomas administratoriaus atstatydinimo klausimas.

37 straipsnis. Restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimo sušaukimo tvarka

1. Kreditorių susirinkimus šaukia restruktūrizavimo administratorius.

2. Apie numatomą restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimą kreditorių susirinkime turintiems teisę dalyvauti asmenims pranešama registruotu laišku arba pasirašytinai iki jo likus ne mažiau kaip 10 kalendorinių dienų.

3. Prie pranešimo apie numatomą restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimą turi būti pridėta kreditorių susirinkimo darbotvarkė, siūlomų sprendimų projektai, teismo nutarties, kuria patvirtintas kreditorių sąrašas ir jų reikalavimai, kopija, dalyvavimo ir balsavimo kreditorių susirinkime tvarka. Jeigu siūlomų sprendimų projektai, teismo nutarties, kuria patvirtintas kreditorių sąrašas ir jų reikalavimai, kopija, dalyvavimo ir balsavimo kreditorių susirinkime tvarka neprisidėti, tuomet pranešime apie numatomą restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimą turi būti nurodyta kur ir kaip galima su jais susipažinti. Jeigu sudaroma galimybė kreditorių susirinkime dalyvauti ir balsuoti elektroninių ryšių priemonėmis, tuomet restruktūrizuojamos įmonės interneto svetainėje turi būti pateikta dalyvavimo ir balsavimo kreditorių susirinkime elektroninių ryšių priemonėmis tvarka, o pranešime apie numatomą restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimą nurodomas šios interneto svetainės adresas.

4. Pirmajame kreditorių susirinkime turi būti išrinktas kreditorių susirinkimo pirmininkas.

5. Kreditorių susirinkimo pirmininku laikomas kreditorius, už kurį balsavo kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų susirinkime dalyvaujančių kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos vertinės išraiškos. Kai kreditorių

susirinkimo pirmininku išrenkamas juridinis asmuo, kreditorių susirinkime jam atstovauja jo įgaliotas fizinis asmuo. Kai kreditorių susirinkimo pirmininkas renkamas iš kelių asmenų, išrinktu kreditorių susirinkimo pirmininku laikomas asmuo, už kurį balsavusių kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos vertinė išraiška yra didžiausia, palyginti su balsavusių už kitas kandidatūras kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos vertine išraiška.

6. Kreditorių susirinkimo pirmininku negali būti kreditorius – restruktūrizuojamos įmonės valdymo organo narys, įmonės dalyvis ir šioje dalyje nurodytų asmenų artimieji giminaičiai, sutuoktiniai ar asmenys, įregistravę savo partnerystę įstatymų nustatyta tvarka.

7. Reikalauti sušaukti kreditorių susirinkimą turi teisę įmonės valdymo organas, kreditorių susirinkimo pirmininkas, kreditoriai, kurių reikalavimų suma vertine išraiška sudaro ne mažiau kaip 1/10 teismo patvirtintų visų kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos.

8. Kai kreditorių susirinkimą reikalauja sušaukti šio straipsnio 7 dalyje nurodyti asmenys, jie turi pateikti prašymą, kuriame turi būti nurodytos kreditorių susirinkimo sušaukimo priežastys ir tikslai, pateikti pasiūlymai dėl kreditorių susirinkimo darbotvarkės, datos ir vietos, siūlomų sprendimų projektai. Kreditorių susirinkimas turi įvykti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos, jei prašyme motyvuotai nesiūloma vėlesnė data.

9. Jeigu kreditorių susirinkimas nebuvo sušauktas per šio straipsnio 8 dalyje nustatytą terminą, kreditorių susirinkimą šaukia kreditorių susirinkimo pirmininkas. Tuo atveju kreditorių susirinkimas turi įvykti per 15 kalendorinių dienų nuo šio straipsnio 8 dalyje nurodyto termino pabaigos.

10. Jeigu įmonės restruktūrizavimo metu kreditorių sąrašas ir (ar) jų reikalavimai tikslinami (išmokėtos tam tikros sumos, reikalavimai padidinami ir kt.), kreditorių susirinkimas negali įvykti anksčiau negu įsiteisės teismo nutartis, kuria patvirtinti atitinkamai patikslinti kreditorių sąrašas ir (ar) jų reikalavimai.

38 straipsnis. Restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimo sprendimų priėmimo tvarka

1. Kreditorių susirinkimas laikomas įvykęs, jeigu jame dalyvavo arba iš anksto raštu balsavo kreditoriai, kurių reikalavimų sumos vertinė išraiška yra didesnė kaip pusė visų kreditorių bendros teismo patvirtintų reikalavimų sumos vertinės išraiškos. Pakartotiniam kreditorių susirinkimui šios dalies reikalavimai netaikomi.

2. Kreditorių susirinkimo sprendimas laikomas priimtu, jeigu už jį balsavo kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų teismo patvirtintų kreditorių reikalavimų sumos vertinės išraiškos, išskyrus šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 3 punkte, 19 straipsnio 5 dalyje ir 36 straipsnio 1 dalies 8–10 punktuose nustatytus atvejus.

3. Kreditorius turi teisę iš anksto balsuoti raštu dėl kiekvieno kreditorių susirinkimo darbotvarkėje įrašyto sprendimo projekto. Iš anksto balsuoti raštu kreditoriai gali ir elektroninių ryšių priemonėmis, jeigu užtikrinamas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti kreditoriaus tapatybę. Šie balsai įskaitomi į kreditorių susirinkimo balsavimo rezultatus ir apie tai turi būti paskelbta kreditorių susirinkime.

4. Jeigu restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimas neįvyko, nes nebuvo kvorumo, restruktūrizavimo administratorius per 15 kalendorinių dienų turi sušaukti pakartotinį kreditorių susirinkimą. Šis susirinkimas turi teisę priimti sprendimus tik pagal neįvykusio kreditorių susirinkimo darbotvarkę.

5. Pakartotiniame kreditorių susirinkime sprendimas laikomas priimtu, jeigu už jį balsavo kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų susirinkime dalyvavusių ir iš anksto raštu balsavusių kreditorių patvirtintų reikalavimų sumos vertinės išraiškos, išskyrus šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 3 punkte, 19 straipsnio 5 dalyje ir 36 straipsnio 1 dalies 8-10 punktuose nustatytus atvejus. Šio įstatymo 14 straipsnio 2 dalies 3 punkte, 19 straipsnio 5 dalyje ir 36 straipsnio 1 dalies 8-10 punktuose nustatytais atvejais pakartotiniame kreditorių susirinkime sprendimas laikomas priimtu, jei už jį balsavo kiekvienos grupės restruktūrizavimo plano paveikiami kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę kiekvienos grupės susirinkime dalyvavusių ir iš anksto raštu balsavusių restruktūrizavimo plano paveikiamų kreditorių patvirtintų reikalavimų sumos vertinės išraiškos.

6. Kreditorių susirinkimo sprendimai įforminami protokolu, kurį pasirašo kreditorių susirinkimo pirmininkas, ir yra privalomi visiems kreditoriams.

7. Kreditorių susirinkimo pirmininkas atsako, kad prie protokolo būtų pridėta: kreditorių susirinkime dalyvavusių kreditorių registravimo sąrašas; įgaliojimai ir kiti dokumentai, patvirtinantys asmenų teisę balsuoti; iš anksto raštu balsavusių kreditorių balsavimo biuleteniai; dokumentai, įrodantys, kaip buvo balsuota elektroninių ryšių priemonėmis; dokumentai, įrodantys, kad kreditoriai buvo informuoti apie kreditorių susirinkimo sušaukimą laiku.

8. Kreditorių susirinkimo pirmininkas kreditorių susirinkimo protokolą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po kreditorių susirinkimo dienos pateikia įmonės valdymo organui ir restruktūrizavimo administratoriui. Restruktūrizavimo administratorius, gavęs kreditorių susirinkimo protokolą, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas jo kopijas pateikia įmonės restruktūrizavimo bylą nagrinėjančiam teismui ir kiekvienam kreditoriui.

39 straipsnis. Restruktūrizuojamos įmonės kreditorių komitetas

1. Kreditorių komitetą gali rinkti pirmasis arba kiti kreditorių susirinkimai. Kreditorių komiteto nariais gali būti tik kreditoriai, išskyrus asmenį, įgaliotą ginti su darbo santykiais susijusius darbuotojų reikalavimus. Kreditorių komiteto nariu turi būti asmuo, kuris yra įgaliotas ginti su darbo santykiais susijusius darbuotojų reikalavimus, jeigu įmonė turi tenkinti tokius darbuotojų reikalavimus, atlyginti žalą dėl suluošinimo ar kitokio kūno sužalojimo, susirgimo profesine liga arba dėl mirties nelaimingo atsitikimo darbe atveju.

2. Kreditorių komitetą turi sudaryti ne mažiau kaip 5 nariai. Kreditorių susirinkimo pirmininkas yra ir kreditorių komiteto pirmininkas.

3. Kreditorių komitetas atlieka kreditorių susirinkimo jam pavestas funkcijas, gina kreditorių interesus laikotarpiais tarp kreditorių susirinkimų.

4. Kreditorių komiteto posėdžiai yra teisėti, jeigu juose dalyvauja daugiau kaip pusė komiteto narių. Vienas kreditorių komiteto narys turi vieną balsą. Kreditorių komiteto priimti sprendimai yra teisėti, jeigu už juos balsavo daugiau kaip pusė viso komiteto narių. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, sprendžiamasis yra pirmininko balsas.

5. Kreditorių komiteto sprendimai įforminami protokolu, kurį pasirašo kreditorių komiteto pirmininkas. Kreditorių susirinkimo pirmininkas kreditorių komiteto posėdžio protokolą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po kreditorių komiteto posėdžio dienos pateikia įmonės valdymo organui ir restruktūrizavimo administratoriui. Restruktūrizavimo administratorius, gavęs kreditorių komiteto

posėdžio protokolą, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas jo kopijas pateikia įmonės restruktūrizavimo bylą nagrinėjančiam teismui ir kiekvienam kreditoriui.

6. Restruktūrizuojamos įmonės kreditorių komiteto posėdžiuose be balsavimo teisės gali dalyvauti šio įstatymo 36 straipsnio 4 dalyje nurodyti asmenys.

VI SKYRIUS

ĮMONĖS RESTRUKTŪRIZAVIMO BYLOS NUTRAUKIMAS IR ĮMONĖS RESTRUKTŪRIZAVIMO PABAIGA

40 straipsnis. Įmonės restruktūrizavimo bylos nutraukimas

1. Teismas įmonės restruktūrizavimo bylą nutraukia, jeigu yra nors viena iš šių sąlygų:

- 1) nustatytais terminais nepateikiamas restruktūrizavimo planas;
- 2) visi kreditoriai atsisako savo reikalavimų ir teismas patvirtina jų atsisakymus;
- 3) restruktūrizuojama įmonė anksčiau, negu buvo nustatyta restruktūrizavimo plane, patenkino visų kreditorių reikalavimus ir restruktūrizavimo administratorius pateikė teismui tai patvirtinančius įrodymus;
- 4) nevykdomas arba netinkamai vykdomas restruktūrizavimo planas;
- 5) pasibaigus teismo nustatytam restruktūrizavimo plano įgyvendinimo terminui, nepateikiamas šio plano įgyvendinimo aktas;
- 6) teismas nepatvirtina restruktūrizavimo plano.

2. Teismas priimdamas nutartį nutraukti įmonės restruktūrizavimo bylą šio straipsnio 1 dalies 1, 4 – 6 punktuose nurodytais pagrindais, ir jeigu yra kitų Įmonių bankroto įstatyme nurodytų bankroto bylos iškėlimo sąlygų, ta pačia nutartimi sprendžia ir įmonei bankroto bylos iškėlimo Įmonių bankroto įstatymo nustatyta tvarka klausimą.

3. Teismas, įsiteisėjęs teismo nutarčiai nutraukti įmonės restruktūrizavimo bylą, ne vėliau kaip kitą darbo dieną pranešimą apie įmonės restruktūrizavimo bylos nutraukimą ir teismo nutarties kopiją išsiunčia šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims.

4. Apie teismo nutartį nutraukti įmonės restruktūrizavimo bylą restruktūrizavimo administratorius per 5 darbo dienas nuo nutarties įsiteisėjimo dienos privalo pranešti šio įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims.

5. Nuo teismo nutarties nutraukti įmonės restruktūrizavimo bylą šio straipsnio 1 dalies 1, 4 – 6 punktuose nurodytais pagrindais įsiteisėjimo dienos visi susitarimai dėl kreditorių bendros reikalavimų sumos (jos dalies) atsisakymo, piniginės prievolės pakeitimo kita prievole ir dėl prievolių vykdymo terminų atidėjimo netenka galios, jeigu įmonė ir kreditoriai nesusitarė kitaip. Privalomosios įmokos, palūkanų ir netesybų skaičiavimas bei išieškojimai, išskyrus jau įvykdytas prievoles, atnaujinami nuo jų skaičiavimo sustabdymo pradžios ir skaičiuojami už įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo ir už nagrinėjimo teisme laikotarpį. Ši straipsnio dalis taip pat taikoma ir įmonės restruktūrizavimo metu susidariusiems einamųjų įmokų įsiskolinimams.

41 straipsnis. Įmonės restruktūrizavimo pabaiga

1. Įgyvendinus restruktūrizavimo planą, įmonės valdymo organas ir restruktūrizavimo administratorius per 10 darbo dienų nuo dienos, kai buvo atliktas paskutinis restruktūrizavimo plane nustatytas mokėjimas kreditoriams, parengia restruktūrizavimo plano įgyvendinimo aktą. Šį aktą

pasirašo įmonės valdymo organas, restruktūrizavimo administratorius, įmonės dalyvių susirinkimo įgaliotas asmuo ir kreditorių susirinkimo pirmininkas.

2. Restruktūrizavimo administratorius šio straipsnio 1 dalyje nurodytą aktą ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo pasirašymo dienos pateikia teismui.

3. Teismas, gavęs šio straipsnio 1 dalyje nurodytą aktą, priima sprendimą patvirtinti pateiktą restruktūrizavimo plano įgyvendinimo aktą ir baigti įmonės restruktūrizavimo bylą.

4. Nuo teismo sprendimo baigti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos arba nutarties nutraukti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos įmonė netenka restruktūrizuojamos įmonės teisinio statuso.

5. Teismas, įsiteisėjus sprendimui baigti įmonės restruktūrizavimo bylą, ne vėliau kaip kitą darbo dieną pranešimą apie įmonės restruktūrizavimo bylos pabaigą ir teismo sprendimo kopiją išsiunčia šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims.

6. Apie teismo sprendimą baigti įmonės restruktūrizavimo bylą restruktūrizavimo administratorius per 5 darbo dienas nuo sprendimo įsiteisėjimo dienos privalo pranešti šio įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje nurodytiems asmenims.

Lietuvos Respublikos įmonių
restruktūrizavimo įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMAS EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAS

2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 19 skyrius, 1 tomas, p. 191) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. liepos 24 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 788/2008 (OL 2008 L 213, p. 1).“

2 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai

Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2016 m. rugpjūčio 1 dienos priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3 straipsnis. Įstatymo taikymas ir įsigaliojimas

1. Šiam įstatymui įsigaliojus:

1) asmenys, iki šio įstatymo įsigaliojimo pateikę neteisingus duomenis ir (ar) nuslėpę faktus, dėl kurių jiems negalėjo būti išduotas restruktūrizavimo administratoriaus pažymėjimas, laikomi asmenimis, pateikusiais neteisingus duomenis ir (ar) nuslėpę faktus, dėl kurių jie negalėjo būti įrašyti į Sąrašą;

2) teismo paskirti restruktūrizavimo administratoriai, kurie yra šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto įstatymo 32 straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų artimieji giminaičiai, sutuoktiniai ar asmenys, įregistravę savo partnerystę, privalo per 20 darbo dienų nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos pateikti teismui prašymą dėl atsistatydinimo;

3) kreditorių susirinkimų pirmininkai, kurie yra restruktūrizuojamų įmonių valdymo organo nariai, įmonės dalyviai ir šioje dalyje nurodytų asmenų artimieji giminaičiai, sutuoktiniai ar asmenys, įregistravę savo partnerystę, privalo per 20 darbo dienų nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos reikalauti restruktūrizavimo administratoriaus sušaukti kreditorių susirinkimą ir siūlyti

dienos reikalauti restruktūrizavimo administratoriaus sušaukti kreditorių susirinkimą ir siūlyti sprendimo dėl atsistatydinimo projektą;

4) šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto įstatymo 29 straipsnio 8 dalies 9 punkte nurodyti asmenys išbraukiami iš Sąrašo, jei per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai nepateikia dokumentų, įrodančių, kad Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka tobulino kvalifikaciją.

2. Šio įstatymo nuostatos, reguliuojančios restruktūrizavimo plano paveikiamų kreditorių balsavimą grupėse, taikomos po šio įstatymo įsigaliojimo pradėtiems įmonių restruktūrizavimo procesams.

3. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto įstatymo 31 straipsnio 2 dalies nuostata dėl įmonei ir (ar) kreditoriams padarytos žalos dydžio apribojimo taikoma nuo šio įstatymo įsigaliojimo iš naujo sudaromoms restruktūrizavimo administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartims.

4. Įmonių restruktūrizavimo procesams, pradėtiems iki šio įstatymo įsigaliojimo, šio įstatymo nuostatos, išskyrus nurodytas šio straipsnio 2 dalyje, taikomos toms teisėms ir pareigoms, kurios atsiranda jam įsigaliojus, taip pat toms teisėms ir pareigoms, kurios, nors ir atsirado iki šio įstatymo įsigaliojimo, bet įgyvendinamos šiam įstatymui įsigaliojus, ir restruktūrizavimo procedūroms, kurios pradedamos šiam įstatymui įsigaliojus.

5. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 2 straipsnį, įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Arūnas Alekna

2015-12-10

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2015-12-11

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ BANKROTO ĮSTATYMO NR. IX-216
PAKEITIMO ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 6.410 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCINIŲ BENDROVIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1835
20, 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 23¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ
KODEKSO 120 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas) parengimą paskatino statistinis bankroto procesų trukmės ilgėjimas, žemas kreditorių reikalavimų tenkinimas, administravimo išlaidų bei atlygio administratoriui klausimų aktualumas, vieningos teismų praktikos sprendžiant administravimo išlaidų sąmatos tvirtinimą ir nustatant atlygį administratoriui nebuvimas, nepakankamas turto pardavimo bankroto metu reguliavimas, dėl ko praktikoje kyla dažni ginčai tarp kreditorių ir administratoriaus. Ginčų nagrinėjimas teismuose užtesia bankroto procesus ir mažina bankroto procesų efektyvumą. Pakeitimai dėl kreditorių reikalavimų geresnio tenkinimo atlikti taip pat atsižvelgus į Pasaulio banko tyrimo „Doing Business“ verslo aplinkos nemokumo srityje vertinimo metodiką, pagal kurią verslo aplinkos vertinimo indeksas didėja, jei teisinis reguliavimas suteikia galimybę bankroto metu išsaugoti verslą. Projekte taip pat siūloma įgyvendinti Valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-P-20-8-15 „Įmonių bankroto proceso valdymas ir kontrolė“ pateiktas rekomendacijas.

Projekto tikslas – geriau sureguliuoti bankroto administravimo išlaidų, iš jų ir atlygio administratoriui, nustatymo ir apmokėjimo klausimus, tobulinti su administravimo išlaidomis sietinų supaprastinto bankroto proceso taikymo, turto pardavimo, procesinių ginčų teismuose nagrinėjimo ir kitų klausimų reguliavimą, siekiant trumpinti bankroto procesus, taip pat sudaryti galimybę bankrutuojančiai įmonei išsaugoti veiklą ir pasirengus restruktūrizavimo procesui nutraukti bankroto bylą, taip pat įtvirtinti nuostatas, skatinančias įmonės ar jos dalies pardavimą.

Atsižvelgus į Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme nustatytus teisės technikos reikalavimus, Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas Nr. IX-216 (toliau – Įstatymas) išdėstomas nauja redakcija, nes Projektu keičiama daugiau nei pusė Įstatymo straipsnių. Dėstant Įstatymą nauja redakcija siūloma iš esmės išlaikyti galiojančio Įstatymo struktūrą ir atlikti nežymius loginius–struktūrinius pakeitimus, suvienodinti įstatyme naudojamus terminus, ištaisyti redakcinius netikslumus, nekeičiant teisinio reguliavimo, nesusijusio su Projekto tikslais.

Kartu su Projektu teikiami lydimieji projektai:

– Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.410 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – lydimasis projektas dėl įmonės pardavimo), kurio tikslas nustatyti išimtis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso šeštos knygos 4 dalies 23 skyriaus 9 skirsnio normoms, reglamentuojančioms įmonės pirkimą–pardavimą, kai įmonė parduodama bankroto proceso metu, ir sudaryti galimybę Įstatyme nustatyti įmonės pirkimo–pardavimo ypatumus.

–Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 20, 24 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 23¹ straipsniu įstatymo projektas (toliau – lydimasis projektas dėl akcinių atsakomybės), kurio tikslas nustatyti galimybę visuotiniam akcinių susirinkimui priimti sprendimus dėl bendrovės restruktūrizavimo įstatymų nustatytais atvejais, t. y. ne tik

Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo, bet ir Įstatymo nustatytais atvejais, taip pat nustatyti, kad visuotinis akcininkų susirinkimas, esant nemokumui, turi būti sušauktas per minimalius šiame įstatyme nustatytus terminus.

– Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 120 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – lydimasis projektas dėl administracinės atsakomybės), kurio tikslas nustatyti administracinę atsakomybę įmonių vadovams ir kitiems atsakingiems asmenims ne tik už pareiškimo dėl bankroto bylos iškėlimo nepateikimą, bet ir už pavėluotą pateikimą.

Projektas ir lydimieji projektai (toliau visi kartu – projektai) padės integruoti nemokumo procesus į verslo aplinką, kaip natūralų verslo kaitos elementą.

2. Projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Bankroto administravimo išlaidų, iš jų ir atlygio administratoriui, nustatymo ir apmokėjimo klausimų sureguliuojimą iniciavo bankroto administratorius vienijančių asociacijų atstovai, Lietuvos bankų asociacija, kitus kreditorius atstovaujantys asmenys. Tarptautinis valiutos fondas 2010 metais pateikė išvadą ir pasiūlymus kai kuriais nemokumo teisinio reguliavimo Lietuvoje klausimais ir atkreipė dėmesį į tai, kad susiformavusi praktika nustatyti mėnesinį administratoriaus atlyginimą (darbo apmokėjimo forma, kuri pagal Lietuvos Respublikos darbo kodeksą suprantama kaip mėnesinė alga), bankroto administratoriui skatina vilkinti bankroto procesus.

Projekto nuostatas dėl kreditorių reikalavimų geresnio tenkinimo nustatant galimybę bankrutuojančiai įmonei pradėti restruktūrizavimo procesą bei nuostatas dėl įmonės pardavimo, kaip pasiūlymus verslo aplinkai gerinti pagal Pasaulio banko tyrimą „Doing Business 2015“, Ūkio ministerijos siūlymu iniciavo Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Įstatymo projekto rengėjas – Ūkio ministerija. Projektą parengė Ūkio ministerijos Įmonių teisės ir nemokumo politikos departamento (direktorė – Audronė Railaitė, tel. 8 706 64 741, el. p. audrone.railaite@ukmin.lt) Nemokumo politikos skyriaus (vedėjas – Žydrūnas Paškauskas, tel. 8 706 64 662, el. p. zydrunas.paskauskas@ukmin.lt) vyriausioji specialistė Dalia Šidagienė, tel. 8 706 64 906, el. p. dalia.sidagiene@ukmin.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Projektuose aptarti teisiniai santykiai

Įstatyme nustatytas administravimo išlaidų klausimų reguliavimas iš esmės atitinka tarptautinę praktiką, bet kai kurios bankroto administravimą reguliuojančios Įstatymo nuostatos neišsamios. Įstatyme nustatyta beveik absoliuti kreditorių valia nustatant administravimo išlaidoms skiriamą sumą ir jų mokėjimo tvarką, neaptarta administravimo išlaidų nustatymo bei mokėjimo tvarka.

Nors administratoriaus atlyginimo nustatymas ir administravimo išlaidų sąmatos tvirtinimas pagal galiojančią reguliavimą priskirtas kreditorių susirinkimo (komiteto) kompetencijai, praktikoje dažni atvejai, kai kreditoriai netvirtina administratoriaus teikiamos administravimo išlaidų sąmatos, o teismui pareiga spręsti administratoriaus ir kreditorių nesutarimus dėl administravimo išlaidų dydžio nenustatyta. Kilus ginčui ir administratoriui skundžiant kreditorių susirinkimo nutarimą dėl kreditorių patvirtintos per mažos administravimo išlaidų sąmatos, teismas naikina kreditorių susirinkimo (komiteto) nutarimą ir perduoda klausimą kreditorių susirinkimui svarstyti iš naujo. Vykstant ginčams, administravimo išlaidų sąmatos suma svarstoma ir ginčijama kreditorių susirinkimuose, teismuose ir dažnai nustatoma ne pirmajame kreditorių susirinkime, kaip tą reglamentuoja Įstatymas, bet gerokai vėliau. Tai užtesia ir apsunkina bankroto procedūrų vykdymą.

Praktikoje daug ginčų kelia Įstatyme (10 str. 4 d. 7 p. ir 36 str. 4 d.) nustatytas administravimo išlaidų ir administratoriaus atlyginimo mokėjimas iki pirmojo kreditorių susirinkimo. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (2010-11-30 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-486/2010 „Dėl administratoriaus atlyginimo ir kitų administravimo išlaidų dydžio nustatymo kriterijų“) išaiškino, kad atlyginimas administratoriui iki pirmojo kreditorių susirinkimo negali

būti išmokamas, nes administravimo išlaidų sąmatą tvirtina ir atlyginimą administratoriui nustato kreditorių susirinkimas. Esant tokiam reguliavimui administratoriai iki pirmojo kreditorių susirinkimo (3–5 mėnesius) negauna atlygio, o tai apsunkina bankroto administravimo paslaugų teikimą, ypač administratoriams – fiziniams asmenims.

Įstatymas (36 str. 5 d.) nustato, kad administratoriaus atlyginimo suma (atsižvelgiant į tai, ar bankrutuojanti ir (arba) bankrutavusi įmonė tęsia (vykdo) veiklą, į parduodamo įmonės turto rūšį bei jo kiekį, taip pat į įmonei iškeltų bylų bei pareiktų civilinių ieškinių sudėtingumą ir kiekį) ir jo mokėjimo tvarka (atlyginimo suma gali būti išmokama visa iš karto baigus bankroto procesą arba dalimis vykdant bankroto procesą) nustatoma pavedimo sutartyje. Toks reguliavimas iš esmės atitinka tarptautinę nemokumo reguliavimo praktiką, tačiau praktikoje skirtingai interpretuojamas, todėl būtinas išsamesnis reguliavimas.

Administravimo išlaidoms skiriama suma tiesiogiai priklauso nuo bankroto metu gautų lėšų už parduotą įmonės turtą. Įstatyme (23 str. 5 p.) nustatyta kreditorių susirinkimo teisė tvirtinti įmonės turto pardavimo kainą, tačiau nereglamentuota, kas nusprendžia, kokia tvarka bus parduodamas turtas, kurį pagal Įstatymą neprivalu parduoti iš varžytynių, koku būdu nustatoma ne iš varžytynių parduodamo turto kaina, neaprašyta tokio turto pardavimo procedūra. Informacija apie ne iš varžytynių parduodamą turtą neviešinama, todėl tokie atvejai sudaro prielaidas, kad įmonės turtas bus parduotas be varžytynių už daug mažesnę nei rinkos kainą. Be to, Įstatymas nustato (33 str. 2 d.), kad neparduotas turtas gali būti perduodamas kreditoriams, tačiau nei perdavimo sąlygos nei tvarka Įstatyme nenustatytos.

Įstatymas (33 str. 6 d.) nustato įkeisto turto pardavimo ir perdavimo tvarką. Įkeistas turtas privalomai turi būti parduodamas iš varžytynių ir tik nepardavus turto varžytynėse jis gali būti perduotas įkaito turėtojui. Esamas reguliavimas neskatina greito turto realizavimo.

Įstatymas (36 str. 1 d.) nustato, kad administravimo išlaidos gali būti apmokamos ir iš lėšų, gautų pardavus įkeistą turtą, tačiau Įstatyme nenustatyta, kokią dalį lėšų, pardavus ar perdavus įkeistą turtą, įkaito turėtojas turėtų skirti administravimo išlaidoms. Tai sukelia problemas tvirtinant administravimo išlaidų sąmatą.

Praktikoje dažni atvejai, kai bankroto proceso eigoje, pardavus turtą (iš jo galimai ir įkeistą) ar jo dalį, nustatoma, kad lėšų teismo ir administravimo išlaidoms neužteks, ir teismas priima nutartį taikyti supaprastintą bankroto procesą (13¹ str. 1d.). Toks reguliavimas sudaro sąlygas bankroto proceso eigoje pradėti supaprastintą procesą išnaudojus administravimui skirtas lėšas, galimai patvirtinus per didelę administravimo išlaidų sąmatą (ar padidinus ją proceso eigoje). Kreditorių nutarimo pradėti taikyti supaprastintą bankrotą nereikalaujama, supaprastinto bankroto proceso metu kreditorių susirinkimai nešaukiami. Kreditoriai nušalinami nuo sprendimų priėmimo bankroto procese ir praranda galimybę kontroliuoti bankroto procesą. Be to, galimybė pradėti taikyti supaprastintą procesą bet kuriuo bankroto proceso metu neskatina greitesnio procedūrų užbaigimo. Įmonių bankroto valdymo departamento prie Ūkio ministerijos (toliau – administratorių veiklos priežiūros institucija) duomenimis supaprastinti bankroto procesai sudaro apie 20 procentų visų bankrotų ir ši dalis turi tendenciją didėti. Apie 20 procentų supaprastintų bankroto procesų viršija Įstatyme nustatytą vienerių metų terminą.

Supaprastinto bankroto proceso pradžia siejama su aplinkybe, kad įmonė neturi turto ar jo nepakanka teismo ir administravimo išlaidoms apmokėti, tačiau tai nereiškia (nebūtinai reiškia), kad įmonė neturi įkeisto turto. Įstatyme nenustatyta, kad supaprastintas procesas negali būti taikomas, jei įmonė turi įkeisto turto, tačiau įkeisto turto realizavimo tvarka supaprastinto bankroto proceso metu nenustatyta. Įkeistas turtas gali būti mažavertis (nuvertėjęs), todėl tikėtina, kad ir tokiu atveju lėšų teismo ir administravimo išlaidoms apmokėti neužteks ir bus taikomas supaprastintas bankroto procesas.

Įstatymas nustato, kad fiziniams asmenims, siekiantiems teikti bankroto administravimo paslaugas, išlaikiusiems kvalifikacinį egzaminą, išduodamas bankroto administratoriaus pažymėjimas, kuris galioja neterminuotai (11⁵ str. 4 d.). Bankroto administratoriaus pažymėjimu patvirtinama asmens, kaip bankroto administratoriaus, kvalifikacija (11⁵ str. 1 d.). Šios nuostatos

nedera su Įstatymo nuostata, kad bankroto administratoriaus pažymėjimo galiojimas gali būti panaikinamas (11⁵ str. 5 d.).

Šiuo metu Įstatymas nustato kreditoriams galimybę skusti kreditorių susirinkimo nutarimus (24 str. 5d.), todėl, nežiūrint į tai, kad teismai formuoja praktiką ir nagrinėja administratorių skundus dėl kreditorių susirinkimo priimtų nutarimų, administratoriai formaliai nėra įpareigoti skusti teismui netinkamus kreditorių nutarimus. Kita vertus, praktika rodo, kad bankroto procesai dažnai užtęsimi dėl ginčų teismuose nagrinėjimo ir būtina imtis priemonių, kad bankroto proceso dalyviai nepiktnaudžiautų savo procesinėmis teisėmis.

Įstatymas nedraudžia bankroto metu parduoti įmonės ar jos dalies kaip turtinio komplekso, tačiau tokio pardavimo procedūros ar sąlygos Įstatyme neaprašytos, o Civilinio kodekso normos, pagal kurias parduodant įmonę ar jos dalį kaip turtinį kompleksą įmonės pirkėjas perima visus įmonės įsipareigojimus, bankroto atveju negali būti taikomos. Be to Civilinio kodekso 6.410 straipsnyje nustatyta, kad šeštos knygos 4 dalies 23 skyriaus 9 skirsnio normos, reglamentuojančios įmonės pirkimą-pardavimą, netaikomos tais atvejais, kai parduodamas įkeistas įmonės turtas, taip pat kai įmonės turtą parduoda jos administratorius ar teismo antstolis.

Galiojančios Įstatymo ir Įmonių restruktūrizavimo įstatymų nuostatos nesuteikia galimybės įmonei, kuriai iškelta bankroto byla, nutraukti bankroto bylą ir pereiti į restruktūrizavimą, ir tai atima galimybę dar vykdančiai ūkinę komercinę veiklą bankrutuojančiai įmonei, pasikeitus aplinkybėms, su kreditorių pagalba atstatyti įmonės veiklą restruktūrizuojant įmonę. Įmonių restruktūrizavimo įstatyme nustatyta, kad restruktūrizavimo byla negali būti iškelta, jei įmonė yra bankrutuojanti (4 str. 3 d.).

Įstatyme (2 str. 8 d.) įmonės savininkas apibrėžiamas kaip „įmonės dalyvis: akcininkas ar akcininkų grupė, kuriam priklausančios akcijos suteikia ne mažiau kaip 1/10 visų balsų, individualios įmonės savininkas, dalininkas, narys ir valstybės, savivaldybės įmonės savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija“. Tokia sąvoka laikytina diskriminacine smulkiųjų akcininkų atžvilgiu arba iš esmės klaidinanti, nes atskiruose įstatymo straipsniuose gali būti suprantama skirtingai. Pavyzdžiui, teikiant pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo tokia sąvoka, galimai, būtų pateisinama (5 str. 1 d. 2 p., 8 str.), tačiau Įstatymo nuostatos dėl bankroto metu likusio neparduoto turto grąžinimo savininkams (31 str. 6 p.) reikėtų, kad smulkieji akcininkai efektyviai vykdyto bankroto atveju netektų jiems priklausančios turto dalies, nes pagal savininko apibrėžimą turtas turėtų būti padalintas ne daugiau kaip 10 akcininkų.

Įstatyme (10 str. 7 d. 4 p) nustatyta: „jeigu per 30 dienų nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos administratorius pranešė suinteresuotiems asmenims, kad įmonės sudarytų sutarčių, kurių vykdymo terminas dar nepasibaigė, *nevykdys*, šios sutartys (tarp jų nuomos, panaudos), išskyrus darbo sutartis ir sutartis, iš kurių kyla bankrutuojančios įmonės reikalavimo teisės, laikomos pasibaigusiomis, o dėl šios priežasties atsiradę reikalavimai yra tenkinami šio įstatymo 35 straipsnyje nustatyta tvarka“. Ši nuostata nedera su Įstatymo 17 straipsnio 2 dalies nuostata, kad administratorius per šio įstatymo 10 straipsnio 7 dalies 4 punkte nustatytą terminą turi pranešti suinteresuotiems asmenims apie priimtą sprendimą toliau *vykdyti* įmonės sutartis, sudarytas iki nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos.

Nepakankamai aiškiai ir nuosekliai Įstatyme sureguliuoti ūkinės komercinės veiklos vykdymo, darbo santykių nutraukimo ir teminuotų darbo sutarčių sudarymo, administratoriaus statuso, atsakomybės ir administratoriaus įgaliojamų asmenų atsakomybės, asmenų, teikiančių bankroto administravimo paslaugas, priežiūros, kvalifikacijos kėlimo ir kiti klausimai.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Atsižvelgiant į tai, kad bankroto proceso efektyvumas (administravimo išlaidų dydis, kreditorių reikalavimų tenkinimas ir bankroto proceso trukmė) didele dalimi priklauso nuo laiku priimtų sprendimų nemokumo problemoms spręsti, taip pat siekiant atsakingo visų galimų bankroto proceso dalyvių požiūrio į bankroto bylos iškėlimo pasekmes, Projektu siūloma

patikslinti *Įmonės nemokumo* sąvoką, tiesiogiai susiejant jos apibrėžimą su bankroto bylos iškėlimo pagrindais. Įmonės nemokumą siūloma apibrėžti kaip įmonės būseną, kai pradelsti įmonės įsipareigojimai viršija pusę į jos balansą įrašyto turto vertės ir (arba) įmonė negali ir negalės vykdyti įsipareigojimų. Įmonės nemokumas būtų vertinamas dviem aspektais – pagal balanso testą ir pagal galėjimą vykdyti įsipareigojimus. Įvertinus ir tai, kad nuo 2016 m sausio 1 d. Įstatyme panaikinamos nuostatos, kad viešas paskelbimas ar pranešimas kreditoriams apie tai, kad įmonė negali arba neketina vykdyti įsipareigojimų gali būti pagrindu teikti pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo arba sąlyga iškelti bankroto bylą, Projekte siūloma nustatyti, kad bankroto byla būtų iškeliama, esant bent vienai iš sąlygų: jeigu teismas nustatytų, kad įmonė yra nemoki, arba įmonė daugiau kaip 2 mėnesius vėluotų išmokėti bent vienam darbuotojui (darbuotojams) darbo užmokestį ir su darbo santykiais susijusias išmokas ir ši vėluojama išmokėti suma sudarytų nemažiau kaip 2 minimalias mėnesines algas (toliau – MMA) vienam darbuotojui arba ne mažiau kaip 10 MMA visiems darbuotojams. Tai, leistų užtikrinti, kad nedidelis vėlavimas išmokėti darbo užmokestį nebūtų pakankamas pagrindas kelti bankroto bylą. Tokių dviejų mėnesių laikotarpį siūloma nustatyti atsižvelgiant į tai, kad pagal Darbo kodekso 128 straipsnį darbuotojas turi teisę nutraukti darbo sutartį dėl nepriklausančių nuo darbuotojo aplinkybių, jei daugiau kaip du mėnesius iš eilės nemokamas visas jam priklausančias darbo užmokestis, be to 2 mėnesių darbo užmokesčio vėlavimas būtų suderintas su keičiamo įstatymo 37 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodyta tyčinio bankroto prezumpcija, pagal kurią viena iš būtinų bankroto pripažinimo tyčiniu sąlygų yra įmonės darbuotojui ilgiau kaip 3 mėnesius iš eilės nemokamas darbo užmokestis. Projekte siūloma nustatyti vienu mėnesiu trumpesnę laikotarpį, tam, kad teisinis reguliavimas prevenciškai neleistų susidaryti tyčinio bankroto situacijai.

Projektu siūloma patikslinti ir pareiškimo iškelti bankroto bylą pateikimo bei bankroto bylos iškėlimo nuostatas. Įvertinus tai, kad įmonės savininkai, kuriuos bendru atveju Projekte siūloma vadinti įmonės dalyviais, pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo gali pateikti, jei tokia teisė (kompetencija) jiems suteikta pagal atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojančiuose įstatymuose ar steigimo dokumentuose nurodytas funkcijas ir kompetenciją, Projekte siūloma nustatyti, kad inicijuoti bankrotą galėtų ir įmonės dalyviai, tačiau tik tuo atveju, jei vadovas ar pagal kompetenciją kitas asmuo būtų nepaskirtas arba būtų pripažintas nežinia kur esančiu arba jis būtų dingęs ir dėl jo pripažinimo nežinia kur esančiu būtų paduotas pareiškimas teismui. Tai padėtų išspręsti be vadovų likusių, neveikiančių įmonių likvidavimo klausimus. Be to, Projekte taip pat siūloma nustatyti, kad kreditorius, kuris kreipiasi į teismą su pareiškimu dėl bankroto bylos iškėlimo, turėtų tikėtinau pagrįsti savo, kaip kreditoriaus, reikalavimo teisę įmonei, pateikdamas ją patvirtinančius įrodymus.

Projekte siūloma nustatyti, kad įmonės vadovas, ar pagal kompetenciją kitas asmuo, privalėtų pateikti pareiškimą teismui dėl bankroto bylos iškėlimo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas ne tik po to, kai įmonė tapo nemoki ir įmonės dalyviai per 40 dienų po to, kai įmonės vadovui ar pagal kompetenciją kitam asmeniui tapo žinoma ar turėjo būti žinoma, kad įmonė tapo nemoki, nesiėmė priemonių dėl įmonės mokumo atstatymo, bet taip pat per 5 darbo dienas, nutraukus įmonės restruktūrizavimo bylą dėl nustatytais terminais nepateikto restruktūrizavimo plano, jo nevykdymo arba netinkamo vykdymo arba per 5 darbo dienas po to, kai paaiškėja, kad įmonės dalyvių taikytos priemonės mokumui atstatyti nebus įgyvendintos arba jų nepakanka įmonės mokumui atstatyti. Nustačius pareigą nutraukus įmonės restruktūrizavimo bylą dėl nustatytais terminais nepateikto restruktūrizavimo plano, jo nevykdymo arba netinkamo vykdymo per 5 darbo dienas privalomai pateikti pareiškimą teismui dėl bankroto bylos iškėlimo, būtų sistemiškai išbaigtos ir suderintos Įmonių restruktūrizavimo įstatymo ir Įstatymo nuostatos, užkirsta galimybę piktnaudžiauti restruktūrizavimu (laikina sustabdant išieškojimų iš įmonės galimybę, delspinigių skaičiavimą ir kt.), išvengiant įmonės vadovų atsakomybės.

Atsižvelgiant į tai, kad visais atvejais, kai po pareiškimo dėl bankroto bylos iškėlimo padavimo teismui atsiranda naujos aplinkybės ir paaiškėja, kad įmonė galės atsiskaityti su kreditoriais, pareiškimo atsisakymas verslo atžvilgiu yra efektyviausias sprendimas, nes reiškia verslo išsaugojimą, Projekte siūloma aiškiai nustatyti, kad visi bankroto iniciatoriai (ne tik

kreditoriai) gali atsiimti pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo, iki teismas priima nutartį iškelti bankroto bylą.

Projekte siūloma atsisakyti *savininko* sąvokos, pagal kurią savininkais laikomi ne visi įmonės dalyviai (akcininkai, kuriems priklausančios akcijos suteikia ne mažiau kaip 10 procentų visų balsų) kaip diskriminacinės smulkiųjų akcininkų atžvilgiu bei klaidinančios dėl jos vartojimo skirtingų nuostatų kontekste ir Įstatyme naudoti *įmonės dalyvių* apibrėžimą.

Siekiant užtikrinti, kad visi įmonės dalyviai galėtų gauti informaciją apie bankroto proceso eigą, Projekte paliekant galiojančią nuostatą, kad kreditorių susirinkimuose turi teisę dalyvauti įmonės dalyvis, kuriam priklausančios akcijos, dalys, pajai suteikia ne mažiau kaip 1/10 visų balsų, taip pat siūloma nustatyti, kad kreditorių susirinkimuose turi teisę dalyvauti ir dalyvių, kuriems priklausančios akcijos, dalys, pajai suteikia mažiau kaip 1/10 visų balsų, grupės, kurios bendra akcijų, dalių, pajų suma suteikia ne mažiau kaip 1/10 visų balsų, įgaliotas atstovas. Atsižvelgiant į tai, kad teisę balsuoti kreditorių susirinkimuose turi tik kreditoriai, Projekto nuostatos pakankamai apsaugotų smulkiųjų dalyvių teises, nes jiems būtų suteikta galimybė gauti informaciją apie bankroto procedūras per atstovą. Jei teisė dalyvauti kreditorių susirinkimuose būtų suteikta visiems dalyviams, ypač kai dalyvių yra daug, padidėtų bankroto administravimo išlaidos (pranešimų siuntimas, dalyvių registravimas, didesnių patalpų nuoma ir kt.), būtų apsunkintas kreditorių susirinkimo darbas.

Atsižvelgiant į tai, kad ūkinės komercinės veiklos apibrėžimo Civilinis kodeksas nepateikia, o kituose įstatymuose yra vartojamos sąvokos *ekonominė veikla* arba *ūkinė veikla*, siekiant aiškumo Projekte siūloma įvesti *ūkinės komercinės veiklos* sąvoką, ją apibūdinant kaip gamybinę, prekybinę, finansinę, profesinę veiklą, apimančią prekių ir paslaugų pirkimą ar pardavimą, įskaitant ir naudojimąsi turtu ir (arba) turtinėmis teisėmis, kurią vykdant siekiama gauti pajamų, išskyrus turto pardavimą, kai siekiama gauti pajamų administravimo išlaidoma apmokėti ir atsiskaityti su kreditoriais. Toks ūkinės komercinės veiklos apibrėžimas panaikintų neretai keliamus klausimus, ar turto nuoma bankroto metu laikytina ūkine komercine veikla. Galiojančiame Įstatyme nustatyta, kad nuo teismo nutarties likviduoti įmonę dėl bankroto įsiteisėjimo dienos įmonė netenka teisės vykdyti ūkinę komercinę veiklą, likviduojama dėl bankroto įmonė gali sudaryti tik susijusius su įmonės veiklos nutraukimu arba teismo nutartyje likviduoti įmonę numatytus sandorius. Siekiant aiškumo šias nuostatas siūloma papildyti, nustatant, kad iki teismo nutarties likviduoti įmonę dėl bankroto priėmimo dienos sudarytos turto nuomos sutartys galioja iki jose nurodyto termino pabaigos, bet ne ilgiau kaip iki šio turto pardavimo, perdavimo ar grąžinimo įmonės dalyviams dienos ir gali būti pratęstos iki šio turto pardavimo, perdavimo, ar grąžinimo įmonės dalyviams dienos. Taip būtų nuosekliai tarpusavyje suderintos Įstatymo nuostatos, kad iškėlus bankroto bylą administratorius sudaro terminuotas įmonės turto nuomos sutartis, kuriose nuomos sutarties pabaigos diena turi būti ne vėlesnė negu šio turto pardavimo, perdavimo ar grąžinimo diena, ir, nors nuo teismo nutarties likviduoti įmonę dėl bankroto įsiteisėjimo dienos įmonė netenka teisės vykdyti ūkinę komercinę veiklą, sudarytos turto nuomos sutartys nenutraukiamos ir pagal ekonominę logiką turėtų būti tęsiamos iki šio turto pardavimo dienos.

Projekte, siekiant nuoseklaus darbo santykių reguliavimo ir atitikties Lietuvos Respublikos darbo kodekso nuostatoms, siūloma nustatyti, kad įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti įmonės bankroto bylą administratorius sudaro darbuotojų, su kuriais bus sudarytos terminuotos darbo sutartys dirbti įmonėje bankroto proceso metu, sąrašą. Tokios terminuotos sutartys negalėtų trukti ilgiau kaip iki įmonės bankroto proceso pabaigos. Kreditorių susirinkimas turėtų teisę sumažinti ar padidinti darbuotojų, su kuriais sudarytos terminuotos darbo sutartys dirbti įmonės bankroto proceso metu, skaičių pagal pareigybes, įvertinęs ūkinės komercinės veiklos ir bankroto procedūrų apimtį ir kitas aplinkybes. Darbuotojų sąrašą tikslintų, terminuotas sutartis sudarytų ir, esant kreditorių susirinkimo sprendimui, nutrauktų administratorius. Atsižvelgiant į tai, kad įsigaliojus teismo nutarčiai iškelti įmonei bankroto bylą, įmonės kolektyvinės sutarties galiojimo klausimas turi būti sprendžiamas nedelsiant, nes administratorius per 3 darbo dienas nuo teismo nutarties iškelti įmonei bankroto bylą įsiteisėjimo raštu įspėja įmonės darbuotojus apie būsimą darbo

sutarties nutraukimą, ir po 15 darbo dienų nuo tokio įspėjimo nutraukia su jais darbo sutartis, Projekte siūloma nustatyti, kad kolektyvinės sutarties galiojimas ribojamas administratoriaus sprendimu, o įsigaliojus teismo nutarčiai likviduoti įmonę dėl bankroto, įmonės kolektyvinė sutartis būtų nutraukiama.

Projekte siūloma patikslinti pranešimo apie bankroto bylos iškėlimą nuostatas, atskirame straipsnyje nurodant visus subjektus, kuriems informacija teikiama priėmus nutartį iškelti bankroto bylą, ir subjektus, kuriems informacija teikiama įsiteisėjus nutarčiai iškelti bankroto bylą. Visais kitais įstatyme nustatytais informacijos teikimo atvejais pateikiamos nuorodos į minėtame straipsnyje nurodytus subjektus.

Siekiant nuosekliai sureguliuoti administratoriaus pranešimo apie sutarčių, sudarytų iki nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos vykdymą (nevykdymą), siūloma nustatyti, kad jeigu per 30 dienų nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos administratorius *nepranešė* su įmone sudarytų sutarčių, kurių vykdymo terminas iki nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos buvo nesibaigęs, šalims ar kitiems suinteresuotiems asmenims, kad *vykdys* įmonės sudarytas sutartis, šios sutartys (tarp jų nuomos, panaudos), išskyrus darbo sutartis ir sutartis, iš kurių kyla bankrutuojančios įmonės reikalavimo teisės, laikomos pasibaigusiomis, o dėl šios priežasties atsiradę reikalavimai yra tenkinami Įstatymo nustatyta tvarka. Atsižvelgiant į Civilinio kodekso 6.220 straipsnio nuostatas ir siekiant kitų verslo subjektų apsaugos, siūloma papildyti Įstatymo nuostatas ir nustatyti, kad įsiteisėjus nutarčiai iškelti bankroto bylą, su įmone sudarytų sutarčių šalys gali sustabdyti savo sutartinių prievolių vykdymą tol, kol gaus administratoriaus pranešimą, kad įmonė sutartį vykdydys.

Siekiant išvengti ginčų teismuose dėl mokesčių ir kitų privalomųjų įmokų mokėjimo ir išieškojimo bankroto proceso metu, Įstatymą siūloma papildyti nuostata, kad iškėlus bankroto bylą, mokesčiai ir kitos privalomosios įmokos mokamos ir gali būti išieškomos įstatymų nustatyta tvarka.

Projekte siūloma patikslinti kai kuriuos administravimo išlaidų nustatymo bei mokėjimo tvarkos principus, konceptualiai nekeičiant Įstatyme nustatyto reguliavimo, kad administravimo išlaidų samatą tvirtina ir atlygį administratoriui nustato kreditorių susirinkimas, ir nuo 2015 m. gegužės 1 d. įsigaliosiančio reguliavimo, kad Vyriausybė tvirtina bankroto administravimo išlaidų rekomendacinius dydžius. Toks reguliavimas, kai administratoriaus atlygio nustatymas ir nemokumo proceso išlaidų patvirtinimas – kreditorių susirinkimo kompetencija, gana dažnas tarptautinėje praktikoje (Latvija, Lenkija). Kitas galimas reguliavimas, kai administravimo išlaidas ir atlygį administratoriui nustato teismas (Estija, Vokietija). Tačiau toks reguliavimas, nesant specializuotų teismų, šiuo metu Lietuvoje būtų sunkiai įgyvendinamas, nes pareikalautų teismų sistemos pertvarkymo ir papildomų biudžeto lėšų, todėl Projekte siūloma nustatyti, kad kreditorių susirinkimas administravimo išlaidų samatą tvirtintų atsižvelgdamas ne tik į Vyriausybės patvirtintus bankroto administravimo išlaidų rekomendacinius dydžius, bet ir į lėšų surinkimo–paskirstymo planą. Šiais rekomendaciniais dydžiais vadovautųsi ir teismas, sprenddamas administravimo išlaidų ginčo klausimus.

Siekiant spręsti administravimo išlaidų sumos nustatymo ir atlygio administratoriui mokėjimo iki pirmojo kreditorių susirinkimo klausimus, atsižvelgiant į Aukščiausiojo teismo išaiškinimą, kad administravimo išlaidų ir administratoriaus atlyginimo klausimai yra kreditorių susirinkimo kompetencija, Projekte siūloma apibrėžti būtinas bankrutuojančios įmonės administravimo išlaidas iki pirmojo kreditorių susirinkimo. Būtinomis administravimo išlaidomis būtų laikomos ekonomiškai pagrįstos ir pateisinamos išlaidos, reikalingos administratoriaus funkcijoms, kol kreditorių susirinkimas arba teismas patvirtins administravimo išlaidų samatą, vykdyti, ir ne didesnė kaip 5 minimalių mėnesinių algų suma, kurią, jei įmonės sąskaitoje būtų lėšų, administratorius, kaip kreditorių susirinkimo tvirtinamo atlygio dalį, galėtų išsimokėti iki pirmojo kreditorių susirinkimo. Teismo nutartis dėl šios lėšų sumos būtų neskundžiama. Akcentuojant, kad *atlygis administratoriui* nustatomas už visą įmonės administravimo laikotarpį (negali būti mokamas mėnesinis atlyginimas), iki šiol Įstatyme vartojamą *administratoriaus atlyginimą* siūloma vadinti *atlygiu administratoriui*.

Siekiant padėti administratoriui sudaryti optimalią administravimo išlaidų sumą, o kreditoriams lengviau įvertinti administravimo išlaidų poreikį ir nustatyti tinkamą atlygį administratoriui, Projekte siūloma nustatyti, kad administratorius pirmajam kreditorių susirinkimui savo veiklos ataskaitoje pateiktų lėšų surinkimo – paskirstymo planą. Kreditoriams taip pat būtų pateikiama ir galutinė administratoriaus veiklos ataskaita, kurioje turėtų būti lėšų surinkimo–paskirstymo plano įgyvendinimo ataskaita (nurodytos turto pardavimo pajamos, išieškotos skolos iš įmonės skolininkų, kreditorių reikalavimams tenkinti išmokėtos sumos, visos administravimo išlaidos) ir kita kreditoriams svarbi informacija. Lėšų surinkimo–paskirstymo plano įgyvendinimo ataskaita padėtų kreditoriams objektyviai vertinti administratoriaus veiklos rezultatus. Atlygis administratoriui būtų nustatomas už visą įmonės administravimo laikotarpį, atsižvelgiant į Vyriausybės patvirtintas Atlygio administratoriui už bankroto administravimą nustatymo taisykles (toliau – Atlygio taisyklės) ir negalėtų sudaryti daugiau kaip 40 procentų patvirtintos administravimo išlaidų sumos. Tokį atlygio ribojimą siūloma nustatyti atsižvelgiant į administratorių veiklos priežiūros institucijos pateiktus baigtų bankroto procesų duomenis už 2011–2014 metus. Departamento duomenimis vidutiniškai vienai įmonei pagal sumą patvirtintos administravimo išlaidos sudarė 17,4 tūkst. eurų, atlygis administratoriui – 8,3 tūkst. eurų ir tai sudaro 48 proc. administravimo išlaidų, o faktiškai apmokėta atitinkamai – 12,6 ir 5,8 tūkst. eurų, ir tai sudaro 46 procentus visų faktiškai apmokėtų administravimo išlaidų. Atlygio administratoriui suma būtų išmokama visa iš karto baigus bankroto procesą arba dalimis bankroto proceso metu, bet ne mažiau kaip 30 procentų atlygio sumos būtų išmokama bankroto proceso pabaigoje, kreditorių susirinkimui įvertinus lėšų surinkimo–paskirstymo plano ataskaitą ir patvirtinus galutinę administratoriaus veiklos ataskaitą. Numatoma, kad, įvertinęs galutinę administratoriaus veiklos ataskaitą ir lėšų surinkimo–paskirstymo plano vykdymą, kai kreditorių reikalavimai būtų tenkinami didesne apimtimi nei buvo numatyta lėšų surinkimo–paskirstymo plane kreditorių susirinkimas turėtų galimybę padidinti atlygį administratoriui Atlygio taisyklėse nurodytais dydžiais. Jei kreditorių reikalavimai būtų tenkinami mažesne apimtimi nei buvo numatyta lėšų surinkimo–paskirstymo plane, kreditorių susirinkimas turėtų galimybę mažinti atlygį administratoriui Atlygio taisyklėse nustatytais dydžiais, bet ne daugiau kaip 30 procentų. Teismų praktikoje pripažįstama, kad nuo kreditorių ir administratoriaus susitarimo priklauso atlygio administratoriui dydis, todėl jis turėtų būti nustatomas toks, kad skatintų administratorių tinkamai atlikti bankroto procedūras, bet nepažeistų kreditorių interesų, skiriant įmonei administruoti per didelę lėšų sumą. Siekiant proceso eigoje užtikrinti tiek administratoriaus, tiek įmonės kreditorių interesų pusiausvyrą, projekte siūloma nustatyti, kad kreditorių susirinkimas turėtų svarstyti atlygio administratoriui keitimo klausimą, jeigu dėl jo pakeitimo kreipsis pats administratorius arba kreditoriai, kurių reikalavimų suma vertine išraiška sudaro ne mažiau kaip 10 procentų įstatymo nustatyta tvarka teismo patvirtintų visų kreditorių reikalavimų sumos. Kreditorių susirinkimo pareiga svarstyti bankroto administratoriaus atlygio dydį, jei jis to prašo, ĮBĮ projekte nustatyta atsižvelgiant į Jungtinių Tautų tarptautinės prekybos teisės komisijos UNCITRAL Nemokumo teisės teisėkūros gairių nuostatas. Bankroto procesas gali tęstis ilgai, atsiranda nenumatytų aplinkybių, dėl kurių keičiasi darbo apimtis ir rezultatai, todėl administratorius, kuris dirba pagal su kreditoriais sudarytą pavedimo (atlygintiną) sutartį, turi turėti galimybę keisti sutarties sąlygas, kitu atveju didėtų administratoriaus atsistatydinimo tikimybė ir bankroto procesai būtų užtesiami.

Projekte siūloma nustatyti, kad, jei vadovaujantis Atlygio taisyklėmis nustačius mažiausią rekomenduotiną atlygio administratoriui sumą, lėšų pagal lėšų surinkimo–paskirstymo planą neužtektų administravimo išlaidoms apmokėti, pirmasis kreditorių susirinkimas turėtų priimti nutarimą kreiptis į teismą dėl supaprastinto bankroto proceso taikymo. Jeigu netaikius supaprastinto bankroto proceso, bankroto proceso pabaigoje paaiškėtų, kad lėšų atlyginti administratoriui neužtenka, administratorius įgautų teisę kreiptis į teismą dėl jam neišmokėtos atlygio sumos priteisimo iš įmonės vadovo ar pagal kompetenciją kito asmens, jei šis laiku nesikreipė dėl bankroto bylos iškėlimo.

Siekiant greičiau ir paprasčiau spręsti administravimo išlaidų sąmatos tvirtinimo klausimą, siūloma nustatyti, kad kreditorių susirinkimui nepatvirtinus administratoriaus siūlomos administravimo išlaidų sąmatos, kreditorių susirinkimas turėtų pateikti motyvuotus siūlymus dėl sąmatos patikslinimo. Administratorius, motyvuotu prašymu administravimo išlaidų sąmatą galėtų teikti tvirtinti teismui tik nesutikęs pagal kreditorių siūlymus patikslinti sąmatą ir teikti ją tvirtinti kitam kreditorių susirinkimui.

Projekte siūloma nustatyti pareigą kreditorių susirinkimui nustatyti administravimo išlaidų mokėjimo būdą ir tvarką, taip pat siūloma patikslinti ir papildyti administravimo išlaidų sudėtį, nurodant dokumentų perdavimo archyvui bei bylinėjimosi išlaidas. Administravimo išlaidų sąmatoje turėtų būti atskirai nurodytos visų Įstatyme išvadintų administravimo išlaidų sumos, įskaitant ir laikotarpį nuo teismo nutarties iškelti įmonei bankroto bylą įsiteisėjimo dienos iki pirmojo kreditorių susirinkimo dienos. Teismo patvirtinta lėšų suma, kurią administratorius panaudojo įmonės administravimo išlaidoms apmokėti iki administravimo išlaidų sąmatos patvirtinimo, negalėtų būti mažinama. Visa ši teismo nustatyta lėšų suma būtų įskaitoma į administravimo išlaidų sąmatą. Jei iki pirmojo kreditorių susirinkimo liktų nepanaudotų lėšų, jos būtų skiriamos kitoms administravimo išlaidoms apmokėti.

Projekte siūloma nustatyti du administravimo išlaidų mokėjimo būdus – tiesioginį ir kompensacinį. Jei įmonės sąskaitoje būtų lėšų, administravimo išlaidos galėtų būti mokamos tiesiogiai iš kreditorių sąskaitoje esančių lėšų atsižvelgiant į kreditorių susirinkimo patvirtintą administravimo išlaidų sąmatą, o administratorius kreditorių susirinkimui pateiktą administravimo išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitą. Jei įmonės sąskaitoje nebūtų lėšų, turėtų būti taikomas kompensacinis administravimo išlaidų mokėjimo būdas, t. y. išlaidas apmokėtų administratorius ir jam būtų kompensuojama pagal kreditorių komitetui pateiktą administravimo išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitą iš lėšų, gautų už bankroto metu perduotą turtą. Jei įmonės sąskaitoje būtų lėšų, kompensacinis administravimo išlaidų mokėjimo būdas galėtų būti taikomas tik administratoriui sutinkant. Kai įmonės kreditorių skaičius yra daugiau kaip 5 kreditoriai, taikant kompensacinį administravimo išlaidų mokėjimo būdą turėtų būti sudaromas kreditorių komitetas. Kompensacinio administravimo išlaidų mokėjimo atveju administratorius kartą per tris mėnesius turėtų teikti kreditorių komitetui arba kreditorių susirinkimui – kai kreditorių skaičius neviršija 5 kreditorių, prašymą kompensuoti patirtas išlaidas ir administravimo išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitą. Kreditorių komiteto sprendimu mokesčiai ir kitos privalomosios įmokos, pastovios ir (ar) nustatyto dydžio administravimo išlaidos galėtų būti apmokamos iš kreditorių sąskaitoje esančių lėšų, kai tik jos yra patiriamos.

Nutarimą dėl administravimo išlaidų mokėjimo būdo priimtų pirmasis kreditorių susirinkimas. Administravimo išlaidų mokėjimo būdas būtų nurodomas pavedimo sutartyje. Administratoriaus prašymu kreditorių susirinkimas bankroto proceso eigoje galėtų priimti nutarimą pakeisti administravimo išlaidų mokėjimo būdą, atsižvelgdamas į administratoriaus darbo rezultatus ir kreditorių sąskaitoje sukauptą lėšų sumą.

Projekte taip pat siūloma tobulinti su administravimo išlaidų nustatymu sietiną supaprastinto bankroto proceso taikymo reguliavimą. Siekiant, kad supaprastintas bankroto procesas pagal savo esmę tikrai būtų trumpas ir pigus, siūloma nustatyti, kad supaprastintas bankroto procesas galėtų būti taikomas kaip ir galiojančiame įstatyme numatytais atvejais – bankroto proceso pradžioje, kai teismas padaro pakankamai pagrįstą prielaidą, kad įmonė neturi turto ar jo nepakanka teismo ir administravimo išlaidoms apmokėti arba kai įmonės bankroto administratorius iki pirmojo kreditorių susirinkimo nustato, kad įmonė nevykdo ūkinės komercinės veiklos, neturi turto ar jo nepakanka teismo ir administravimo išlaidoms apmokėti. Tuo atveju, kai įmonė turi įkeisto turto, įvertinus Projekte siūlomas nuostatas dėl lėšų, gautų už įkeistą perduotą ar perduotą turtą dalies skyrimo administravimo išlaidoms apmokėti, pagrindas taikyti supaprastintą bankroto procesą būtų, jei neįkeisto turto vertės ir 15 procentų įkeisto turto vertės nepakaktų teismo ir administravimo išlaidoms apmokėti.

Projekte siūloma pakeisti supaprastinto bankroto proceso nutraukimo sąlygą – kad supaprastintas bankroto procesas nutraukiamas ir bankroto procedūros toliau vykdomos bendra

Įstatyme nustatyta tvarka tuo atveju, kai nustatoma, kad pardavus įmonės turtą lėšų bus gauta dvigubai daugiau nei reikia teismo ir administravimo išlaidoms apmokėti. Nustatytas gautinų lėšų ir administravimo išlaidų santykis negarantuoja, kad esant nurodytam santykiui bus gauta reikšminga lėšų suma atsiskaitymui su kreditoriais. Nutraukus supaprastintą bankroto procesą ir bankroto procedūras toliau vykdant bendra Įstatyme nustatyta tvarka, bankroto procedūrų vykdymas (šaukiami kreditorių susirinkimai, kreditorių nutarimų vykdymas) galimai pareikalautų daugiau lėšų administravimo išlaidoms ir ne visada užtikrintų didesnę grąžą kreditoriams. Siekiant, kad supaprastinto bankroto proceso nutraukimo atveju procesas būtų efektyvus, siūloma kiekvieną atvejį vertinti individualiai ir suteikti teisę teismui spręsti dėl supaprastinto bankroto proceso nutraukimo. Jeigu supaprastinto bankroto proceso metu administratorius arba teismas nustatytų, kad, atskaičius teismo ir administravimo išlaidoms apmokėti skirtą sumą, atlyginus administravimo išlaidoms depozitą įnešusiam kreditoriui ir atsiskaičius su įkaito turėtoju ar hipotekos kreditoriumi, kreditorių sąskaitoje gali būti sukaupta reikšmingai didesnė lėšų suma negu reikia teismo ir administravimo išlaidoms apmokėti, teismas administratoriaus motyvuotu prašymu arba *ex officio* galėtų priimti nutartį nutraukti supaprastinto bankroto proceso vykdymą ir vykdyti įmonės bankroto procedūras bendra Įstatyme nustatyta bankroto bylų nagrinėjimo teisme tvarka. Reikšmingai didesnė lėšų suma būtų laikoma, suma, dėl kurios, įvertinus teismo ir administravimo išlaidų padidėjimą vykdant bankroto procedūras bendra šiame įstatyme nustatyta bankroto bylų nagrinėjimo teisme tvarka, planuojamas kreditorių reikalavimų tenkinimas padidėtų ne mažiau kaip 10 procentų. Jei administratorius nustatytų, kad kreditorių sąskaitoje lėšų bus sukaupta daugiau nei reikia teismo ir administravimo išlaidoms apmokėti, tačiau likusi lėšų suma nebus reikšmingai didesnė, likusios lėšos būtų naudojamos kreditorių reikalavimams tenkinti Įstatymo nustatyta tvarka, nenutraukus supaprastinto bankroto proceso.

Administravimo išlaidų dydis ir kreditorių reikalavimų tenkinimas tiesiogiai priklauso ne tik nuo turimo įmonės turto ir jo pardavimo sėkmės, bet ir nuo bankroto administratoriaus gebėjimų įvertinti įmonės, kuriai iškelta bankroto byla, finansinę būklę ir verslo išsaugojimo galimybę ir parinkti bei pasiūlyti kreditoriams bei įmonės savininkams efektyviausią nemokios įmonės būsenos sprendimo variantą. Projekte siūloma įteisinti dar vieną galimybę išsaugoti verslą – nustatyti galimybę nutraukti įmonės bankroto bylą ir iškelti restruktūrizavimo bylą, jei įmonės restruktūrizavimo atveju numatoma nauda kreditoriams būtų didesnė nei įmonės bankroto atveju ją likvidavus. Bankrutuojančiai įmonei būtų sudarytos sąlygos pasirengti įmonės restruktūrizavimui. Tinkamai pasirengus bankroto byla būtų nutraukiama, o restruktūrizavimo byla būtų keliama Įmonių restruktūrizavimo įstatyme nustatyta supaprastinta tvarka. Pasirengimui restruktūrizuoti įmonę ir įmonės restruktūrizavimo plano parengimui Įmonių restruktūrizavimo įstatymo nuostatos būtų taikomos tiek, kiek Įstatyme nenustatyta kitaip. Pasiūlymą restruktūrizuoti bankrutuojančią, nenutraukusią ūkinės komercinės veiklos įmonę kreditorių susirinkimui galėtų pateikti administratorius, kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip 1/10 visų kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos, įmonės dalyviai. Pasiūlymas restruktūrizuoti įmonę turėtų būti motyvuotas ir pagrįstas nauda kreditoriams. Jei pasiūlymą teiktų administratorius arba įmonės dalyviai, prie pasiūlymo turėtų būti pridėti įmonės restruktūrizavimo plano metmenys. Jei pasiūlymą teiktų kreditoriai, jie turėtų pateikti pasiūlymus verslo planui ir nurodyti savo numatomą taikyti pagalbą dėl skolinių įsipareigojimų, susidariusių iki įmonės bankroto bylos iškėlimo, vykdymo: reikalavimų vykdymo terminų atidėjimą, reikalavimų (jų dalies) atsisakymą, piniginės prievolės pakeitimą kita prievole (atsiskaitymas įmonės turtu ir (ar) įmonės akcijomis). Kreditorių susirinkimas galėtų priimti nutarimą pritarti pasiūlymui restruktūrizuoti įmonę, pritaręs restruktūrizavimo plano metmenims, kai jie pateikti, arba pritaręs kreditorių, pateikusių siūlymą restruktūrizuoti įmonę, pasiūlymams verslo planui ir jų siūlomą pagalbą įvertinęs kaip pakankamą įmonės veiklai išsaugoti. Jei kreditorių susirinkimas pritartų siūlymui restruktūrizuoti įmonę, administratorius ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo šio kreditorių nutarimo priėmimo dienos turėtų parengti įmonės restruktūrizavimo plano projektą ir pateikti jį kreditorių susirinkimui. Visi už įmonės veiklą atsakingi asmenys per visą restruktūrizavimo plano projekto rengimo laikotarpį administratoriaus prašymu privalėtų teikti

įmonės restruktūrizavimo plano projektui parengti reikalingą informaciją. Sprendžiant pritarimo restruktūrizavimo plano projektui, restruktūrizavimo plano rengimo ir kitus su restruktūrizavimu susijusius klausimus būtų kviečiami dalyvauti įmonės dalyviai. Kreditorių susirinkimas galėtų spręsti klausimą dėl pritarimo įmonės restruktūrizavimo plano projektui, tik gavęs įmonės dalyvių pritarimą restruktūrizavimo plano projektui. Kreditorių susirinkimo nutarimas pritarti įmonės restruktūrizavimo plano projektui būtų laikomas priimtu, jei už jį balsuotų kreditoriai, kurių reikalavimų suma sudarytų ne mažiau kaip $\frac{2}{3}$ visų likusių, patenkinus bankrutuojančios įmonės darbuotojų reikalavimus iš Garantinio fondo lėšų, taip pat kitų kreditorių reikalavimus iš lėšų, gautų pardavus greitai gendantį turtą, teismo patvirtintų kreditorių reikalavimų sumos. Kreditorių susirinkimas, pritaręs įmonės restruktūrizavimo planui, tame pačiame susirinkime turėtų priimti nutarimą siūlyti teismui nutraukti įmonės bankroto bylą ir iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą Įmonių restruktūrizavimo įstatyme nustatyta supaprastinta tvarka.

Galimybė bankrutuojančiai įmonei pasirengti restruktūrizavimui ir nutraukti bankroto bylą pagal Projekto nuostatas turėtų būti patraukli visiems bankroto proceso dalyviams, nes bankrutuojanti įmonė Įstatyme nustatyta tvarka turėtų galimybę iki įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo tenkinti darbuotojų reikalavimus iš Garantinio fondo lėšų, taip pat kitų kreditorių reikalavimus iš lėšų, gautų pardavus greitai gendantį turtą ir galimai restruktūrizavimą pradėtų santykinai geresnėje socialiai jautrių klausimų sprendimo atžvilgiu padėtyje nei keliant restruktūrizavimo bylą įprasta Įmonių restruktūrizavimo įstatyme nustatyta tvarka. Garantinio fondo reikalavimai, atsiradę dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų tenkinimo būtų nurodomi įmonės restruktūrizavimo plane ir, iškėlus įmonės restruktūrizavimo bylą, tenkinami Įmonių restruktūrizavimo įstatyme nustatyta tvarka.

Įstatyme taip pat siūloma nustatyti su įmonės restruktūrizavimo iniciavimu susijusias procedūras. Administratorius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo kreditorių susirinkimo nutarimo pritarti įmonės restruktūrizavimo plano projektui priėmimo dienos turėtų kreiptis į bankroto bylą nagrinėjantį teismą su prašymu nutraukti įmonės bankroto bylą ir iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą supaprastinta tvarka. Teismas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo šio prašymo gavimo turėtų priimti nutartį nutraukti įmonės bankroto bylą ir iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą supaprastinta tvarka. Ta pačia nutartimi, teismas patvirtintų įmonės restruktūrizavimo planą ir išspręstų restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimo klausimą.

Siekiant skatinti bankroto administratorius būti aktyviais ir suinteresuotais įmonės restruktūrizavimu, projekte siūloma nustatyti, kad įmonės, nenutraukusios ūkinės komercinės veiklos bankroto administratoriumi būtų skiriamas administratorius, turintis teisę teikti ir įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas. Iškėlus restruktūrizavimo bylą, jis būtų paskiriamas ir tos pačios įmonės restruktūrizavimo administratoriumi. Administratorius iki įmonės valdymo organų paskyrimo atitinkamo juridinio asmens teisinę formą reglamentuojančio įstatymo nustatyta tvarka atliktų įmonės valdymo organų funkcijas. Iškėlus įmonės restruktūrizavimo bylą įmonės kreditorių reikalavimai, teismo patvirtinti bankroto byloje, būtų laikomi reikalavimais įmonės restruktūrizavimo byloje. Iki restruktūrizavimo bylos iškėlimo Įstatymo nustatyta tvarka pradėtos ir nebaigtos vykdyti atsiskaitymo su darbuotojais ir galimai su kitais kreditoriais procedūros, iškėlus įmonės restruktūrizavimo bylą, būtų baigiamos vykdyti Įstatymo nustatyta tvarka. Tokiu būdu būtų užtikrinamas nepertraukiamas nemokumo proceso administravimas, mažėtų nemokumo proceso trukmė.

Iškėlus įmonės restruktūrizavimo bylą turėtų būti apmokamos visos patirtos bankroto administravimo išlaidos, Įstatymo nustatyta tvarka atlyginama bankroto administratoriui. Įmonės bankroto administravimo išlaidos galėtų būti apmokamos ir iš restruktūrizuojamos įmonės lėšų, jei tai būtų numatyta restruktūrizavimo plane.

Siekiant išvengti piktnaudžiavimo restruktūrizavimu ir bankroto procedūrų vilkinimo, Projekte siūloma nustatyti, kad restruktūrizavimo byla įmonei negali būti keliama, jei nuo teismo sprendimo baigti įmonės restruktūrizavimo bylą arba nutarties nutraukti bylą nepavykusio restruktūrizavimo atvejais įsiteisėjimo dienos praėjo ne mažiau kaip 5 metai. Atsižvelgiant į numatomus Įmonių restruktūrizavimo įstatymo pakeitimus, kad teismas, nagrinėdamas prašymą

iškelti restruktūrizavimo bylą nustatęs įmonės nemokumą galės *ex officio* iškelti bankroto bylą. Projekte bus suderintos abiejų įstatymų nuostatos dėl pareiškimų iškelti bankroto ir restruktūrizavimo bylas pateikimo ir jų nagrinėjimo.

Projekte taip pat siūloma tobulinti asmenų atsakomybės už tyčinį bankrotą klausimus. Tuo tikslu siūloma nustatyti, kad teismas pripažinęs bankrotą tyčiniu, ta pačia nutartimi nustatytų ir asmenį (asmenis), dėl kurio (kurių) veikimo ar neveikimo kilo tyčinis bankrotas, ir apribotų jam (jiems) teisę nuo 3 iki 5 metų eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organo nariu. Teismas informaciją apie asmenis, kuriems apribota teisė eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organo nariu, pateiktų Valstybės įmonei Registrų centui ir administratorių veiklos priežiūros institucijai.

Esminiai pakeitimai siūlomi įkeisto turto pardavimo ir perdavimo reguliavime.

Projekte siūloma nustatyti įmonės turto pardavimo ir perdavimo principus. Įmonės turtas turėtų būti parduodamas: 1) rinkos kaina, kuri galėtų būti nustatoma pagal analogiško turto pardavimo rinkoje kainas, taip pat parduodant turtą iš varžytynių, arba kreditorių susirinkimui nutarus, turto rinkos kainą galėtų nustatyti nepriklausomi turto vertintojai; 2) vadovaujantis turto apyvartos greičio principu: siekiant išsaugoti jo vertę, naudojimą pagal paskirtį ir (ar) užtikrinti kuo greitesnį jo grąžinimą į apyvartą; 3) vadovaujantis didžiausios kainos principu.

Siekiant esminių pokyčių dėl bankroto procesų trukmės mažinimo, Projekte siūloma įteisinti ir skatinti įmonės pardavimą, kurį, atsižvelgiant į Civilinio kodekso šeštos knygos 4 dalies 23 skyriaus 9 skirsnio nuostatas ir bankroto ypatumus siūloma apibrėžti kaip įmonės pardavimą, sudarant įmonės pirkimo – pardavimo sutartį, kai pirkėjui nuosavybės teise perduodama visa įmonė kaip turtinis kompleksas arba jos esminė dalis, išskyrus teises ir pareigas, kurių pardavėjas neturi teisės perduoti kitiems asmenims pagal Įstatymą ir kitus įstatymus. Pagal Įstatymą įmonės pirkimo–pardavimo sutartimi pirkėjui nebūtų perduodamos kreditorių teisės į reikalavimus, susidariusius iki bankroto bylos iškėlimo, išskyrus atvejus, kai pirkėjas sutiktų perimti reikalavimus, susidariusius iki bankroto bylos iškėlimo, o kreditoriai, kurių reikalavimus perima pirkėjas, sutiktų, kad jų reikalavimus tenkintų pirkėjas. Būtų laikoma, kad įmonės pardavimas atitinka visus šiuos 3 principus, jei parduodant įmonę kaip turtinį kompleksą, numatoma nauda kreditoriams, būtų didesnė nei tuo atveju, jeigu bendros ūkinės paskirties vienijami daiktai būtų parduodami atskirai.

Projekte siūloma nustatyti administratoriaus pareigą vertinti įmonės pardavimo, ūkinės komercinės veiklos tęstinumo, įmonės restruktūrizavimo ar taikos sutarties su kreditoriais sudarymo galimybę. Jei administratorius, rengdamas įmonės lėšų surinkimo – paskirstymo planą, nustatytų, kad įmonės pardavimas atitinka turto pardavimo principus, jis privalėtų informaciją apie galimą įmonės pardavimą paskelbti administratorių veiklos priežiūros institucijos interneto svetainėje. Kreditorių susirinkimui, kuriame svarstomas turto pardavimo klausimas, administratorius privalėtų pateikti įmonės bendros ūkinės paskirties vienijamų daiktų sąrašą, pagrįsti įmonės pardavimo naudą ir pateikti informaciją apie preliminarinius siūlymus pirkti įmonę, jei apie galimą įmonės pardavimą būtų buvę paskelbta administratorių veiklos priežiūros institucijos interneto svetainėje. Jei į įmonės bendros ūkinės paskirties vienijamų daiktų sąrašą būtų įtraukiamas įkeistas turtas, įmonė galėtų būti parduodama tik gavus įkaito turėtojo, hipotekos kreditoriaus sutikimą. Įmonė būtų parduodama Įstatyme nekilnojamojo turto pardavimui nustatyta tvarka. Be to, kreditorių susirinkimas galėtų nustatyti mažesnę nei bendru atveju Įstatyme nustatytą 20 procentų įmonės pradinės kainos mažinimą paskesnėse varžytynėse, taip pat mažiausią įmonės pardavimo iš varžytynių pradinę kainą, už kurią įmonės nepardavus, jos pardavimas iš varžytynių būtų nutraukiamas. Nutraukus įmonės pardavimą iš varžytynių, įmonės turtas būtų parduodamas Įstatymo nustatyta tvarka.

Siekiant apsaugoti parduodamos įmonės kreditorių interesus, Projekte siūloma nustatyti, kad nuosavybės teisė į įmonę pereina pirkėjui, kai pirkėjas sumoka visą kainą. Pirkėjui sumokėjus visą kainą už įmonę, visos įmonės teisės ir įsipareigojimai būtų perduoti pirkėjui, išskyrus teismo patvirtintus, iki įmonės pardavimo nepatenkintus, kreditorių reikalavimus, susidariusius iki bankroto bylos iškėlimo. Atsižvelgiant į įmonės pirkimo – pardavimo sutarties pasekmių reikšmę

visiems bankroto proceso dalyviams bei pirkėjams, Įmonės pirkimo-pardavimo sutartį tvirtintų notaras, kaip tai nustatyta Civiliniame kodekse.

Galimybės bankrutuojančiai įmonei nutraukti bankroto procesą ir pradėti restruktūrizavimo procesą suteikimas bei įmonės, kaip turinio komplekso pardavimo procedūrų detalizavimas sudarys geresnes sąlygas išsaugoti verslą, trumpinti bankroto procesus, didesne apimtimi patenkinti kreditorių reikalavimus, taip pat bus gerinami verslo aplinkos rodikliai pagal Pasaulio banko tyrimą „Doing Business“ ir Lietuva bus patrauklesnė užsienio investuotojams.

Projekte taip pat siūloma pakeisti ir papildyti kitas turto pardavimą reguliuojančias nuostatas. Siūloma nustatyti, kad iš varžytinių Vyriausybės nustatyta tvarka būtų parduodamas ne tik nekilnojamasis turtas ir įkeistas turtas, bet ir kitas įstatymų nustatyta tvarka registruojamas turtas, kurio pradinė pardavimo kaina pirmosiose varžytynėse (toliau – pradinė pardavimo kaina) viršija 2 tūkstančius eurų. Taip pat siūloma nustatyti išimtį parduodant mažavertį įkeistą turtą ir sudaryti galimybę parduoti jį ne iš varžytinių, kai kreditorių susirinkimo nustatyta turto pardavimo kaina, dėl kurios kreditorių susirinkime nebalsuoja įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius, neviršija 100 eurų, ir įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius sutinka, kad jam įkeistas turtas būtų parduodamas ne iš varžytinių. Tokia išimtis siūloma todėl, kad praktikoje pasitaiko nuvertėjusio įkeisto turto, kurio vertė mažesnė už išlaidas varžytynėms, ir jo pardavimas tokiu būdu būtų neefektyvus. Projekte, siekiant skaidrių turto pardavimo procedūrų siūloma nustatyti iš varžytinių parduodamo turto kainos mažinimo intervalą. Šiuo metu tai yra kreditorių susirinkimo kompetencija. Iš varžytinių parduodamas turtas antrosiose ir kiekvienose kitose paskesnėse varžytynėse būtų parduodamas 20 procentų mažinant pradinę pardavimo kainą ir turto pardavimas iš varžytinių būtų privalomai tęsiamas, iki jis būtų neparduotas varžytynėse sumažinus jo pardavimo kainą iki 20 procentų pradinės pardavimo kainos arba iki jis būtų neparduotas už 2 tūkstančius eurų. Po to turtas galėtų būti parduodamas kreditorių susirinkimo nustatyta tvarka. Informacija apie turto pardavimą ne iš varžytinių būtų skelbiama administratorių veiklos priežiūros institucijos interneto svetainėje.

Projekte siūloma užpildyti spragą turto perdavimo kreditoriams reguliavime ir nustatyti, kad neparduotas turtas kreditorių susirinkimo sprendimu galėtų būti perduodamas prašymą perimti turtą pateikusiam kreditoriui už paskutinėse varžytynėse, kuriose jis buvo parduodamas, nustatytą pardavimo kainą, šia suma tenkinant jo reikalavimus, neatsižvelgiant į Įstatyme nustatytą reikalavimų tenkinimo eiliškumą, jei aukštesnės ar tos pačios eilės kreditoriai tomis pačiomis sąlygomis perimti šį turtą atsisakytų. Jei kreditorių, norinčių perimti turtą už paskutinėse varžytynėse, kuriose jis buvo parduodamas, nustatytą pardavimo kainą nebūtų, turtas galėtų būti perduodamas kreditoriui už mažesnę, kreditorių susirinkimo nustatytą, kainą.

Siekiant parduoti įmonės turtą už didesnę kainą, siūloma palengvinti galimybę potencialiems pirkėjams įsigyti turtą skolintomis lėšomis. Varžytinių laimėtojo ar kreditoriaus – turto perėmėjo (kai kreditoriaus, kuriam suteikiama galimybė įsigyti turtą, reikalavimas mažesnis už turto perdavimo kainą ir jis turi sumokėti skirtumo sumą) prašymu ir tik administratoriui sutikus parduodamas iš varžytinių ar perimamas turtas galėtų būti sutartine hipoteka ar įkeitimu įkeičiamas už prievolę, skirtą įsigyti minėtą turtą. Be to, varžytinių laimėtojas galėtų perleisti lizingo davėjui teisę pirkti parduodamą turtą, jeigu lizingo davėjas įsigytų turtą su tikslu jį perduoti varžytinių laimėtojų.

Projekte taip pat siūloma sudaryti galimybę įkaito turėtojui, hipotekos kreditoriui perimti įkeistą turtą bankroto proceso pradžioje, nepardavinėjant jo iš varžytinių, jei tai neprieštarautų kitų kreditorių ir įmonės interesams. Įkaito turėtojo, hipotekos kreditoriaus prašymu iki teismo nutarties likviduoti įmonę dėl bankroto priėmimo dienos įkeistas turtas galėtų būti perduodamas įkaito turėtojui, hipotekos kreditoriui už nepriklausomo turto vertintojo nustatytą rinkos kainą, jei įkeistas turtas nenaudojamas vykdant ūkinę komercinę veiklą arba ūkinę komercinę veiklą nevykdoma ir kreditorių susirinkimas pritaria perdavimui nustatyta rinkos kainą. Šiuo atveju įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius nebalsuotų kreditorių susirinkime dėl įkeisto turto rinkos kainos nustatymo. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatyme įkeitimas ir hipoteka atitinka Civiliniame kodekse

įtvirtintą įkeitimo ir hipotekos sampratą, Projekte siūloma atsisakyti sąvokos *įkeitimu ir (arba) hipoteka užtikrinti kreditoriaus reikalavimai*.

Projekte siūloma nustatyti, kad, pardavus ar perdavus įkeistą turtą, įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius apmoka visas dėl įkeisto turto patirtas administravimo išlaidas. Jei pagal lėšų surinkimo–paskirstymo planą, įvertinus gautinas lėšas iš neįkeisto įmonės turto, būtų nustatyta, kad iš šio neįkeisto turto gautinų lėšų neužteks kitoms bankroto administravimo išlaidoms apmokėti, – įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius turėtų skirti kitoms bankroto administravimo išlaidoms apmokėti sumą, kuri būtų proporcinga lėšoms, gautoms už įkeistą ir neįkeistą turtą, bet negalėtų viršyti 15 procentų perimamo įkeisto turto vertės ar už parduotą įkeistą turtą gautų lėšų, likusių atskaičius dėl įkeisto turto patirtas administravimo išlaidas. Įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius administratoriaus motyvuotu prašymu galėtų sutikti padengti ir didesnę administravimo išlaidų dalį ar visas administravimo išlaidas, kai visas turtas yra įkeistas. Pardavus ar perdavus įkeistą turtą įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius turėtų teisę reikalauti, kad administratorius parduoto ar perduoto turto administravimo išlaidas pagrįstų dokumentais. Toks reguliavimas, kai įkaito turėtojas apmoka dalį kitų administravimo išlaidų, yra taikomas tarptautinėje praktikoje ir yra pagrįstas, nes administravimo išlaidas sudaro ir išlaidos, kurių negalima tiesiogiai atskirai susieti tik su įkeistu ar tik su neįkeistu turtu, pvz., atliekų sutvarkymui, dokumentų perdavimui archyvui ir kitos išlaidos.

Projekte siūloma tobulinti ir kai kurias administratorių veiklą reguliuojančias nuostatas.

Dėl bankroto administratoriaus vykdomos veiklos ir atliekamų funkcijų jo teisinis statusas pasižymi tam tikra specifika, todėl viešųjų juridinių asmenų (pavyzdžiui, asociacijų, labdaros ir paramos fondų, daugiabučių gyvenamųjų namų, garažų ar sodininkų bendrijų, šeimynų ir kt.) veiklos tikslai nesuderinami su bankroto administratoriaus veiklos tikslais. Atsižvelgiant į tai, kad privatus ir viešas juridinis asmuo skiriasi ne tik veiklos tikslais, bet ir teismo apimtimi, sandorių, sudarytų pažeidžiant valdymo organų kompetenciją, pasekmėmis, įmonės, kurios bankroto administratorius yra viešasis juridinis asmuo, kreditorių teisių apsauga dėl šio administratoriaus veiklos yra mažiau užtikrinta nei tuo atveju, jeigu bankroto administratorius būtų privatus juridinis asmuo. Projekte siūloma nustatyti, kad bankroto administratoriumi gali būti paskirtas ne bet koks Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo, o privatus Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo. 2015 metų gruodžio 1 d. duomenimis, yra vienas viešasis juridinis asmuo (asociacija), teikiantis įmonių bankroto administravimo paslaugas, todėl Projekto baigiamosiose nuostatose siūloma nustatyti, kad šis asmuo nuo 2017 m. liepos 1 d. nebebūtų skiriamas įmonės administratoriumi, o nuo 2020 m. sausio 1 d., netektų teisės teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas.

Atsižvelgiant į tai, kad restruktūrizuojamas juridinis asmuo savo veiklos nenutraukia, bet sieki siekia ją tęsti, Projekte siūloma panaikinti restruktūrizuojamiems bankroto administratoriams draudimą teikti bankroto administravimo paslaugas.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2015 m. sausio 1 d. administratorius įmonei paskiriamas naudojantis Bankroto administratorių atrankos kompiuterine programa (toliau – Programa) iš Sąrašo ir nutartis paskirti programa atrinktą administratorių neskundžiama, Projekte siūloma nustatyti, kad visi iki šiol administratoriams (asmenims, paskirtiems administruoti įmones) taikyti reikalavimai taikomi ir į Sąrašą įrašytiems asmenims. Atitinkamai išplečiamos ir administratorių veiklos priežiūros institucijos funkcijos. Pagal Projekto nuostatas visi asmenys, įrašyti į Sąrašą, privalėtų būti nepriekaištingos reputacijos, laikytis Įstatymo, kitų teisės aktų reikalavimų ir etikos principų bei nuolat tobulinti kvalifikaciją. Juridinis asmuo, įrašytas į Sąrašą privalėtų užtikrinti savo darbuotojų ir vadovo, turinčių teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, nuolatinį kvalifikacijos tobulinimą. Reikalavimai dėl kvalifikacijos tobulinimo nebūtų taikomi tik asmenims, kuriems teisė teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje suteikta laikinai. Administratorių veiklos priežiūros institucijai būtų pavesta ne tik prižiūrėti administratorių veiklą, bet ir vertinti įrašytų į Sąrašą asmenų atitiktį Įstatyme nustatytiems reikalavimams. Nustačius, kad į Sąrašą įrašytas fizinis asmuo netobulino kvalifikacijos ir ilgiau kaip 3 metus neteikė įmonių bankroto administravimo paslaugų kaip fizinis asmuo ar juridinio

asmens darbuotojas, asmuo būtų išbraukiamas iš Sąrašo. Iš Sąrašo taip pat būtų išbraukiami ir asmenys, turintys dvi galiojančias nuobaudas – viešus įspėjimus. Pažeidimų pobūdžio, jų masto ir kitų aplinkybių vertinimas būtų atliekamas skiriant nuobaudas. Įstatyme nustatčius nuobaudų skyrimo kriterijus, jų taikymas būtų aprašytas Įstatymo įgyvendinamajame teisės akte. Už mažareikšmius nusizengimus būtų taikoma švelnesnė nuobauda – įspėjimas. Viešas įspėjimas turėtų būti skiriamas už reikšmingus pažeidimus. Sprendimas skirti nuobaudą gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka, nuobauda galioja 1 metus nuo jos paskyrimo, todėl Projekte siūloma nustatyti, kad asmenys, turintys dvi galiojančias nuobaudas – viešus įspėjimus, būtų braukiami iš Sąrašo besąlygiškai. Teisė teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas būtų panaikinama objektyviai ir tik už reikšmingus pažeidimus.

Siekiant tobulinti administratorių paskyrimo ir atrankos, naudojantis Programa reguliavimą, Projekte siūloma nustatyti, kad informacija apie teismo sprendimą kelti bankroto bylą ir duomenys apie įmonę, kuriai keliama bankroto byla, taisyklėse nustatyta tvarka būtų paskelbiami Programoje ne vėliau kaip kitą darbo dieną po teismo posėdžio, kuriame buvo nuspręsta kelti bankroto bylą, dienos. Pagal galiojantį reguliavimą kandidatai į administratorius sutikimus–deklaracijas administruoti įmonę turi pateikti per 3 darbo dienas nuo paskelbimo apie pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo paskelbimo specialioje interneto svetainėje, t. y. kai teismas dar neturi duomenų apie įmonę ir Programoje jie nenurodyti. Asmenys, sprenddami, ar kandidatuoti į administratorius, informacijos apie įmonę ieško visais galimais būdais, viešai platindami nepageidaujamą neigiamą informaciją apie įmonę, kuriai bankroto byla dar neiškelta. Pagal siūlomą reguliavimą teismas administratoriaus atranką pradėtų jau nusprendęs, kad bankroto byla bus keliama, ir surinkęs visą informaciją apie įmonę. Informacija apie įmonę būtų pateikiama Programoje, ir matoma asmenims, kandidatuojančioms į administratorius. Siekiant paspartinti bankroto bylų nagrinėjimą ir atsižvelgiant į tai, kad poreikis ieškoti informacijos apie įmonę sumažėtų, sutikimams – deklaracijoms pateikti nustatyta laiką Projekte siūloma sumažinti iki 2 dienų. Nustačius tokį reguliavimą ir siekiant palengvinti teismų darbą, siūloma atsisakyti nuostatos, kad teismas parinkęs administratoriaus kandidatūrą tą pačią dieną priima nutartį dėl administratoriaus paskyrimo, ir nustatyti, kad teismas, išsprendęs klausimą dėl bankroto bylos iškėlimo, parenka administratoriaus kandidatūrą ir priima nutartį dėl bankroto bylos iškėlimo ir administratoriaus paskyrimo.

Projekte taip pat siūloma supaprastinti administratoriaus paskyrimo procedūrą atsisakant nuostatų, kad teismas, priėmęs nutartį neskirti parinkto asmens administratoriumi, nedelsdamas apie tai praneša administratorių veiklos priežiūros institucijai, kuri apie tai paskelbia savo interneto svetainėje. Teismas galės Įstatyme nustatyta tvarka parinkti kitą administratoriaus kandidatūrą ir neskelbiant apie tai internete, o, visi atrankos rezultatai bus matomi atrankos protokole.

Tobulinant administratoriaus ir asmenų įrašytų į Sąrašą atsakomybės klausimų reguliavimą, siūloma supaprastinti administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo nuostatas. Siūloma panaikinti pareigą administratoriui, siekiančiam administruoti įmonę (dar nepaskirtam) pateikti administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijimo kopiją teismui ir administratorių veiklos priežiūros institucijai ir nustatyti, kad administratorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo teismo nutarties paskirti jį įmonės administratoriumi įsiteisėjimo privalėtų minėtoms institucijoms pateikti šio draudimo liudijimo kopiją, jei ji nėra pateikta, taip pat pateikti kito draudimo liudijimo kopiją pasibaigus draudimo sutarties galiojimui arba atkūrus privalomąją minimalią draudimo sumą. Kadangi duomenis apie administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą (draudikas, draudimo laikotarpis, draudimo suma) kaupia ir savo interneto svetainėje skelbia administratorių veiklos priežiūros institucija, ši institucija turės galimybę kontroliuoti, kad neapsidraudęs administratorius nebūtų paskirtas įmonės administratoriumi.

Praktikoje pasitaiko atvejų, kai bankrutuojančiai įmonei teisme atstovauja nekvalifikuoti asmenys ir teismai prašo priežiūros instituciją patikrinti administratoriaus veiklą. Projekte siūloma

aiškiai nustatyti, kad administratorius gali įgalioti kitą asmenį atstovauti įmonei teisme tik vadovaudamasis Civilinio proceso kodekso nuostatomis.

Projekte taip pat siūloma patikslinti administratoriaus instituto apibrėžimą, nustatant, kad administratorius veikia įmonės vardu pagal pavedimo sutartyje suteiktus įgaliojimus, bei išdėstyti administratoriaus teises ir pareigas, pabrėžiant pagrindinę administratoriaus pareigą – ginti visų kreditorių, taip pat įmonės teises ir teisėtus interesus ir nurodyti pagrindinius administratoriaus atliekamus darbus. Įstatymą siūloma papildyti nuostatomis, kad administratoriaus juridinio asmens paskirtas organizuoti ir atlikti įstatyme nurodytus darbus darbuotojas, turi turėti teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, šiam darbuotojui taip pat būtų taikomi administratoriui nustatyti apribojimai, kurie pagal galiojantį reguliavimą taikomi juridinio asmens, turinčio teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, vadovui, jo pavaduotojams (direktoriams), vyriausiajam buhalteriiui (buhalteriui), įmonės apskaitos struktūrinio padalinio vadovui, juridinio asmens organo nariams ir juridinio asmens dalyviams.

Įstatymas nustato, kad administratoriai teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę gauti iš valstybės, savivaldybių įstaigų bei kitų fizinių ir juridinių asmenų, tarp jų iš bankų ir kitų kredito įstaigų, finansų ir draudimo įmonių reikalingus duomenis apie jo administruojamos įmonės vykdytą ir vykdomą veiklą, buvusių ir esamus darbuotojus, turėtą ir turimą turtą ir pan., taip pat iš minėtų asmenų gauti įmonės dokumentų, teiktų ataskaitų, informacijos, tikrinimo aktų ir kt. nuorašus. Informacija ir dokumentų kopijos dažniausiai teikiamos atlygintinai. Įvertinus tai, kad bankroto metu būtina taupyti administravimo išlaidoms skirtas lėšas, o kiti asmenys turėtų padėti bankroto administratoriams tik tiek, kiek tai yra būtina, siūloma optimizuoti informacijos gavimo reguliavimą ir nustatyti, kad administratorius turi teisę gauti iš minėtų asmenų, taip pat kadastrų ir registrų reikalingus duomenis ir dokumentų nuorašus, jei šių duomenų jis negali nustatyti pagal įmonėje turimus dokumentus arba dokumentai jam neperduoti.

Projektu taip pat siūloma supaprastinti teisės teikti bankroto administravimo paslaugas panaikinimą reguliuojančias nuostatas. Atsižvelgiant į tai, kad bankroto administratoriaus pažymėjimai ir bankroto administratoriaus padėjėjo pažymėjimai (toliau – pažymėjimai) galioja neterminuotai ir pažymėjimu patvirtinama asmens kvalifikacija, siūloma atsisakyti pažymėjimų galiojimo panaikinimo ir su tuo susijusių procedūrų. Asmenų, siekiančių teikti bankroto administravimo paslaugas atitiktis nepriekaištingos reputacijos reikalavimams būtų tikrinama ne prieš laikant kvalifikacijos egzaminą, o prieš įrašant kvalifikaciją patvirtinantį pažymėjimą gavusį asmenį į Sąrašą. Fiziniams asmenims teisė teikti bankroto administravimo paslaugas panaikinama taip pat kaip ir juridiniams asmenims – išbraukiant juos iš Sąrašo, todėl Projekte fizinių asmenų išbraukimo iš Sąrašo pagrindai patikslinami, pažymėjimo galiojimo panaikinimo pagrindą pakeičiant pagrindais, kurie buvo nustatyti panaikinant pažymėjimo galiojimą. Atitinkamai tikslinamos kitos Įstatyme su pažymėjimo galiojimo panaikinimo atsisakymu susijusios nuostatos, o baigiamosiose nuostatose pažymima, kad šiam įstatymui įsigaliojus, asmenys, iki šio įstatymo įsigaliojimo pateikę neteisingus duomenis ir (ar) nuslėpę faktus, dėl kurių jiems negalėjo būti išduotas bankroto administratoriaus pažymėjimas, laikomi asmenimis, pateikusiais neteisingus duomenis ir (ar) nuslėpę faktus, dėl kurių jie negalėjo būti įrašyti į Sąrašą.

Įvertinus tai, kad pagrindinė tarpžinybinės Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos (toliau – Komisija) funkcija yra rengti kvalifikacijos egzaminą, siūloma Komisiją pavadinti Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių egzaminų komisija, o nebūdingas egzaminų komisijoms funkcijas, susijusias su teisės teikti bankroto administravimo paslaugas panaikinimu, perduoti administratorių veiklos priežiūros institucijai. Įstatyme siūloma atsisakyti Komisijos sudėtį nustatančių nuostatų ir nurodyti, kad Komisija sudaroma valstybės institucijų atstovų, iš jų bent vienas narys turėtų turėti teisės studijų krypties išsilavinimą ir bent vienas narys ekonomikos studijų krypties išsilavinimą. Komisijos nariams būtų taikomi tokie patys kaip ir valstybės tarnautojams Valstybės tarnybos įstatyme nustatyti kriterijai, kuriais remiantis asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos. Komisija, kaip ir pagal galiojantį reguliavimą būtų sudaroma 5 metų laikotarpiui, tačiau tas pats asmuo negalėtų būti

Komisijos nariu daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Vyriausybės įgaliota institucija tvirtintu Komisijos sudėtį ir nuostatus.

Siekiant apsaugoti atsiskaitymui su kreditoriams skirtas lėšas bankų bankroto atveju, Projekte siūloma nurodyti, kad sąskaita, kurią administratorius atidaro banke lėšoms bankroto proceso metu kaupti ir bankroto administravimo išlaidoms apmokėti ir atsiskaityti su kreditoriais yra depozitinė. Civilinio kodekso 6.56 str. 8 d. nustatyta, kad banko bankroto atveju depozitinėje sąskaitoje esančios piniginės lėšos neįtraukiamos į bankrutuojančio banko ar kitos kredito įstaigos turtą, iš kurio tenkinami (banko) kreditorių reikalavimai, be to depozitinės kreditorių sąskaitos indėlininkais būtų visi įmonės kreditoriai, todėl kiekvieno jų reikalavimai ir bankroto administravimui skirtinos lėšos banko bankroto atveju būtų apsaugoti maksimaliai. Siūloma įpareigoti administratorius apie turimą komercinę (komercines) ir atidarytą kreditorių sąskaitas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo kreditorių sąskaitos atidarymo dienos informuoti kreditorius – mokesčių administratorius.

Pagal galiojančią reguliavimą administratorius turi sudaryti kreditorių ir jų reikalavimų sąrašą pagal pareikštus reikalavimus, patikslintus pagal įmonės apskaitos dokumentus. Įmonės darbuotojai dažnai nepareiškia savo reikalavimų įmonei, tačiau administratoriai juos, kaip socialiai jautriausią kreditorių grupę, įtraukia į kreditorių sąrašą, nurodydami jų reikalavimus pagal įmonės apskaitos dokumentus. Šiuos praktikoje atliekamus administratorių veiksmus siūloma įteisinti ir nustatyti, kad jei darbuotojai savo reikalavimų nepareiškia, jų reikalavimai į kreditorių ir jų reikalavimų sąrašą įrašomi pagal įmonės apskaitos dokumentus.

Siekiant mažinti bankroto procesų trukmę pagal analogiją Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nuostatomis dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo, Projekte siūloma nustatyti, kad pirmasis kreditorių susirinkimas turėtų įvykti ne vėliau kaip per 30 dienų (galiojančiame Įstatyme – 30 darbo dienų) nuo teismo nutarties patvirtinti kreditorių reikalavimus, taip pat nustatyti kreditorių susirinkimo sušaukimo procedūras. Be to, administratoriaus dalyvavimą kreditorių susirinkimuose, pagal Įstatymo nuostatas suprantamą kaip administratoriaus kaip teisę, siūloma pakeisti į pareigą ir nustatyti, kad administratorius privalo dalyvauti kreditorių susirinkimuose, atstovauti juose įmonę, paaiškinti susirinkimo dalyviams jų teises ir pareigas.

Projekte taip pat siūloma patikslinti ir papildyti kreditorių susirinkimo teises, susijusias su siūlomais Įstatymo pakeitimais dėl įmonės restruktūrizavimo, įmonės ir jos turto pardavimo bei sprendimo dėl įmonės pabaigos priėmimo.

Siekiant aiškumo, siūloma sistemiškai sureguliuoti teismo nutarčių apskundimą, taip pat atsisakyti praktikoje neaktualių, tačiau teisiškai smulkiuosius kreditorius diskriminuojančių nuostatų, pagal kurias nutartis dėl kitų kreditorių reikalavimų tvirtinimo gali skusti tik kreditoriai jeigu jomis patvirtintų finansinių reikalavimų suma viršija 72 eurus ir skundą paduodančio kreditoriaus patvirtintų finansinių reikalavimų suma viršija 72 eurus.

Projekte taip pat siūloma patikslinti, suvienodinti kai kurias dažnai naudojamos formuluotes. *Bankrutuojančią ar bankrutavusią įmonę* siūloma vadinti *įmone*, o ją apibūdinančią statusą siūloma naudoti tik tais atvejais, kai jis sukelia teises pasekmes. Įstatymą papildžius nuostata, kad „vykdant bankroto procesą ne teismo tvarka *mutatis mutandis* taikomos šio įstatymo nuostatos“ atsisakyta fragmentiškai naudojamų išlygų, susijusių su teismo ir kreditorių susirinkimo veiklą reguliuojančiomis nuostatomis ar kitais ne teismo tvarka vykdomo proceso ypatumais. Atsižvelgiant į tai, kad teismo išlaidas siūloma įrašyti į administravimo išlaidų sąrašą, atsisakyta su supaprastinto bankroto proceso vykdymu siejamos formulės „teismo ir administravimo išlaidos“.

Dėstant Įstatymą nauja redakcija siūloma nežymiai pakeisti ir Įstatymo struktūrą. Trečiajame skirsnyje atskiruose straipsniuose siūloma išskirti pranešimo apie bankroto bylos iškėlimą, bankroto bylos iškėlimo pasekmes, teisės eiti vadovaujančias pareigas apribojimo už trukdymą bankroto procedūroms ir kitas nuostatas. Siūloma naujai išdėstyti Įstatymo 11 straipsnį atskiriant administratoriaus teises ir pareigas, atsakomybę, o su administratoriaus veikla nesusijusias nuostatas atitinkamai perkelti į kitus straipsnius. Įstatymą siūloma papildyti nauju

skirsniu „Pasirengimas restruktūrizuoti įmonę ir įmonės bankroto bylos nutraukimas iškeliant įmonės restruktūrizavimo bylą“, skirsnį „Įmonės turto pardavimo ir kreditorių reikalavimų tenkinimo tvarka bankroto proceso metu“ – naujais straipsniais „Įmonės turto pardavimo ir perdavimo principai“ ir „Įmonės pardavimas“. Be to Įstatymą siūloma papildyti nauju skirsniu „Įmonės pabaiga“ ir šiame skyriuje užpildyti teisinio reguliavimo spragą, numatant nuostatas dėl įmonės pabaigos sprendimo priėmimo ir šio sprendimo priėmimo procedūrų.

Kartu su projektu teikiamas lydimasis projektas dėl akcininkų atsakomybės, kuriame siūloma nustatyti galimybę visuotiniam akcininkų susirinkimui priimti sprendimus dėl bendrovės restruktūrizavimo įstatymų nustatytais atvejais, o nemokumo atveju – nustatyti minimalius terminus sušaukti akcininkų surinkimą, kuriame turėtų būti sprendžiamas įmonės mokumo atstatymo klausimas. Visuotinis akcininkų susirinkimas galės priimti visus sprendimus dėl įmonės restruktūrizavimo ne tik Įmonių restruktūrizavimo įstatymo, bet ir Įstatymo nustatytais atvejais, o esant nemokumui visuotinis akcininkų susirinkimas bus šaukiamas minimaliais Įstatyme nustatytais terminais.

Lydimajame projekte dėl administracinės atsakomybės siūloma nustatyti administracinę atsakomybę įmonių vadovams ir kitiems atsakingiems asmenims ne tik už pareiškimo dėl bankroto bylos iškėlimo nepateikimą, bet ir už pavėluotą pateikimą, nes Įstatymo 8 straipsnyje nustatomas terminas, per kurį minėti asmenys privalo kreiptis į teismą dėl bankroto bylos iškėlimo. Atsižvelgiant į tai, kad Administracinių nusižengimų kodekso 120 straipsnio 1 dalyje nuo 2015 m. balandžio 1 d. įsigaliosiančioje redakcijoje neliks konkrečios formuluotės, kad administracinė atsakomybė už kreditorių teisių pažeidimą taikoma ir administratoriams, nes laikoma, kad formuluotė „kitiems atsakingiems asmenims“ taikoma ir administratoriams, siekiant aiškumo Projektu keičiamo Įstatymo 25 straipsnio 6 dalyje siūloma nustatyti, kad administratorius už kreditorių reikalavimų tenkinimo eilės ir tvarkos pažeidimą, kreditorių susirinkimų nesuaukumą taip pat atsako Administracinių nusižengimų kodekse nustatyta tvarka.

Taip pat teikiamas lydimasis projektas dėl įmonės pardavimo, kuriame siūloma nustatyti išimtis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso šeštos knygos 4 dalies 23 skyriaus 9 skirsnio normoms, reglamentuojančioms įmonės pirkimą–pardavimą, kai parduodama įmonė, kuriai iškelta bankroto byla, ir sudaryti galimybę Įstatyme nustatyti įmonės pirkimo–pardavimo ypatumus.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Numatomo teisinio reguliavimo neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimtos Įstatymo nuostatos dėl administravimo išlaidų ir atlygio administratoriui sureguliuojimo bei turto pardavimo bei perdavimo tvarkos nustatymo turės teigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir gali būti teigiamai vertinamas antikorupeiniu požiūriu.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimtas Projektas turės teigiamos įtakos verslo sąlygoms ir verslo plėtrai. Projektu siūlomas reguliavimas padės užtikrinti greitesnę ir sąžiningą rinkos dalyvių pasitraukimą iš rinkos verslo nesėkmės atveju bei padidins galimybę išsaugoti verslą pardavus įmonę kaip turtinį kompleksą ar nutraukiant įmonės bankroto bylą ir keliant restruktūrizavimo bylą.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Pagrindinis projektas, siekiant teisinio reguliavimo tikslų yra Įstatymo pakeitimo projektas. Siekiant inkorporuoti šiuos pakeitimus į teisinę sistemą, siūloma keisti Akcinių bendrovių įstatymo 20 ir 78 straipsnį (lydimasis projektas dėl akcinių atsakomybės), Civilinio kodekso 6.410 straipsnį (lydimasis projektas dėl įmonės pardavimo), bei Įmonių bankroto įstatymo Nr. X-1557 26 straipsnį (lydimasis projektas dėl baigiamųjų nuostatų suderinimo). Lygiagrečiai su teikiamu Įstatymo projektu bus teikiamas ir Įmonių restruktūrizavimo įstatymo pakeitimo projektas. Įmonių restruktūrizavimo įstatyme numatomi pakeitimai dėl restruktūrizavimo bylos iškėlimo, restruktūrizavimo administratorių pažymėjimų galiojimo panaikinimo nuostatų atsisakymo ir Komisijos pavadinimo pakeitimo, kuriais tarpusavyje bus suderintas įmonių bankroto ir restruktūrizavimo reguliavimas.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Projektas parengtas, laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir bendrinės kalbos normų. Projekte atsisakoma *įkeitimu ir (arba) hipoteka užtikrintų kreditoriaus reikalavimai ir savininkas sąvokų*, nustatoma nauja sąvoka *ūkinė komercinė veikla*.

Visos Įstatymo Projekto sąvokos įvertintos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Teikiamas Projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai bei Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Priimtam Įstatymui įgyvendinti naujų teisės aktų parengti nereikės.

Priėmus Projekto nuostatas galimai bus peržiūrėti ir pagal poreikį patikslinti Vyriausybės patvirtinti bankroto administravimo išlaidų rekomendaciniai dydžiai, pakeistos ir Atlyginimo administratoriui už bankroto administravimą nustatymo taisyklės. Priėmus Projekto nuostatas taip pat bus keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. liepos 3 d. nutarimas Nr. 831 „Dėl Valstybės institucijų įgaliotų asmenų atstovavimo įmonių bankroto ir restruktūrizavimo procesuose tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 7 d. nutarimas Nr. 647 „Dėl Bankroto administratorių atrankos taisyklių, patvirtinimo“; bus keičiamos Bankroto administratoriaus pažymėjimo ir bankroto administratoriaus padėjėjo pažymėjimo išdavimo ir įmonių bankroto administravimo paslaugas teikiančių asmenų sąrašo sudarymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2011 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 4-281 „Dėl Restruktūrizavimo administratoriaus pažymėjimo išdavimo ir įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas teikiančių asmenų sąrašo sudarymo taisyklių bei Bankroto administratoriaus pažymėjimo ir bankroto administratoriaus padėjėjo pažymėjimo išdavimo ir įmonių bankroto administravimo paslaugas teikiančių asmenų sąrašo sudarymo taisyklių patvirtinimo“; Bankroto administratorių veiklos priežiūros taisyklės, patvirtintos ūkio ministro 2012 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 4-299 „Dėl Bankroto administratorių veiklos priežiūros taisyklių patvirtinimo“; ūkio ministro 2007 m. kovo 23 d. įsakymas Nr. 4-107 „Dėl Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos nuostatų patvirtinimo“; ūkio ministro 2007 m. kovo 23 d. įsakymas Nr. 4-108 „Dėl Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisijos sudėties patvirtinimo“; Pagal veiklos rūšies arba bankroto proceso vykdymo ypatumus išskirtų įmonių aprašas, patvirtintas ūkio ministro 2014 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. 4-487 „Dėl Pagal veiklos rūšies arba bankroto proceso vykdymo ypatumus išskirtų įmonių aprašo

patvirtinimo“; Įmonių bankroto valdymo departamento prie Ūkio ministerijos nuostatai, patvirtinti ūkio ministro 2007 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 4-535 „Dėl Įmonių bankroto valdymo departamento prie Ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų įstatymui įgyvendinti nereikės. Įgyvendinus Projektą artimiausiais 3 biudžetiniais metais lėšų sutaupymas neprognozuojamas. Priimtam Įstatymui įgyvendinti Programos tobulinimui bei duomenų skelbimui administratorių veiklos priežiūros institucijos interneto svetainėje užtikrinti lėšos bus skiriamos valstybės institucijų veiklai skiriamų biudžeto asignavimų.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Rengiant Projektą atsižvelgta į bankroto administratorius vienijančių asociacijų, Lietuvos bankų asociacijos, kitų verslo atstovų, valstybei atstovaujančių kreditorių, teismų ir kitų institucijų nuomonę bei pasiūlymus, pateiktus Ūkio ministerijoje organizuojamų pasitarimų nemokumo teisinio reguliavimo klausimais metu.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Įstatymo projekto reikšminiai žodžiai: „administratorius“, „administravimo išlaidos“, „atlygis administratoriui“, „varžytynės“, „turto pardavimas“, „įmonės pardavimas“, „įmonės restruktūrizavimas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Sistemiškai vertinant nemokumo procesus reguliuojančių teisės aktų nuostatas, taip pat keičiamas ir Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymas (dėstomas nauja redakcija).

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2015-12-11

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮMONIŲ BANKROTO ĮSTATYMO NR. IX-216 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2015 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymą Nr. IX-216 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮMONIŲ BANKROTO
ĮSTATYMAS**

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas reglamentuoja įmonių bankroto procesą.
2. Šis įstatymas taikomas visiems juridiniams asmenims, įregistruotiems Lietuvos Respublikoje (toliau – įmonės), išskyrus biudžetines įstaigas, politines partijas, profesines sąjungas, religines bendruomenes ir bendrijas. Juridinių asmenų veiklą reglamentuojančiuose specialiuose įstatymuose gali būti nustatyti bankroto proceso ypatumai.
3. Kitų įstatymų nuostatos, reglamentuojančios įmonių veiklą, kreditoriaus teisę į reikalavimų tenkinimą, kreditoriaus teisę imtis priemonių skoloms išieškoti, priešpriešinių vienaarūšių reikalavimų įskaitymą, išskyrus nustatytąjį Lietuvos Respublikos finansinio užtikrinimo susitarimų įstatyme, mokesčius ir kitas privalomąsias įmokas ir jų administravimą bankroto proceso metu, įmonėse taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja šio įstatymo nuostatoms.
4. Šis įstatymas taikomas tiek, kiek jis neprieštarauja Finansinio užtikrinimo susitarimų įstatymui ir Atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymui.
5. Šis įstatymas skirtas Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio įstatymo priede, taikymui užtikrinti.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Bankrotas** – teisės aktų nustatyta tvarka pripažinta įmonės nemokumo būseną, kai siekiama šios būsenos pabaigos iš įmonės turto tenkinant kreditorių reikalavimus ir užtikrinant kreditorių ir įmonės interesų pusiausvyrą.
2. **Bankroto procesas** – teismo arba ne teismo tvarka vykdomų įmonės bankroto procedūrų visuma.
3. **Bankroto byla** – teismo nagrinėjama civilinė byla dėl įmonės bankroto teisinių santykių.
4. **Bankrutuojanti įmonė** – įmonė, kuriai iškelta bankroto byla arba kurios bankroto procesas vykdomas ne teismo tvarka ir nepradėtos šio įstatymo nustatytos įmonės likvidavimo procedūros.
5. **Bankrutavusi įmonė** – teismo, o kai bankroto procesas vykdomas ne teismo tvarka, – kreditorių susirinkimo pripažinta bankrutavusia ir dėl to likviduojama įmonė.

6. **Įmonės nemokumas** – įmonės būseną, kai pradelsti įmonės įsipareigojimai viršija pusę į jos balansą įrašyto turto vertės ir (arba) įmonė negali ir negalės vykdyti įsipareigojimų.

7. **Taikos sutartis** – kreditorių ir įmonės, o tuo atveju, kai įmonė yra neribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo, – ir jos savininko susitarimas tęsti įmonės veiklą, kai įmonė ir (arba) neribotos civilinės atsakomybės įmonės savininkas prisiima tam tikrus įsipareigojimus, o kreditoriai sutinka savo reikalavimus atidėti, sumažinti ar jų atsisakyti.

8. **Tyčinis bankrotas** – įmonės privedimas prie bankroto sąmoningai blogai valdant įmonę (veikimu, neveikimu) ir (arba) sudarant sandorius, kai buvo žinoma ar turėjo būti žinoma, kad jų sudarymas pažeidžia kreditorių teises ir (arba) teisėtus interesus.

9. **Supaprastintas bankroto procesas** – teismo tvarka vykdomų įmonės likvidavimo procedūrų, kai įmonė neturi turto ar jo nepakanka administravimo išlaidoms apmokėti ir kreditorių susirinkimo kompetencijos klausimus sprendžia teismas, visuma.

10. **Ūkinė komercinė veikla** – gamybinė, prekybinė, finansinė, profesinė veikla, apimanti prekių ir paslaugų pirkimą ar pardavimą, įskaitant ir naudojimąsi turtu ir (arba) turtinėmis teisėmis, kurią vykdyti siekiama gauti pajamų, išskyrus turto pardavimą, kai siekiama gauti pajamų administravimo išlaidoms apmokėti ir atsiskaityti su kreditoriais.

11. **Valstybė narė** – Lietuvos Respublika ar kita Europos Sąjungos valstybė narė arba Europos ekonominės erdvės valstybė.

3 straipsnis. Įmonės kreditoriai

Įmonės kreditoriai – tai turintys teisę reikalauti iš įmonės įvykdyti prievolės ir įsipareigojimus fiziniai ir juridiniai asmenys, tarp jų:

1) mokesčių, valstybinio socialinio draudimo įmokų bei privalomojo sveikatos draudimo įmokų nemokėjimo atveju – valstybės institucijos, įpareigosios juos surinkti;

2) darbo užmokesčio nemokėjimo ir dėl darbo santykių atsiradusios žalos neatlyginimo atveju – įmonės darbuotojai;

3) žalos atlyginimo prievolės dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga perėjimo valstybei Lietuvos Respublikos žalos atlyginimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga laikinojo įstatymo nustatytais atvejais – Vyriausybės įgaliota institucija;

4) paskolų, suteiktų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, ir paskolų, gautų su valstybės garantija, negrąžinimo atveju – Lietuvos Respublikos finansų ministerija (toliau – Finansų ministerija);

5) nesumokėjimo už parduotus žemės ūkio produktus atveju – žemės ūkio veiklos subjektai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme;

6) iš Europos Sąjungos lėšų suteiktos paramos negrąžinimo atveju – valstybės institucijos, administruojančios Europos Sąjungos lėšas;

7) kiti įmonės kreditoriai.

ANTRASIS SKIRSNIS PAREIŠKIMAI DĖL BANKROTO BYLOS IŠKĖLIMO

4 straipsnis. Pareiškimo teismui dėl bankroto bylos iškėlimo pateikimo pagrindai

Šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje išvardyti asmenys gali pateikti pareiškimą teismui dėl bankroto bylos įmonei iškėlimo, jeigu yra bent viena iš šių sąlygų:

1) įmonė laiku nemoka darbo užmokesčio ir su darbo santykiais susijusių išmokų;

2) įmonė laiku nemoka už gautas prekes, atliktus darbus (paslaugas), negrąžina kreditų ir nevykdo kitų sandoriais priimtų turtinių įsipareigojimų;

3) įmonė laiku nemoka įstatymų nustatytų mokesčių, kitų privalomųjų įmokų ir (arba) priteistų sumų;

4) įmonė neturi turto ar pajamų, iš kurių galėjo būti išieškomos skolos, ir dėl šios priežasties antstolis grąžino kreditoriui vykdomuosius dokumentus.

5 straipsnis. Pareiškimas teismui dėl bankroto bylos iškėlimo įmonei

1. Pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo įmonei pateikti teismui turi teisę:
 - 1) įmonės kreditorius, arba jų grupė (toliau – kreditorius);
 - 2) įmonės vadovas, o kai pagal atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojančiuose įstatymuose nustatyta organų struktūrą vienasmenio valdymo organo nėra – kitas asmuo (asmenys), pagal kompetenciją, suteiktą atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojančiuose įstatymuose ar steigimo dokumentuose, turintis (turintys) teisę kreiptis į teismą dėl bankroto bylos iškėlimo (toliau – vadovas ar pagal kompetenciją kiti asmenys);
 - 3) likvidatorius;
 - 4) tuo atveju, kai šios dalies 2 punkte nurodytas asmuo nepaskirtas arba yra pripažintas nežinia kur esančiu arba jis yra dingęs ir dėl jo pripažinimo nežinia kur esančiu paduotas pareiškimas teismui – įmonės dalyviai.
2. Pareiškimai pateikiami vietovės, kurioje yra įmonės buveinė, apygardos teismui Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – Civilinio proceso kodeksas) nustatyta tvarka.
3. Jeigu teismas gauna pareiškimą ar kelis pareiškimus dėl bankroto bylos iškėlimo ir (arba) pareiškimą ar kelis pareiškimus dėl restruktūrizavimo bylos iškėlimo tai pačiai įmonei, jie privalo būti nagrinėjami kartu. Jeigu pareiškimą dėl bankroto ar restruktūrizavimo bylos iškėlimo paskyrus nagrinėti konkrečiam teisėjui teismas gauna kitų asmenų pareiškimus dėl bankroto ar restruktūrizavimo bylos iškėlimo tai pačiai įmonei, visus šiuos pareiškimus nagrinėja teisėjas, kuriam yra paskirtas anksčiausiai teismo gautas pareiškimas.
4. Prie pareiškimo pridedami jo pagrįstumą įrodantys dokumentai.
5. Pareiškimo teismui galima atsisakyti, iki teismas priima nutartį iškelti bankroto bylą.

6 straipsnis. Kreditoriaus pareiškimas teismui dėl bankroto bylos iškėlimo

1. Jeigu yra bent viena iš šio įstatymo 4 straipsnio 1, 2 ir 3 punktuose nurodytų sąlygų, pasibaigus šio straipsnio 2 dalyje nustatytam terminui kreditorius gali pateikti pareiškimą teismui dėl bankroto bylos iškėlimo. Prie pareiškimo turi būti pridėti įrodymai, kad įvykdyti šio straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatyti reikalavimai, ir šio straipsnio 2 dalyje nurodyto pranešimo kopija. Kreditorius, kuris kreipiasi į teismą su pareiškimu dėl bankroto bylos iškėlimo, turi tikėtinaai pagrįsti savo, kaip kreditoriaus, reikalavimo teisę įmonei, pateikdamas ją patvirtinančius įrodymus.
2. Kreditorius apie savo ketinimą kreiptis į teismą dėl bankroto bylos iškėlimo turi pranešti įmonei raštu registruotu laišku arba per kurjerį ar antstolį. Tuo atveju, kai vienu iš nurodytų būdų pranešimo įteikti nepavyksta, kreditorius turi išsiųsti pranešimą įmonės buveinės adresu. Pranešimas laikomas įteiktu praėjus penkioms dienoms nuo jo išsiuntimo. Pranešime nurodomi įmonės neįvykdyti įsipareigojimai ir įspėjama, kad jeigu jie nebus įvykdyti per šiame pranešime nurodytą laikotarpį, kreditorius kreipsis į teismą dėl bankroto bylos iškėlimo įmonei. Įsipareigojimams įvykdyti kreditorius nustato ne trumpesnę kaip 30 dienų laikotarpį nuo pranešimo įteikimo dienos.
3. Jeigu yra sąlyga, nurodyta šio įstatymo 4 straipsnio 4 punkte, ir kreditorius ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo vykdomųjų dokumentų grąžinimo dienos kreipėsi į teismą dėl bankroto bylos iškėlimo, pateikiant pareiškimą teismui šio straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos netaikomos.
4. Pareiškimo teismui ir pateikiamų prie pareiškimo priedų kopijas kreditorius Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka privalo pateikti įmonei.

7 straipsnis. Įmonės likvidatoriaus pareiškimas teismui dėl bankroto bylos iškėlimo

1. Jeigu įmonės likvidavimo įmonių veiklą reglamentuojančių įstatymų nustatyta tvarka metu išaiškėja, kad ji negalės įvykdyti visų savo įsipareigojimų, įmonės likvidatorius privalo sustabdyti visus mokėjimus ir ne vėliau kaip per 15 dienų nuo šios būklės nustatymo dienos pateikti pareiškimą teismui dėl bankroto bylos iškėlimo įmonei. Prie pareiškimo teismui pridedami įmonės kreditorių ir skolininkų sąrašai, kuriuose nurodomi jų adresai, įsipareigojimų ir skolų sumos,

atsiskaitymo terminai bei likviduojamos įmonės finansinių ataskaitų, sudarytų pagal mokėjimų sustabdymo dienos duomenis, rinkinys, taip pat likvidavimo pradžios finansinių ataskaitų rinkinys, jei jis nėra pateiktas juridinių asmenų registru.

2. Pareiškimo teismui ir pateikiamų prie pareiškimo priedų kopijas likvidatorius privalo pateikti įmonės dalyviams, jiems prašant.

8 straipsnis. Įmonės vadovo ar kito asmens pagal kompetenciją pareiškimas teismui dėl bankroto bylos iškėlimo

1. Įmonės vadovas ar pagal kompetenciją kiti asmenys privalo pateikti pareiškimą teismui dėl bankroto bylos iškėlimo ne vėliau kaip per 5 dienas po to, kai:

1) įmonė tapo nemoki ir įmonės dalyviai per minimalius įstatymuose arba steigimo dokumentuose nustatytus terminus dalyvių susirinkimui sušaukti, bet ne vėliau kaip per 40 dienų po to, kai įmonės vadovui ar pagal kompetenciją kitam asmeniui tapo žinoma ar turėjo būti žinoma, kad įmonė tapo nemoki, nesiėmė priemonių dėl įmonės mokumo atstatymo. Kompetentingas valdymo organas apie tai, kad įmonė tapo nemoki, nedelsdamas privalo informuoti įmonės dalyvius arba minimaliais įstatymuose arba steigimo dokumentuose nustatytais terminais ir tvarka sušaukti dalyvių susirinkimą;

2) nutraukta įmonės restruktūrizavimo byla dėl nustatytais terminais nepateikto ar teismo nepatvirtinto restruktūrizavimo plano, plano nevykdymo arba netinkamo vykdymo;

3) įmonės vadovui ar pagal kompetenciją kitam asmeniui tapo žinoma ar turėjo būti žinoma, kad šios dalies 1 punkte nurodytos įmonės dalyvių taikytos priemonės nebus įgyvendintos arba jos bus nepakankamos įmonės mokumui atstatyti.

2. Įmonės vadovo ar kito asmens pagal kompetenciją pareiškime teismui nurodomos priežastys, dėl kurių įmonė kreipiasi, kad būtų iškelta bankroto byla. Prie pareiškimo pridedami įmonės kreditorių ir skolininkų sąrašai, kuriuose nurodomi jų adresai, įsipareigojimų ir skolų sumos, atsiskaitymo terminai, praėjusių finansinių metų ir ataskaitinių finansinių metų laikotarpio iki pareiškimo pateikimo dienos finansinių ataskaitų rinkiniai, informacija apie teismuose iškeltas bylas ir išieškojimus ne ginčo tvarka, įkeistą turtą ir kitus įsipareigojimus. Teismui gali būti pateikiami ir kiti bankroto bylai svarbūs dokumentai.

3. Teismui priėmus pareiškimą ir informaciją apie priimtą pareiškimą paskelbus specialioje interneto svetainėje, pareiškimo teismui ir pateikiamų prie pareiškimo priedų kopijas įmonės vadovas ar pagal kompetenciją kiti asmenys privalo pateikti įmonės dalyviams, jiems paprašius.

4. Įmonės vadovas ar pagal kompetenciją kiti asmenys privalo atlyginti žalą, kurią kreditoriai patyrė dėl to, kad įmonės vadovas ar pagal kompetenciją kiti asmenys, esant šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms aplinkybėms, nepateikė teismui pareiškimo dėl bankroto bylos iškėlimo ar pavėlavo jį pateikti. Kai pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo privalo pateikti pagal kompetenciją kiti asmenys, jie įmonei ir (ar) kreditoriams atsako solidariai.

TREČIASIS SKIRSNIS BANKROTO BYLŲ NAGRINĖJIMAS TEISME

9 straipsnis. Pasirengimas nagrinėti bankroto bylą teisme

1. Kai įmonei yra įteikti šio įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nurodyti dokumentai, įmonės vadovas ne vėliau kaip per 5 dienas nuo jų gavimo dienos pateikia teismui:

1) įmonės kreditorių ir skolininkų sąrašus, kuriuose nurodyti jų adresai, įsipareigojimų ir skolų sumos, atsiskaitymo terminai;

2) ataskaitinių finansinių metų laikotarpio iki kreditorių pareiškimo pateikimo teismui dienos finansinių ataskaitų rinkinį ir praėjusių finansinių metų finansinių ataskaitų rinkinį, jei jis nėra pateiktas juridinių asmenų registru;

3) informaciją apie teismuose iškeltas bylas, kuriose įmonei pareikšti turtiniai reikalavimai, tarp jų ir su darbo santykiais susiję reikalavimai, bei baudžiamąsias bylas, kuriose įmonei pareikšti

turtiniai reikalavimai ir (arba) areštuotas įmonės turtas, taip pat informaciją apie išieškojimus ne ginčo tvarka;

4) informaciją apie įkeistą turtą ir įkeistu turtu ar hipoteka kreditoriui užtikrintus įsipareigojimus;

5) informaciją apie kreditorių skaičių ir kitą informaciją, kuri gali būti reikalinga šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje nurodytiems įmonę apibūdinantiems kriterijams nustatyti.

2. Jeigu įmonės vadovas be pateisinamos priežasties per nurodytą terminą nepateikia teismui šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų ir informacijos, teismas gali skirti įmonės vadovui iki 2 896 eurų baudą.

3. Teismas, gavęs pareiškimą iškelti bankroto bylą (toliau šiame straipsnyje – pareiškimas), gali:

1) įpareigoti įmonės vardu turėjusius ir turinčius teisę veikti asmenis, dalyvius, vyriausiąjį buhalterį (buhalterį), įmonės apskaitos struktūrinio padalinio vadovą pateikti teismui bankroto bylai nagrinėti reikalingus dokumentus ir įvertinti įmonės turtą;

2) šaukti į teismą įmonės vardu turėjusius ir turinčius teisę veikti asmenis, įmonės dalyvius, įmonei iki bankroto bylos iškėlimo apskaitos paslaugas teikusios įmonės vadovą, įmonės apskaitos struktūrinio padalinio vadovą, vyriausiąjį buhalterį (buhalterį) ir kitus atsakingus asmenis, neatsižvelgiant į tai, kokių pagrindų buvo nutrauktos su jais darbo arba civilinės sutartys, jeigu jie buvo atleisti iš darbo ar su jais nutrauktos civilinės sutartys per 12 mėnesių iki pareiškimo dėl bankroto bylos iškėlimo pateikimo teismui dienos, ir reikalauti iš jų rašytinių paaiškinimų, susijusių su bankroto bylos iškėlimu. Šiems asmenims taikomos Civilinio proceso kodekso liudytojams nustatytos garantijos;

3) šaukti į teismą įmonės kreditorius;

4) reikalauti iš įmonės vadovo arba dalyvių pateikti teismui įmonės ūkinės komercinės veiklos ir finansinės būklės duomenis;

5) teismo arba suinteresuoto asmens iniciatyva taikyti laikinąsias apsaugos priemones Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, galiosiančias iki nutarties iškelti bankroto bylą ar atsisakyti ją kelti įsiteisėjimo;

6) nustatyti kitas aplinkybes, kurios turi reikšmės bylos nagrinėjimui.

4. Teismui priėmus pareiškimą, jeigu dėl įmonės buvo priimti teismų ir kitų institucijų sprendimai ir pagal juos išduoti vykdomieji dokumentai arba kredito, mokėjimo ar elektroninių pinigų įstaigai Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka duoti antstolio, kitų institucijų ar pareigūnų nurodymai areštuoti, nurašyti lėšas arba nutraukti lėšų išmokėjimą iš įmonės sąskaitos, įmonės turtas (lėšos) pagal šiuos vykdomuosius dokumentus ir nurodymus gali būti areštuojamas, tačiau šio turto realizavimas ir (ar) išieškojimas sustabdomas, išskyrus šio įstatymo 54 straipsnio 5 dalyje nustatytus atvejus. Jeigu teismas atsisako iškelti įmonei bankroto bylą, išieškojimas ir turto realizavimas atnaujinamas, taikytos laikinosios apsaugos priemonės panaikinamos. Informaciją apie priimtą pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo, taip pat informaciją apie atsisakymą iškelti bankroto bylą teismas privalo paskelbti ne vėliau kaip kitą darbo dieną po teisėjo rezoliucijos priimti pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo, taip pat po teismo nutarties dėl atsisakymo iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo. Ši informacija skelbiama specialioje interneto svetainėje.

5. Nuostoliai, atsiradę dėl nesąžiningai ir nepagrįstai pateikto pareiškimo, atlyginami Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) nustatyta tvarka.

6. Nuo pareiškimo priėmimo dienos įmonės kreditoriai laikomi turinčiais teisinį suinteresuotumą bylos baigtimi ir turi teisę kreiptis į teismą su prašymu įtraukti juos į bylą trečiųjų asmenų, nepareiškiančių savarankiškų reikalavimų, teisėmis. Teismui kartu su prašymu turi būti pateikiami kreditoriaus reikalavimo teisę įmonei patvirtinantys įrodymai.

7. Teismas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo pareiškimo gavimo dienos priima nutartį iškelti bankroto bylą ar atsisakyti ją iškelti. Teismas turi teisę dėl svarbių priežasčių pratęsti pasirengimo nagrinėti bankroto bylą teisme terminą, bet ne ilgiau kaip vieną mėnesį. Jeigu teismas nusprendžia rengdamasis bylos nagrinėjimui skirti parengiamąjį teismo posėdį, tai šis posėdis gali

būti tik vienas. Skirdamas parengiamąjį teismo posėdį teismas privalo laikytis šioje dalyje nurodytos nutarties iškelti bankroto bylą ar atsisakyti ją iškelti priėmimo terminų.

10 straipsnis. Bankroto bylos iškėlimas teisme

1. Bankroto bylos iškeliama ir nagrinėjama Civilinio proceso kodekso nustatyta ginčo teisenos tvarka, išskyrus šio įstatymo nustatytas išimtis.

2. Bankroto bylą iškelia ir nagrinėja vietovės, kurioje yra įmonės buveinė, apygardos teismas.

3. Bankroto byla iškeliama, jeigu teismas nustatė, kad yra bent viena iš šių sąlygų:

1) įmonė yra nemoki;

2) įmonė daugiau kaip 2 mėnesius vėluoja išmokėti bent vienam darbuotojui (darbuotojams) darbo užmokestį ir su darbo santykiais susijusias išmokas ir ši vėluojama išmokėti suma sudaro nemažiau kaip 2 MMA vienam darbuotojui arba ne mažiau kaip 10 MMA visiems darbuotojams;

4. Teismas atsisako kelti bankroto bylą, jeigu:

1) įmonė iki teismo nutarties iškelti bankroto bylą priėmimo patenkina kreditoriaus, kuris kreipėsi į teismą dėl bankroto bylos iškėlimo, reikalavimus;

2) įmonei iškelta restruktūrizavimo byla;

3) pareiškimo iškelti bankroto bylą nagrinėjimo metu teismas daro pakankamai pagrįstą prielaidą, kad įmonė neturi turto ar jo nepakanka administravimo išlaidoms apmokėti, išskyrus šio įstatymo 11 straipsnyje numatytus atvejus.

5. Nutartimi iškelti bankroto bylą teismas privalo:

1) išspręsti klausimus dėl bankroto administratoriaus (toliau – administratorius) paskyrimo (paskirti programa atrinktą asmenį administratoriumi arba šio įstatymo nustatyta tvarka neskirti programa atrinkto asmens administratoriumi ir paskirti administratorių);

2) nustatyti ne ilgesnį kaip 45 dienų laikotarpį nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos, per kurį kreditoriai turi teisę pareikšti savo reikalavimus, atsiradusius iki bankroto bylos iškėlimo dienos;

3) nustatyti laikotarpį, ne ilgesnį kaip 15 dienų nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos, per kurį įmonės valdymo organai privalo perduoti administratoriui įmonės turtą pagal balansą, sudarytą nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos duomenimis, ir visus dokumentus;

4) uždėti įmonės ilgalaikiam turtui, trumpalaikiam turtui priskiriamam nekilnojamajam turtui ar turtinėms teisėms areštą, galiosiantį iki nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos.

6. Nutartis iškelti bankroto bylą ar atsisakyti ją kelti, priimta rašytinio proceso tvarka, įsiteisėja per 10 dienų nuo jos priėmimo dienos, jeigu ji nebuvo apskūsta.

7. Atskirasis skundas dėl nutarties iškelti bankroto bylą (ar jos dalies), arba nutarties laikinai pavaduoti arba atstatyti administratorių Lietuvos apeliaciniame teisme turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 14 dienų nuo atskirojo skundo gavimo. Atsiliepimai į atskiruosius skundus gali būti paduoti per 7 darbo dienas nuo atskirojo skundo kopijos išsiuntimo dalyvaujantiems byloje asmenims dienos. Lietuvos apeliacinis teismas, panaikinęs nutartį, kuria atsisakyta iškelti bankroto bylą, negali priimti nutarties ją iškelti. Lietuvos apeliacinis teismas, panaikinęs nutarties dalį neskirti programa atrinkto asmens administratoriumi ir paskirti administratorių, gali paskirti administratorių, kuris buvo programa atrinktas, bet nepaskirtas, arba grąžinti administratoriaus paskyrimo klausimą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo. Šioje dalyje nurodytos Lietuvos apeliacinio teismo nutartys yra galutinės ir kasacine tvarka neskundžiamos.

8. Administratorius ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos turi pateikti teismui būtinų administravimo išlaidų iki pirmojo kreditorių susirinkimo sąmatą ir ją pagrindžiančią informaciją. Teismas, įvertinęs administratoriaus pateiktą sąmatą ir ją pagrindžiančią informaciją, atsižvelgdamas į įmonės dydį, kuris vertinamas parenkant administratorių, tvirtina lėšų sumą, kurią administratorius turi teisę naudoti būtinoms bankrutuojančios įmonės administravimo išlaidoms apmokėti, kol kreditorių susirinkimas patvirtins

šio įstatymo 57 straipsnio 2 dalyje nurodytą bankroto administravimo išlaidų sąmatą. Būtinomis administravimo išlaidomis laikomos ekonomiškai pagrįstos ir pateisinamos išlaidos, reikalingos administratoriaus funkcijoms, kol kreditorių susirinkimas arba teismas patvirtins bankroto administravimo išlaidų sąmatą, vykdyti, ir ne didesnė kaip 5 MMA suma, kurią, jei įmonės sąskaitoje yra lėšų, administratorius, kaip kreditorių susirinkimo tvirtinamo atlygio dalį, gali išsimokėti iki pirmojo kreditorių susirinkimo. Teismas gali nustatyti mažesnę nei 5 MMA administratoriui leistiną išsimokėti sumą, jei administratoriui išmokėjus 5 MMA sumą, įmonės sąskaitoje neliktų lėšų kitoms būtinoms iki pirmojo kreditorių susirinkimo išlaidoms apmokėti, arba numatomas trupesnis nei 2 mėnesių laikotarpis iki pirmojo kreditorių susirinkimo. Nutartis dėl lėšų sumos, kurią administratorius turi teisę naudoti būtinoms bankrutuojančios įmonės administravimo išlaidoms apmokėti, kol kreditorių susirinkimas arba teismas patvirtins administravimo išlaidų sąmatą, neskundžiama.

9. Teismas turi teisę priimti tvirtinti kreditorių reikalavimus, kurie buvo pateikti pažeidus šio straipsnio 5 dalies 2 punkte nustatytą terminą, jeigu termino praleidimo priežastis pripažįsta svarbiomis. Kai kreditorių reikalavimus nustatantis arbitražo sprendimas priimtas po šio straipsnio 5 dalies 2 punkte nustatyto termino, teismas tvirtina kreditorių reikalavimus kaip kreditorių sąrašo ir jų reikalavimų patikslinimą, jeigu tie kreditorių reikalavimai nebuvo patvirtinti anksčiau. Kreditorių pareiškimai dėl reikalavimų, susidariusių iki bankroto bylos iškėlimo, patvirtinimo, pateikti po šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nustatyto termino, priimami iki teismo nutarties nutraukti bankroto bylą arba sprendimo dėl įmonės pabaigos priėmimo dienos.

10. Tais atvejais, kai bankroto bylą nagrinėjančiam teismui perduodami kreditoriaus civiliniai ieškiniai Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso nustatyta tvarka, laikoma, kad šio straipsnio 5 dalies 2 punkte nustatyti terminai dėl perduotų ieškinių nepraleisti. Šie kreditorių ieškiniai bankroto bylą nagrinėjančiam teismui gali būti perduodami teismo nutartimi per visą bankroto proceso vykdymo laikotarpį, iki teismo nutarties nutraukti bankroto bylą arba sprendimo dėl įmonės pabaigos priėmimo dienos.

11 straipsnis. Bankroto bylos iškėlimas, kai įmonė neturi turto arba jo nepakanka administravimo išlaidoms apmokėti

Kai teismas daro pakankamai pagrįstą prielaidą, kad įmonė neturi turto ar jo nepakanka administravimo išlaidoms apmokėti, bankroto byla gali būti keliama ir nagrinėjama šio įstatymo septintajame skirsnyje nustatyta supaprastinto bankroto proceso tvarka, jei:

1) teismas pasiūlo asmeniui, pateikusiam pareiškimą teismui dėl bankroto bylos iškėlimo įmonei, įmokėti į teismo depozitinę sąskaitą šio įstatymo 30 straipsnio 3 dalyje nurodytą teismo nustatyto dydžio sumą ir šis asmuo ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo nurodyto pasiūlymo dienos į teismo depozitinę sąskaitą įmoka šią teismo nustatyto dydžio sumą.

2) šio įstatymo 3 straipsnio 1, 3, 4 ar 6 punkte nurodytas kreditorius pateikė teismui pareiškimą iškelti įmonei bankroto bylą ir paskirti administratorių, prisiimančią riziką, kad įmonės likvidavimo metu nebus gauta lėšų administravimo išlaidoms pagal teismo patvirtintą sąmatą apmokėti arba jų bus gauta nepakankamai ir šios išlaidos bus apmokamos iš administratoriaus lėšų (toliau – rizika) ir teismas šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka riziką prisiimančią administratorių paskiria.

3) šio įstatymo 3 straipsnio 2 punkte nurodytas kreditorius pateikė pareiškimą iškelti įmonei bankroto bylą dėl neįvykdytų reikalavimų, susijusių su darbo santykiais, reikalavimų atlyginti žalą dėl suluošinimo ar kitokio kūno sužalojimo, susirgimo profesine liga arba dėl mirties nuo nelaimingo atsitikimo darbe. Šiuo atveju bankroto byloje šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka paskirtas administratorius yra riziką prisiimantis administratorius.

12 straipsnis. Pranešimas apie bankroto bylos iškėlimą

1. Priėmęs nutartį iškelti bankroto bylą, teismas ne vėliau kaip kitą darbo dieną apie priimtą nutartį iškelti bankroto bylą praneša:

- 1) juridinių asmenų registru;
- 2) šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai;
- 3) įmonei (kai nutartis priimta rašytinio proceso tvarka, – ir kreditoriams bei administratoriui);

4) Lietuvos bankui, jeigu bankroto byla iškelta įmonei, kuri yra Lietuvos banko pagal Lietuvos Respublikos atsiskaitymų baigtinumo mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose įstatymą skelbiamame sistemų dalyvių sąraše, taip pat jeigu bankroto byla iškelta draudimo įmonei, perdraudimo įmonei, finansų maklerio įmonei, valdymo įmonei, investicinei bendrovei arba akcinei bendrovei, kuri laikoma vertybinių popierių emitentu pagal Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymą.

2. Įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą teismas:

1) ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos apie įsiteisėjusią nutartį ir paskirto administratoriaus duomenis (vardą, pavardę (pavadinimą), asmens kodą (juridinio asmens kodą), gyvenamąją vietą (buveinę) praneša šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims;

2) ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šios nutarties įsiteisėjimo dienos apie tai praneša:

- a) visiems kreditoriams;
- b) visiems asmenims, išsinuomojusiems, pasiskolinusiems, saugantiems arba kitais pagrindais naudojantiems ar valdantiems įmonės turtą;
- c) Finansų ministerijai, jeigu įmonė yra paskolos iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų arba paskolos, kuriai suteikta valstybės garantija, gavėja;
- d) mokesčių, valstybinio socialinio draudimo ir privalomojo sveikatos draudimo įmokų administratoriams;
- e) kredito įstaigoms, finansų maklerio įmonėms ir draudimo įmonėms, aptarnaujančioms šią įmonę;

f) valstybės, savivaldybės įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai;

3) Lietuvos Respublikos teismų įstatymo nustatyta tvarka apie įsiteisėjusią nutartį iškelti bankroto bylą praneša:

a) kitiems teismams, nagrinėjantiems bylas, kuriose šiai įmonei pareikšti turtiniai reikalavimai, tarp jų ir susiję su darbo santykiais, ir įstatymo nustatytais atvejais perima šių bylų nagrinėjimą;

b) ikiteisminio tyrimo įstaigoms, prokuratūrai ar teismams, jeigu baudžiamosiose bylose pareikšti bankrutuojančios įmonės kreditorių civiliniai ieškiniai, ir proceso įstatymo nustatytais atvejais perima nagrinėti visus su šiais ieškiniiais susijusius dokumentus;

c) ikiteisminio tyrimo įstaigoms, prokuratūrai ar teismams, jeigu baudžiamosiose bylose areštuotas bankrutuojančios įmonės turtas, ir įstatymo nustatytais atvejais perima turto arešto dokumentus;

d) antstolių kontoroms, kurioms yra pateikti vykdomieji dokumentai dėl išieškojimo iš šios įmonės ar dėl jos turto arešto.

3. Teismas šio straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytus veiksmus gali pavesti atlikti administratoriui.

4. Teismas įsiteisėjusios nutarties iškelti įmonei bankroto bylą kopiją, jeigu yra galimybė, įteikia administratoriui šios nutarties įsiteisėjimo dieną kartu su įmonės kreditorių ir skolininkų sąrašų, kuriuose nurodyti jų adresai, įsipareigojimų ir skolų sumos, atsiskaitymo terminai, praėjusių finansinių metų ir ataskaitinių finansinių metų laikotarpio iki pareiškimo pateikimo teismui dienos finansinių ataskaitų rinkinių, dokumentų, kuriuose pateikiama informacija apie įmonei teismuose iškeltas bylas ir išieškojimus ne ginčo tvarka, įkeistą turtą ir kitus įsipareigojimus, kopijomis arba tą pačią dieną išsiunčia administratoriui nurodytų dokumentų kopijas registruotu laišku arba per kurjerį ar antstolį.

5. Administratorius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos pateikia duomenis ir dokumentus juridinių asmenų registrai dėl teisinio statuso „bankrutuojantis“ įregistravimo.

13 straipsnis. Bankroto bylos iškėlimo pasekmės

Įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą:

1) įmonė įgyja bankrutuojančios įmonės statusą;

2) administratorius ne vėliau kaip kitą darbo dieną po šio įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nurodytų dokumentų gavimo dienos privalo atvykti į bankrutuojančios įmonės buveinę, nurodytą teismo nutartyje iškelti įmonei bankroto bylą, ir organizuoti įmonės turto bei jos dokumentų perėmimą ir apsaugą. Teismas asmeniui, trukdžiusiam administratoriui, pateikusiam įsiteisėjusios nutarties iškelti įmonei bankroto bylą kopiją, bankroto administratoriaus pažymėjimą ir asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, pateikti į įmonės buveinę ir (ar) kitas įmonei nuosavybės teise priklausančias patalpas (teritorijas), gali skirti iki 2 896 eurų baudą;

3) įmonės valdymo organai privalo perduoti administratoriui įmonės turtą pagal balansą, sudarytą nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos duomenimis, ir visus dokumentus, sukauptus nuo įmonės įsteigimo dienos bei visą informaciją, kuri buvo kaupiama elektroninėse laikmenose, įskaitant apskaitos duomenų bazę taip pat ir esančią pas trečiuosius asmenis, teikiančius informacijos kaupimo ir saugojimo paslaugas, per teismo nustatytus terminus. Tais atvejais, kai įmonė yra neribotos civilinės atsakomybės, jos savininkas, ūkinės bendrijos tikrieji nariai per tuos pačius terminus privalo pateikti administratoriui viso jo turimo turto sąrašą, įskaitant ir turtą, kuris yra bendroji jungtinė nuosavybė. Jeigu asmuo, kurį teismas įpareigojo per jo nustatytą terminą perduoti administratoriui turtą ir visus dokumentus, turto ir dokumentų neperduoda arba perduoda ne visą turtą ir (ar) ne visus dokumentus, teismas gali skirti jam iki 2 896 eurų baudą;

4) įmonės valdymo organai netenka savo įgaliojimų, o administratorius, išpėjęs raštu prieš 15 dienų, nutraukia darbo arba civilines sutartis su įmonės valdybos nariais ir vadovu. Šiems asmenims nemokama išeitinė išmoka ir kompensacijos, išskyrus piniginę kompensaciją už nepanaudotas atostogas. Šie asmenys ir vyriausiasis buhalteris (buhalteris), įmonės apskaitos struktūrinio padalinio vadovas, įmonei iki bankroto bylos iškėlimo apskaitos paslaugas teikusios įmonės vadovas privalo per visą bankroto procesą teismo reikalavimu teikti visą bankroto procesui reikalingą informaciją;

5) draudžiama vykdyti visas finansines prievoles, neįvykdytas iki bankroto bylos iškėlimo, įskaitant palūkanų, netesybų, mokesčių ir kitų privalomųjų įmokų mokėjimą, išieškoti skolas iš šios įmonės teismo ar ne ginčo tvarka, išskyrus priešpriešinių vienasrūšių reikalavimų įskaitymą, kai toks įskaitymas galimas pagal mokesčių įstatymuose, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme (toliau – mokesčių įstatymai), nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymo nuostatas. Nutraukiamas netesybų ir palūkanų už visas įmonės prievoles, tarp jų už išmokų, susijusių su darbo santykiais, pavėluotą mokėjimą, skaičiavimas. Negali būti nustatoma priverstinė hipoteka. Iškėlus bankroto bylą, mokesčiai ir kitos privalomosios įmokos mokamos ir gali būti išieškomos įstatymų nustatyta tvarka;

6) jeigu per 30 dienų nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos administratorius nepranešė su įmone sudarytų sutarčių, kurių vykdymo terminas iki nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos buvo nesibaigęs, šalims ar kitiems suinteresuotiems asmenims, kad vykdys įmonės sudarytas sutartis, šios sutartys (tarp jų nuomos, panaudos), išskyrus darbo sutartis ir sutartis, iš kurių kyla bankrutuojančios įmonės reikalavimo teisės, laikomos pasibaigusiomis, o dėl šios priežasties atsiradę reikalavimai yra tenkinami šio įstatymo 56 straipsnyje nustatyta tvarka. Įsiteisėjus nutarčiai iškelti bankroto bylą, su įmone sudarytų sutarčių šalys gali sustabdyti savo sutartinių prievolių vykdymą tol, kol gaus administratoriaus pranešimą, kad įmonė sutartį vykdydys;

7) įmonė turi teisę vykdyti ūkinę komercinę veiklą, jeigu jos veiklos rezultatas mažina dėl bankroto patiriamus kreditorių nuostolius, ir iš šios veiklos gautas pajamas naudoti su šia veikla

susijusioms išlaidoms. Visi atsiskaitymai, susiję su ūkine komercine veikla, vykdomi per vieną atsiskaitymams, susijusiems su ūkine komercine veikla, skirtą įmonės sąskaitą (toliau – įmonės komercinė sąskaita), iš kurios negali būti vykdomi atsiskaitymai su kreditoriais šio įstatymo 56 straipsnyje nustatyta tvarka. Jeigu dėl įmonės ūkinės komercinės veiklos atsiranda mokesčių ir kitų privalomųjų įmokų įstatymuose numatytų apmokestinamų objektų, mokesčiai mokami ir gali būti išieškomi iš lėšų, esančių įmonės komercinėje sąskaitoje, įstatymų nustatyta tvarka. Jeigu dėl ūkinės komercinės veiklos atsiranda reikalavimai dėl neįvykdytų prievolių ir įsipareigojimų, jie teikiami tvirtinti teismui ir tenkinami šio įstatymo 56 straipsnyje nustatyta tvarka tik nutraukus ūkinę komercinę veiklą. Jeigu nutraukus ūkinę komercinę veiklą ir sumokėjus visus su ūkine komercine veikla susijusius mokėjimus, įskaitant ir dėl įmonės ūkinės komercinės veiklos atsiradusius mokesčius ir kitas privalomas įmokas, įmonės komercinėje sąskaitoje lieka lėšų, jos pervedamos į šio įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytą sąskaitą;

8) teismas kreditorių prašymu gali nustatyti įmonės ūkinės komercinės veiklos ir disponavimo įmonės turtu apribojimus. Tokiu atveju be teismo leidimo gali būti draudžiama ši turtą parduoti, išnuomoti, įkeisti, juo laiduoti, garantuoti kitų subjektų prievolių įvykdymą ar kitaip jį perleisti (perduoti).

14 straipsnis. Teisės eiti vadovaujančias pareigas apribojimas už trukdymą bankroto procedūroms

1. Teismas *ex officio*, administratoriaus arba kreditoriaus, kurių teismo patvirtinti reikalavimai sudaro daugiau kaip pusę visų kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos, motyvuotu prašymu gali apriboti asmens teisę nuo 3 iki 5 metų eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organo nariu, jeigu šis asmuo:

- 1) neatliko bent vieno iš toliau nurodytų veiksmų, nors pagal įstatymą privalėjo atlikti:
 - a) nepateikė pareiškimo dėl bankroto bylos iškėlimo ar pavėlavo jį pateikti;
 - b) po teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo neperdavė administratoriui turto ir (ar) dokumentų;
- 2) vengė pateikti bankroto procesui reikalingą informaciją;
- 3) kitaip trukdė bankroto procedūroms.

2. Teismas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo sprendimo (nutarties) apriboti asmens teisę eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organo nariu įsiteisėjimo dienos informuoja juridinių asmenų registrą apie šį asmenį juridinių asmenų registro nuostatuose nustatyta tvarka, nuroydamas sprendimo (nutarties) priėmimo ir įsiteisėjimo datas, asmens vardą, pavardę, asmens kodą ir terminą, per kurį šis asmuo neturi teisės eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigų ar būti kolegialaus valdymo organo nariu, ir nutarties, kuria asmeniui apribota teisė eiti šioje dalyje nurodytas pareigas, kopiją pateikia šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai.

3. Šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija sudaro fizinių asmenų, kuriems draudžiama dėl šioje dalyje nurodytos priežasties eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organo nariu, sąrašą. Į šį sąrašą asmenys įrašomi ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodyto sprendimo (nutarties) gavimo dienos. Šiame sąrašė nurodomi tokie duomenys: fizinio asmens vardas, pavardė, gimimo data, teismo sprendimo (nutarties) priėmimo data, teismo sprendimo (nutarties) įsiteisėjimo data, terminas, per kurį šis asmuo neturi teisės eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigų ar būti kolegialaus valdymo organo nariu. Šis sąrašas skelbiamas šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos interneto svetainėje.

81

KETVIRTASIS SKIRSNIS

TEISĖ TEIKTI ĮMONIŲ BANKROTO ADMINISTRAVIMO PASLAUGAS IR TEISĖ DIRBTI ADMINISTRATORIAUS PADĖJĖJU

15 straipsnis. Reikalavimai asmenims, siekiantiems įgyti teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, ir asmenims, siekiantiems įgyti teisę dirbti administratoriaus padėjėju

1. Fizinis asmuo, siekiantis šio įstatymo nustatyta tvarka įgyti teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, privalo:

1) būti nepriekaištingos reputacijos;

2) turėti aukštąją universitetinę ar jam prilygintą socialinių mokslų studijų srities teisės ar ekonomikos studijų krypties išsilavinimą (teisės ar ekonomikos bakalauro ir teisės ar ekonomikos magistro kvalifikacinį laipsnį) ar teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį (vienpakopį teisinį universitetinį išsilavinimą);

3) turėti ne trumpesnę kaip dvejų metų administratoriaus padėjėjo darbo stažą per paskutinius trejus metus arba ne trumpesnę kaip penkerių metų įmonės vadovo darbo stažą per paskutinius septynerius metus, arba būti pripažintas advokatu ar paskirtas antstoliu;

4) išlaikyti kvalifikacijos egzaminą;

5) mokėti valstybinę lietuvių kalbą.

2. Fizinis asmuo, siekiantis įgyti teisę dirbti administratoriaus padėjėju, privalo atitikti šio straipsnio 1 dalies 1, 2, 4 ir 5 punktuose nustatytus reikalavimus.

3. Fizinis asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis:

1) buvo nuteistas už sunkų ar labai sunkų nusikaltimą, nepaisant to, ar išnyko teistumas, arba buvo nuteistas už kitą tyčinę nusikalstamą veiką, kol teistumas neišnykęs;

2) yra atleistas iš darbo, pareigų už profesinės ar tarnybinės veiklos pažeidimus ir (ar) netekęs teisės verstis atitinkama veikla už įstatymuose keliamo nepriekaištingos reputacijos reikalavimo neatitikimą ar etikos normų pažeidimą ir nuo atleidimo iš darbo, pareigų ar teisės verstis atitinkama veikla arba nuo teisės teikti įmonių bankroto arba įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas netekimo nepraėjo treji metai;

3) pažeidė šio įstatymo 21 straipsnio 10 dalyje nustatytus reikalavimus ir nuo dienos, kai šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai tapo žinoma ši aplinkybė, nepraėjo šešeri metai;

4) piktnaudžiauja psichotropinėmis, narkotinėmis, toksinėmis medžiagomis ar alkoholiu.

4. Juridinis asmuo, siekiantis šio įstatymo nustatyta tvarka įgyti teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, privalo būti nepriekaištingos reputacijos, turėti bent vieną darbuotoją, įgijusį teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas šio įstatymo nustatyta tvarka, ir (ar) darbuotoją, kuriam, pripažinus jo profesinę kvalifikaciją šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje ir (ar) 20 straipsnyje nustatyta tvarka, teisė teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas suteikta laikinai arba įsisteigus Lietuvos Respublikoje. Teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas privalo turėti ir juridinio asmens, siekiančio teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, vadovo pareigas einantis asmuo.

5. Juridinis asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu:

1) dėl jo yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už sunkų ar labai sunkų nusikaltimą, arba per pastaruosius 3 metus yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už kitą tyčinę nusikalstamą veiką;

2) jis pažeidė šio įstatymo 21 straipsnio 10 dalyje nustatytus reikalavimus ir nuo dienos, kai šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai tapo žinoma ši aplinkybė, nepraėjo šešeri metai.

16 straipsnis. Kvalifikacijos egzaminas

1. Kvalifikacijos egzaminą – fizinio asmens, siekiančio įgyti teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas šio įstatymo nustatyta tvarka ar teisę dirbti administratoriaus padėjėju, žinių patikrinimą – rengia Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių egzaminų komisija (toliau – Komisija), vadovaudamasi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta egzaminavimo tvarka. Kvalifikacijos egzaminas rengiamas pagal Komisijos patvirtintas administratorių ir administratorių padėjėjų egzaminų programas. Kvalifikacijos egzaminas laikomas valstybine lietuvių kalba. Fizinis asmuo, neišlaikęs kvalifikacijos egzamino arba neatvykęs jo laikyti, gali jį dar kartą laikyti ne anksčiau kaip po 3 mėnesių. Fizinis asmuo, dėl pateisinamų priežasčių (ligos ar kitų dokumentais įrodomų faktų ir aplinkybių, kurių fizinis asmuo negalėjo numatyti) neatvykęs laikyti egzamino, gali prašyti Komisijos leisti jį laikyti pakartotinai nepaėjęs 3 mėnesių laikotarpiui ir pateikti paaiškinimą apie neatvykimo laikyti kvalifikacijos egzamino priežastis. Komisija, pripažinusi fizinio asmens neatvykimo laikyti kvalifikacijos egzamino priežastis svarbiomis, tokį fizinio asmens prašymą tenkina ir leidžia jam laikyti kvalifikacijos egzaminą nepaėjęs 3 mėnesių laikotarpiui. Kvalifikacijos egzamino perlaikymų skaičius neribojamas.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos *mutatis mutandis* taikomos fizinio asmens, turinčio pagal kitos valstybės narės ar Šveicarijos Konfederacijos teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas ir siekiančio teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas įsisteigus Lietuvos Respublikoje, Lietuvos Respublikos teisės išmanymo patikrinimui laikant profesinio tinkamumo testą.

17 straipsnis. Komisija

1. Komisija egzaminuoja fizinius asmenis, siekiančius įgyti teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas ar dirbti administratoriaus padėjėjais, taip pat atlieka fizinių asmenų, siekiančių teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas įsisteigus Lietuvos Respublikoje, Lietuvos Respublikos teisės išmanymo patikrinimą laikant profesinio tinkamumo testą.

2. Komisija sudaroma iš 5 narių – valstybės institucijų atstovų. Visi Komisijos nariai privalo turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą ir ne mažiau kaip 3 Komisijos nariai privalo turėti socialinių mokslų studijų sritys teisės ar ekonomikos studijų krypties išsilavinimą (teisės ar ekonomikos bakalauro ir teisės ar ekonomikos magistro kvalifikacinį laipsnį) ar teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį (vienpakopį teisinį universitetinį išsilavinimą) iš jų bent vienas narys turi turėti teisės studijų krypties išsilavinimą ir bent vienas narys ekonomikos studijų krypties išsilavinimą. Komisijos nariai turi atitikti Valstybės tarnybos įstatyme valstybės tarnautojams keliamus nepriekaištingos reputacijos reikalavimus. Komisija sudaroma 5 metų laikotarpiui, tas pats asmuo negali būti Komisijos nariu daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

3. Vyriausybės įgaliota institucija tvirtina Komisijos sudėtį ir nuostatus. Komisiją techniškai aptarnauja (priima prašymus laikyti egzaminą, praneša apie egzamino laiką, vietą, fiksuoja egzamino eigą garso įrašu, skelbia ir siunčia sprendimus, atlieka kitus su egzamino organizavimu ir Komisijos darbo užtikrinimu susijusius darbus) šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija.

18 straipsnis. Bankroto administratoriaus pažymėjimo ir bankroto administratoriaus padėjėjo pažymėjimo išdavimas

1. Bankroto administratoriaus pažymėjimas išduodamas fiziniam asmeniui, atitinkančiam šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 2–5 punktuose nustatytus reikalavimus, bankroto administratoriaus padėjėjo pažymėjimas išduodamas fiziniam asmeniui, atitinkančiam šio įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus. Bankroto administratoriaus pažymėjimu patvirtinama asmens, kaip bankroto administratoriaus, kvalifikacija. Bankroto administratoriaus padėjėjo pažymėjimas suteikia teisę dirbti administratoriaus padėjėju.

2. Bankroto administratoriaus ir bankroto administratoriaus padėjėjo pažymėjimus Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka išduoda šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija.

3. Bankroto administratoriaus pažymėjimas neišduodamas asmeniui, neatitinkančiam šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų. Bankroto administratoriaus padėjėjo pažymėjimas neišduodamas asmeniui, neatitinkančiam šio įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų. Bankroto administratoriaus ir bankroto administratoriaus padėjėjo pažymėjimas išduodamas arba rašytinis motyvuotas atsisakymas išduoti pažymėjimą turi būti pateiktas pareiškėjui ne vėliau kaip per 30 dienų nuo kvalifikacijos egzamino dienos.

4. Bankroto administratoriaus pažymėjimas ir bankroto administratoriaus padėjėjo pažymėjimas galioja neterminuotai.

19 straipsnis. Reikalavimai asmenims, siekiantiems teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas laikinai

1. Valstybės narės piliečio, kito fizinio asmens, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, ir Šveicarijos Konfederacijos piliečio, turinčio pagal įsisteigimo valstybės teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas ir siekiančio teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje laikinai, profesinė kvalifikacija pripažįstama vadovaujantis Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nuostatomis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

2. Valstybės narės juridiniam asmeniui, turinčiam pagal įsisteigimo valstybės narės teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas ir siekiančiam teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje laikinai, teisė teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas laikinai suteikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir šio įstatymo nuostatomis.

3. Fizinis asmuo, siekiantis teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas laikinai, privalo turėti ir šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikti kitos valstybės narės ar Šveicarijos Konfederacijos kompetentingos institucijos išduotą pažymėjimą, leidimą arba kitą dokumentą, įrodantį, kad jis turi teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas pagal įsisteigimo valstybės teisės aktus.

4. Juridinis asmuo, siekiantis teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas laikinai, privalo:

1) turėti ir šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikti kitos valstybės narės kompetentingos institucijos išduotą pažymėjimą, leidimą arba kitą dokumentą, įrodantį, kad juridinis asmuo, siekiantis teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas laikinai, turi teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas pagal tos valstybės narės teisės aktus;

2) turėti bent vieną darbuotoją arba narį, kai pagal atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojančius įstatymus juridinis asmuo neprivalo turėti darbuotojų, turintį šio įstatymo nustatyta tvarka įgytą teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, ir (ar) darbuotoją arba narį, kuriam, jo profesinę kvalifikaciją pripažinus šio straipsnio 1 dalyje ir (ar) 20 straipsnyje nustatyta tvarka, teisė teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas suteikta laikinai arba įsisteigus Lietuvos Respublikoje.

5. Įmonių bankroto administravimo paslaugų teikimo laikinumą (vienkartiškumą) pagal laikinumo (vienkartiškumo) vertinimo kriterijus vertina šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija. Vertinimo kriterijus tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

20 straipsnis. Reikalavimai fiziniams asmenims, siekiantiems teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas įsisteigus Lietuvos Respublikoje

Valstybės narės piliečio, kito fizinio asmens, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, ir Šveicarijos Konfederacijos piliečio, turinčio pagal įsisteigimo valstybės teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas ir siekiančio teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas įsisteigus Lietuvos Respublikoje, profesinė kvalifikacija pripažįstama vadovaujantis Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nuostatomis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Šiems asmenims taikomi šio įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nustatyti reikalavimai. Asmenys, kurie dokumentais, patvirtinančiais jų kvalifikaciją ar išsilavinimą, negali įrodyti, kad jie išmano Lietuvos Respublikos teisę, privalo išlaikyti profesinio tinkamumo testą.

21 straipsnis. Asmenų, teikiančių įmonių bankroto administravimo paslaugas, sąrašo sudarymas

1. Šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka sudaro asmenų, teikiančių įmonių bankroto administravimo paslaugas, sąrašą (toliau – Sąrašas). Sąrašas skelbiamas šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos interneto svetainėje.

2. Į Sąrašą įrašyti fiziniai ir juridiniai asmenys įgyja teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas nuo jų įrašymo į Sąrašą dienos. Į Sąrašą įrašytiems šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 ir 5 punktuose nurodytiems asmenims teisė teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje suteikiama laikinai. Fiziniai ir juridiniai asmenys netenka teisės teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas nuo jų išbraukimo iš Sąrašo dienos.

3. Į Sąrašą įrašomi:

1) fiziniai asmenys, kuriems šio įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka išduotas bankroto administratoriaus pažymėjimas ir atitinkantys šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytus reikalavimus. Fiziniai asmenys, išbraukti iš Sąrašo šio straipsnio 8 dalies 1, 2, 6, 7 ir 9 punktuose nurodytais pagrindais, į Sąrašą įrašomi pateikę prašymą įrašyti juos į Sąrašą išnykus aplinkybėms, dėl kurių jie buvo išbraukti iš Sąrašo, dokumentus, įrodančius, kad tobulino kvalifikaciją, arba pakartotinai išlaikę egzaminą;

2) fiziniai asmenys, atitinkantys šio įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus, kurių profesinė kvalifikacija pripažinta šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka;

3) fiziniai asmenys, kurių profesinė kvalifikacija pripažinta šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka;

4) juridiniai asmenys, atitinkantys šio įstatymo 15 straipsnio 4 dalyje nustatytus reikalavimus;

5) juridiniai asmenys, atitinkantys šio įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje nustatytus reikalavimus.

4. Asmenys, įrašyti į Sąrašą, privalo:

1) būti nepriekaištingos reputacijos, kaip ji apibrėžta šio įstatymo 15 straipsnio 3 ir 5 dalyse;

2) laikytis šio įstatymo, kitų teisės aktų reikalavimų ir etikos principų, nustatytų Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame administratorių elgesio kodekse;

3) nuolat tobulinti kvalifikaciją. Juridinis asmuo, įrašytas į Sąrašą privalo užtikrinti savo darbuotojų ir vadovo, turinčių teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, nuolatinį kvalifikacijos tobulinimą. Šio punkto reikalavimai netaikomi šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 ir 5 punktuose nurodytiems asmenims, kuriems teisė teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje suteikta laikinai.

5. Sprendimą įrašyti į Sąrašą šio straipsnio 3 dalyje nurodytus asmenis priima šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija ir sprendimo priėmimo dieną įrašo juos į Sąrašą.

1) šio straipsnio 3 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodyti fiziniai asmenys į Sąrašą turi būti įrašyti ne vėliau kaip per 3 darbo dienas atitinkamai nuo bankroto administratoriaus pažymėjimo išdavimo arba nuo profesinės kvalifikacijos pripažinimo šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje arba nuo profesinės kvalifikacijos pripažinimo šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka;

2) šio straipsnio 3 dalies 4 ir 5 punktuose nurodyti juridiniai asmenys į Sąrašą turi būti įrašyti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo juridinio asmens visų dokumentų, patvirtinančių atitiktį atitinkamai šio įstatymo 15 straipsnio 4 dalyje arba šio įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje nustatytiems reikalavimams, pateikimo.

6. Šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytų fizinių asmenų (toliau šioje dalyje – asmuo) prašymu įrašymo į Sąrašą terminas atidedamas ne ilgiau kaip vieniems metams nuo bankroto administratoriaus pažymėjimo išdavimo dienos. Asmuo į Sąrašą įrašomas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo rašytinio prašymo dėl atidėjimo termino pabaigos gavimo. Prašyme dėl atidėjimo termino pabaigos asmuo patvirtina, kad jis atitinka šiame įstatyme nustatytus reikalavimus ir nėra kitų kliūčių, dėl kurių jis negali teikti įmonių bankroto administravimo paslaugų. Jeigu šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija per vienus metus nuo bankroto administratoriaus pažymėjimo išdavimo dienos negauna asmens prašymo dėl atidėjimo termino pabaigos, vėliau prašymą dėl atidėjimo termino pabaigos pateikęs asmuo įrašomas į Sąrašą tik tuo atveju, jeigu prie prašymo dėl atidėjimo termino pabaigos prideda dokumentus, įrodančius, kad jis tobulino kvalifikaciją, arba dar kartą išlaiko kvalifikacijos egzaminą šio įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka.

7. Šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija per šio straipsnio 5 dalyje nustatytus terminus priima sprendimą atsisakyti įrašyti į Sąrašą šio straipsnio 3 dalyje nurodytus asmenis, jeigu jie neatitinka šio straipsnio 3 dalyje nurodytų reikalavimų, ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo atsisakyti įrašyti asmenį į Sąrašą dienos apie tai praneša jam raštu, nurodydama priežastis, dėl kurių atsisakoma jį įrašyti į Sąrašą. Pranešimo apie atsisakymą įrašyti asmenį į Sąrašą nepateikimas nelaikomas teisės teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas suteikimu.

8. Šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija priima sprendimą išbraukti šio straipsnio 3 dalyje nurodytus asmenis iš Sąrašo, kai yra bent vienas iš šių pagrindų:

1) to prašo pats juridinis ar fizinis asmuo ir šis asmuo nėra paskirtas įmonės administratoriumi;

2) fizinis ar juridinis asmuo, įgijęs teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas šio įstatymo nustatyta tvarka, turi dvi galiojančias šio įstatymo 25 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytas nuobaudas;

3) paaiškėja, kad fizinis asmuo, teikiantis įmonių bankroto administravimo paslaugas laikinai arba įsisteigęs Lietuvos Respublikoje, neteko pagal kitos valstybės narės ar Šveicarijos Konfederacijos teisės aktus įgytos teisės teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, arba juridinis asmuo, teikiantis įmonių bankroto administravimo paslaugas laikinai, neteko pagal kitos valstybės narės teisės aktus įgytos teisės teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas;

4) fizinis ar juridinis asmuo, teikęs įmonių bankroto administravimo paslaugas laikinai, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais atvejais baigė teikti paslaugas;

5) juridiniam asmeniui iškeliama bankroto byla ar bankroto procedūros vykdomos ne teismo tvarka, arba pradedamas kitas nemokumo procesas pagal kitos valstybės teisės aktus arba jis yra likviduojamas;

6) paaiškėja, kad siekdamas būti įrašytas į Sąrašą fizinis ar juridinis asmuo pateikė neteisingus duomenis ir (ar) nuslėpė faktus, dėl kurių jis negalėjo būti įrašytas į Sąrašą;

7) paaiškėja, kad fizinis ar juridinis asmuo, įgijęs teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas šio įstatymo nustatyta tvarka, nebeatitinka šio įstatymo 15 straipsnio 3 ar 5 dalyje nustatytų neprikaištingos reputacijos reikalavimų;

8) paaiškėja, kad juridinis asmuo, įgijęs teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas šio įstatymo nustatyta tvarka, nebeatitinka šio įstatymo 15 straipsnio 4 dalyje nustatytų reikalavimų dėl darbuotojų, turinčių teisę teikti bankroto administravimo paslaugas, skaičiaus arba juridinis asmuo, teikiantis įmonių bankroto administravimo paslaugas laikinai, neatitinka šio įstatymo 19 straipsnio 4 dalies 2 punkte nustatytų reikalavimų;

9) paaiškėja, kad į Sąrašą įrašytas fizinis asmuo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka netobulino kvalifikacijos ir ilgiau kaip 3 metus neteikė įmonių bankroto administravimo paslaugų kaip fizinis asmuo ar juridinio asmens darbuotojas arba narys, kai pagal atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojančius įstatymus juridinis asmuo neprivalo turėti darbuotojų;

10) fizinis asmuo miršta.

9. Fizinis ar juridinis asmuo išbraukiamas iš Sąrašo ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo pagrindo išbraukti asmenį iš Sąrašo atsiradimo dienos. Šio straipsnio 8 dalies 6–9 punktuose nurodytais atvejais pagrindas išbraukti asmenį iš Sąrašo atsiranda po to, kai, fizinis ar juridinis asmuo per 10 darbo dienų nuo šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos įspėjimo raštu dėl galimo jo išbraukimo iš Sąrašo gavimo dienos nepateikia naujos informacijos ir (ar) dokumentų, įrodančių, kad nebuvo arba išnyko aplinkybės, dėl kurių jis turėtų būti išbraukiamas iš Sąrašo. Laikoma, kad įspėjimą juridinis asmuo gavo praėjus 5 darbo dienoms nuo jo išsiuntimo.

10. Asmuo, įrašytas į Sąrašą ne vėliau kaip per 10 darbo dienų po dienos, kai sužinojo, kad jis nebeatitinka šio įstatymo 15 straipsnio 3 arba 5 dalyje nurodytų neprikaištingos reputacijos reikalavimų, privalo pranešti apie tai šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai, pateikdamas prašymą dėl jo išbraukimo iš Sąrašo.

11. Administratorius negali atlikti įmonių bankroto procedūrų nuo jo išbraukimo iš Sąrašo dienos.

PENKTASIS SKIRSNIS ADMINISTRATORIUS

22 straipsnis. Administratoriaus paskyrimas ir atstatydinimas

1. Administratorius – tai teismo paskirtas atlikti įmonės bankroto procedūras, veikiantis įmonės vardu pagal pavedimo sutartyje suteiktus įgaliojimus:

1) valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, turintis teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas ir šią teisę įgijęs šio įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių teisės aktų nustatyta tvarka (toliau – fizinis asmuo, įgijęs teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas šio įstatymo nustatyta tvarka);

2) valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, ar Šveicarijos Konfederacijos pilietis, turintis pagal įsisteigimo valstybės teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, kai šią teisę pripažinus šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka teisė teikti bankroto administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje suteikta laikinai arba vienkartinai (toliau – fizinis asmuo, turintis teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas laikinai);

3) valstybės narės pilietis, kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, ar Šveicarijos Konfederacijos pilietis, įsisteigęs Lietuvos Respublikoje, turintis pagal kitos valstybės narės ar Šveicarijos Konfederacijos teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, kai ši teisė pripažinta šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka (toliau – fizinis asmuo, turintis teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas įsisteigęs Lietuvos Respublikoje);

4) Lietuvos Respublikoje įsteigtas privatus juridinis asmuo, turintis teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas ir šią teisę įgijęs šio įstatymo ir su jo įgyvendinimu susijusių

97

teisės aktų nustatyta tvarka (toliau – juridinis asmuo, įgijęs teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas šio įstatymo nustatyta tvarka);

5) valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, kuri gali savo vardu įgyti ir turėti teises bei pareigas, būti ieškovu ar atsakovu teisme, taip pat jų padalinys (toliau – juridinis asmuo), neįsisteigęs Lietuvos Respublikoje, turintis pagal įsisteigimo valstybės narės teisės aktus įgytą teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, kai šią teisę pripažinus šio įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje suteikta laikinai arba vienkartinai (toliau – juridinis asmuo, turintis teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas laikinai).

2. Administratoriaus kandidatūrą iš įrašytų į Sąrašą ir šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka pareiškusių sutikimą administruoti įmonę (įmones) asmenų parenka teismas, naudodamasis Bankroto administratorių atrankos kompiuterine programa (toliau – programa), sukurta vadovaujantis Vyriausybės patvirtintomis Bankroto administratorių atrankos taisyklėmis (toliau – taisyklės). Programa administratorius atrinkamas atsitiktine tvarka, įvertinant įmonę apibūdinančius kriterijus: įmonės dydį, veiklos rūšį, bankroto proceso vykdymo ypatumus (įmonė, kuriai iškeliami bankroto byla, gali priklausyti ne tik Lietuvos Respublikos, bet ir kitos valstybės (kitų valstybių) jurisdikcijai arba jos turtas yra daugiau negu vienoje valstybėje, įmonė nėra nutraukusi ūkinės komercinės veiklos (jeigu teismui nepateikti įmonės ūkinės komercinės veiklos ir finansinės būklės duomenys ir teismas dėl objektyvių aplinkybių jų neišreikalauja iš šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytų asmenų, laikoma, kad įmonė ūkinės komercinės veiklos nevykdo), supaprastintas bankroto procesas, kai administravimo išlaidoms skirtą sumą įmoka bankrotą inicijuojantis asmuo, supaprastintas bankroto procesas, kai administratorius prisiima riziką, kad įmonės likvidavimo metu nebus gauta lėšų teismo ir administravimo išlaidoms apmokėti arba jų bus gauta nepakankamai ir šios išlaidos bus apmokamos iš administratoriaus lėšų, yra kitų šiame įstatyme ir (ar) kituose įstatymuose nustatytų bankroto proceso ypatumų, kuriems esant specialiųjų žinių, patirties turėjimas gali būti privalumas) ir į Sąrašą įrašytų asmenų veiklą apibūdinančius kriterijus: darbo krūvį (įskaitant ir ne teismo tvarka vykdomus bankroto procesus), darbo patirtį, galiojančias nuobaudas (įspėjimą, viešą įspėjimą), sutikimo administruoti įmonę (įmones) pateikimo būdą (būdus) ir atsisakymą administruoti įmonę, kai duotas šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytas sutikimas. Jeigu parenkant administratorių asmenų, pateikusių šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytus sutikimus–deklaracijas administruoti įmonę, nėra arba asmenų, pateikusių sutikimus–deklaracijas administruoti įmonę, kriterijų reikšmės neatitinka įmonės, kuriai parenkamas administratorius, kriterijų reikšmių pagal taisyklėse nustatytą administratoriaus ir įmonės kriterijų atitiktį ir suderinamumą, administratoriaus kandidatūra parenkama iš šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytus sutikimus pateikusių asmenų taisyklėse nustatyta tvarka, atsižvelgiant į šioje dalyje nurodytus įmonę ir į Sąrašą įrašytų asmenų veiklą apibūdinančius kriterijus. Parinktam asmeniui pasiūloma pateikti sutikimą–deklaraciją administruoti įmonę. Pateikęs sutikimą–deklaraciją administruoti įmonę asmuo paskiriamas įmonės administratoriumi, jeigu sutikime–deklaracijoje nenurodomi šio straipsnio 5 dalyje numatyti apribojimai, dėl kurių šis asmuo negali būti paskirtas įmonės administratoriumi. Sutikimo–deklaracijos administruoti įmonę nepateikimas laikomas atsisakymu administruoti įmonę ir yra vienas iš šioje dalyje nustatytų kriterijų, vertinamų parenkant administratoriaus kandidatūrą kitoms įmonėms (išskyrus atvejus, kai administruoti įmonę atsisakoma dėl taisyklėse nustatytų objektyvių aplinkybių). Įmonę ir asmenų veiklą apibūdinančių kriterijų reikšmės, reikalaujamos atrinkant administratorių, nustatomos taisyklėse. Įmonės, vykdančios ūkinę komercinę veiklą, administratoriumi skiriamas asmuo, turintis teisę teikti restruktūrizavimo administravimo paslaugas. Teismas paskiria programą atrinktą asmenį įmonės administratoriumi, įsitikinęs, kad šis asmuo nėra bankroto byla nagrinėjančio teisėjo sutuoktinis, giminystės, svainystės ar partnerystės ryšiais nesusijęs su bankroto byla nagrinėjančiu teisėju, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalyje. Vykdam bankroto procesą ne teismo tvarka, šio straipsnio nuostatos dėl administratoriaus atrankos naudojantis programa netaikomos, o administratorius kreditorių susirinkimo sprendimu paskiriamas iš asmenų, įrašytų į Sąrašą, pateikusių kreditorių

susirinkimui šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytus reikalavimus atitinkantį sutikimą–deklaraciją administruoti įmonę.

3. Asmuo, įrašytas į Sąrašą, gali pareikšti sutikimą administruoti įmonę (įmones) šiais (vienu arba abiem) būdais:

1) ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo informacijos apie įmonę, kuriai keliama bankroto byla, paskelbimo programoje dienos pateikti sutikimą–deklaraciją administruoti įmonę. Informacija apie teismo sprendimą kelti bankroto bylą ir duomenys apie įmonę, kuriai keliama bankroto byla, taisyklėse nustatyta tvarka paskelbiami programoje po teismo posėdžio, kuriame buvo nuspręsta kelti bankroto bylą, dienos, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną. Sutikime–deklaracijoje nurodoma, ar nėra šio straipsnio 5 dalyje nurodytų apribojimų, dėl kurių asmuo negali būti paskirtas įmonės, kuriai turi būti paskirtas administratorius, administratoriumi. Šis sutikimo pateikimo būdas yra prioritetas, palyginti su šios dalies 2 punkte nurodytu sutikimo pateikimo būdu, išskyrus atvejus, kai įmonė pasižymi tais veiklos rūšies arba bankroto proceso vykdymo ypatumais, kuriems administruoti pateiktas šios dalies 2 punkte nurodytas sutikimas, ir atvejus, kai šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka parenkamas pavaduojantis administratorius. Asmuo ilgalaikio sutikimo administruoti bet kurias (visas) įmones galiojimo metu pateikęs sutikimą–deklaraciją administruoti įmonę taisyklėse nustatyta tvarka įgyja prioritetą atrankoje prieš vieną iš sutikimų pateikusių asmenį;

2) pateikti šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai rašytinį sutikimą taisyklėse nustatyta tvarka dalyvauti kandidatų būti paskirtam ne trumpesnę kaip 6 mėnesių nepertraukiamą, sutikime nurodytą laikotarpį bet kurių (visų) įmonių ir (ar) pagal veiklos rūšies arba bankroto proceso vykdymo ypatumus išskirtų įmonių administratoriumi atrankoje. Pagal veiklos rūšies arba bankroto proceso vykdymo ypatumus išskirtų įmonių aprašą tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Jeigu programa atrinktas asmuo nėra pateikęs šios dalies 1 punkte nurodyto sutikimo–deklaracijos, jis paskiriamas įmonės administratoriumi tik taisyklėse nustatyta tvarka pateikęs sutikimą–deklaraciją.

4. Teismas, išsprendęs klausimą dėl bankroto bylos iškėlimo, šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka parenka administratoriaus kandidatūrą ir priima nutartį iškelti bankroto bylą, kuria taip pat paskiria administratorių. Ta pačia nutartimi teismas motyvuotai atsisako paskirti programa atrinktą asmenį, jeigu paaiškėja, kad sutikime–deklaracijoje administruoti įmonę buvo pateikti neteisingi duomenys ir (ar) teismas nustato, kad programa atrinktas asmuo yra bankroto byla nagrinėjančio teisėjo sutuoktinis ar giminystės, svainystės ar partnerystės ryšiais su bankroto byla nagrinėjančiu teisėju susijęs asmuo ir dėl to asmuo negali būti paskirtas įmonės, kuriai keliama bankroto byla, administratoriumi. Programa atrinkto asmens paskyrimas administratoriumi neskundžiamas ir neprivalo būti motyvuotas. Programa atrinkto asmens neskyrimas administratoriumi gali būti skundžiamas atskiruoju skundu. Teismas, nepaskyręs programa atrinkto asmens administratoriumi, šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka parenka kitą administratorių.

5. Administratoriumi negali būti įmonės, kuriai iškelta bankroto byla, kreditorius (su kreditoriumi darbo santykiais susijęs asmuo ar, kai kreditorius – juridinis asmuo, jo organų narys), asmuo, kuris neturi teisės būti vadovu, įmonės ar šią įmonę patronuojančios arba šios įmonės dukterinės įmonės dalyvis, jos organų narys, vadovas, jo pavaduotojas (direktorius), vyriausiasis buhalteris (buhalteris), įmonės apskaitos struktūrinio padalinio vadovas, taip pat įmonės vadovo ar bankroto byla nagrinėjančio teisėjo sutuoktinis, giminystės (tiesiosios aukštutinės ir tiesiosios žemutinės linijos giminaičiai, tikri bei netikri broliai ir seserys, tėviai ir įvaikiai), svainystės ar partnerystės ryšiais su bankroto byla nagrinėjančiu teisėju susijęs asmuo. Šie apribojimai taikomi ir šioje dalyje nurodytiems asmenims, kurie dirbo įmonėje ir buvo atleisti iš pareigų per paskutinius 36 mėnesius iki bankroto bylos iškėlimo arba paskutinių 36 mėnesių iki bankroto bylos iškėlimo laikotarpiu buvo įmonės dalyviais, turėjusiais daugiau kaip 10 procentų įmonės akcijų, dalių, pajų. Administratorius negali turėti teisinio suinteresuotumo bylos baigtimi, pirkti įmonės turtą, atstovauti pirkėjui jį perkant. Įmonės turto pirkėju ir pirkėjo atstovu negali būti administratoriaus sutuoktinis, giminystės (tiesiosios aukštutinės ir tiesiosios žemutinės linijos giminaičiai, tikri bei netikri broliai ir seserys, tėviai ir įvaikiai), svainystės ar partnerystės ryšiais su administratoriumi susijęs asmuo.

99

Juridinio asmens, turinčio teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, vadovui, jo pavaduotojams (direktoriams), vyriausiajam buhalterii (bualterii), įmonės apskaitos struktūrinio padalinio vadovui, juridinio asmens organo nariams, juridinio asmens dalyviams ir darbuotojui, turinčiam šio įstatymo 23 straipsnyje nurodytas teises ir pareigas, taikomi šioje dalyje administratoriui nustatyti apribojimai.

6. Kreditorių susirinkimas įgalioja kreditorių susirinkimo pirmininką ar kitą kreditorių įmonės vardu sudaryti su administratoriumi pavedimo sutartį.

7. Nutartį dėl administratoriaus laikino pavadavimo jo laikinojo nedarbingumo ar kitais atvejais, kai jis laikinai negali eiti pareigų, priima teismas administratoriaus motyvuotu prašymu. Jeigu administratorius į teismą nesikreipia, teismas, pranešęs administratoriui apie ketinimą paskirti jį pavaduojantį asmenį, kai dėl objektyvių aplinkybių administratorius negali eiti pareigų, gali priimti nutartį dėl administratoriaus laikino pavadavimo kreditorių susirinkimo pirmininko motyvuotu prašymu, jeigu per 15 darbo dienų nuo pranešimo išsiuntimo negauna administratoriaus patvirtinimo, kad jis gali toliau eiti pareigas. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka atrenkant pavaduojantį administratorių, pirmenybė teikiama šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytus sutikimus pateikusiems asmenims. Pavaduojantį administratorių atrenkant iš sutikimus administruoti bet kurias (visas) įmones ir (ar) pagal veiklos rūšies arba bankroto proceso vykdymo ypatumus išskirtas įmones pateikusių asmenų, netaikomas šio straipsnio 3 dalyje nustatytas reikalavimas dėl informacijos apie įmonę paskelbimo įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos Vyriausybės įgalios institucijos interneto svetainėje.

8. Administratorių teismas atstatydina motyvuota nutartimi. Ta pačia nutartimi išsprendžiamas kito administratoriaus paskyrimo klausimas. Teismas administratorių iš pareigų atstatydina šiais atvejais:

1) kai administratorius pateikia teismui prašymą dėl atsistatydinimo;

2) kai įmonės kreditorių susirinkimas šio įstatymo 40 straipsnio 13 punkte nustatyta tvarka arba kreditorių komitetas, jeigu jis sudarytas (toliau šiame punkte – komitetas), ar šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodytas kreditorius motyvuotu prašymu kreipiasi dėl administratoriaus atstatydinimo ir teismas nustato, kad kreditorių susirinkimo arba komiteto nutarimas atstatydinti administratorių buvo priimtas nepažeidžiant šiame įstatyme nustatytos kreditorių susirinkimo arba komiteto nutarimų priėmimo tvarkos, arba kai prašymą dėl administratoriaus pakeitimo pateikęs kreditorius atitinka šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatytas sąlygas ir patenkinus prašymą nebus pažeisti kreditorių susirinkimo arba komiteto nutarimui nepritarusių, kreditorių susirinkime arba komiteto posėdyje nedalyvavusių ar prašymo netekusių kreditorių interesai ar viešasis interesas. Šiuo atveju teismas ne vėliau kaip per 15 dienų nuo kreipimosi dienos priima nutartį dėl administratoriaus atstatydinimo ir praneša apie tai šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliojai institucijai bei šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka paskiria kitą administratorių. Kreditorių susirinkimo arba komiteto, ar šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 4 punkte nurodyto kreditoriaus prašymu teismas gali pripažinti nutartį dėl administratoriaus atstatydinimo ir naujo administratoriaus paskyrimo skubiai vykdytina;

3) kai administratorius netenka teisės teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas. Teismas ne vėliau kaip per 15 dienų nuo šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos Vyriausybės įgalios institucijos pranešimo apie tai, kad administratorius neteko teisės teikti bankroto administravimo paslaugas, gavimo dienos priima nutartį dėl administratoriaus atstatydinimo iš visų jo administruojamų įmonių, į kurias šis teismas jį buvo paskyręs, ir šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka paskiria kitą (kitus) administratorių (administratorius). Nutartis atstatydinti netekusį teisės teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas administratorių neskundžiama;

4) kai teismas, gavęs informacijos iš kreditorių ar kitų bankroto procese dalyvaujančių asmenų, nustato, kad asmuo negalėjo būti paskirtas administratoriumi dėl šio straipsnio 5 dalyje nurodytų aplinkybių arba šios aplinkybės atsirado paskyrus administratorių;

5) teismas patenkino asmens, kuris buvo atrinktas naudojantis programa, bet nebuvo paskirtas administratoriumi, atskirąjį skundą ir šis asmuo ne vėliau kaip per mėnesį nuo nutarties,

kuria priimtas sprendimas tenkinti atskirąjį skundą, įsiteisėjimo dienos pateikė šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytą sutikimą–deklaraciją administruoti įmonę;

6) kai šio įstatymo 40 straipsnio 4 punkte nurodyta tvarka teismas nepatvirtina administratoriaus ataskaitos.

9. Teismas, atstatydinęs administratorių ir paskyręs kitą administratorių, nurodo terminą, per kurį buvęs administratorius privalo perduoti naujai paskirtam administratoriui įmonės turtą pagal balansą, sudarytą atstatydinimo iš pareigų dienos duomenimis, ir visus dokumentus. Jeigu atstatydyntas administratorius be pateisinamos priežasties per nustatytą laiką neperduoda įmonės turto ir dokumentų ar perduoda ne visą turtą ir (ar) ne visus dokumentus, teismas gali skirti atstatydyntam administratoriui (kai administratorius – juridinis asmuo, jo vadovui) iki 2 896 eurų baudą.

23 straipsnis. Administratoriaus teisės ir pareigos

1. Administratorius privalo ginti visų kreditorių, taip pat įmonės teises ir teisėtus interesus. Administratorius, o kai administratorius juridinis asmuo – ir (arba) juridinio asmens paskirtas darbuotojas arba narys, kai pagal atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojančius įstatymus juridinis asmuo neprivalo turėti darbuotojų, turintis teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, atlikdamas savo pareigas organizuoja ir atlieka šiuos bankroto proceso darbus:

1) perima iš įmonės valdymo organų įmonės turtą pagal balansą, sudarytą nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos duomenimis, ir visus dokumentus per teismo nustatytus terminus;

2) teikia teismui tvirtinti būtinų administravimo išlaidų iki pirmojo kreditorių susirinkimo sąmatą ir ją pagrindžiančią informaciją;

3) priima ir atleidžia darbuotojus Lietuvos Respublikos darbo kodekso ir šio įstatymo nustatyta tvarka;

4) teisės aktų nustatyta tvarka pateikia Garantinio fondo administratoriui paraišką skirti lėšas iš Garantinio fondo ir tenkina darbuotojų reikalavimus iš Garantinio fondo lėšų;

5) atidaro atskirą depozitinę sąskaitą banke lėšoms bankroto proceso metu kaupti ir bankroto administravimo išlaidoms apmokėti bei atsiskaityti su kreditoriais (toliau – kreditorių sąskaita). Pagrindas kreditorių sąskaitai atidaryti yra įsiteisėjusi teismo nutartis iškelti bankroto bylą. Apie turimą komercinę (komercines) ir atidarytą kreditorių sąskaitas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo kreditorių sąskaitos atidarymo dienos informuoja kreditorius – mokesčių administratorius.

6) vertina įmonės pardavimo, ūkinės komercinės veiklos tęstinumo, įmonės restruktūrizavimo ar taikos sutarties su kreditoriais sudarymo galimybę;

7) rengia restruktūrizavimo planą, pasirašo taikos sutartį su kreditoriais;

8) sprendžia klausimus dėl įmonės sudarytų sandorių, kurių įvykdymo terminas dar nepasibaigė, tolesnio vykdymo ir naujų sandorių, reikalingų įmonės ūkinei komercinei veiklai tęsti, sudarymo, jeigu įmonė tęsia ūkinę komercinę veiklą, ir ne vėliau kaip per 30 dienų nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos praneša sandorių, kuriuos numatoma vykdyti, šalims ir (ar) kitiems suinteresuotiems asmenims, apie sandorių vykdymą;

9) sudaro sandorius būtinus ūkinei komercinei veiklai tęsti;

10) sudaro terminuotas įmonės turto nuomos sutartis, kuriose nuomos sutarties pabaigos diena turi būti ne vėlesnė negu šio turto pardavimo, perdavimo ar grąžinimo dalyviams diena;

11) pagal kreditorių pareikštus reikalavimus, patikslintus pagal įmonės buhalterinės apskaitos dokumentus ir apskaitos registrų duomenis, sudaro įmonės kreditorių bei jų reikalavimų sąrašą ir ne vėliau kaip per mėnesį nuo teismo nustatyto termino, iki kada kreditoriai turi teisę pareikšti savo reikalavimus, pabaigos pateikia jį teismui tvirtinti, kreditorių susirinkime ir teisme, o šio įstatymo 32 straipsnio 3 dalyje numatytais atvejais – arbitraže ginčija nepagrįstus kreditorių reikalavimus. Teismas administratoriaus prašymu gali pratęsti šiame punkte nurodytą terminą ne ilgesniam kaip mėnesio laikotarpiui.

12) pateikia ieškinį teismui dėl šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje nurodytos žalos atlyginimo ir (ar) kreipiasi į teismą, kad būtų sprendžiamas teisės eiti pareigas, nurodytas šio įstatymo 14 straipsnyje, klausimas, kai yra priimtas atitinkamas kreditorių susirinkimo nutarimas, arba savo iniciatyva, nustatęs, kad įmonės vadovas ar pagal kompetenciją kiti asmenys nepateikė teismui pareiškimo dėl bankroto bylos iškėlimo ar pavėlavo jį pateikti ir dėl to galimai buvo padaryta žala įmonei ir (ar) kreditoriams;

13) atstovauja arba vadovaudamasis Civilinio proceso kodekso nuostatomis įgalioja kitą asmenį atstovauti įmonei teisme. Administratorius turi įsitikinti, kad jo įgaliojamas asmuo atitinka šio įstatymo 15 straipsnio 3 ar 5 dalyse nustatytus nepriekaištingos reputacijos reikalavimus;

14) šaukia įmonės dalyvių susirinkimus, kai yra būtini jų sprendimai;

15) šaukia kreditorių susirinkimus ir juose atstovauja arba įgalioja šios dalies 13 punkte įgaliojamiems asmenims taikomus reikalavimus atitinkantį asmenį atstovauti įmonei kreditorių susirinkime;

16) rengia ir teikia tvirtinti:

a) savo veiklos ataskaitą pirmajam kreditorių susirinkimui, kurioje turi būti pateiktas įmonės restruktūrizavimo ar taikos sutarties sudarymo galimybės vertinimas, lėšų surinkimo–paskirstymo planas, informacija apie įmonės dalyvius; įstatinį kapitalą (jeigu yra); turto areštus; buvusių darbuotojų skaičių, darbuotojų atleidimo aplinkybes; bankroto proceso metu priimtus darbuotojus; pareikštus, pateiktus teismui tvirtinti ir ginčijamus kreditorių finansinius reikalavimus, nustatant jų tenkinimo eiliškumą ir etapus; debetinius įsiskolinimus; ilgalaikio ir trumpalaikio turto sąrašus, nurodant turto balansines vertes su žymomis apie jo įkeitimą; ilgalaikio turto pirkimus, pardavimus, nurašymus per paskutinių 36 mėnesių laikotarpį iki bankroto bylos iškėlimo dienos, nurodant turto pavadinimą, jo įsigijimo, pardavimo ar nurašymo datą ir sumą; sandorių, sudarytų per paskutinių 36 mėnesių laikotarpį iki bankroto bylos iškėlimo dienos, tikrintinų pagal šios dalies 17 punktą, skaičių; pajamas ir išlaidas po teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos; teismo patvirtintų lėšų sumos, kurią leista naudoti bankroto administravimo išlaidoms apmokėti iki bus patvirtinta bankroto administravimo išlaidų sąmata, bankroto administravimui panaudojimą; ūkinės komercinės veiklos, jeigu tokia veikla yra vykdoma, pajamas ir išlaidas; informacija apie komercinę (komercines) sąskaitas ir kreditorių sąskaitą bei jose turimas lėšas, kita kreditoriams svarbi informacija;

b) kreditorių susirinkimui pareikalavus – kitas savo veiklos ataskaitas. Kreditorių susirinkimui pareikalavus, kitam kreditorių susirinkimui turi būti pateikiama informacija apie sandorius, sudarytus per paskutinių 36 mėnesių laikotarpį iki bankroto bylos iškėlimo dienos, nurodant jų sudarymo datą, šalis, pobūdį ir šių sandorių patikrinimo rezultatus;

c) kreditorių susirinkimui galutinę savo veiklos ataskaitą, kurioje turi būti lėšų surinkimo–paskirstymo plano įgyvendinimo ataskaita (nurodytos turto pardavimo pajamos, išieškotos skolos iš įmonės skolininkų, kreditorių reikalavimams tenkinti išmokėtos sumos, bankroto administravimo išlaidos) ir kita kreditoriams svarbi informacija. Prie galutinės veiklos ataskaitos pridedamos likvidavimo pradžios ir likvidavimo pabaigos finansinių ataskaitų rinkiniai ir, jei kreditorių susirinkimas reikalauja, – administravimo išlaidas pagrindžiantys dokumentai;

17) ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo dokumentų apie įmonės sandorių sudarymą gavimo dienos patikrina įmonės sandorius, sudarytus per ne trumpesnę kaip 36 mėnesių laikotarpį iki bankroto bylos iškėlimo dienos, ir pareiškia ieškinius teisme pagal įmonės buveinės vietą dėl sandorių, priešingų įmonės veiklos tikslams ir (ar) galėjusių turėti įtakos tam, kad įmonė negali atsiskaityti su kreditoriais, pripažinimo negaliojančiais, taip pat padaręs prielaidą, kad yra tyčinio bankroto požymių, kreipiasi į bankroto bylą nagrinėjantį teismą dėl bankroto pripažinimo tyčiniu. Šiuo atveju laikytina, kad administratorius apie sandorius sužinojo nuo dokumentų apie šių sandorių sudarymą gavimo dienos. Šiame punkte nurodytą 6 mėnesių terminą administratoriaus prašymu teismas gali pratęsti ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui. Prašymo pripažinti bankrotą tyčiniu pateikimas teismui neatleidžia administratoriaus nuo pareigos patikrinti visus sandorius, sudarytus per šiame punkte nurodytą laikotarpį, ir pareikšti ieškinius dėl sandorių pripažinimo negaliojančiais;

18) vadovauja bankrutuojančios įmonės ūkinei komercinei veiklai;

19) šio įstatymo nustatyta tvarka valdo, naudoja įmonės turtą ir juo, taip pat bankuose esančiomis šios įmonės lėšomis disponuoja;

20) užtikrina įmonės turto apsaugą;

21) organizuoja ir kontroliuoja pajamų, gautų valdant, naudojant ir disponuojant įmonės turtu, ir sąnaudų apskaitą, taip pat įmonės bankroto proceso metu sudaro ir teikia metinių ir tarpinių (susijusių su pasirengimu restruktūrizuoti įmonę ir įmonės pardavimu), likvidavimo pradžios ir likvidavimo pabaigos finansinių ataskaitų rinkinius. Tais atvejais, kai įmonė nėra pateikusi mokesčių deklaracijų ir kitų dokumentų, administratorius privalo suteikti galimybę atitinkamoms institucijoms atlikti dokumentų patikrinimus ir revizijas duomenims, teiktiniams nepateiktose mokesčių deklaracijose ar kituose dokumentuose, nustatyti;

22) imasi priemonių skoloms išieškoti iš įmonės skolininkų, išskyrus tą skolos dalį, dėl kurios pagal mokesčių įstatymuose nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymo nuostatas pateiktas prašymas įskaityti priešpriešinius vienaarūšius reikalavimus;

23) pateikia žalos atlyginimo prievolės mokėjimo dėl nelaimingų atsitikimų darbe ar susirgimų profesine liga dokumentus ir žalos atlyginimo gavėjų duomenis jų gyvenamosios vietos Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniams skyriams, kai įstatymų numatytais atvejais žalos atlyginimo mokėjimas pereina valstybei;

24) pateikia Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos dokumentus dėl lėšų skyrimo bankrutavusiai įmonei žemės ūkio veiklos subjektų reikalavimams sumokėti už parduotus žemės ūkio produktus tenkinti;

25) šio įstatymo nustatyta tvarka organizuoja turto pardavimą ir jį parduoda ar perduoda kreditoriams;

26) tenkina šio įstatymo nustatyta tvarka patvirtintus kreditorių reikalavimus;

27) sutvarko atliekas, užterštą dirvožemį ir gruntą;

28) grąžina bankrutavusios įmonės dalyviams turtą, likusį atsiskaičius su kreditoriais;

29) saugotinus įmonės dokumentus perduoda archyvui;

30) pateikia teismui likusio turto grąžinimo, nurašymo arba perdavimo aktus;

31) teisės aktų nustatyta tvarka teikia:

a) juridinių asmenų registrai – duomenis ir dokumentus apie įmonę;

b) šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai duomenis apie įmonės bankroto procesą, informaciją bei ataskaitas pagal šios institucijos nustatytas ir su Lietuvos statistikos departamentu suderintas ataskaitų formas ir informaciją apie kvalifikacijos tobulinimą;

c) teikia informaciją ir ataskaitas teismui, taip pat kreditorių susirinkimo nustatyta tvarka informaciją apie bankroto bylos eigą kreditoriams, dalyviams ir kitą informaciją šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytais atvejais;

32) vykdo teismo sprendimus ir (ar) kreditorių susirinkimo bei komiteto nutarimus; organizuoja ir atlieka kitus būtinus bankroto proceso darbus.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys, atlikdami pareigas turi teisę:

1) gauti iš Valstybinės mokesčių inspekcijos, Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaigų, Lietuvos statistikos departamento, valstybės įmonės Registrų centro, kitų valstybės ir savivaldybių įstaigų ir įmonių bei kitų fizinių ir juridinių asmenų, tarp jų iš bankų ir kitų kredito įstaigų, finansų ir draudimo įmonių bei kadastrų ir registrų, teisės aktų nustatyta tvarka reikalingus duomenis apie jo administruojamos įmonės vykdytą ir vykdomą veiklą, buvusius ir esamus darbuotojus, turėtą ir turimą turtą, sutartis ir kitą jo funkcijoms vykdyti reikalingą informaciją, taip pat įmonės dokumentų, teiktų ataskaitų, informacijos, tikrinimo aktų, sutarčių ir kitų dokumentų kopijas, jei šių duomenų jis negali nustatyti pagal įmonėje turimus dokumentus arba dokumentai jam neperduoti. Tais atvejais, kai įmonė yra neribotos civilinės atsakomybės, neatlygintinai administratorius turi teisę gauti duomenis iš subjektų, kurie teisės aktų nustatyta tvarka registruoja turtą (vertybinius popierius), apie jos savininkų vardu registruotą turtą

(vertybinius popierius), iš bankų, kitų kredito įstaigų ir draudimo įmonių – apie jų turimas arba priklausančias gauti pinigų sumas;

2) kviesti policijos pareigūną, kai administratoriui trukdoma patekti į įmonės buveinę ar kitas įmonei nuosavybės teise ir (ar) kita teise priklausančias patalpas (teritorijas) ir kitais atvejais, kai jam trukdoma tinkamai atlikti pareigas.

24 straipsnis. Fizinį asmenų ir juridinių asmenų, kurių profesinė kvalifikacija arba teisė teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas pripažinta vadovaujantis šiuo įstatymu, teikiančių įmonių bankroto administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje, teisės ir pareigos

Fiziniams ir juridiniams asmenims, kurių profesinė kvalifikacija arba teisė teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas pripažinta vadovaujantis šiuo įstatymu, teikiantiems įmonių bankroto administravimo paslaugas Lietuvos Respublikoje, taikomos šiame įstatyme ir kituose įstatymuose administratoriams nustatytos teisės ir pareigos.

25 straipsnis. Administratoriaus atsakomybė

1. Administratoriaus veiklą prižiūri, taip pat asmenų, įrašytų į Sąrašą, atitiktį šio įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje nustatytiems reikalavimams vertina ir duomenis apie administratorius ir įmonės bankroto procesus savo interneto svetainėje skelbia Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

2. Už įmonių bankrotą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, teismo procesinių dokumentų (sprendimų, įsakymų, nutarčių ir nutarimų), kreditorių susirinkimo ir kreditorių komiteto nutarimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, etikos principų nesilaikymą, nustatytus tikrinant asmenų, įrašytų į Sąrašą veiklą, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka asmeniui, įrašytam į sąrašą gali būti paskirta nuobauda. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį, jo mastą ir kitas reikšmingas aplinkybes, skiria šias nuobaudas:

1) įspėjimą;

2) viešą įspėjimą, kuris ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos skelbiamas šio straipsnio 1 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos interneto svetainėje.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija, nustačiusi, kad asmuo turi dvi šio įstatymo 25 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytas galiojančias nuobaudas, priima sprendimą išbraukti asmenį iš Sąrašo.

4 Asmeniui, įrašytam į Sąrašą, šio straipsnio 2 dalyje nurodyta paskirta nuobauda galioja vienus metus, nuo jos paskyrimo.

5. Sprendimas skirti šio straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

6. Administratorius už kreditorių reikalavimų tenkinimo eilės ir tvarkos pažeidimą, kreditorių susirinkimų nesuaukimą taip pat atsako Administracinių nusižengimų kodekse nustatyta tvarka.

7. Administratorius privalo atlyginti nuostolius, kurie atsirado dėl jo ar jo darbuotojų ir (ar) jo padėjėjo (padėjėjų) pareigų nevykdymo ar netinkamo vykdymo. Šiuos nuostolius turi atlyginti ir asmuo, netekęs teisės teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas.

26 straipsnis. Administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės draudimas

1. Administratoriaus profesinė civilinė atsakomybė už atliekant įmonių bankroto procedūras fiziniams ar juridiniams asmenims padarytą žalą draudžiama privalomuoju draudimu.

2. Administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo objektas yra administratoriaus civilinė atsakomybė už draudimo sutarties galiojimo metu administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų, neteisėtais veiksmais, atliekant įmonių bankroto procedūras, padarytą žalą.

3. Draudžiamuoju įvykiu laikomi draudimo sutarties galiojimo metu administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų, atlikti neteisėti veiksmai (veikimas, neveikimas), atliekant įmonių bankroto procedūras, kurie yra pagrindas atsirasti apdraustojo civilinei atsakomybei, ir reikalavimo, kuris atitinka administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklėse numatytas sąlygas, atlyginti žalą pateikimas.

4. Administratorius profesinės civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu draudžiamas sudarant administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės draudimo sutartį. Administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo draudėjas yra administratorius. Administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo minimali draudimo suma yra 57 900 eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 144 800 eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus. Dėl draudžiamąjį įvykių išmokėjus draudimo išmoką ir sumažėjus šio straipsnio nustatytai minimaliai draudimo sumai, administratorius privalo per vieną mėnesį apsidrausti civilinę atsakomybę, kad būtų atkurta privalomoji minimali draudimo suma.

5. Draudikas, kuris turi teisę vykdyti administratorių profesinės civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, privalo sudaryti administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį su administratoriumi, pateikusių prašymą ir visus šiai sutarčiai sudaryti būtinus dokumentus. Administratorių profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklės tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

6. Administratorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo teismo nutarties paskirti jį įmonės administratoriumi įsiteisėjimo privalo šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikti Administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijimo kopiją, jei ji nėra pateikta, taip pat pateikti kito draudimo liudijimo kopiją pasibaigus draudimo sutarties galiojimui arba atkūrus privalomąją minimalią draudimo sumą. Duomenys apie administratoriaus profesinės civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą (draudikas, draudimo laikotarpis, draudimo suma) skelbiami šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos interneto svetainėje.

7. Draudimo sutarties galiojimo metu administratoriaus ir (ar) jo darbuotojų, neteisėtais veiksmais vykdant bankrutuojančių ir bankrutavusių įmonių bankroto procedūras padarytą žalą, viršijančią 290 eurų, atlygina draudikas, išmokėdamas draudimo sumos nevirsijančią draudimo išmoką. Jeigu draudimo išmokos nepakanka visai žalai atlyginti, žalą padaręs administratorius atlygina faktinės žalos dydžio ir draudimo išmokos skirtumą.

27 straipsnis. Administratoriaus padėjėjas

1. Administratoriaus padėjėjas – fizinis asmuo, šio įstatymo nustatyta tvarka įgijęs teisę dirbti administratoriaus padėjėju ir sudaręs darbo sutartį su administratoriumi dėl darbo administratoriaus padėjėju.

2. Administratoriaus padėjėjas administratoriaus rašytiniu pavedimu gali atlikti šio įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 31 punkte nurodytus darbus, taip pat administratoriaus pavedimu organizuoti ir atlikti kitus būtinus bankroto proceso darbus.

3. Asmenų, įgijusių teisę dirbti administratoriaus padėjėju, sąrašas skelbiamas šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos interneto svetainėje. Sąraše nurodomi administratoriaus padėjėjo vardas, pavardė, pažymėjimo numeris, pažymėjimo išdavimo data ir kontaktiniai duomenys.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS BANKROTO PROCESAS NE TEISMO TVARKA

28 straipsnis. Pasirengimas bankroto procesui, kuris vyks ne teismo tvarka

1. Bankroto procesas gali vykti ne teismo tvarka, jeigu teismuose nėra iškelta bylų, kuriose šiai įmonei pareikšti turiniai reikalavimai, tarp jų reikalavimai, susiję su darbo santykiais, taip pat jei iš įmonės nėra išieškoma pagal teismų ar kitų institucijų išduotus vykdomuosius dokumentus.

2. Jei įmonė negali ir negalės atsiskaityti su kreditoriais, įmonės vadovas ar pagal kompetenciją kiti asmenys, numatę siekti kreditorių sutikimo, kad bankroto procesas vyktų ne teismo tvarka, siūlymą bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka privalo pranešti raštu kiekvienam kreditoriui, kartu nurodydami kreditorių susirinkimo datą ir vietą.

3. Kreditorių susirinkimas šaukiamas ne vėliau kaip per 20 dienų nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodyto siūlymo išsiuntimo kreditoriams dienos.

4. Nutarimą bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka gali priimti kreditorių susirinkimas, jeigu šiam nutarimui atviru balsavimu pritarė kreditoriai, kurių reikalavimų suma vertine išraiška sudaro ne mažiau kaip 3/4 visų įmonės turimų įsipareigojimų, įskaitant ir tuos, kurių mokėjimo terminai nepasibaigę, sumos, esančios nutarimo priėmimo dieną.

5. Jei kreditorių susirinkimas nepriima nutarimo bankroto procedūras vykdyti ne teismo tvarka, šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje išvardyti asmenys gali pateikti pareiškimą teismui dėl bankroto bylos iškėlimo. Šiuo atveju netaikomi 6 straipsnio 1 dalyje nustatyti pareiškimo pateikimo terminai ir, jei pareiškimas teismui pateikiamas ne vėliau kaip per 30 dienų po kreditorių susirinkimo, – 6 straipsnio 2 dalies nuostatos dėl pranešimo įmonėi apie ketinimą kreiptis į teismą dėl bankroto bylos iškėlimo.

29 straipsnis. Bankroto procesas ne teismo tvarka

1. Vykdam bankroto procesą ne teismo tvarka *mutatis mutandis* taikomos šio įstatymo nuostatos. Teismo kompetencijai skirtus klausimus svarsto ir sprendžia kreditorių susirinkimas.

2. Administratorių skiria kreditorių susirinkimas iš įrašytų į Sąrašą asmenų.

3. Kreditorių susirinkimo sušaukimo, nutarimų vykdymo ir kreditorių reikalavimų patenkinimo tvarka nustatoma laikantis šio įstatymo nustatytos bankroto bylų nagrinėjimo teisme tvarkos ir sąlygų.

4. Kai bankroto procesas vyksta ne teismo tvarka, atsiranda šio įstatymo 12 straipsnyje, 34 straipsnyje ir 44 straipsnio 2 dalyje nustatytos pasekmės.

SEPTINTASIS SKIRSNIS SUPAPRASTINTAS BANKROTO PROCESAS

30 straipsnis. Supaprastinto bankroto proceso taikymas

1. Teismas šio įstatymo 11 straipsnyje numatytais atvejais arba administratoriaus prašymu kai administratorius iki pirmojo kreditorių susirinkimo nustato, kad įmonė nevykdo ūkinės komercinės veiklos, neturi turto ar jo nepakanka administravimo išlaidoms apmokėti, gali priimti nutartį taikyti įmonei supaprastintą bankroto procesą. Jei įmonės turtas yra įkeistas, laikoma, kad, įmonė neturi turto ar jo nepakanka administravimo išlaidoms apmokėti, kai teismo vertinimu numatomų gauti lėšų arba lėšų surinkimo–paskirstymo plane numatomų gauti už įmonės neįkeistą turtą lėšų ir 15 procentų numatomų gauti už įkeistą turtą lėšų sumos nepakanka minimalioms pagal šio įstatymo 57 straipsnio 2 dalyje nurodytus Vyriausybės patvirtintus bankroto administravimo išlaidų rekomendacinius dydžius administravimo išlaidoms, apmokėti.

2. Teismas, padaręs pakankamai pagrįstą prielaidą, kad įmonė neturi turto ar jo nepakanka administravimo išlaidoms apmokėti, turi nustatyti sumą, reikalingą administravimo išlaidoms apmokėti. Ši suma negali viršyti 25 MMA sumos.

3. Kai byla iškelta priėmus nutartį taikyti įmonei supaprastintą bankroto procesą:

1) šio įstatymo 11 straipsnio 1 punkte nurodytu atveju, asmens, pateikusio pareiškimą dėl bankroto bylos iškėlimo, įmokėta į teismo depozitinę sąskaitą pinigų suma yra naudojama teisėjo, nagrinėjančio bankroto bylą, nurodymu administravimo išlaidoms apmokėti;

2) šio įstatymo 11 straipsnio 2 arba 3 punkte nurodytu atveju, jeigu dėl prisiėmusio riziką administratoriaus veiklos (surasto, prisiteisto turto ar išieškotų beviltiškais laikytų skolų įmonei) gaunama lėšų, šios lėšos naudojamos šio įstatymo 31 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka. Jeigu šiame punkte nurodytu atveju faktiškai patirtos išlaidos, iš jų ir atlygis administratoriui, viršija

teismo patvirtintoje administravimo išlaidų sąmatoje nustatytą sumą, teisėjas, nagrinėjantis bankroto bylą, administratoriaus prašymu gali patikslinti administravimo išlaidų sąmatą, kuri gali būti didesnė negu šio straipsnio 2 dalyje nustatyta 25 MMA suma, bet bendra bankroto administravimo išlaidų suma taikant supaprastintą bankroto procesą negali būti didesnė negu 40 MMA;

4. Asmuo, įmokėjęs pagal 11 straipsnio 1 punkto nuostatas numatytą sumą, ar prisiėmęs riziką administratorius, kuris iškėlus bankroto bylą pagal 11 straipsnio 2 arba 3 punkto nuostatas administravo įmonę ir administravimo išlaidoms apmokėti lėšų negavo ar jų gavo nepakankamai, bankroto proceso metu ir išregistravus įmonę turi teisę kreiptis į teismą, prašydamas priteisti kreditoriui įmokėtą sumą ar administratoriui jo lėšomis apmokėtas administravimo išlaidas ir (ar) kreditorių susirinkimo arba teismo patvirtintoje sąmatoje numatytą atlygį ir su juo susijusius mokesčius iš įmonės vadovo ar kitų asmenų pagal kompetenciją dėl to, kad šis, esant šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytoms aplinkybėms, nepateikė pareiškimo teismui dėl bankroto bylos iškelimo įmonei ar pavėlavo jį pateikti.

5. Teismo nutartis taikyti supaprastintą bankroto procesą, taip pat nutartis nutraukti supaprastinto bankroto proceso vykdymą ir vykdyti įmonės bankroto procedūras bendra šiame įstatyme nustatyta bankroto bylų nagrinėjimo teisme tvarka gali būti skundžiama atskiruoju skundu.

31. Supaprastinto bankroto proceso ypatumai

1. Supaprastinto bankroto proceso metu taikomas likvidavimas. Nuo teismo nutarties taikyti įmonei supaprastintą bankroto procesą įsiteisėjimo dienos įmonė įgyja bankrutavusios įmonės statusą. Bankrutavusios įmonės statusas išlieka ir šio straipsnio 6 dalyje nustatytu atveju nutraukus supaprastinto bankroto proceso vykdymą ir pradėjus vykdyti įmonės bankroto procedūras bendra šiame įstatyme nustatyta bankroto bylų nagrinėjimo teisme tvarka.

2. Supaprastinto bankroto proceso metu kreditorių susirinkimai nešaukiami. Šiuo įstatymu kreditorių susirinkimo kompetencijai skirtus klausimus sprendžia teismas. Supaprastintas bankroto procesas negali trukti ilgiau kaip vienerius metus nuo nutarties taikyti supaprastintą bankroto procesą įsiteisėjimo dienos.

3. Teismas, priėmęs nutartį taikyti įmonei supaprastintą bankroto procesą, privalo:

1) informaciją apie teismo nutartį taikyti įmonei supaprastintą bankroto procesą ne vėliau kaip kitą darbo dieną pateikti šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytiems subjektams, įmonei ir kreditoriams;

2) paskirti administratorių, kai supaprastintas bankroto procesas taikomas šio įstatymo 11 straipsnyje nurodytais atvejais;

3) patvirtinti bankroto administravimo išlaidų sąmatą, kurią administratorius turi pateikti ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo nutarties taikyti įmonei supaprastintą bankroto procesą įsiteisėjimo dienos ir kuri negali būti didesnė nei šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatyta suma. Atlygis administratoriui negali viršyti šio įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytose taisyklėse supaprastintam bankroto procesui nustatyto atlygio dydžio;

4) patvirtinti kreditorių reikalavimus pagal administratoriaus pateiktą sąrašą, sudarytą pagal įmonės buhalterinės apskaitos duomenis, kai supaprastintas bankroto procesas taikomas šio įstatymo 11 straipsnyje nurodytais atvejais.

4. Teismas šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatytus veiksmus gali pavesti atlikti administratoriui.

5. Pavedimo sutartis su administratoriumi nesudaroma. Įsiteisėjusi teismo nutartis taikyti įmonei supaprastintą bankroto procesą yra pagrindas administratoriui atlikti įmonės bankroto procedūras. Bankroto administravimo išlaidų sąmatą ir administravimo išlaidoms skirtų lėšų naudojimo tvarką tvirtina ir keičia teismas. Teismas taip pat tvirtina įmonės bankroto proceso metu sudarytus metinių ir tarpinių, likvidavimo pradžios ir likvidavimo pabaigos finansinių ataskaitų rinkinius ir šio įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 16 punkte nurodytas administratoriaus veiklos ataskaitas.

6. Visos įmonės supaprastinto bankroto proceso metu gautos lėšos pirmiausia skiriamos administravimo išlaidoms apmokėti. Jeigu supaprastinto bankroto proceso metu administratorius arba teismas nustato, kad, atskaičius administravimo išlaidoms apmokėti skirtą sumą, atlyginus šio įstatymo 30 straipsnio 4 dalyje nurodytam kreditoriui ir šio įstatymo nustatyta tvarka iš įkeisto turto atsiskaičius su įkaito turėtoju ar hipotekos kreditoriumi, kreditorių sąskaitoje gali būti sukaupta reikšmingai didesnė lėšų suma, negu reikia administravimo išlaidoms apmokėti, teismas administratoriaus motyvuotu prašymu arba *ex officio* gali priimti nutartį nutraukti supaprastinto bankroto proceso vykdymą ir vykdyti įmonės bankroto procedūras bendra šiame įstatyme nustatyta bankroto bylų nagrinėjimo teisme tvarka. Reikšmingai didesnė lėšų suma laikoma suma, dėl kurios, įvertinus administravimo išlaidų padidėjimą vykdant bankroto procedūras bendra šiame įstatyme nustatyta bankroto bylų nagrinėjimo teisme tvarka, planuojamas kreditorių reikalavimų tenkinimas padidėtų ne mažiau kaip 10 procentų.

7. Jei administratorius nustato, kad kreditorių sąskaitoje lėšų bus sukaupta daugiau, nei reikia administravimo išlaidoms apmokėti, tačiau likusi šio straipsnio 6 dalyje nurodyta lėšų suma nebus reikšmingai didesnė, likusios lėšos naudojamos kreditorių reikalavimams tenkinti šio įstatymo 56 straipsnyje nustatyta tvarka.

8. Jeigu šio įstatymo 11 straipsnio 1 punkte nurodytam kreditoriui ar prisiėmusiam riziką administratoriui, kuris, iškėlus bylą pagal 11 straipsnio 2 arba 3 punkto nuostatas, administruoja įmonę ir administravimo išlaidoms apmokėti lėšų negavo ar jų gavo nepakankamai, bankroto proceso metu priteisiama ir sumokama iš šio įstatymo 30 straipsnio 4 dalyje nurodytų asmenų tam tikra suma, priteistos sumos dydžiu mažinama šiam kreditoriui atlygintina ar atlygio prisiėmusiam riziką administratoriui suma.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS SKOLININKO, KREDITORIŲ IR TREČIŲJŲ ASMENŲ INTERESŲ GYNIMAS, KAI YRA IŠKELTA BANKROTO BYLA

32 straipsnis. Disponavimas įmonės turtu

1. Nuo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos:

1) teisė valdyti, naudoti įmonės turtą (lėšas) ir juo disponuoti suteikiama tik administratoriui. Nė vienas įmonės kreditorius ar kitas asmuo neturi teisės perimti bankrutuojančiai įmonei priklausančio turto ir lėšų kitaip, negu nustatyta šio įstatymo.

2) asmenims, išsinuomojusiems, pasiskolinusiems, saugantiems arba kitais pagrindais naudojančiams ar valdantiems įmonės turtą, draudžiama dėl šio turto sudaryti sandorius su trečiaisiais asmenimis.

2. Visi sandoriai, sudaryti pažeidžiant šio straipsnio 1 dalies nuostatas, yra negaliojantys nuo jų sudarymo.

3. Ieškiniai dėl sandorių pripažinimo negaliojančiais ir kiti administratoriaus reikalavimai įmonės skolininkams nagrinėjami teisme pagal įmonės buveinės vietą. Jeigu šių ieškinių ar reikalavimų nagrinėjimą šalys iki bankroto bylos iškėlimo yra susitarusios perduoti arbitražui, jie nagrinėjami teisme arba arbitraže vadovaujantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymo nuostatomis.

4. Kreditorių sąskaitoje esančios lėšos gali būti naudojamos tik administravimo išlaidoms apmokėti ir kreditorių reikalavimams šio įstatymo nustatyta tvarka tenkinti. Visos bankroto proceso metu grynaisiais pinigais gautos įmonės lėšos į kreditorių sąskaitą turi būti įneštos ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo jų gavimo. Kreditorių reikalavimai tenkinami iš kreditorių sąskaitoje esančių lėšų ir negali būti tenkinami grynaisiais pinigais.

33 straipsnis. Ieškinių, pareikštų teismuose iki bankroto bylos iškėlimo, perdavimas

1. Visos teismuose esančios civilinės bylos, kuriose įmonei pareikšti turtiniai reikalavimai, tarp jų ir su darbo santykiais susiję reikalavimai, įstatymo nustatytais atvejais perduodamos

bankroto bylą iškėlusiam teismui. Kai įstatymo nustatytais atvejais byla nėra perduodama bankroto bylą nagrinėjančiam teismui, apie šioje byloje priimtą ir įsiteisėjusį sprendimą teismas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas informuoja bankroto bylą nagrinėjančią teisimą. Arbitraže pareikštiems reikalavimams nagrinėti taikomos Komercinio arbitražo įstatymo nuostatos.

2. Bylose dėl turto išieškojimo iš kitų asmenų bankrutuojančios įmonės naudai, iškeltose iki bankroto bylos iškėlimo, administratorius arba jo įgaliotas asmuo atstovauja nuo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos.

34 straipsnis. Mokėjimo terminai

Nuo bankroto bylos iškėlimo dienos laikoma, kad visi bankrutuojančios įmonės skolų mokėjimo terminai yra pasibaigę. Ši nuostata netenka galios, kai įsiteisėja teismo nutartis nutraukti bankroto bylą.

35 straipsnis. Arešto ir vykdomųjų dokumentų perdavimas

1. Antstolis ne vėliau kaip per 15 dienų nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos perduoda bankroto bylą nagrinėjančiam teismui įmonės turto, kuris iki įmonės bankroto bylos iškėlimo buvo areštuotas teismų ir kitų institucijų sprendimų vykdymui užtikrinti, bet neparduotas, arešto ir vykdomuosius dokumentus dėl išieškojimo iš šios įmonės, išskyrus šio įstatymo 54 straipsnio 5 dalyje nustatytus atvejus, ir praneša apie minėtų dokumentų perdavimą arba apie turto pardavimą šio įstatymo 54 straipsnio 5 dalyje nustatytu atveju turto saugotojui ir ieškovui. Kreditoriaus reikalavimai įmonei, kurių nepatenkino antstolis, yra tenkinami šio įstatymo nustatyta tvarka. Jeigu antstolis per nurodytą terminą nepateikia teismui nurodytų dokumentų, teismas gali paskirti antstoliui iki 2 896 eurų baudą.

2. Jeigu įmonės, kuriai iškelta bankroto byla, turtas buvo areštuotas baudžiamojoje byloje, visi arešto dokumentai ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teismo nutarties iškelti bankroto bylą įsiteisėjimo dienos perduodami bankroto bylą nagrinėjančiam teismui ir apie tai pranešama turto saugotojui.

3. Klausimus, susijusius su šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyto turto areštu, sprendžia bankroto bylą nagrinėjantis teismas. Turto saugotojas iki turto arešto panaikinimo turi visas su šio turto apsauga susijusias teises ir pareigas.

36 straipsnis. Darbo santykių reguliavimas

1. Administratorius per 3 darbo dienas nuo teismo nutarties iškelti įmonei bankroto bylą įsiteisėjimo raštu įspėja įmonės darbuotojus apie būsimą darbo sutarties nutraukimą ir po 15 darbo dienų nuo tokio įspėjimo įteikimo nutraukia su jais darbo sutartis. Įspėjimas, kai jo negalima įteikti darbo vietoje, laikomas įteiktu praėjus trims dienoms nuo jo išsiuntimo. Apie būsimą darbuotojų atleidimą administratorius ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo teismo nutarties iškelti įmonei bankroto bylą įsiteisėjimo dienos praneša teritorinei darbo biržai, savivaldybės administracijos direktoriui ir įmonės darbuotojų atstovams. Jei įmonėje sudaryta kolektyvinė sutartis, įmonės darbuotojų atstovams Darbo kodekse nustatyta tvarka taip pat pranešama apie kolektyvinės sutarties galiojimo ribojimą nuo teismo nutarties iškelti bylą įsiteisėjimo dienos ir apie kolektyvinės sutarties būsimą nutraukimą įmonės likvidavimo atveju.

2. Nutraukus darbo sutartį, atleistam darbuotojui išmokama Lietuvos Respublikos darbo kodekse nurodyta išeitinė išmoka.

3. Su atleidžiamu darbuotoju atsiskaitoma šio įstatymo 56 straipsnyje nustatyta tvarka.

4. Įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti įmonei bankroto bylą administratorius sudaro darbuotojų, su kuriais bus sudarytos terminuotos darbo sutartys dirbti įmonėje bankroto proceso metu, sąrašą. Tokios terminuotos sutartys negali trukti ilgiau kaip iki įmonės bankroto proceso pabaigos. Darbuotojams, kuriems būtina dirbti bankroto proceso metu vykdant ūkinę komercinę veiklą, atlyginama iš komercinėje sąskaitoje esančių lėšų. Darbuotojams, kuriems būtina dalyvauti

vykdant bankroto procedūras, atlyginama iš kreditorių sąskaitoje kaupiamų administravimo išlaidoms skiriamų lėšų.

5. Kreditorių susirinkimas turi teisę sumažinti ar padidinti darbuotojų, su kuriais sudarytos terminuotos darbo sutartys dirbti įmonės bankroto proceso metu, skaičių pagal pareigybes, įvertinęs ūkinės komercinės veiklos ir bankroto procedūrų apimtį ir kitas aplinkybes. Darbuotojų sąrašą tikslina ir terminuotas sutartis sudaro ar, esant kreditorių susirinkimo sprendimui, nutraukia administratorius.

6. Įsigaliojus teismo nutarčiai iškelti įmonei bankroto bylą įmonės kolektyvinės sutarties galiojimas ribojamas administratoriaus sprendimu. Įsigaliojus teismo nutarčiai likviduoti įmonę dėl bankroto įmonės kolektyvinė sutartis nutraukiama.

37 straipsnis. Tyčinis bankrotas

1. Teismas, esant šio įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje nurodytiems požymiams, gali pripažinti bankrotą tyčiniu *ex officio* arba kreditoriaus (kreditorių) ar administratoriaus prašymu (toliau – prašymas pripažinti bankrotą tyčiniu).

2. Teismas pripažįsta bankrotą tyčiniu, jeigu nustato, kad yra bent vienas iš šių požymių, dėl kurio kilo bankrotas:

1) įmonės valdymo organas (organai) nevykdė arba netinkamai vykdė įstatymuose, įmonės steigimo dokumentuose jiems nustatytas pareigas, susijusias su įmonės valdymu;

2) buvo sudaryti nuostolingi ar ekonomiškai nenaudingi įmonei sandoriai, įskaitant ir sandorius, susijusius su akcijų ar kito finansinio turto pirkimu, pardavimu ir (arba) perdavimu, ar priimti kiti nuostolingi ar ekonomiškai nenaudingi įmonei sprendimai;

3) turtas buvo parduotas mažesnėmis negu rinkos kainomis asmenims, kuriuos su įmone pardavimo metu siejo glaudūs ryšiai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme, ar kurie susiję giminystės (tiesiosios aukštutinės ir tiesiosios žemutinės linijos giminaičiai, tikrieji bei netikrieji broliai ir seserys, tėviai ir įvaikiai), svainystės ar partnerystės ryšiais su įmonės vadovu ar kitu asmeniu, įmonėje turėjusiu teisę priimti atitinkamą sprendimą, (toliau – susiję asmenys) arba turtas perleistas neatlygintinai, arba atsiskaitymas už turtą atidėtas ekonomiškai nenaudingam laikotarpiui ar su įmone atsiskaityta veiklos nevykdančių įmonių ir (arba) įmonių, nepateikusių juridinių asmenų registrai finansinės atskaitomybės ataskaitų, akcijomis;

4) įmonės veikla buvo organizuojama taip, kad kreditorių galimybės nukreipti išieškojimą į įmonės skolininkės turtą buvo apribotos arba panaikintos ir (arba) išieškojimo pirmenybė buvo sąmoningai teikiama tos pačios eilės pagal Civilinio kodekso 6.930¹ straipsnį kreditoriams, kuriems įsipareigojimai atsirado vėliau ir (arba) buvo nepradelsti arba mažiau pradelsti, žinant, kad kreditoriai, kuriems įsipareigojimai pradelsti arba daugiau pradelsti, faktiškai neturės į ką nukreipti savo išieškojimo, nes įmonė nebeturės pakankamai turto;

5) teisės aktų reikalaujama buhalterinė apskaita buvo tvarkoma apgaulingai ir (arba) netinkamai (paslėpti, sunaikinti, sugadinti įmonės apskaitos dokumentai arba netvarkyta ar aplaidžiai tvarkyta teisės aktų reikalaujama buhalterinė apskaita arba įstatymų nustatytą laiką neišsaugoti buhalterinės apskaitos dokumentai) ir dėl to negalima visiškai ar iš dalies nustatyti įmonės veiklos, jos turto, nuosavo kapitalo ar įsipareigojimų dydžio ar struktūros, ir (arba) mokesčių administratoriaus patikrinimo akte nustatytas pridėtinės vertės mokestis (PVM) arba kitų mokesčių mokėjimo vengimas.

3. Preziumuojama, kad bankrotas yra tyčinis, jeigu:

1) veikla ir turtas buvo perkelti į kitą įmonę, įmonę reorganizavus arba įmonės dalį atskyrus, kai veiklą vykdė ir finansinius įsipareigojimus prisiima turto nevaldanti įmonė, kita veikianti ar naujai įsteigta įmonė perėmė įmonės nebaigtas vykdyti sutartis ir (arba) reikalavimo teises ir į šią įmonę perėjo dirbti darbuotojai ir (arba) vadovai ir (arba) su jais susiję asmenys;

2) atsiskaitymai iki bankroto bylos iškėlimo buvo vykdomi pažeidžiant Civilinio kodekso 6.930¹ straipsnyje nustatytą atsiskaitymų grynaisiais ir negrynaisiais pinigais eiliškumą ir nebuvo

vykdomas šio ar kitų įstatymų reikalavimas dėl privalomo įmonės bankroto bylos inicijavimo, kai įmonės darbuotojui (darbuotojams) ilgiau kaip 3 mėnesius iš eilės nemokamas darbo užmokestis ir kitos su darbo santykiais susijusios išmokos.

4. Teismas, gavęs kreditoriaus (kreditorių) arba administratoriaus prašymą pripažinti bankrotą tyčiniu, apie gautą prašymą ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos praneša kitiems įmonės kreditoriams ir administratoriui (jeigu prašymą pateikė ne administratorius). Pranešime teismas nurodo, kad kreditoriai ir administratorius per teismo nustatytą, ne trumpesnę kaip 14 ir ne ilgesnę kaip 30 dienų nuo pranešimo įteikimo dienos, terminą turi teisę pateikti jiems žinomą informaciją, galinčią turėti reikšmės šio straipsnio 2 dalyje nurodytų tyčinio bankroto požymių nustatymui ir bankroto pripažinimui tyčiniu. Kol nėra išnagrinėtas prašymas pripažinti bankrotą tyčiniu, negali būti atliekami šio įstatymo 38 straipsnio 3 dalyje nurodyti patikrinimai. Teismas gali šioje dalyje nurodytą pranešimą ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo pripažinti bankrotą tyčiniu gavimo dienos pateikti administratoriui (neatsižvelgiant į tai, ar prašymą pateikė kreditorius (kreditoriai) ar administratorius) ir pavesti jam ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo teismo pranešimo gavimo dienos pranešti kreditoriams apie teismo gautą prašymą pripažinti bankrotą tyčiniu ir kreditorių teisę pateikti teismui šioje dalyje nurodytą informaciją per teismo nustatytą terminą. Teismas, gavęs prašymą pripažinti bankrotą tyčiniu, per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos prašymo kopiją ir kitus prie prašymo pridėtus dokumentus persiunčia netekusiems įgaliojimų įmonės valdymo organams ir kitiems šio įstatymo 13 straipsnio 4 punkte nurodytiems asmenims, kurie gali būti pripažinti kaltais dėl tyčinio bankroto.

5. Teismas pripažinęs bankrotą tyčiniu, ta pačia nutartimi nustato asmenį (asmenis), dėl kurio (kurių) veikimo ar neveikimo kilo tyčinis bankrotas, ir apriboja jam (jiems) teisę nuo 3 iki 5 metų eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organo nariu. Teismas ne vėliau kaip kitą dieną po nutarties pripažinti bankrotą tyčiniu įsiteisėjimo informaciją apie asmenis, kuriems apribota teisė eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organo nariu, pateikia Valstybės įmonei Registrų centui ir šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai.

6. Jeigu įmonės bankroto bylą nagrinėjantis teismas pripažįsta bankrotą tyčiniu, administratorius ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo teismo nutarties pripažinti bankrotą tyčiniu įsiteisėjimo dienos arba nuo dokumentų apie įmonės sandorių sudarymą gavimo dienos, jeigu šie dokumentai perduoti po nutarties pripažinti bankrotą tyčiniu įsiteisėjimo dienos, privalo patikrinti įmonės sandorius, sudarytus per 5 metų laikotarpį iki bankroto bylos iškėlimo, ir pareikšti ieškinius teisme pagal įmonės buveinės vietą dėl sandorių, priešingų įmonės veiklos tikslams ir (arba) galėjusių turėti įtakos tam, kad įmonė negali atsiskaityti su kreditoriais, pripažinimo negaliojančiais. Šiuo atveju laikoma, kad administratorius apie sandorius sužinojo nuo dokumentų apie šių sandorių sudarymą gavimo dienos.

7. Teismas ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo nutarties pripažinti bankrotą tyčiniu įsiteisėjimo dienos šios nutarties kopiją pateikia prokurorui dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo, taip pat šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai, kuri šio straipsnio 8 dalyje nurodytą informaciją apie priimtą nutartį ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo nutarties pripažinti bankrotą tyčiniu gavimo dienos paskelbia savo interneto svetainėje.

8. Likvidavus įmonę dėl bankroto, kuris buvo pripažintas tyčiniu, žalą dėl įmonės neįvykdytos kreditoriui prievolės, kurios dydis negali viršyti dėl asmens tyčinės veikos susidariusių ir bankroto proceso metu nepatenkintų reikalavimų sumos, turi atlyginti asmuo (asmenys), dėl kurio (kurių) veikimo ar neveikimo kilo tyčinis bankrotas, jeigu prievolė neįvykdyta dėl šio (šių) asmens (asmenų) veikimo ar neveikimo ir šis kreditorius Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka pareiškė ieškinį teismui dėl žalos atlyginimo. Nagrinėjant ieškinį dėl žalos atlyginimo laikoma, kad bankroto metu dėl asmens tyčinės veikos susidarę kreditoriaus reikalavimai buvo tenkinami paskiausiai.

9. Šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija savo interneto svetainėje skelbia šią su tyčiniais bankrotais susijusią informaciją: įmonės, kurios

111

bankrotas pripažintas tyčiniu, pavadinimą, kodą, teismo, pripažinusio bankrotą tyčiniu, pavadinimą, teismo nutarties pripažinti bankrotą tyčiniu priėmimo ir įsiteisėjimo datas, taip pat statistinius duomenis apie teismų, baudžiamosiose bylose pripažinusių asmenis kaltais dėl nusikalstamo bankroto, sprendimus ir pripažintus kaltais dėl nusikalstamo bankroto asmenis ir jiems taikytas sankcijas. Teismai, baudžiamosiose bylose pripažinę asmenis kaltais dėl nusikalstamo bankroto, informaciją apie priimtus sprendimus pateikia šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai, kuri apibendrintą ir nuasmenintą informaciją apie asmenis, pripažintus kaltais dėl nusikalstamo bankroto, ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo šios informacijos gavimo paskelbia savo interneto svetainėje. Šioje interneto svetainėje taip pat turi būti pateikiama aktuali informacija verslo subjektams apie galimybes gauti informaciją verslo rizikai vertinti iš valstybės institucijų ir privačių informacijos teikėjų.

38 straipsnis. Kreditorių teisės bankroto byloje

1. Teisme iškėlus bankroto bylą, kreditoriai turi teisę per teismo nustatytą laikotarpį perduoti administratoriui savo reikalavimus ir kartu pateikti juos pagrindžiančius dokumentus, taip pat nurodyti, kaip įmonė yra užtikrinusi šių reikalavimų įvykdymą. Jei šio įstatymo 3 straipsnio 2 punkte nurodyti kreditoriai savo reikalavimų nepareiškia, jų reikalavimus į kreditorių ir jų reikalavimų sąrašą administratorius įrašo pagal įmonės apskaitos dokumentus.

2. Kreditoriai, kurių reikalavimus patvirtino teismas, turi teisę:

1) dalyvauti kreditorių susirinkimuose ir ginti savo reikalavimus;

2) kreditorių susirinkimo nustatyta tvarka gauti iš administratoriaus informaciją apie įmonės bankroto bylos eigą;

3) ginčyti įmonės sudarytus sandorius (*actio Pauliana*), kreiptis į teismą dėl bankroto pripažinimo tyčiniu ir kreditorių susirinkimo priimtų nutarimų;

4) motyvuotu prašymu kreiptis į teismą dėl administratoriaus atstatydinimo, jeigu kreditoriaus (kreditorių) teismo patvirtinti reikalavimai vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos;

5) bet kuriuo bankroto proceso metu atlikti priešpriešinių vienasrūšių reikalavimų įskaitymą pagal mokesčių įstatymuose nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymo nuostatas.

3. Teismas, gavęs motyvuotą prašymą, gali leisti šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytas teises siekiančiam įgyvendinti kreditoriui (kreditoriaus įgaliotam atstovui, turinčiam aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą socialinių mokslų studijų srities teisės ar ekonomikos studijų krypties išsilavinimą (teisės ar ekonomikos magistro kvalifikacinį laipsnį) ar teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį (vienpakopį teisinį universitetinį išsilavinimą), arba kreditoriaus įgaliotiems ne daugiau kaip dviem šioje dalyje nurodytą išsilavinimą turintiems atstovams, jeigu kreditoriaus reikalavimų suma vertine išraiška kartu sudaro ne mažiau kaip 10 procentų šio įstatymo nustatyta tvarka patvirtintų visų kreditorių reikalavimų sumos), savomis lėšomis atlikti įmonės dokumentų ir kitos informacijos patikrinimą. Patikrinimas negali trukti ilgiau kaip 3 mėnesius nuo teismo nutartimi priimto sprendimo leisti atlikti patikrinimą dienos. Įmonės dokumentų ir kitos informacijos patikrinimas gali būti atliekamas tik su administratoriumi ir kreditorių susirinkimo pirmininku sudarius konfidencialumo sutartį, kurios formą tvirtina šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija. Sudarius konfidencialumo sutartį, administratorius turi leisti kreditoriui administratoriaus darbo valandomis patekti į patalpas, kur saugomi įmonės dokumentai ir kita su tikrinamais sandoriais susijusi informacija, sudaryti sąlygas susipažinti su įmonės dokumentais, reikalingais sandoriams patikrinti, atsakyti į kreditorių ar jų atstovų klausimus, susijusius su patikrintų įmonės dokumentų ar kitos informacijos patikslinimu, ir per įmanomai trumpiausią laiką pateikti jam žinomą papildomą informaciją ir (ar) prašomas dokumentų kopijas. Dokumentų kopijos išduodamos sudarius perduodamų dokumentų kopijų sąrašą, kurį pasirašo administratorius ir kreditorius. Už kreditorių patikrinimui skirtą darbo laiką ir dokumentų kopijų pateikimą administratorius gali pareikalauti iš patikrinimą atliekančių kreditorių pagrįsto dydžio atlyginimo. Perduotos dokumentų kopijos negali būti kopijuojamos ir perduodamos

kitiems asmenims. Baigus patikrinimą, dokumentų, pagrindžiančių prašymą pripažinti bankrotą tyčiniu ir (ar) susijusių su ginčijamais sandoriais, kopijos perduodamos teismui kartu su prašymu pripažinti bankrotą tyčiniu ar ginčijant sandorius. Jeigu patikrinimo metu tyčinio bankroto požymių nenustatoma, teismui ir kreditorių susirinkimui ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo teismo sprendimo leisti atlikti patikrinimą dienos pateikiama ataskaita apie atliktą patikrinimą. Baigus patikrinimą, administratoriui pasirašytinai grąžinamos pagal sąrašą išduotų ir teismui neperduotų dokumentų kopijos.

4. Šio įstatymo 3 straipsnio 1, 3, 4 ir 6 punktuose nurodytoms institucijoms bankroto bylose ir kreditorių susirinkimuose atstovauja jų įgalioti asmenys.

39 straipsnis. Kreditorių susirinkimo sušaukimas

1. Pirmasis kreditorių susirinkimas turi įvykti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo teismo nutarties, kuriai įsiteisėjus patvirtinta reikalavimų suma sudaro daugiau kaip pusę pateiktų kreditorių reikalavimų sumos, įsiteisėjimo dienos arba teismo nutarties, kuria nustatoma, kad patvirtinta reikalavimų suma tapo didesnė negu pusė pateiktų kreditorių reikalavimų sumos, įsiteisėjimo dienos. Teismas nutartimi, kuria patvirtinami neginčijami kreditorių reikalavimai, gali priimti sprendimą, kad pirmasis kreditorių susirinkimas turi įvykti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo teismo nutarties, kuriai įsiteisėjus patvirtinta reikalavimų suma sudaro mažiau kaip pusę pateiktų kreditorių reikalavimų sumos, nustatęs, kad ginčijami kreditorių reikalavimai nebegalės turėti lemiamos įtakos pirmojo kreditorių susirinkimo sprendimams, nes patvirtinta reikalavimų dalis, nepriklausomai nuo likusios pareikštų reikalavimų dalies patvirtinimo (nepatvirtinimo), užtikrina vienam ar keliems kreditoriams balsų daugumą, reikalingą kreditorių susirinkimo sprendimams priimti. Šiame susirinkime turi būti išrinktas kreditorių susirinkimo pirmininkas. Iki jo išrinkimo kreditorių susirinkimui pirmininkauja administratorius. Kreditorių susirinkimo pirmininku laikomas išrinktas asmuo, už kurį balsavo kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų susirinkime dalyvaujančių kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos. Kai kreditorių susirinkimo pirmininkas renkamas iš kelių asmenų, išrinktu kreditorių susirinkimo pirmininku laikomas asmuo, už kurį balsavusių kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų suma yra didžiausia, palyginti su balsavusių už kitas kandidatūras kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų suma.

2. Iškėlus bankroto bylą, pirmąjį kreditorių susirinkimą sušaukia teismas ar jo pavedimu – administratorius.

3. Kitus kreditorių susirinkimus šaukia administratorius. Reikalauti sušaukti kreditorių susirinkimą turi teisę kreditorių susirinkimo pirmininkas, kreditoriai, kurių reikalavimų suma vertine išraiška sudaro ne mažiau kaip 10 procentų šio įstatymo nustatyta tvarka teismo patvirtintų visų kreditorių reikalavimų sumos.

4. Kreditorių susirinkimo šaukimo tvarką nustato kreditorių susirinkimas. Kai kreditorių susirinkimą reikalauja sušaukti šio straipsnio 3 dalyje nurodyti kreditoriai ar kreditorių susirinkimo pirmininkas, jie turi pateikti administratoriui prašymą, kuriame turi būti nurodytos susirinkimo sušaukimo priežastys ir tikslai, pateikti pasiūlymai dėl susirinkimo darbotvarkės, datos ir vietos, siūlomų nutarimų projektai. Kreditorių susirinkimas turi įvykti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo dienos, jei prašyme motyvuotai nesiūloma vėlesnė data. Jei prašyme siūlomi darbotvarkės klausimai priklauso kreditorių kompetencijai, administratorius ne vėliau kaip prieš 15 dienų iki kreditorių susirinkimo dienos privalo išsiųsti kreditoriams ir kitiems asmenims, kurie turi teisę dalyvauti kreditorių susirinkimuose, pranešimą apie kreditorių susirinkimo sušaukimą, kuriame turi būti nurodyta:

- 1) įmonės pavadinimas, buveinė ir kodas;
- 2) susirinkimo data, laikas ir vieta (adresas);
- 3) kreditorių ir jų reikalavimų sąrašas, (pridedama teismo nutarties patvirtinti kiekvieno kreditoriaus reikalavimus, kopija);
- 4) susirinkimo darbotvarkė, darbotvarkės klausimų iniciatoriai;

5) kur ir kaip gauti sprendimų dėl kiekvieno susirinkimo darbotvarkės klausimo projektus (jei projektai nepridėti prie darbotvarkės klausimų), kitus dokumentus, kurie turi būti pateikti kreditorių susirinkimui, administratoriaus paaiškinimus, taip pat kitą informaciją, susijusią su kreditorių teisių įgyvendinimu;

6) dalyvavimo ir balsavimo kreditorių susirinkime tvarka. Jeigu bus sudaryta galimybė dalyvauti ir balsuoti kreditorių susirinkime elektroninių ryšių priemonėmis, ir ši dalyvavimo ir balsavimo tvarka yra pateikta įmonės interneto svetainėje, nurodomas šios svetainės adresas.

5. Kreditorių susirinkimuose turi teisę dalyvauti įmonės dalyvis, kuriam priklausančios akcijos, dalys, pajai suteikia ne mažiau kaip 1/10 visų balsų, arba jo įgaliotas atstovas, taip pat dalyvių, kuriems priklausančios akcijos, dalys, pajai suteikia mažiau kaip 1/10 visų balsų, grupės, kurios bendra akcijų, dalių, pajų suma suteikia ne mažiau kaip 1/10 visų balsų, įgaliotas atstovas, savivaldybės, kurios teritorijoje yra įmonės nekilnojamasis turtas, įgaliotas atstovas. Teisę balsuoti turi tik kreditoriai. Administratorius privalo dalyvauti kreditorių susirinkimuose, atstovauti juose įmonei, paaiškinti susirinkimo dalyviams jų teises ir pareigas.

40 straipsnis. Kreditorių susirinkimo teisės

Kreditorių susirinkimas turi šias teises:

1) rinkti kreditorių susirinkimo pirmininką, kuris turi būti tik kreditorius. Kai kreditorių susirinkimo pirmininku išrenkamas juridinis asmuo, kreditorių susirinkime jam atstovauja jo įgaliotas fizinis asmuo. Kreditorių susirinkimo (kreditorių komiteto) pirmininku negali būti renkamas kreditorius – buvęs įmonės vadovas (neatsižvelgiant į tai, kokių pagrindų ir kada jis buvo atleistas), dalyvis ir šiame punkte nurodytų asmenų artimieji giminaičiai, kaip jie apibrėžti Civilinio kodekso 3.135 straipsnyje, sutuoktiniai ar asmenys, įregistravę savo partnerystę įstatymų nustatyta tvarka;

2) spręsti klausimą dėl kreditorių komiteto sudarymo, šį komitetą rinkti, keisti jo sudėtį, perduoti jam visas ar dalį kreditorių susirinkimo teisių;

3) nagrinėti kreditorių skundus dėl administratoriaus veiksmų;

4) reikalauti, kad administratorius pateiktų savo veiklos ataskaitas, ir jas tvirtinti. Jeigu kreditorių susirinkimas administratoriaus ataskaitos nepatvirtina, administratorius per kreditorių susirinkimo nustatytą protingą terminą privalo pašalinti kreditorių nurodytus ataskaitos trūkumus ir teikti ją tvirtinti kreditorių susirinkimui pakartotinai. Jeigu pakartotinai pateiktos ataskaitos kreditorių susirinkimas nepatvirtina, ją gali tvirtinti teismas. Jeigu teismas nurodo administratoriui pašalinti ataskaitos trūkumus, bet administratorius per teismo nustatytą protingą terminą jų nepašalina ir (ar) teismas nepatvirtina jam pakartotinai pateiktos ataskaitos, teismas priima motyvuotą nutartį atstatydinti administratorių ir šio įstatymo nustatyta tvarka paskirti kitą administratorių;

5) tvirtinti administravimo išlaidų šamata, ją keisti, nustatyti administravimo išlaidų mokėjimo būdą ir tvarką, taip pat tvirtinti įmonės turto pardavimo ir perdavimo kainą ir tvarką ir įmonės bankroto proceso metu sudarytus metinius ir tarpinius (susijusius su pasirengimu restruktūrizuoti įmonę ir įmonės pardavimu), likvidavimo pradžios ir likvidavimo pabaigos finansinių ataskaitų rinkinius ir šio įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 16 punkte nurodytas administratoriaus veiklos ataskaitas;

6) spręsti klausimus dėl ūkinės komercinės veiklos (jos tęstinumo, atnaujinimo, apribojimo, nutraukimo, šamatos tvirtinimo ir pan.), teikti teismui pasiūlymus dėl įmonės ūkinės komercinės veiklos apribojimų ar nutraukimo bei apribojimų disponuoti įmonės turtu nustatymo;

7) nustatyti pagal pareigybes darbuotojų, kurie dirbs įmonės bankroto proceso metu, skaičių;

8) spręsti klausimą dėl įmonės kolektyvinės sutarties ribojimo;

9) nustatyti atlygį administratoriui, atsižvelgiant į šio įstatymo 58 straipsnio nuostatas;

10) įgalioti kreditorių susirinkimo pirmininką įmonės vardu per 10 darbo dienų nuo kreditorių susirinkimo dienos sudaryti su administratoriumi pavedimo sutartį bei kreiptis į teismą dėl administratoriaus pavadavimo jo laikino nedarbingumo metu ir kitais atvejais, kai

administratorius laikinai negali eiti pareigų, jeigu administratorius to negali padaryti arba nepadaro pats;

11) nustatyti, kokia tvarka kreditoriai, įmonės dalyviai gauna iš administratoriaus informaciją apie įmonės bankroto bylos eigą: pareikštus ir patvirtintus kreditorių reikalavimus ir jų tenkinimą, kreditorių susirinkimo (arba teismo) patvirtintas administratoriaus ataskaitas, patvirtintą bankroto administravimo išlaidų sąmatą ir jos keitimus, kreditorių susirinkimo sprendimus, bankroto byloje priimtas teismų nutartis;

12) priimti nutarimą dėl taikos sutarties sudarymo, pritarti pasiūlymui restruktūrizuoti įmonę, spręsti klausimą dėl pritarimo įmonės restruktūrizavimo plano projektui;

13) motyvuotu prašymu kreiptis į teismą dėl administratoriaus atstatydinimo. Kai kreditorių susirinkimas priima nutarimą dėl administratoriaus atstatydinimo, kreditorių susirinkimo pirmininkas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio kreditorių susirinkimo nutarimo priėmimo dienos turi kreiptis į teismą dėl šio administratoriaus atstatydinimo;

14) išrinkti asmenį pirmininkauti kreditorių susirinkimui, jeigu susirinkime nedalyvauja kreditorių susirinkimo pirmininkas;

15) siūlyti teismui taikyti įmonei likvidavimo procedūrą arba nutraukti bankroto bylą ir kelti restruktūrizavimo bylą. Kreditoriai gali priimti nutarimą siūlyti taikyti likvidavimo procedūrą jau pirmame kreditorių susirinkime. Pirmajame kreditorių susirinkime gali būti priimtas nutarimas siūlyti teismui nutraukti bankroto bylą ir kelti restruktūrizavimo bylą, jei iki pirmojo kreditorių susirinkimo yra gautas įmonės dalyvių parengtas restruktūrizavimo plano projektas;

16) siūlyti teismui priimti sprendimą dėl įmonės pabaigos. Kreditorių susirinkimas patvirtinęs galutinę administratoriaus veiklos ataskaitą privalo priimti nutarimą kreiptis į teismą dėl įmonės pabaigos.

17) įpareigoti administratorių pateikti ieškinį teismui dėl šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje nurodytos žalos atlyginimo ir (ar) kreiptis į teismą, kad būtų sprendžiamas teisės eiti pareigas, nurodytas šio įstatymo 14 straipsnyje klausimas, kai, esant šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nurodytoms aplinkybėms, įmonės vadovas ar pagal kompetenciją kiti asmenys nepateikė teismui pareiškimo dėl bankroto bylos iškėlimo ar pavėlavo jį pateikti ir dėl to galimai buvo padaryta žala įmonei ir (ar) kreditoriams;

18) spręsti kitus kreditorių susirinkimo kompetencijai šio įstatymo priskirtus klausimus.

41 straipsnis. Kreditorių susirinkimo nutarimų priėmimo tvarka

1. Kreditorių susirinkimo nutarimas laikomas priimtu, kai už jį atvirai balsavo kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų kreditorių patvirtintų reikalavimų sumos, išskyrus šio įstatymo nustatytas išimtis. Teismo patvirtinti kreditorių reikalavimai bei jų suma turi būti sumažinami iki susirinkimo jau išmokėtų sumų dydžiu. Kreditorius turi teisę raštu pareikšti kreditorių susirinkimui savo nuomonę (už ar prieš) dėl kiekvieno nutarimo. Šios nuomonės įskaitomos į kreditorių susirinkimo (taip pat ir pakartotinio susirinkimo) balsavimo rezultatus ir apie tai turi būti paskelbta kreditorių susirinkimo metu.

2. Jeigu kreditorių susirinkimas neįvyko, nes nebuvo kvorumo arba kvorumo nebuvo priimant sprendimą atskiru klausimu, administratorius per 15 dienų sušaukia pakartotinį kreditorių susirinkimą. Jis turi teisę priimti nutarimus tik pagal ankstesniojo susirinkimo darbotvarkės klausimus, kurių priėmimui nepakako balsų, išskyrus nutarimus dėl įmonės bankroto proceso ne teismo tvarka ir dėl taikos sutarties.

3. Pakartotiniame kreditorių susirinkime nutarimas laikomas priimtu, kai už jį atvirai balsavo kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip pusę visų susirinkime dalyvaujančių kreditorių patvirtintų reikalavimų sumos.

4. Kreditorių susirinkimo nutarimai privalomi visiems kreditoriams. Kreditorių susirinkimo pirmininkas privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo nutarimo priėmimo dienos kreditorių susirinkimo protokolo kopiją pateikti bankroto bylą nagrinėjančiam teismui.

5. Kreditorių susirinkimo nutarimas gali būti apskūstas teismui ne vėliau kaip per 14 dienų nuo dienos, kurią šioje dalyje nurodyti asmenys sužinojo arba turėjo sužinoti apie nutarimo priėmimą. Kreditorių susirinkimo nutarimą gali apskūsti kreditorius, kuris balsavo prieš kreditorių susirinkimo nutarimą, administratorius ir kiti byloje dalyvaujantys asmenys, kurių teisės yra pažeidžiamos nutarimu. Kreditorius, kuris nedalyvavo kreditorių susirinkime arba nebalsavo prieš nutarimą, jo skūsti negali, išskyrus atvejus, kai jis nežinojo ir negalėjo žinoti apie nutarimo svarstymą. Teismas panaikina kreditorių susirinkimo nutarimą, jeigu jį priimant buvo iš esmės pažeistos jo priėmimo procedūros ir šis pažeidimas nebuvo ištaisytas, jeigu nutarimas prieštarauja įstatymams arba pažeidžia prieš nutarimą balsavusių kreditorių arba kitų asmenų teises ir įstatymų saugomus interesus.

42 straipsnis. Kreditorių komitetas

1. Kreditorių komitetą gali rinkti pirmasis arba kiti kreditorių susirinkimai. Kreditorių susirinkimo pirmininkas yra ir kreditorių komiteto pirmininkas. Kreditorių komiteto nariais gali būti kreditoriai – fiziniai asmenys ir juridiniai asmenys. Kreditorių komiteto nariu turi būti išrinktas bent vienas asmuo, kuris yra įgaliotas ginti su darbo santykiais susijusius reikalavimus, jeigu įmonė turi tenkinti darbuotojų reikalavimus, susijusius su darbo santykiais, reikalavimus atlyginti žalą dėl suluošinimo ar kitokio kūno sužalojimo, susirgimo profesine liga arba dėl mirties nuo nelaimingo atsitikimo darbe. Kreditorių komitetą turi sudaryti ne mažiau kaip 5 nariai.

2. Kreditorių komitetas kontroliuoja, kaip vyksta bankroto procesas, administratoriaus veiklą, administravimo išlaidų sąmatos, lėšų surinkimo–paskirstymo plano vykdymą, gina kreditorių interesus laikotarpiais tarp kreditorių susirinkimų.

3. Kreditorių komiteto nutarimai yra teisėti, jeigu jo posėdžiuose dalyvauja daugiau kaip pusė narių. Vienas kreditorių komiteto narys turi vieną balsą. Kreditorių komitetas priima nutarimus paprasta balsų dauguma, o jeigu balsai pasiskirsto po lygiai, sprendžiamasis yra pirmininko balsas. Apie priimtus nutarimus kreditorių komitetas privalo kreditorių susirinkimo nustatyta tvarka informuoti visus kreditorius. Kreditorių komiteto pirmininkas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo nutarimo priėmimo dienos privalo kreditorių komiteto posėdžio protokolo kopiją pateikti teismui.

43 straipsnis. Kreditorių reikalavimų tvirtinimas

1. Kreditorių reikalavimus tvirtina teismas. Teismas ne vėliau kaip per 45 dienas nuo kreditorių ir jų reikalavimų sąrašo gavimo dienos priima nutartį patvirtinti neginčijamus kreditorių reikalavimus (neginčijamą jų dalį). Kreditorių ir jų reikalavimų sąrašo patikslinimai, susiję su bankroto procesu, tvirtinami teismo nutartimi, kol teismas priima nutartį nutraukti bankroto bylą arba sprendimą dėl įmonės pabaigos.

2. Kreditoriai turi teisę atsisakyti visų ar dalies savo reikalavimų. Kreditorius reikalavimų atsisakymą teismui pateikia raštu. Teismas reikalavimų atsisakymą priima nutartimi, atitinkamai sumažina kreditorių reikalavimų sumą ir išbraukia reikalavimų atsisakiusį kreditorių iš kreditorių sąrašo (jeigu jis atsisakė visų reikalavimų).

3. Įmonės bankroto proceso metu kreditoriaus reikalavimai gali būti perleisti kitam kreditoriui arba asmeniui. Šių reikalavimų eilė, nustatyta pagal šio įstatymo 56 straipsnio nuostatas, nesikeičia.

4. Kai iškėlus bankroto bylą mokesčių administratorius pagal mokesčių įstatymuose nustatytas mokesčio permokos (skirtumo) įskaitymo nuostatas atlieka priešpriešinių vienasrūšių reikalavimų įskaitymą, teismui teikiami tvirtinti įskaityta suma sumažinti reikalavimai.

5. Nutartis dėl kreditorių reikalavimų tvirtinimo teismas priima rašytinio proceso tvarka. Suinteresuotų asmenų prašymu gali būti skiriamas žodinis bylos nagrinėjimas. Administratoriaus ginčijamų kreditorių reikalavimų tvirtinimo klausimą teismas sprendžia teismo posėdyje, pranešęs administratoriui ir asmenims, kurių reikalavimai yra ginčijami.

6. Nutartis dėl kreditorių reikalavimų tvirtinimo ar atsisakymo juos tvirtinti atskiruoju skundu gali skųsti administratorius ir kreditoriai. Atskirasis skundas turi būti išnagrinėtas teisme per 30 dienų nuo jo priėmimo apeliacinės instancijos teisme dienos.

DEVINTASIS SKIRSNIS BANKROTO BYLOS NUTRAUKIMAS

44 straipsnis. Bankroto bylos nutraukimas

1. Bankroto byla nutraukiama, kai:
 - 1) visi kreditoriai atsisako savo reikalavimų ir teismas priima nutartį priimti atsisakymus;
 - 2) bankrutuojanti įmonė atsiskaito su visais kreditoriais ir administratorius teismui pateikia tai įrodančius dokumentus;
 - 3) pasirašoma taikos sutartis ir teismas ją patvirtina;
 - 4) iškeliamą įmonės restruktūrizavimo byla.
2. Nutraukus įmonės bankroto bylą, visi mokesčiai ir privalomosios įmokos, taip pat palūkanos ir netesybos skaičiuojami nuo teismo nutarties nutraukti šią bylą įsiteisėjimo dienos ir atnaujinamas ribojamos kolektyvinės sutarties galiojimas.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS TAIKOS SUTARTIS

45 straipsnis. Taikos sutarties sudarymas

1. Pasiūlymą sudaryti taikos sutartį gali pateikti kreditoriai, administratorius, įmonės dalyviai.
2. Administratorius privalo pasiūlyti sudaryti taikos sutartį neribotos civilinės atsakomybės įmonės savininkui ir įmonės kreditoriams prieš kreipdamasis į teismą dėl išieškojimo iš įmonės savininko turimo turto, įskaitant ir turtą, kuris yra bendroji jungtinė nuosavybė, kai neribotos civilinės atsakomybės įmonė neturi turto ar jo nepakanka administravimo išlaidoms apmokėti ir kreditorių reikalavimams tenkinti. Teismas priima nutartį išieškoti iš neribotos civilinės atsakomybės įmonės savininko turimo turto, įskaitant ir turtą, kuris yra bendroji jungtinė nuosavybė, jeigu šalys iki nutarties likviduoti įmonę dėl bankroto įsiteisėjimo nesusitarė dėl taikos sutarties sudarymo.
3. Taikos sutartis laikoma sudaryta, jeigu ją pasirašo kreditoriai, kurių nepatenkintų teismo patvirtintų reikalavimų suma sudaro ne mažiau kaip 2/3 iki taikos sutarties pasirašymo dienos visų likusių nepatenkintų teismo patvirtintų reikalavimų sumos vertinės išraiškos, arba jų įgaliotas atstovas ir administratorius, gavęs įmonės savininkų sutikimą. Kai įmonė yra neribotos civilinės atsakomybės, taikos sutartis laikoma sudaryta, jeigu ją pasirašo kreditoriai, kurių nepatenkintų teismo patvirtintų reikalavimų suma sudaro ne mažiau kaip 2/3 iki taikos sutarties pasirašymo dienos visų likusių nepatenkintų teismo patvirtintų reikalavimų sumos vertinės išraiškos, arba jų įgaliotas atstovas, administratorius ir įmonės dalyviai.
4. Taikos sutartis gali būti sudaroma bet kuriuo bankroto proceso metu iki teismo nutarties likviduoti įmonę dėl bankroto įsiteisėjimo dienos.

46 straipsnis. Taikos sutarties turinys ir jos tvirtinimo tvarka

1. Taikos sutartyje turi būti nurodoma:
 - 1) įmonei daromos nuolaidos ir kreditorių reikalavimai;
 - 2) įmonės ir (arba) jos dalyvių įsipareigojimai patenkinti kreditorių reikalavimus iš su darbo santykiais susijusių ar kitaip teisėtai gaunamų pajamų;
 - 3) kreditorių reikalavimų patenkinimo būdai ir terminai;
 - 4) įmonės ir (arba) jos dalyvių atsakomybė už taikos sutarties nevykdymą.

117

2. Taikos sutartį tvirtina teismas. Teismas, nutartyje dėl taikos sutarties patvirtinimo nurodo asmenį, kuriam paveda sušaukti įmonės dalyvių susirinkimą.

3. Teismas netvirtina taikos sutarties, jeigu joje numatyti veiksmai prieštarauja įstatymams arba pažeidžia įstatymų saugomus interesus.

4. Taikos sutartis įsigalioja įsiteisėjus teismo nutarčiai šią sutartį patvirtinti.

5. Įsiteisėjus teismo nutarčiai dėl taikos sutarties patvirtinimo, įmonės bankroto byla nutraukiama.

6. Bankroto procesą nagrinėjant ne teismo tvarka, taikos sutartį tvirtina notaras.

7. Įsiteisėjus teismo nutarčiai patvirtinti taikos sutartį, administratorius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas apie tai raštu praneša šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 4 punktuose ir 2 dalies 2 punkto c, d, e ir f papunkčiuose nurodytiems asmenims.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS

PASIRENGIMAS RESTRUKTÜRIZUOTI ĮMONĘ IR ĮMONĖS BANKROTO BYLOS NUTRAUKIMAS IŠKELIANT ĮMONĖS RESTRUKTÜRIZAVIMO BYLĄ

47 straipsnis. Pasirengimas restruktūrizuoti įmonę

1. Bankrutuojančios įmonės bankroto byla gali būti nutraukta ir iškelta restruktūrizavimo byla, jei įmonė nėra nutraukusi ūkinės komercinės veiklos ir įmonės restruktūrizavimo atveju numatoma nauda kreditoriams būtų didesnė nei įmonės bankroto atveju ją likvidavus. Restruktūrizavimo byla įmonei negali būti keliama, jei nuo teismo sprendimo baigti įmonės restruktūrizavimo bylą arba nutarties nutraukti įmonės restruktūrizavimo bylą šio įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytais atvejais įsiteisėjimo dienos praėjo ne mažiau kaip 5 metai.

2. Pasirengimui restruktūrizuoti įmonę ir įmonės restruktūrizavimo plano parengimui Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo nuostatos taikomos tiek, kiek šiame įstatyme nenustatyta kitaip.

3. Pasiūlymą restruktūrizuoti bankrutuojančią, nenutraukusią ūkinės komercinės veiklos įmonę kreditorių susirinkimui gali pateikti administratorius, kreditoriai, kurių teismo patvirtintų reikalavimų suma vertine išraiška sudaro daugiau kaip 1/10 visų kreditorių teismo patvirtintų reikalavimų sumos, įmonės dalyviai. Pasiūlymas restruktūrizuoti įmonę turi būti motyvuotas ir pagrįstas nauda kreditoriams. Kai pasiūlymą teikia administratorius arba įmonės dalyviai, prie pasiūlymo turi būti pridėti įmonės restruktūrizavimo plano metmenys. Kai pasiūlymą teikia kreditoriai, jie turi pateikti pasiūlymus verslo planui ir nurodyti savo numatomą taikyti pagalbą dėl skolinių įsipareigojimų, susidariusių iki įmonės bankroto bylos iškėlimo, vykdymo: reikalavimų vykdymo terminų atidėjimą, reikalavimų (jų dalies) atsisakymą, piniginės prievolės pakeitimą kita prievole (atsiskaitymas įmonės turtu ir (ar) įmonės akcijomis).

4. Kreditorių susirinkimas priima nutarimą pritarti pasiūlymui restruktūrizuoti įmonę, jei pritaria restruktūrizavimo plano metmenims, kai jie pateikti, arba pritaria kreditorių, pateikusių siūlymą restruktūrizuoti įmonę, pasiūlymams verslo planui ir jų siūlomą pagalbą įvertina kaip pakankamą įmonės veiklai išsaugoti.

5. Kreditorių susirinkimui pritarus siūlymui restruktūrizuoti įmonę, administratorius ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo kreditorių nutarimo pritarti pasiūlymui restruktūrizuoti įmonę priėmimo dienos parengia įmonės restruktūrizavimo plano projektą ir pateikia jį kreditorių susirinkimui. Šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodyti asmenys privalo per visą restruktūrizavimo plano projekto rengimo laikotarpį administratoriaus prašymu teikti įmonės restruktūrizavimo plano projektui parengti reikalingą informaciją.

6. Kreditorių susirinkime svarstant pritarimo restruktūrizavimo plano projektui klausimą kviečiami dalyvauti įmonės dalyviai. Įmonės dalyviai informuojami apie kreditorių susirinkimą šio įstatymo 39 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka. Kreditorių susirinkimas sprendžia klausimą dėl pritarimo įmonės restruktūrizavimo plano projektui, jei yra gautas įmonės dalyvių pritarimas restruktūrizavimo plano projektui.

7. Įmonės dalyviai nutarimą dėl pritarimo restruktūrizavimo plano projektui priima atitinkamo juridinio asmens teisinę formą reglamentuojančio įstatymo nustatyta sprendimų priėmimo tvarka. Kreditorių susirinkimas gali pavesti administratoriui sušaukti įmonės dalyvių susirinkimą dėl pritarimo restruktūrizavimo plano projektui.

8. Kreditorių susirinkimo nutarimas pritarti įmonės restruktūrizavimo plano projektui laikomas priimtu, jei už jį balsavo kreditoriai, kurių reikalavimų suma sudaro ne mažiau kaip 2/3 visų likusių nepatenkintų, patenkinus šio įstatymo 48 straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus, teismo patvirtintų kreditorių reikalavimų sumos. Kreditorių susirinkimas, pritaręs įmonės restruktūrizavimo planui, tame pačiame susirinkime priima nutarimą siūlyti teismui nutraukti įmonės bankroto bylą ir iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą Įmonių restruktūrizavimo įstatyme nustatyta supaprastinta tvarka.

48 straipsnis. Kreditorių reikalavimų tenkinimas iki įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo.

1. Iki įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo šio įstatymo nustatyta tvarka tenkinami darbuotojų reikalavimai iš Garantinio fondo lėšų, taip pat kitų kreditorių reikalavimai iš lėšų, gautų pardavus šio įstatymo 54 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą turtą.

2. Garantinio fondo reikalavimai, atsiradę dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų reikalavimų tenkinimo, nurodomi įmonės restruktūrizavimo plane ir, iškėlus įmonės restruktūrizavimo bylą, tenkinami Įmonių restruktūrizavimo įstatyme nustatyta tvarka.

49 straipsnis. Įmonės bankroto bylos nutraukimas ir restruktūrizavimo bylos iškėlimas

1. Administratorius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo kreditorių susirinkimo nutarimo pritarti įmonės restruktūrizavimo plano projektui priėmimo dienos kreipiasi į bankroto bylą nagrinėjantį teismą su prašymu nutraukti įmonės bankroto bylą ir iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą supaprastinta tvarka.

2. Teismas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo nutraukti įmonės bankroto bylą ir iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą supaprastinta tvarka gavimo priima nutartį nutraukti įmonės bankroto bylą ir iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą supaprastinta tvarka. Ta pačia nutartimi, teismas patvirtina įmonės restruktūrizavimo planą ir išsprendžia restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimo klausimą.

3. Iškeliant įmonės restruktūrizavimo bylą, įmonės administratorius, turintis teisę teikti įmonių restruktūrizavimo administravimo paslaugas, paskiriamas įmonės restruktūrizavimo administratoriumi, kuris iki įmonės valdymo organų paskyrimo atitinkamo juridinio asmens teisinę formą reglamentuojančio įstatymo nustatyta sprendimų priėmimo tvarka atlieka įmonės valdymo organų funkcijas. Įmonės valdymo organų prašymu teismas gali įpareigoti dalyvių susirinkimą nutraukti paslaugų teikimo sutartį su restruktūrizavimo administratoriumi, jei Įmonių restruktūrizavimo įstatyme tokia galimybė nustatyta. Jei administratorius atsisako būti paskirtas įmonės restruktūrizavimo administratoriumi, įmonės restruktūrizavimo administratorius paskiriamas Įmonių restruktūrizavimo įstatyme nustatyta tvarka.

4. Iškėlus įmonės restruktūrizavimo bylą įmonės kreditorių reikalavimai, teismo patvirtinti bankroto byloje, išskyrus reikalavimus, patenkintus šio įstatymo 48 straipsnio 1 dalyje, laikomi reikalavimais įmonės restruktūrizavimo byloje ir tenkinami Įmonių restruktūrizavimo įstatyme nustatytu eiliškumu ir tvarka. Įmonės restruktūrizavimo plane turi būti nurodyti ir įmonės neįvykdyti įsipareigojimai, susidarę po bankroto bylos iškėlimo, kurie teismui iškėlus restruktūrizavimo bylą ir patvirtinus restruktūrizavimo planą laikomi patvirtintais kreditorių reikalavimais įmonės restruktūrizavimo byloje.

5. Iškėlus įmonės restruktūrizavimo bylą ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo apmokamos visos likusios neapmokėtos patirtos bankroto administravimo išlaidos, šio įstatymo nustatyta tvarka atlyginama administratoriui. Įmonės bankroto administravimo išlaidos, iš jų ir atlygis bankroto administratoriui, gali būti apmokamos iškėlus

įmonės restruktūrizavimo bylą iš restruktūrizuojamos įmonės lėšų, jei tai yra numatyta restruktūrizavimo plane.

DVYLIKTASIS SKIRSNIS BANKRUTAVUSIOS ĮMONĖS LIKVIDAVIMAS

50 straipsnis. Įmonės pripažinimas bankrutavusia

1. Teismas, išnagrinėjęs bankroto bylą ir pripažinęs įmonę bankrutavusia, priima nutartį likviduoti įmonę dėl bankroto.

2. Teismas pripažįsta įmonę bankrutavusia ir priima nutartį likviduoti įmonę dėl bankroto:

1) jei per 3 mėnesius nuo nutarties patvirtinti kreditorių reikalavimus įsiteisėjimo dienos nebuvo priimta nutartis dėl taikos sutarties sudarymo arba nebuvo priimtas kreditorių susirinkimo nutarimas restruktūrizuoti įmonę ir jei teismas šio termino nepratęsė. Pratęsti šį terminą teismas gali tik tuo atveju, kai to prašo kreditorių susirinkimas. Teismas, gavęs įmonės kreditorių susirinkimo siūlymą taikyti įmonei likvidavimo procedūrą anksčiau nei per 3 mėnesius nuo nutarties patvirtinti kreditorių reikalavimus įsiteisėjimo dienos, turi nedelsdamas spręsti klausimą dėl įmonės pripažinimo bankrutavusia ir jos likvidavimo;

2) jei per 4 mėnesius nuo kreditorių susirinkimo nutarimo restruktūrizuoti įmonę priėmimo dienos neparengtas įmonės restruktūrizavimo plano projektas arba jam nepritarta šio įstatymo nustatyta tvarka. Teismas kreditorių susirinkimo prašymu gali pratęsti šį terminą ne ilgiau kaip 6 mėnesiams.

3. Teismas, pripažinęs įmonę bankrutavusia ir priėmęs nutartį likviduoti ją dėl bankroto, patvirtina kiekvieno kreditoriaus patikslintų reikalavimų sumą, likvidavimo tvarką, kitus likvidavimo procedūrai vykdyti būtinus pavedimus ir nurodymus.

4. Nutartis likviduoti įmonę dėl bankroto gali būti skundžiama atskiruoju skundu. Atskirasis skundas turi būti išnagrinėtas teisme per 30 dienų nuo jo priėmimo apeliacinės instancijos teisme dienos.

5. Nuo teismo nutarties likviduoti įmonę dėl bankroto įsiteisėjimo dienos įmonė įgyja bankrutavusios įmonės statusą.

51 straipsnis. Bankrutavusios įmonės likvidavimas

1. Įmonės likvidatoriaus funkcijas atlieka administratorius šio įstatymo nustatyta tvarka.

2. Administratorius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo teismo nutarties likviduoti įmonę dėl bankroto įsiteisėjimo dienos privalo pateikti šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai duomenis apie bankrutavusią įmonę, pateikti dokumentus juridinių asmenų registruui dėl teisinio statuso „bankrutavęs“ įregistravimo ir apie priimtą nutartį pranešti bankrutavusios įmonės dalyviams ir 12 straipsnio 1 dalies 4 punkte ir 2 dalies 2 punkto c, d ir e papunkčiuose nurodytiems subjektams.

2. Nuo teismo nutarties likviduoti įmonę dėl bankroto įsiteisėjimo dienos įmonė netenka teisės vykdyti ūkinę komercinę veiklą. Iki teismo nutarties likviduoti įmonę dėl bankroto priėmimo dienos sudarytos turto nuomos sutartys galioja iki jose nurodyto termino pabaigos, bet ne ilgiau kaip iki šio turto pardavimo, perdavimo ar grąžinimo dalyviams dienos ir gali būti pratęstos iki šio turto pardavimo, perdavimo, ar grąžinimo dalyviams dienos.

TRYLIKTASIS SKIRSNIS ĮMONĖS TURTO PARDAVIMO IR KREDITORIŲ REIKALAVIMŲ TENKINIMO TVARKA BANKROTO PROCESO METU

52 straipsnis. Įmonės turto pardavimo principai

1. Įmonės turtas parduodamas:

1) rinkos kaina. Kreditorių susirinkimas tvirtina administratoriaus pasiūlytą turto pardavimo kainą, jei ji nustatyta pagal analogiško turto pardavimo rinkoje kainas. Kreditorių susirinkimo nutarimu turto rinkos kainą gali nustatyti nepriklausomi turto vertintojai. Visais atvejais, kai turtas parduodamas iš varžytynių, laikoma, kad jis parduodamas rinkos kaina;

2) vadovaujantis turto apyvartos greičio principu: siekiant išsaugoti jo vertę, panaudojimą pagal paskirtį ir (ar) užtikrinti kuo greitesnį jo grąžinimą į apyvartą;

3) vadovaujantis didžiausios kainos principu.

2. Laikoma, kad įmonės pardavimas atitinka visus šio straipsnio 1 dalyje nurodytus principus, jei šio įstatymo 53 straipsnyje nustatyta tvarka parduodant įmonę kaip turtinį kompleksą arba jos esminę dalį (toliau – įmonės pardavimas), numatoma nauda kreditoriams, būtų didesnė nei tuo atveju, jeigu bendros ūkinės paskirties vienijami daiktai būtų parduodami atskirai.

53 straipsnis. Įmonės pardavimas

1. Parduodant įmonę Civilinio kodekso nuostatos taikomos tiek, kiek šis įstatymas nenustato kitaip. Sudarant įmonės pirkimo–pardavimo sutartį pirkėjui nuosavybės teise perduodama visa įmonė kaip turtinis kompleksas arba jos esminė dalis, išskyrus teismo patvirtintus kreditorių reikalavimus, kylančius iš prievolių, neįvykdytų iki bankroto bylos iškėlimo ir teises ir pareigas, kurių pardavėjas neturi teisės perduoti kitiems asmenims pagal kitus įstatymus. Įmonės pirkimo–pardavimo sutartyje taip pat gali būti numatyta, kad pirkėjui neperduodamos prievolės, atsiradusios iki įmonės pardavimo, dėl kurių nevykdymo patvirtinti įmonės kreditorių reikalavimai, išskyrus atvejus, kai pirkėjas sutinka perimti šias prievoles, o kreditoriai, kurių tenkintinus reikalavimus perima pirkėjas, sutinka, kad šias prievoles už įmonę vykdytų arba dėl jų nevykdymo susidariusius reikalavimus tenkintų pirkėjas.

2. Kai administratorius, rengdamas įmonės lėšų surinkimo – paskirstymo planą, nustato, kad įmonės pardavimas atitinka šio įstatymo 52 straipsnyje nustatytus principus, jis nedelsdamas informaciją apie galimą įmonės pardavimą paskelbia šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos interneto svetainėje. Šioje interneto svetainėje pateikiamas trumpas įmonės aprašymas, nurodoma numatoma kreditorių susirinkimo, kuriame bus svarstomas įmonės pardavimo klausimas, data, taip pat kontaktiniai duomenys, kuriais galima gauti daugiau informacijos apie galimą įmonės pardavimą.

3. Jei apie galimą įmonės pardavimą paskelbta šio straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka, administratorius kreditorių susirinkimui, kuriame svarstomas turto pardavimo klausimas, privalo pateikti įmonės bendros ūkinės paskirties vienijamų daiktų sąrašą, pagrįsti naudą kreditoriams pagal šio įstatymo 52 straipsnio 2 dalies nuostatas ir pateikti informaciją apie preliminarinius siūlymus pirkti įmonę, jei apie ketinimą parduoti įmonę buvo paskelbta šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

4. Jei į įmonės bendros ūkinės paskirties vienijamų daiktų sąrašą įtraukiamas įkeistas turtas, įmonė gali būti parduodama tik gavus įkaito turėtojo, hipotekos kreditoriaus sutikimą.

5. Įmonė parduodama šiame įstatyme nekilnojamojo turto pardavimui nustatyta tvarka, išskyrus šiame straipsnyje nustatytas išimtis.

6. Nutarimą dėl įmonės pardavimo ir kainos nustatymo priima kreditorių susirinkimas. Kreditorių susirinkimas gali nustatyti mažesnę nei šio įstatymo 54 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytą 20 procentų įmonės pradinės kainos mažinimą paskesnėse varžytynėse, taip pat mažiausią įmonės pardavimo iš varžytynių pradinę kainą, už kurią įmonės nepardavus, jos pardavimas iš varžytynių nutraukiamas. Nutraukus įmonės pardavimą iš varžytynių, įmonės turtas parduodamas šio įstatymo nustatyta tvarka.

7. Nuosavybės teisė į įmonę pereina pirkėjui, kai pirkėjas sumoka visą kainą. Pirkėjui sumokėjus visą kainą už įmonę, visos įmonės teisės ir įsipareigojimai perduodami pirkėjui, išskyrus prievoles, nurodytas šio straipsnio 1 dalyje.

54 straipsnis. Turto pardavimo ir perdavimo tvarka

1. Įmonės turtas ir (arba) neribotos civilinės atsakomybės įmonės savininko turtas, į kurį teisės aktų nustatyta tvarka gali būti nukreiptas išieškojimas, įskaitant ir turtą, kuris yra bendroji jungtinė nuosavybė, įsiteisėjus šio įstatymo 45 straipsnio 2 dalyje nurodytai teismo nutarčiai išieškoti iš neribotos civilinės atsakomybės įmonės savininko turimo turto, parduodamas:

1) gyvūnai, produktai, kitas greitai gendantis ar galintis greitai prarasti savo prekinę vertę turtas – už administratoriaus, atsižvelgiant į analogiškų objektų (prekių) faktinių sandorių rinkoje kainas, nustatytą (kai turtas įkeistas – suderinus su įkaito turėtoju) kainą;

2) iš varžytynių Vyriausybės nustatyta tvarka (išskyrus šios dalies 1 punkte ir šio straipsnio 5, 6 dalyse ir 7 dalies 1 punkte nurodytus atvejus):

a) nekilnojamasis turtas;

b) įstatymų nustatyta tvarka registruojamas turtas, kurio pradinė pardavimo kaina pirmosiose varžytnėse (toliau – pradinė pardavimo kaina) viršija 2 000 eurų, išskyrus šios dalies a papunktyje nurodytą nekilnojamąjį turtą;

c) įkeistas turtas, išskyrus atvejus, kai kreditorių susirinkimo nustatyta turto pardavimo kaina, dėl kurios kreditorių susirinkime nebalsuoja įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius, neviršija 100 eurų, ir įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius sutinka, kad jam įkeistas turtas būtų parduodamas ne iš varžytynių;

d) kitas turtas, kurio pradinė pardavimo kaina viršija 10 000 eurų;

e) kitas turtas, jei kreditorių susirinkimas nenustato kitos šio turto pardavimo tvarkos.

3) administratorius, nustatęs šios dalies 1 punkte nurodyto įkeisto turto pardavimo kainą, nedelsdamas raštu ir (arba) elektroninių ryšių priemonėmis pateikia ją derinti įkaito turėtojui, nurodydamas šios kainos pagrindimą ir protingą terminą, iki kurio įkaito turėtojas privalo pateikti atsakymą dėl šio turto pardavimo kainos nustatymo. Jei iki administratoriaus nurodyto termino įkaito turėtojas nepateikia atsakymo, administratoriaus nustatyta įkeisto turto pardavimo kaina laikoma suderinta. Jei turto pardavimo kainos bendru sutarimu suderinti nepavyksta, turtas turi būti parduodamas už įkaito turėtojo siūlomą pardavimo kainą. Jei turto parduoti už įkaito turėtojo siūlomą pardavimo kainą, kuri buvo didesnė už administratoriaus nustatytą, nepavyksta, ir dėl to turtas praranda prekinę vertę, įkaito turėtojas privalo perimti bevertį turtą ir (arba) savo lėšomis likviduoti pasekmes, sutvarkyti atliekas.

4) šios dalies 2 punkte nurodytas turtas antrosiose ir kiekvienose kitose paskesnėse varžytnėse parduodamas 20 procentų mažinant pradinę pardavimo kainą. Pakartotinėse varžytnėse turto kaina negali būti mažinama;

5) šios dalies 2 punkte nenurodytas turtas ir šios dalies 2 punkte nurodytas turtas, neparduotas varžytnėse sumažinus pardavimo kainą šios dalies 3 punkte nustatyta tvarka iki 20 procentų pradinės pardavimo kainos arba iki 2 000 eurų, parduodamas kreditorių susirinkimo nustatyta tvarka. Turto pardavimo be varžytynių tvarka ir jo pardavimo kaina ne vėliau kaip per 5 dienas nuo kreditorių susirinkimo dienos paskelbiama šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytos Vyriausybės įgaliotos institucijos interneto svetainėje.

6) jei kreditorių susirinkimas nutaria išskaidyti iš varžytynių neparduotą turtą ir jį parduoti dalimis, išskaidytas turtas parduodamas iš varžytynių šiame straipsnyje nustatyta tvarka.

2. Šio įstatymo nustatyta tvarka neparduotas turtas kreditorių susirinkimo sprendimu gali būti perduodamas prašymą perimti turtą pateikusiam kreditoriui už paskutinėse varžytnėse, kuriose jis buvo parduodamas, nustatytą pradinę pardavimo kainą, o kai paskutinės varžytnės neįvyko dėl to, kad pirkėjas per nustatytą terminą nesumokėjo visos sumos, – už tą kainą, kuria jis buvo perkamas paskutinėse paskelbtose neįvykusiose varžytnėse, šia suma tenkinant jo (jų) reikalavimus, neatsižvelgiant į šio įstatymo 56 straipsnyje nustatytą reikalavimų tenkinimo eiliškumą, jei aukštesnės ar tos pačios eilės kreditoriai tomis pačiomis sąlygomis perimti šį turtą atsisako. Jei yra keletas kreditorių, norinčių perimti neparduotą turtą šiame punkte nustatytomis sąlygomis, prioritetas įsigyti turtą ar jo dalį, neviršijančią reikalavimo, suteikiamas aukštesnės eilės kreditoriui. Jei kreditoriaus, kuriam suteikiamas prioritetas įsigyti turtą, reikalavimas mažesnis už

šiam punkte nurodytą turto kainą ir turtas negali būti padalintas proporcingai reikalavimams, turtas (jo dalis) kreditoriui perduodamas, jei šis sumoka turto kainos ir reikalavimo skirtumo dydžio sumą į kreditorių sąskaitą. Jei per kreditorių susirinkimo nustatytą terminą kreditorius šio skirtumo sumos nesumoka, laikoma, kad kreditorius atsisakė perimti turtą nustatytomis sąlygomis. Jei toje pačioje eilėje yra keletas kreditorių, norinčių perimti turtą (jo dalį), turtas perduodamas kreditoriui, kreditorių susirinkime pasiūliusiam didžiausią kainą. Jei kreditorių, norinčių perimti turtą už paskutinėse varžytynėse, kuriose jis buvo parduodamas, nustatytą pardavimo kainą, nėra, turtas šioje dalyje nustatyta tvarka kreditorių susirinkimo sprendimu gali būti perduodamas kreditoriams už mažesnę kainą. Turto perdavimo aktą pasirašo administratorius ir perimantis turtą kreditorius.

3. Varžytynių laimėtojo ar turto perėmėjo prašymu ir administratoriui sutikus:

1) parduodamas iš varžytynių ar perimamas šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka turtas gali būti sutartine hipoteka ar įkeitimu įkeičiamas už prievolę, skirtą įsigyti minėtą turtą;

2) varžytynių laimėtojas gali perleisti lizingo davėjui teisę pirkti parduodamą turtą, jeigu lizingo davėjas įsigyja turtą su tikslu jį perduoti varžytynių laimėtojui.

4. Turto pirkimo–pardavimo sutartis, pardavimo iš varžytynių aktas arba perdavimo aktas yra nuosavybės teisę patvirtinantys dokumentai ir neturi būti sudaromi notarine forma. Įmonės pirkimo-pardavimo sutartį tvirtina notaras.

5. Jeigu apie įkeisto turto pardavimą paskelbta iki bankroto bylos iškėlimo dienos, antstolis baigia vykdyti turto pardavimą Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka ir pardavus turtą iš varžytynių gautą pinigų sumą, atskaičius vykdymo išlaidas antstoliui, perveda į kreditorių sąskaitą.

6. Vertybiniai popieriai (akcijos, obligacijos ir kiti vertybiniai popieriai), kuriuos turi įmonė, turi būti parduodami vertybinių popierių viešąją apyvartą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka. Uždarųjų akcinių bendrovių akcijos parduodamos kreditorių susirinkimo nustatyta tvarka. Uždarosios akcinės bendrovės, kurios akcijos yra parduodamos, akcininkai turi teisę akcijas įsigyti pirmumo tvarka. Akcijos parduodamos asmeniui, pasiūliusiam didžiausią kainą.

7. Įkeistas turtas gali būti:

1) įkaito turėtojo, hipotekos kreditoriaus prašymu iki teismo nutarties likviduoti įmonę dėl bankroto priėmimo dienos perduodamas įkaito turėtojui, hipotekos kreditoriui už nepriklausomo turto vertintojo nustatytą rinkos kainą, jei įkeistas turtas nenaudojamas vykdant ūkinę komercinę veiklą arba ūkinę komercinę veiklą nevykdoma ir kreditorių susirinkimas pritaria perdavimui nustatyta rinkos kainą. Šiame punkte nurodytu atveju įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius, perimantis turtą, nebalsuoja kreditorių susirinkime įkeisto turto rinkos kainos nustatymo klausimu. Kreditorių susirinkimo nepritarimas turto perdavimui nustatyta rinkos kainą įkaito turėtojui, hipotekos kreditoriui, turi būti motyvuotas;

2) parduodamas iš varžytynių šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta tvarka, pranešus apie tai įkaito turėtojui, hipotekos kreditoriui, jei įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius neperima jam įkeisto turto šios dalies 1 punkte nustatyta tvarka;

3) perduodamas įkaito turėtojui, hipotekos kreditoriui, jei įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius ne vėliau kaip per 20 dienų nuo varžytynių paskelbimo neįvykusiomis dienos kreipėsi į administratorių su pasiūlymu perimti varžytynėse neparduotą įkeistą turtą už varžytynėse, kuriose jis buvo parduodamas, nustatytą pradinę pardavimo kainą, o kai varžytynės neįvyko dėl to, kad pirkėjas per nustatytą terminą nesumokėjo visos sumos, – už tą kainą, kuria jis buvo perkamas paskelbtose neįvykusiose varžytynėse;

4) nepardavus įkeisto turto varžytynėse šio įstatymo nustatyta tvarka ir šio turto neperėmus įkaito turėtojui, hipotekos kreditoriui šios dalies 3 punkte nustatyta tvarka – įvertinamas ir parduodamas kreditorių susirinkimo nustatyta tvarka. Turto pardavimui *mutatis mutandis* taikoma šio straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktuose nustatyta tvarka.

5) Šios dalies 4 punkte nurodyta tvarka neparduotas įkeistas turtas gali būti perduodamas įkaito turėtojui, hipotekos kreditoriui už kreditorių susirinkimo nustatytą kainą.

8. Kai pirkėjas sumoka visą kainą už nupirtą įkeistą turtą, įkaito turėtojui, hipotekos kreditoriui priklausanti suma, atskaičius administravimo išlaidoms apmokėti kreditorių susirinkimo

šio straipsnio 9 dalyje nustatyta tvarka patvirtintą sumą, ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šios kainos gavimo dienos turi būti pervesta į įkaito turėtojo, hipotekos kreditoriaus nurodytą sąskaitą. Jei perimamo turto kaina yra didesnė negu įkaito turėtojo ir (ar) hipotekos kreditoriaus teismo patvirtinti reikalavimai, susidaręs skirtumas turi būti įmokėtas į įmonės kreditorių sąskaitą ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šio turto perdavimo dienos. Visais atvejais, kai administratorius perduoda įkeistą turtą įkaito turėtojui, hipotekos kreditoriui, šie ne vėliau kaip per 10 dienų nuo turto perdavimo dienos sumoka administratoriui šio turto administravimo išlaidas, nustatytas šio straipsnio 9 dalyje nustatyta tvarka kreditorių susirinkimo patvirtintoje administravimo išlaidų sąmatoje.

9. Pardavus ar perdavus įkeistą turtą, įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius apmoka visas dėl įkeisto turto patirtas administravimo išlaidas. Jei pagal lėšų surinkimo–paskirstymo planą, įvertinus gautinas lėšas iš neįkeisto įmonės turto, nustatoma, kad iš šio neįkeisto turto gautinų lėšų neužteks kitoms bankroto administravimo išlaidoms apmokėti, – įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius apmoka kitoms bankroto administravimo išlaidoms apmokėti skirtą sumą, kuri turi būti proporcinga lėšoms, gautoms už įkeistą ir neįkeistą turtą, bet negali viršyti 15 procentų perimamo įkeisto turto vertės ar už parduotą įkeistą turtą gautų lėšų, likusių atskaičius dėl įkeisto turto patirtas administravimo išlaidas. Įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius administratoriaus motyvuotu prašymu gali sutikti padengti didesnę nei šioje dalyje nurodyta administravimo išlaidų dalį ar visas administravimo išlaidas, kai visas turtas yra įkeistas. Pardavus ar perdavus įkeistą turtą įkaito turėtojas, hipotekos kreditorius turi teisę reikalauti, kad administratorius parduoto ar perduoto turto administravimo išlaidas pagrįstų dokumentais.

10. Pardavus įkeistą turtą, hipoteka (įkeitimas) pasibaigia. Administratorius perduoda notarui ar teismui (priverstinės hipotekos atveju) duomenis apie hipotekos (įkeitimo) pabaigą.

11. Jeigu per 24 mėnesius nuo teismo nutarties pripažinti įmonę bankrutavusia įsiteisėjimo dienos lieka neparduoto ir kreditoriams neperduoto bankrutavusios įmonės turto ir kreditorių nepatenkintų reikalavimų, šis turtas, kaip neturintis rinkos vertės, kreditorių, kurių reikalavimams tenkinti neužteko lėšų, sprendimu turi būti nurašytas. Nurašytas bankrutavusios įmonės turtas (išskyrus nekilnojamąjį turtą) ne vėliau kaip per 30 dienų nuo jo nurašymo dienos turi būti panaudojamas arba sunaikinamas kreditorių nustatyta tvarka. Nurašytą nekilnojamąjį turtą, tokios būklės, kokios jis yra jo nurašymo dieną, administratorius ne vėliau kaip per 30 dienų po jo nurašymo dienos pagal perdavimo aktą turi neatlygintinai perduoti savivaldybei, kurios teritorijoje yra šis nekilnojamasis turtas. Per nurodytą terminą savivaldybė privalo perimti šį turtą. Kreditorių susirinkimo motyvuotu prašymu šioje dalyje nurodytą 24 mėnesių terminą teismas gali pratęsti vieną kartą.

12. Radioaktyviosios medžiagos, įrenginiai su radioaktyviosiomis medžiagomis ir jonizuojančiosios spinduliuotės generatoriai, gaminiai su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais gali būti parduoti ar perduoti tik Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių gyventojų ir aplinkos radiacinę saugą, nustatyta tvarka.

55 straipsnis. Įkeitimu ir (arba) hipoteka užtikrintų kreditoriaus reikalavimų tenkinimas

Įkeitimu ir (arba) hipoteka užtikrinti kreditoriaus reikalavimai tenkinami pirmiausia iš lėšų, gautų pardavus įkeistą įmonės turtą, arba perduodant įkeistą turtą. Jei įkeistas turtas parduodamas ar perduodamas už didesnę kainą negu įkeitimu ir (arba) hipoteka užtikrintų reikalavimų suma, šių lėšų likutis, atskaičius 54 straipsnio 9 dalyje nurodytą administravimo išlaidų sumą, skiriamas kitų kreditorių reikalavimams tenkinti šio įstatymo 56 straipsnyje nustatyta tvarka.

56 straipsnis. Kreditorių reikalavimų tenkinimo eilė ir tvarka

1. Kreditorių reikalavimai tenkinami dviem etapais. Pirmajame etape pagal šio straipsnio nustatytą eiliškumą tenkinami kreditorių reikalavimai be priskaičiuotų palūkanų ir netesybų, o antrajame etape ta pačia eile tenkinama likusi kreditorių reikalavimų dalis (palūkanos ir netesybos).

2. Pirmąją eilę yra tenkinami darbuotojų reikalavimai, susiję su darbo santykiais; reikalavimai atlyginti žalą dėl suluošinimo ar kitokio kūno sužalojimo, susirgimo profesine liga arba dėl mirties nuo nelaimingo atsitikimo darbe; žemės ūkio veiklos subjektų reikalavimai sumokėti už parduotus žemės ūkio produktus.

3. Antrąją eilę tenkinami reikalavimai dėl mokesčių ir kitų įmokų į biudžetą ir dėl privalomojo valstybinio socialinio draudimo bei privalomojo sveikatos draudimo įmokų; dėl paskolų, suteiktų iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, ir paskolų, gautų su valstybės ar garantijų institucijos, už kurios įsipareigojimų vykdymą garantuoja valstybė, garantija; dėl paramos, suteiktos iš Europos Sąjungos lėšų ir valstybės biudžeto lėšų.

4. Trečiąją eilę tenkinami visi likusieji kreditorių reikalavimai.

5. Pirmąją eilę tenkinamiems kreditorių reikalavimams neturi būti priskirtas apskaičiuotas, su darbo užmokesčiu susijęs gyventojų pajamų mokestis. Šis reikalavimas turi būti tenkinamas antrąją eilę. Kai šio straipsnio 2 dalyje nurodytų darbuotojų reikalavimai, susiję su darbo santykiais, reikalavimai atlyginti žalą dėl suluošinimo ar kitokio kūno sužalojimo, susirgimo profesine liga arba dėl mirties nuo nelaimingo atsitikimo darbe buvo tenkinami iš Garantinio fondo lėšų ar kai priimamas sprendimas mokėti žalos atlyginimą už įmonę iš valstybės biudžeto lėšų, o žemės ūkio veiklos subjektų reikalavimai sumokėti už parduotus žemės ūkio produktus buvo tenkinami iš Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos skirtų lėšų, tai dėl šios priežasties atsiradę Garantinio fondo administratoriaus, valstybei atstovaujancio Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinio skyriaus ir Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos atgretintiniai reikalavimai turi būti tenkinami antrąją eilę.

6. Kiekviename etape kiekvienos paskesnės eilės kreditorių reikalavimai tenkinami po to, kai visiškai patenkinti atitinkamo etapo pirmesnės eilės kreditorių reikalavimai. Jeigu neužtenka lėšų visiems vieno etapo vienos eilės reikalavimams visiškai patenkinti, šie reikalavimai tenkinami proporcingai pagal priklausančią kiekvienam kreditoriui sumą. Jeigu tenkinant pirmąją eilę tenkinamus kreditorių reikalavimus iš Garantinio fondo ar Žemės ūkio ministerijos lėšų buvo neišlaikytas šioje dalyje nurodytas reikalavimų tenkinimo proporcingumo principas, tai tenkinant iš įmonės lėšų likusius nepatenkintus šių kreditorių reikalavimus turi būti išlyginami atsiradę proporcingumo neatitikimai.

7. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytų įmonės darbuotojų reikalavimai, susiję su darbo santykiais, gali būti tenkinami iš Garantinio fondo lėšų Lietuvos Respublikos garantinio fondo įstatymo nustatyta tvarka, o žemės ūkio veiklos subjektų reikalavimai sumokėti už parduotus žemės ūkio produktus gali būti tenkinami Vyriausybės nustatyta tvarka iki 40 procentų reikalavimų sumos iš Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos einamaisiais metais šiam tikslui skirtų valstybės biudžeto lėšų. Darbuotojo patvirtinti reikalavimai mažinami iš Garantinio fondo sumokėtos sumos dydžiu, o žemės ūkio veiklos subjekto patvirtinti reikalavimai sumokėti už parduotus žemės ūkio produktus – iš Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos skirtų lėšų sumokėtos sumos dydžiu.

8. Šiame įstatyme numatytais įmonės ir kreditoriaus priešpriešinių vienasrūšių reikalavimų įskaitymo atvejais kreditoriaus reikalavimai mažinami įskaitytos sumos dydžiu kartu su priskaičiuotomis palūkanomis ir netesybomis. Jeigu įskaitytos sumos neužtenka visiems kreditoriaus reikalavimams tenkinti, pirmiausia tenkinama reikalavimo dalis be palūkanų ir netesybų, likusi reikalavimų dalis tenkinama šiame straipsnyje nustatyta tvarka, atsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalyje nustatytą reikalavimų tenkinimą dviem etapais.

57 straipsnis. Bankroto administravimo išlaidos

1. Pirmiausia apmokamos įmonės bankroto administravimo išlaidos (toliau – administravimo išlaidos), kurios mokamos iš įmonės visų rūšių lėšų (gautų pardavus įmonės turtą, įskaitant ir įkeistą, įmonei grąžintų skolų, ūkinės komercinės veiklos šio straipsnio 3 dalyje nurodyta apimtimi ir kitų bankroto proceso metu gautų lėšų). Kai įmonė neturi lėšų arba jų nepakanka administravimo išlaidoms apmokėti, jos apmokamos šio įstatymo septintajame skirsnyje nustatyta tvarka. Kai neribotos civilinės atsakomybės įmonė neturi lėšų arba jų nepakanka

administravimo išlaidoms apmokėti, administratoriaus patirtos administravimo išlaidos taip pat apmokamos iš įmonės savininko parduoto turto, įskaitant ir turtą, kuris yra bendroji jungtinė nuosavybė, į kurią šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gali būti nukreiptas išieškojimas, kai šis turtas yra parduotas įsiteisėjus šio įstatymo 45 straipsnio 2 dalyje nurodytai teismo nutarčiai išieškoti iš neribotos civilinės atsakomybės įmonės savininko turimo turto.

2. Administravimo išlaidų sąmatą tvirtina, keičia, administravimo išlaidų mokėjimo būdą ir tvarką, atsižvelgdamas į lėšų surinkimo–paskirstymo planą ir į Vyriausybės patvirtintus bankroto administravimo išlaidų rekomendacinius dydžius, nustato kreditorių susirinkimas. Bankroto administravimo išlaidų rekomendaciniai dydžiai nustatomi įvertinus per praėjusius 3 metus baigtų bankroto procesų faktinius administravimo išlaidų dydžius, atsižvelgiant į šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje nurodytą įmonę apibūdinančių kriterijų reikšmes. Bankroto administravimo išlaidų rekomendaciniai dydžiai gali būti viršyti tik tuo atveju, jei kreditorių susirinkimas arba teismas pritaria administratoriaus pateiktam motyvuotam prašymui patvirtinti rekomendacinius dydžius viršijančią administravimo išlaidų sąmatą. Tuo atveju, jei administratorius ar kreditoriai ginčija kreditorių susirinkimo patvirtintą administravimo išlaidų sąmatą, išsprendęs ginčą, ją patvirtina bankroto byla nagrinėjantis teismas, atsižvelgdamas į Vyriausybės patvirtintus bankroto administravimo išlaidų rekomendacinius dydžius. Jei kreditorių susirinkimas nepatvirtina administratoriaus siūlomos administravimo išlaidų sąmatos, kreditorių susirinkimas turi pateikti motyvuotus siūlymus dėl sąmatos patikslinimo. Jei administratorius nesutinka pagal kreditorių siūlymus patikslinti sąmatą ir teikti ją tvirtinti kitam kreditorių susirinkimui, administratorius motyvuotu prašymu administravimo išlaidų sąmatą teikia tvirtinti teismui. Kreditorių susirinkimo pirmininkas pateikia atsiliepimą į administratoriaus prašymą. Sąmatos tvirtinimo klausimą teismas sprendžia rašytinio proceso tvarka, prireikus skiriamas žodinis bylos nagrinėjimas. Teismo nutartis dėl administravimo išlaidų sąmatos tvirtinimo yra galutinė ir neskundžiama.

3. Bankroto administravimo išlaidas sudaro visos bankroto metu patiriamos išlaidos, išskyrus išlaidas, susijusias su ūkine komercine veikla (jei įmonė vykdo ūkinę komercinę veiklą):

1) atlygis administratoriui (įskaitant ir atlygio dalį už vadovavimą ūkinei komercinei veiklai, kuri mokama iš ūkinės komercinės veiklos gaunamų pajamų);

2) su darbo santykiais susijusios išmokos įmonės darbuotojams (įskaitant mokesčius, apskaičiuojamus nuo susijusių su darbo santykiais išmokų), kuriems būtina dalyvauti bankroto procese, išskyrus darbuotojus, dalyvaujančius ūkinėje komercinėje veikloje;

3) išlaidos įmonės auditui, turto įvertinimui, teisinėms ir kitoms kreditorių susirinkimo patvirtintoms ekspertų ar specialistų paslaugoms;

4) turto išieškojimo, saugojimo, pardavimo, perdavimo išlaidos;

5) atliekų, užteršto dirvožemio ir grunto sutvarkymo išlaidos;

6) įmonės dokumentų sutvarkymo ir saugotinių įmonės dokumentų perdavimo archyvui išlaidos;

7) bylinėjimosi išlaidos, kurias patiria įmonė ir kurias įmonė turi atlyginti kitiems byloje dalyvaujantiems asmenims;

8) organizacinės ir kitos kreditorių susirinkimo patvirtintos išlaidos.

4. Teismo patvirtinta lėšų suma, kurią administratorius panaudojo bankrutuojančios įmonės administravimo išlaidoms apmokėti iki administravimo išlaidų sąmatos patvirtinimo, negali būti mažinama. Ši, (panaudota ir (ar) nepanaudota) teismo nustatyta lėšų suma įskaitoma į administravimo išlaidų sąmatą. Nepanaudota lėšų suma skiriama kitoms administravimo išlaidoms apmokėti.

5. Administratorius neturi teisės viršyti patvirtintos administravimo išlaidų sąmatos ir įmonės vardu prisiimti sąmatą viršijančių įsipareigojimų, išskyrus šioje dalyje nustatytus atvejus. Jei proceso metu atsiranda naujos aplinkybės, dėl kurių planuojama viršyti administravimo išlaidų sąmatą arba įmonės vardu prisiimti sąmatą viršijančius įsipareigojimus, administratorius sušaukia kreditorių susirinkimą dėl administravimo išlaidų sąmatos pakeitimo. Administratorius turi teisę viršyti administravimo išlaidų sąmatą arba įmonės vardu prisiimti sąmatą viršijančius

įsipareigojimus nesusaukęs kreditorių susirinkimo dėl administravimo išlaidų sąmatos pakeitimo tik tais atvejais, kai dėl atsiradusių naujų aplinkybių būtina imtis skubių priemonių, siekiant apsaugoti įmonės ir jos kreditorių interesus. Viršijęs administravimo išlaidų sąmatą arba įmonės vardu priėmęs sąmatą viršijančius įsipareigojimus, administratorius sušaukia kreditorių susirinkimą, kuris turi įvykti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo sąmatą viršijančių įsipareigojimų priėmimo dienos, ir pateikia jam administravimo išlaidų sąmatos viršijimo ataskaitą ir (arba) įmonės vardu priimtų sąmatą viršijančių įsipareigojimų ataskaitą ir atitinkamai pakeistą administravimo išlaidų sąmatą. Jei kreditorių susirinkimas, įvertinęs pateiktas ataskaitas, pakeistos administravimo išlaidų sąmatos nepatvirtina, ją gali patvirtinti teismas, įvertinęs patirtų išlaidų ir priimtų įsipareigojimų būtinumą, pobūdį, jų atitiktį įmonės ir kreditorių interesams ir kitas aplinkybes. Teismo nutartis dėl administravimo išlaidų sąmatos tvirtinimo yra galutinė ir neskundžiama. Jei teismas pakeistos administravimo išlaidų sąmatos nepatvirtina, išlaidos ar įsipareigojimai, kuriais viršyta administravimo išlaidų sąmata, dengiami iš administratoriaus lėšų.

58 straipsnis. Atlygis administratoriui už bankroto administravimą

1. Atlygis administratoriui nustatomas už visą įmonės administravimo laikotarpį atsižvelgiant į Vyriausybės patvirtintas Atlygio administratoriui už bankroto administravimą nustatymo taisykles (toliau – Atlygio taisyklės) ir negali sudaryti daugiau kaip 40 procentų patvirtintos administravimo išlaidų sumos. Nustatant atlygį administratoriui vertinamos šio įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje nurodytų administratorių veiklą ir įmonę apibūdinančių kriterijų reikšmės ir lėšų surinkimo–paskirstymo plane bankroto proceso metu numatyta gauti lėšų suma.

2. Jei, atsižvelgiant į Atlygio taisykles nustačius mažiausią galimą atlygio administratoriui sumą, lėšų pagal lėšų surinkimo–paskirstymo planą neužtektų administravimo išlaidoms apmokėti, pirmasis kreditorių susirinkimas priima nutarimą kreiptis į teismą dėl supaprastinto bankroto proceso taikymo.

3. Jeigu nebuvo taikytas supaprastintas bankroto procesas, bet bankroto proceso pabaigoje lėšų atlyginti administratoriui neužteko, administratorius įgauna šio įstatymo 30 straipsnio 4 dalyje nurodytą teisę kreiptis į teismą dėl jam neišmokėtos atlygio sumos ir su juo susijusių mokesčių priteisimo.

4. Atlygio administratoriui suma ir jo mokėjimo tvarka nustatoma pavedimo sutartyje. Atlygio administratoriui suma gali būti išmokama visa iš karto baigus bankroto procesą arba dalimis bankroto proceso metu, bet ne mažiau kaip 30 procentų atlygio sumos išmokama bankroto proceso pabaigoje, kreditorių susirinkimui įvertinus lėšų surinkimo–paskirstymo plano ataskaitą. Jei bankroto proceso pabaigoje paaiškėja, kad kreditorių reikalavimai bus tenkinami didesne apimtimi nei buvo numatyta lėšų surinkimo–paskirstymo plane, atlygis administratoriui gali būti didinamas Atlygio taisyklėse nustatytais dydžiais. Jei paaiškėja, kad kreditorių reikalavimai bus tenkinami mažesne apimtimi nei buvo numatyta lėšų surinkimo–paskirstymo plane, atlygis administratoriui gali būti mažinamas Atlygio taisyklėse nustatytais dydžiais, bet ne daugiau kaip 30 procentų.

5. Kreditorių susirinkimas svarsto administratoriaus atlygio keitimo klausimą, jeigu dėl to kreipėsi pats administratorius arba kreditoriai, kurių reikalavimų suma vertine išraiška sudaro ne mažiau kaip 10 procentų šio įstatymo nustatyta tvarka teismo patvirtintų visų kreditorių reikalavimų sumos.

6. Nutraukus bankroto bylą ar nutraukus su administratoriumi sudarytą pavedimo sutartį, atlyginimas už suteiktas administravimo paslaugas išmokamas proporcingai atliktų darbų apimčiai, atsižvelgiant į pavedimo sutarties dalies įvykdymą, išskyrus atvejus, kai administratorius vykdė bankroto procedūras po to, kai sužinojo ar turėjo sužinoti, kad neteko teisės teikti bankroto administravimo paslaugas ir (arba) pavedimo sutartis buvo nutraukta. Kai administratorius atstatydinamas esant nebaigtoms bankroto procedūroms arba bankroto byla nutraukiama ir iškeliamas restruktūrizavimo byla suprastinta tvarka, pavedimo sutartis nutraukiama ir administratoriui priklausantis atlyginimas išmokamas, kai atstatydyntas administratorius perduoda

įmonės turtą ir dokumentus naujai paskirtam administratoriui, bet ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo turto ir dokumentų perdavimo akto pasirašymo dienos.

59 straipsnis. Administravimo išlaidų mokėjimo būdai

1. Administravimo išlaidos gali būti mokamos šiais būdais:

1) tiesiogiai iš kreditorių sąskaitoje esančių lėšų atsižvelgiant į kreditorių susirinkimo patvirtintą administravimo išlaidų sąmatą (toliau – tiesioginis administravimo išlaidų mokėjimo būdas);

2) kompensuojant administratoriui pagal administratoriaus kreditorių komitetui arba kreditorių susirinkimui, jei komitetas, esant šiame punkte nurodytai sąlygai, nesudarytas, pateiktą administravimo išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitą su administravimo išlaidas pagrindžiančiais dokumentais (toliau – kompensacinis administravimo išlaidų mokėjimo būdas). Kompensacinis administravimo išlaidų mokėjimo būdas taikomas, kai kreditorių sąskaitoje nėra lėšų arba jų nepakanka administravimo išlaidomis apmokėti tada, kai jos patiriamos. Kitu atveju šis būdas gali būti taikomas tik administratoriui sutinkant. Kai įmonės kreditorių skaičius yra daugiau kaip 5 kreditoriai, taikant kompensacinį administravimo išlaidų mokėjimo būdą turi būti sudaromas kreditorių komitetas.

2. Tiesioginio administravimo išlaidų mokėjimo atveju, administratorius pateikia kreditorių susirinkimui administravimo išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitą su administravimo išlaidas pagrindžiančiais dokumentais.

3. Kompensacinio administravimo išlaidų mokėjimo atveju administratorius po kiekvieno trijų mėnesių laikotarpio nuo pirmojo kreditorių susirinkimo dienos pateikia kreditorių komitetui arba kreditorių susirinkimui prašymą kompensuoti patirtas išlaidas ir administravimo išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitą apie per šį laikotarpį patirtas išlaidas ir išlaidas patvirtinančius dokumentus. Kreditorių komiteto arba kreditorių susirinkimo sprendimu pastovios ir (ar) nustatyto dydžio administravimo išlaidos gali būti apmokamos iš kreditorių sąskaitoje esančių lėšų, kai tik jos yra patiriamos.

4. Nutarimą dėl administravimo išlaidų mokėjimo būdo priima pirmasis kreditorių susirinkimas. Administravimo išlaidų mokėjimo būdas nurodomas pavedimo sutartyje. Administratoriaus prašymu kreditorių susirinkimas bankroto proceso eigoje gali priimti nutarimą pakeisti administravimo išlaidų mokėjimo būdą, atsižvelgdamas į administratoriaus darbo rezultatus ir kreditorių sąskaitoje sukauptą lėšų sumą. Administravimo išlaidų mokėjimo būdas gali būti keičiamas, jei administratorius pateikia lėšų panaudojimo pagal nustatytą būdą ataskaitą ir kreditorių susirinkimas ataskaitai pritaria. Pavedimo sutartyje nurodoma administravimo išlaidų mokėjimo būdo pakeitimo data, kuri turi sutapti su laikotarpiu, už kurį pateikta ataskaita, pabaiga.

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS ĮMONĖS PABAIGA

60 straipsnis. Sprendimas dėl įmonės pabaigos

1. Prašymą teismui priimti sprendimą dėl įmonės pabaigos pateikia administratorius ne vėliau kaip per 5 dienas po kreditorių susirinkimo nutarimo siūlyti teismui priimti sprendimą dėl įmonės pabaigos priėmimo. Prie prašymo pridedamas kreditorių susirinkimo protokolai, likusio turto grąžinimo, nurašymo arba perdavimo aktai ir Valstybinės aplinkos apsaugos tarnybos pažyma dėl atliekų, užteršto dirvožemio ir grunto sutvarkymo. Kai yra patenkinti visi įmonės kreditorių reikalavimai arba kreditorių susirinkimas administratoriaus siūlymu nepriima nutarimo kreiptis į teismą dėl įmonės pabaigos, teismas administratoriaus prašymu gali patvirtinti administratoriaus galutinę veiklos ataskaitą ir priimti sprendimą dėl įmonės pabaigos nesant kreditorių susirinkimo nutarimo.

2. Teismas, gavęs šio straipsnio 1 dalyje nurodytus dokumentus, ne vėliau kaip per 30 dienų nuo šių dokumentų gavimo priima sprendimą dėl įmonės pabaigos ir priimto sprendimo kopiją pateikia administratoriui.

3. Teismo sprendimas dėl įmonės pabaigos gali būti skundžiamas apeliacine tvarka.

61 straipsnis. Įmonės išregistravimas

1. Administratorius ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo teismo sprendimo dėl įmonės pabaigos įsiteisėjimo dienos pateikia prašymą juridinių asmenų registrui išregistruoti likviduotą dėl bankroto įmonę. Kartu su prašymu administratorius privalo pateikti teismo sprendimą dėl įmonės pabaigos, pažymą, kad dokumentai toliau saugoti perduoti archyvui, ir nurodo įmonę aptarnaujančių bankų bei kitų kredito įstaigų adresus.

2. Ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo teismo sprendimo dėl įmonės pabaigos gavimo dienos įmonė išregistruojama iš juridinių asmenų registro ir apie tai Valstybės įmonė Registrų centras praneša šio įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai, o administratorius – 12 straipsnio 2 dalies 2 punkto d ir e papunkčiuose nurodytiems subjektams.

Lietuvos Respublikos
įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 19 skyrius, 1 tomas, p. 191) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. liepos 24 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 788/2008 (OL 2008 L 213, p. 1).“

2 straipsnis. Pasiūlymas Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki 2016 m. rugpjūčio 1 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus ir atlieka kitus veiksmus, būtinus šio įstatymo įgyvendinimui.

3 straipsnis. Įstatymo taikymas ir įsigaliojimas

1. Šiam įstatymui įsigaliojus:

- 1) Bankroto ir restruktūrizavimo administratorių atestavimo komisija baigia savo veiklą.
- 2) asmenys, iki šio įstatymo įsigaliojimo pateikę neteisingus duomenis ir (ar) nuslėpę faktus, dėl kurių jiems negalėjo būti išduotas bankroto administratoriaus pažymėjimas, laikomi asmenimis, pateikusiais neteisingus duomenis ir (ar) nuslėpę faktus, dėl kurių jie negalėjo būti įrašyti į Sąrašą;
- 3) šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto įstatymo 21 straipsnio 8 dalies 9 punkte nurodyti asmenys išbraukiami iš Sąrašo automatiškai, jei per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai nepateikia dokumentų, įrodančių, kad teisės aktų nustatyta tvarka tobulino kvalifikaciją;
- 4) Lietuvos Respublikoje įsteigti viešieji juridiniai asmenys, turintys teisę teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas, nuo 2017 m. liepos 1 d. neskiriami įmonių administratoriais ir nuo 2020 metų sausio 1 d. netenka teisės teikti įmonių bankroto administravimo paslaugas.

2. Šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto įstatymo 23, 57, 58 ir 59 straipsnių nuostatos taikomos po šio įstatymo įsigaliojimo pradėtiems bankroto procesams. Kreditorių susirinkimas arba teismas gali nuspręsti taikyti šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto įstatymo 23, 57, 58 ir 59 straipsnių nuostatas iki šio įstatymo pradėtuose bankroto procesuose, jei tokiu sprendimu nebus mažinama iki kreditorių susirinkimo arba teismo patvirtinta administravimo išlaidų sąmata ir administratoriaus atlyginimas.

3. Vykdam bankroto procesus, pradėtus iki šio įstatymo įsigaliojimo, šio įstatymo 1 straipsnyje, išdėstyto įstatymo nuostatos, išskyrus nurodytas šio straipsnio 2 dalyje, taikomos toms teisėms ir pareigoms, kurios atsiranda šiam įstatymui įsigaliojus, taip pat toms teisėms ir pareigoms, kurios atsirado iki šio įstatymo įsigaliojimo, bet įgyvendinamos šiam įstatymui įsigaliojus, ir bankroto procedūroms, kurios pradedamos šiam įstatymui įsigaliojus.

4. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 2 straipsnį, įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Arūnas Alekna

2015-12-10

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2015-12-11

130

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO KODEKSO 6.410 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 6.410 straipsnio pakeitimas

Papildyti 6.410 straipsnį 2 dalimi ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„6.410 straipsnis. Atvejai, kuriais šio skirsnio normos netaikomos

1. Šio skirsnio normos, reglamentuojančios įmonės pirkimą–pardavimą, netaikomos tais atvejais, kai parduodamas įkeistas įmonės turtas, taip pat kai įmonės turtą parduoda jos administratorius ar teismo antstolis.

2. Šio skirsnio normos, reglamentuojančios įmonės pirkimą–pardavimą, bankroto proceso metu taikomos tiek, kiek Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas nenustato kitaip.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Arūnas Alekna

2015-12-10

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2015-12-11

LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO KODEKSO 6.410 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 6.410 straipsnio pakeitimas

Papildyti 6.410 straipsnį 2 dalimi ir visą straipsnį išdėstyti taip:

„6.410 straipsnis. Atvejai, kuriais šio skirsnio normos netaikomos

1. Šio skirsnio normos, reglamentuojančios įmonės pirkimą–pardavimą, netaikomos tais atvejais, kai parduodamas įkeistas įmonės turtas, taip pat kai įmonės turtą parduoda jos administratorius ar teismo antstolis.

2. Šio skirsnio normos, reglamentuojančios įmonės pirkimą–pardavimą, bankroto proceso metu taikomos tiek, kiek Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas nenustato kitaip.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Arūnas Alekna
2015-12-10

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2015-12-11

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKCINIŲ BENDROVIŲ ĮSTATYMO Nr. VIII-1835 20, 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 23¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS**

2016 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnio 1 dalies 21 punktą ir jį išdėstyti taip:

„21) priimti sprendimus dėl bendrovės restruktūrizavimo įstatymų nustatytais atvejais;“.

2 straipsnis. Įstatymo papildymas 23¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 23¹ straipsniu:

„23¹ straipsnis. Bendrovės, kuri tampa nemoki ar taps nemoki visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo ypatumai

Šio Įstatymo 24 straipsnio 2 dalies 6 punkte nustatytu atveju visuotinis akcininkų susirinkimas (įskaitant pakartotinį visuotinį akcininkų susirinkimą) turi įvykti ne vėliau kaip per 40 dienų nuo šio Įstatymo 23 straipsnio 5 dalyje nurodytos paraiškos gavimo dienos. Sprendimų priėmimui ir visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimui taikomi šie terminai:

1) sprendimui dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo priimti taikomas 3 dienų terminas vietoje šio Įstatymo 23 straipsnio 4 dalyje nustatyto 10 dienų termino;

2) pakartotinis visuotinis akcininkų susirinkimas turi būti sušauktas per minimalų šio Įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje nustatytą 5 dienų terminą;

3) akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, atveju šio Įstatymo 26¹ straipsnio 5 dalis netaikoma, o pakartotinis visuotinis akcininkų susirinkimas šaukiamas ne vėliau kaip praėjus 10 dienų nuo pranešimo apie pakartotinį visuotinį akcininkų susirinkimą paskelbimo šio Įstatymo 26¹ straipsnio 3 dalyje nustatytu būdu dienos.“

3 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 24 straipsnio 2 dalį nauju 6 punktu ir jį išdėstyti taip:

„6) bendrovė tampa nemoki arba yra žinoma, kad taps nemoki pagal Įmonių bankroto įstatyme nustatytą nemokumo apibrėžimą;“.

2. Buvusius 24 straipsnio 2 dalies 6 ir 7 punktus laikyti atitinkamai 7 ir 8 punktais.

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Arūnas Alekna
2015-12-10

Ūkio ministras

Evaldas Gustas
2015-12-11

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AKCINIŲ BENDROVIŲ ĮSTATYMO Nr. VIII-1835 20, 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 23¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2016 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnio 1 dalies 21 punktą ir jį išdėstyti taip:

„21) priimti sprendimus dėl bendrovės restruktūrizavimo ~~įmonių restruktūrizavimo įstatymo~~ įstatymų nustatytais atvejais;“.

2 straipsnis. Įstatymo papildymas 23¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 23¹ straipsniu:

„23¹ straipsnis. Bendrovės, kuri tampa nemoki ar taps nemoki visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo ypatumai

Šio Įstatymo 24 straipsnio 2 dalies 6 punkte nustatytu atveju visuotinis akcininkų susirinkimas (įskaitant pakartotinį visuotinį akcininkų susirinkimą) turi įvykti ne vėliau kaip per 40 dienų nuo šio Įstatymo 23 straipsnio 5 dalyje nurodytos paraiškos gavimo dienos. Sprendimų priėmimui ir visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimui taikomi šie terminai:

1) sprendimui dėl visuotinio akcininkų susirinkimo sušaukimo priimti taikomas 3 dienų terminas vietoje šio Įstatymo 23 straipsnio 4 dalyje nustatyto 10 dienų termino;

2) pakartotinis visuotinis akcininkų susirinkimas turi būti sušauktas per minimalų šio Įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje nustatytą 5 dienų terminą;

3) akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, atveju šio Įstatymo 26¹ straipsnio 5 dalis netaikoma, o pakartotinis visuotinis akcininkų susirinkimas šaukiamas ne vėliau kaip praėjus 10 dienų nuo pranešimo apie pakartotinį visuotinį akcininkų susirinkimą paskelbimo šio Įstatymo 26¹ straipsnio 3 dalyje nustatytu būdu dienos.“

3 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 24 straipsnio 2 dalį nauju 6 punktu ir jį išdėstyti taip:

„6) bendrovė tampa nemoki arba yra žinoma, kad taps nemoki pagal Įmonių bankroto įstatyme nustatytą nemokumo apibrėžimą;“.

2. Buvusius 24 straipsnio 2 dalies 6 ir 7 punktus laikyti atitinkamai 7 ir 8 punktais.

„6) 7) baigiasi įstatuose nurodytas bendrovės veiklos terminas;

7) 8) to reikia pagal šį ir kitus įstatymus ar bendrovės įstatus.“

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas,
Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Arūnas Alekna
2015-12-10

Ūkio ministras

Evaldas Gustas
2015-12-11

134

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 120 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2016 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 120 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 120 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Kreditorių teisių pažeidimas (kreditorių reikalavimų tenkinimo eilės ir tvarkos pažeidimas, pareiškimo dėl bankroto bylos iškėlimo nepateikimas ar pavėluotas pateikimas teismui, kreditorių susirinkimų nesušaukimas įstatymuose numatytais atvejais)

užtraukia baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo vieno tūkstančio keturių šimtų iki trijų tūkstančių eurų.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Arūnas Mekna

2015-12-10

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2015-12-11

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 120 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 120 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 120 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Kreditorių teisių pažeidimas (kreditorių reikalavimų tenkinimo eilės ir tvarkos pažeidimas, pareiškimo dėl bankroto bylos iškėlimo nepateikimas **ar pavėluotas pateikimas** teismui, kreditorių susirinkimų nesušaukimas įstatymuose numatytais atvejais)

užtraukia baudą juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo vieno tūkstančio keturių šimtų iki trijų tūkstančių eurų.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorius

Arūnas Alekna

2015-12-10

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2015-12-11

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

2015-12-16 Nr. (1.6.)LT-1689
Į 2015-12-11 Nr. (35.2-34)-3-6652

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ RESTRUKTŪRIZAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-218 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ BANKROTO ĮSTATYMO NR. IX-216 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 78.1 papunkčio nuostatas, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo Nr. IX-218 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ĮRĮ projektas), Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ĮBĮ projektas), Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.410 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 20 ir 78 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 120 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau kartu – Projektai), teikia teisinę išvadą.

Įvertinus ĮRĮ projekto numatomo teisinio reguliavimo tikslą, priemones, galimas pasekmes, esminių pastabų ir pasiūlymų nėra. Teisės technikos aspektu, siekiant teisinio aiškumo ir nuoseklumo, siūlytina ĮRĮ projekto 29 straipsnio 9 dalyje vartojamą formuluotę „išbraukiamas iš sąrašo“ suderinti su to paties straipsnio 8 dalyje vartojama formuluote „priima sprendimą išbraukti“. Ši pastaba atitinkamai taikytina ĮBĮ projekto 21 straipsnio 9 dalies atžvilgiu.

Įvertinus ĮBĮ projekto numatomo teisinio reguliavimo tikslą, galimas pasekmes, esminių pastabų ir pasiūlymų nėra. Dėl ĮBĮ projekto numatomo teisinio reguliavimo priemonių ir teisės technikos teiktini šie pastebėjimai:

1. ĮBĮ projekto 13 straipsnio 5 punkte siūloma numatyti, kad, įsiteisėjus teismo nutarčiai iškelti bankroto bylą, mokesčiai ir kitos privalomosios įmokos mokamos ir gali būti išieškomos įstatymų nustatyta tvarka. Projektų aiškinamajame rašte paaiškinama, kad, siekiant išvengti ginčų teismuose dėl mokesčių ir kitų privalomųjų įmokų mokėjimo ir išieškojimo bankroto proceso metu, Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymą siūloma papildyti nuostata, kad, iškėlus bankroto bylą, mokesčiai ir kitos privalomosios įmokos mokamos ir gali būti išieškomos įstatymų nustatyta tvarka. Visgi nėra visiškai apibrėžtas siūlomos nuostatos santykis su ĮBĮ projekto 13 straipsnio 7 punkto nuostatomis, pagal kurias, įmonei vykdant ūkinę komercinę veiklą ir dėl jos atsiradus mokesčių ir kitų privalomųjų įmokų įstatymuose numatytų apmokestinamųjų objektų, mokesčiai mokami ir gali būti išieškomi iš lėšų, esančių įmonės atsiskaitymams, susijusiems su ūkine

komercine veikla, skirtoje įmonės sąskaitoje, įstatymų nustatyta tvarka; jeigu dėl ūkinės komercinės veiklos atsiranda reikalavimai dėl neįvykdytų prievolių ir įsipareigojimų, jie teikiami tvirtinti teismui ir tenkinami ĮBĮ projekto 56 straipsnyje nustatyta tvarka tik nutraukus ūkinę komercinę veiklą. Kartu lygiateisiškumo principo kontekste turėtų būti objektyviai pagrindžiama, kokiais argumentais remiantis yra išskiriami vienos grupės kreditoriai – valstybės institucijos, įpareigosios surinkti mokesčius ir kitas privalomas įmokas. Pastebėtina, kad ĮRĮ projekto 13 straipsnio 3 dalyje panašaus turinio nuostata taikoma einamųjų įmokų (žr. ĮRĮ projekto 2 straipsnio 10 dalį) atžvilgiu.

2. ĮBĮ projekto 37 straipsnio 5 dalyje siūloma numatyti, kad teismas, pripažinęs bankrotą tyčiniu, ta pačia nutartimi nustato asmenį (asmenis), dėl kurio (kurių) veikimo ar neveikimo kilo tyčinis bankrotas, ir *apriboja* jam (jiems) teisę nuo 3 iki 5 metų eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organo nariu. Teismas ne vėliau kaip *kitą dieną* po nutarties pripažinti bankrotą tyčiniu įsiteisėjimo informaciją apie asmenis, kuriems apribota teisė eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organo nariu, pateikia *Valstybės įmonei Registrų centui* ir ĮBĮ projekto 25 straipsnio 1 dalyje nurodytai Vyriausybės įgaliotai institucijai. Pirma, svarstyтина, ar teismo, nagrinėjančio įmonės bankroto pripažinimo tyčiniu klausimą, atžvilgiu siūloma įtvirtinti imperatyvi taisyklė „apriboja“ būtų suderinama su Lietuvos Respublikos Konstitucijos 109 straipsnio 1 dalimi (pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2008 m. sausio 21 d. nutarime konstatavo, kad „ta apimtimi, kuria nėra numatyta galimybės teismui, atsižvelgiant į teisės pažeidimo pobūdį, jo mastą, atsakomybę lengvinančias bei kitas reikšmingas aplinkybes ir vadovaujantis teisingumo, protingumo kriterijais, nuspręsti, kad ši sankcija – licencijos galiojimo panaikinimas įmonei <...> neturi būti taikoma, nes dėl tam tikrų itin svarbių aplinkybių yra akivaizdžiai neproporcinga (neadekvati) padarytam teisės pažeidimui ir dėl to neteisinga, prieštarauja Konstitucijos 109 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisingumo, teisinės valstybės principams“). Antra, nuostatą „kitą dieną“ siūlytina keisti į „kitą darbo dieną“, o „Valstybės įmonei Registrų centui“ – į „juridinių asmenų registrui juridinių asmenų registro nuostatuose nustatyta tvarka“ (žr. ĮBĮ projekto 14 straipsnio 2 dalį). Trečia, svarstyтина, ar ĮBĮ projekto 37 straipsnio 5 dalies atveju neturėtų būti taikoma analogiška nuostata, kaip numatyta ĮBĮ projekto 14 straipsnio 3 dalyje.

3. ĮBĮ projekto 54 straipsnio 1 dalies 3 punkte siūloma numatyti, kad, „jei turto pardavimo kainos bendru sutarimu suderinti nepavyksta, turtas turi būti parduodamas už įkaito turėtojo siūlomą pardavimo kainą. Jei turto parduoti už įkaito turėtojo siūlomą pardavimo kainą, kuri buvo didesnė už administratoriaus nustatytą, nepavyksta, ir dėl to *turtas praranda prekinę vertę*, įkaito turėtojas privalo perimti *bevertį turtą* ir (arba) savo lėšomis likviduoti pasekmes, sutvarkyti atliekas“. Pastebėtina, kad minėtoje nuostatoje vartojamos nuostatos „turtas praranda prekinę vertę“ ir „bevertis turtas“ negalėtų būti vertinamos kaip lygiavertės, todėl nuoseklumo prasme minėta nuostata tikslinga. Taip pat nėra apibrėžta, koks siūlomos nuostatos „likviduoti pasekmes“ turinys ir kokiais atvejais kokia alternatyva galėtų būti taikoma („ir (arba)“).

4. ĮBĮ projekto 54 straipsnio 1 dalies 5 punkte tikslinga nuoroda į šios dalies 3 punktą (nurodytiną 4 punktą).

5. ĮBĮ projekto 56 straipsnio nuostatų kontekste pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2015 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. 821 pateikė Lietuvos Respublikos Seimui Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 3, 11 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (Nr. XIIP-3433), kuriame pasiūlytos kiek kitokios nuostatos negu siūlomos ĮBĮ projekto 56 straipsnyje. Svarstyтина, ar teikdama ĮBĮ projektą Seimui Vyriausybė neturėtų kartu atšaukti anksčiau pateikto Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 3, 11 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

Teisingumo ministras

Juozas Bernatoniš

Ministras Ala Morkūnienė, (8 5) 266 2935, el. p. ala.morkuniene@tm.lt
 Ministras Julita Driukienė, (8 5) 266 2947, el. p. julita.driukiene@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas

138

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮMONIŲ RESTRUKTŪRIZAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-218 PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų
<p>Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2015-11-25 išvada Nr. NV-3760</p>	<p>2.1. Projekto 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 1 dalyje siūlytina patikslinti sąvokos „finansiniai sunkumai“ apibrėžtį, aiškiai atskleidžiant, kokių momentu turėtų būti laikoma, kad įmonė turi finansinių sunkumų (toks išaiškinimas ypač svarbus, pagal Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punktą vertinant, ar galima ir kuriuo momentu turėtų būti pradėtas įmonės restruktūrizavimas):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kai įmonė negali vykdyti <i>nė vienos</i> savo prievolės; 2) kai įmonė negali vykdyti bent <i>dalies</i> (pavyzdžiui, vienos?) savo prievolių; 3) kai įmonė vėluoja įvykdyti <i>visas</i> savo prievoles; 4) kai įmonė vėluoja įvykdyti bent <i>dalį</i> savo prievolių; 5) kai įmonė negali sumažinti <i>visų</i> nuostolių; 6) kai įmonė negali sumažinti <i>dalies</i> nuostolių; 7) kai įmonė reguliariai turi nuostolių, tačiau vėluodama juos sugeba sumažinti. <p>Atitinkamai siūlytina įvertinti poreikį patikslinti ir Įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 8 punkto formuluotę „nemokamos einamosios įmokos“.</p> <p>Be to, Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje paaiškintina, <i>kokio laikotarpio</i> padėtis, kai įmonė negali vykdyti prievolių ir sumažinti nuostolių, turėtų būti vertinama.</p> <p>Taip pat pagrįstina būtinybė tokiai įmonei visais atvejais tenkinti abi sąlygas, nurodytas Įstatymo 2 straipsnio 1</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Patikslinta Įmonių restruktūrizavimo įstatymo projekto (toliau – Projektas) 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta finansinių sunkumų sąvokos apibrėžtis, atsisakant žodžių „nutraukti veiklą ir“ ir prieš žodį „prievoles“ ją papildant žodžiais „visų ar dalies“. Atkreipiame dėmesį, kad vėlavimas vykdyti prievoles taip pat laikytinas negalėjimu vykdyti prievolių. Įmonės negalėjimas sumažinti nuostolių nepildytinas žodžiais „visų ar dalies“, nes prie žodžio „nuostolių“ prisišlieja šalutinis dėmuo, kuris paaiškina nuostolių apimtį (t.y. kurie, įmonės nerestruktūrizavus, priverstų ją bankrutuoti).</p> <p>Pažymėtina, kad Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pateikti pasiūlymai šios sąvokos apibrėžčiai buvo aptarti Valstybinės lietuvių kalbos komisijos Terminologijos pakomisės posėdyje ir atitinkamai patikslinta finansinių sunkumų sąvoka.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad galimybė pasinaudoti restruktūrizavimu yra teisė, o ne pareiga, laikotarpio, kai įmonė negali vykdyti prievolių ir sumažinti nuostolių trukmė nėra svarbi. Pažymėtina, kad yra skatintini kuo ankstesni sprendimai įmonės finansiniams sunkumams spręsti, tačiau nėra siekiama riboti ir ilgesnį laiką su finansiniais sunkumais susiduriančių asmenų teisės restruktūrizuotis. Reikalavimas tenkinti dvi sąlygas: <i>ir</i> negalėti vykdyti prievolių, <i>ir</i> negalėti sumažinti nuostolių grindžiamas tuo, kad vien nuostolių turėjimas nereiškia, kad įmonė negali vykdyti savo prievolių, o vien vienos ar kelių prievolių neįvykdymas taip pat dar nereiškia, kad įmonė jau turi tiek nuostolių, kad galėtų bankrutuoti.</p>

	<p>dalyje: <i>ir</i> negalėti vykdyti prievolių, <i>ir</i> negalėti sumažinti nuostolių.</p> <p>Tuo pačiu pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 pakeitimo įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 13 straipsnio 7 punkte numatyta galimybė net ir bankrutuojančiai įmonei vykdyti ūkinę komercinę veiklą, todėl siūlytina arba Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje atsisakyti formuluotės „nutraukti veiklą ir“, arba ją patikslinti, aiškiai atskleidžiant, kokia veikla turima omenyje (įvertintinas poreikis šiuo aspektu patikslinti ir Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkto formuluotę).</p>	<p>Taip pat patikslinta Projekto 36 straipsnio 1 dalies 8 punkto formuluotė.</p>
	<p>2.2. Siekiant nustatyti veiksmingesnes įmonių restruktūrizavimo procedūras (toks Projekto siekis nurodytas Projekto aiškinamojo rašto 1 punkte), Įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatytinas terminas, per kurį įmonė, siekdama pradėti restruktūrizavimo procedūras, turėtų kreiptis į kreditorius, kuriems prievolių įvykdymo terminai yra suėję.</p>	<p>Neatsižvelgta. Atsižvelgiant į tai, kad galimybė pasinaudoti restruktūrizavimu yra įmonės teisė, o ne pareiga, Projekte nėra tikslinga nustatyti terminą, per kurį įmonė turėtų kreiptis į kreditorius. Pažymėtina, kad yra skatintini kuo ankstesni sprendimai įmonės finansiniams sunkumams spręsti, tačiau nėra siekiama riboti ir ilgesnį laiką su finansiniais sunkumais susiduriančių asmenų teisės restruktūrizuotis.</p>
	<p>2.6. Siūlytina patikslinti Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies antrojo sakinio formuluotę, siekiant išvengti dviprasmiškumo, kad įmonė, siekianti, kad būtų pradėtas jos restruktūrizavimas, privalėtų į kreditorius kreiptis <i>visais</i> šios nuostatos pirmajame sakinyje nurodytais būdais.</p> <p>Be to, svarstyтина, dėl kokių priežasčių tik pirmą kartą į kreditorius turėtų būti kreipiamasi <i>registruotu laišku</i> (kreipiantis antrą kartą tokio reikalavimo nenustatomas) ir <i>kokiu adresu</i> turėtų būti kreipiamasi pirmą kartą, jei tik antrą kartą pranešimas turėtų būti siunčiamas buveinės adresu.</p> <p>Taip pat Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies trečiajame sakinyje atskleistina, ką konkrečiai kreditorius turėtų padaryti per 30 kalendorinių dienų ir ar šis terminas taikytinas ir pačiai įmonei.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Projekto 4 straipsnio 2 dalies antrajame sakinyje vartojamas žodis „ar“, kuris negali būti suprantamas kaip žodis „ir“, ir reikšti, kad įmonė privalo kreiptis į kreditorius visais nurodytais būdais. Taip pat tai nereiškia, kad įmonė į kreditorius turi kreiptis kelis kartus. Projekto 4 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodomas rezultatas, kuris turi būti pasiektas per 30 dienų – sudarytas susitarimas dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti. Šis susitarimas yra daugiašalis, kurio viena iš šalių būtinai turi būti pati įmonė, todėl neabejotina, kad 30 dienų terminas yra taikytinas ir pačiai įmonei. Atsižvelgiant į tai, kad tokio susitarimo iniciatorius yra suinteresuotas sudaryti susitarimą dėl pagalbos įmonei prievolėms vykdyti, jis pats ir imasi veiksmų, kad kita pusė sutiktų tokį susitarimą sudaryti.</p>

	<p>Šiais aspektais siūlytina patikslinti ir Įstatymo 4 straipsnio 3 dalį.</p> <p>2.8. Paašškintina, kokiais atvejais ir kokia apimtimi turėtų būti laikomasi Įstatymo 4 straipsnyje nustatytos tvarkos <i>po to, kai šio straipsnio nuostatos jau buvo pritaikytos</i> ir sudarytas susitarimas (žr. Įstatymo 6 straipsnio pirmąjį sakinį).</p> <p>2.10. Įstatymo 8 straipsnio 3, 7 dalys, 14 straipsnio 3 dalis parodo, kad restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimas nėra būtinas, tačiau Įstatymo 33 straipsnio 3 dalyje nurodyta tik tai, kad nepaskyrus restruktūrizavimo administratoriaus jo teises ir pareigas vykdyti restruktūrizuojamos įmonės valdymo organas, todėl siekiant Įstatyme įtvirtinti nuoseklų teisinį reguliavimą tam atvejui, kai restruktūrizavimo administratorius nepaskiriamas, siūlytina Įstatyme atskleisti, ar, pavyzdžiui, restruktūrizavimo procedūros eigoje galėtų būti inicijuojamas įmonės valdymo organo, vykdančio restruktūrizavimo administratoriaus funkcijas, pakeitimas restruktūrizavimo administratoriumi (žr. Įstatymo 32 straipsnio 7-8 dalis) ir pan.</p> <p>Šiame kontekste pastebėtina ir tai, kad Projekto derinimo pažymoje nėra įvertinta Valstybės kontrolės 2015 m. birželio 2 d. rašto Nr. S-(20.1.8)-998 3.3 papunktyje pateikta pastaba ta apimtimi, kuria atkreiptas dėmesys, jog Įstatymo nuostatos neatskleidžia, koks subjektas turėtų prižiūrėti įmonės valdymo organų veiksmus tuo atveju, kai restruktūrizavimo administratorius nebūtų paskiriamas: ar jie turėtų save prižiūrėti patys, ar juos prižiūrėtų Įmonių bankroto valdymo departamentas prie Ūkio ministerijos.</p> <p>2.11. Įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 4 punkte vietoj žodžio „suma“ įrašytinas žodis „sumą“. Atitinkamai tikslintinas ir Įstatymo 8 straipsnio 8 dalies 2 punktas.</p> <p>2.14. Jei Įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje turimos omenyje</p>	<p>Neatsižvelgta. Projekto 6 straipsnio pirmajame sakinyje nurodyta, kad tokiu atveju <u>nesilaikoma</u> 4 straipsnyje nustatytos tvarkos</p> <p>Neatsižvelgta. Projekto 32 straipsnio 1 dalyje, 35 straipsnio 8 punkte, 36 straipsnio 1 dalies 7 punkte pateikiamos restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimą apibrėžiančios nuostatos. Projekte nėra nustatoma jokių apribojimų laike, kada gali būti paskiriamas restruktūrizavimo administratorius. Vadinas, teisę prašyti paskirti restruktūrizavimo administratorių turintis subjektas šia savo teise pasinaudoti gali bet kada.</p> <p>Įmonės restruktūrizavimo metu įmonės valdymo organas nėra pakeičiamas restruktūrizavimo administratoriumi. Nepriklausomai nuo to, ar bus paskirtas restruktūrizavimo administratorius ar ne, Civiliniame kodekse įtvirtintos įmonės valdymo organo pareigos ir atsakomybė nesikeičia, tik nesant restruktūrizavimo administratoriaus, jis restruktūrizavimo metu įgyja daugiau pareigų.</p> <p>Projekto 33 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad jeigu restruktūrizavimo administratorius nėra paskirtas, jo teises ir pareigas <i>mutatis mutandis</i> įgyvendina įmonės valdymo organas. Valdymo organo veiklos ir atsakomybės klausimus reguliuoja atitinkamos teisinės formos juridinių asmenų veiklą reguliuojantys įstatymai ir Civilinis kodeksas.</p> <p>Neatsižvelgta. Restruktūrizavimo administratoriaus atlyginimo suma turi būti nurodyta restruktūrizavimo administratoriaus sutikime, todėl turi būti vartojamas vardininkas.</p> <p>Atsižvelgta iš dalies. Einamųjų įmokų, privalomųjų įmokų sąvokos yra</p>
--	--	--

<p>einamosios įmokos, kurias įmonė turi mokėti kiekvieną kalendorinį mėnesį (žr. Įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 4 punktą), taip pat Įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 8 punkte nurodyti savanoriški įmonės įsipareigojimai kreditoriams mokėti palūkanas, siūlytina tokias formuluotes nuosekliai ir vartoti Įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje, 11 straipsnio 1 dalies 5 punkte, 12 straipsnio 2 dalies 3 punkte, 18 straipsnio 4 dalyje, 40 straipsnio 5 dalyje. Kitu atveju paaiškinimini vartojamų formuluočių skirtumai. Be to, paaiškinimini, koku būdu teismas turėtų nustatyti Įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje nurodytų lėšų sumą.</p>	<p>apibrėžtos Projekto 2 straipsnyje, kur atsiskleidžia ir šių sąvokų skirtumai. Visur tekste, kur turimi omenyje savanoriški įmonės įsipareigojimai kreditoriams mokėti palūkanas, yra pateikiama tiksli nuoroda į Projekto 8 straipsnio 4 dalies 8 punktą.</p> <p>Atsisakyta Projekto 9 straipsnio 6 dalies.</p>
<p>2.19. Atsižvelgiant į siekį nustatyti veiksmingesnes įmonių restruktūrizavimo procedūras, siūlytina Įstatymo 17 straipsnio 5 dalyje ir Įstatymo 32 straipsnio 7 dalyje nurodyti, iki kokio momento galėtų būti pateikiami atitinkamai prašymas teismui dėl įmonės restruktūrizavimo termino pratęsimo ir pasiūlymas dėl kito restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimo, o Įstatymo 19 straipsnio 7 dalyje nurodytą terminą šioje nuostatoje nurodytų dokumentų pateikimui (iš esmės techninio veiksmo atlikimui) teismui ir Įstatymo 29 straipsnio 6 dalyje nurodytą terminą šioje nuostatoje minimo pranešimo pateikimui – sutrumpinti, taip pat įvertintinas poreikis Įstatymo 34 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti maksimalų terminą, kurį teismas galėtų nustatyti kreditoriams jų reikalavimų restruktūrizavimo administratoriui pateikimui. Be to, Įstatymo 17 straipsnio 5 dalyje nurodytina, kokia apimtimi, kokiais aspektais turėtų būti keičiamas restruktūrizavimo planas, pratęsiant įmonės restruktūrizavimo trukmę.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Papildyta 17 straipsnio 5 dalis.</p> <p>Projekto 32 straipsnio 7 dalis nepildytina terminu iki kokio momento galėtų būti pateikiamas pasiūlymas dėl restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimo, nes restruktūrizavimo administratoriaus dalyvavimas restruktūrizavimo procese nėra privalomas, tai yra jis skiriamas tik tuomet, kai tokią teisę turintys subjektai to prašo. Dėl siūlymo sutrumpinti 19 straipsnio 7 dalyje ir 29 straipsnio 6 dalyje nurodytus terminus, pažymėtina, kad šie terminai pasirinkti atsižvelgiant į protingumo kriterijų ir jų trukmės sutrumpinimas nėra svarbus veiksnys įmonių restruktūrizavimo procedūrų veiksmingumui. Siūlymui 34 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti maksimalų terminą, kurį teismas galėtų nustatyti kreditoriams jų reikalavimų restruktūrizavimo administratoriui pateikimui, pažymėtina, kad Projekto 11 straipsnio 1 dalies 3 punktas numato, kad teismo nutartyje iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą nurodomas laikotarpis, ne trumpesnis kaip 30 kalendorinių dienų ir ne ilgesnis kaip 45 kalendorinės dienos nuo teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos, iki kada kreditoriai turi teisę pareikšti savo reikalavimus, atsiradusius iki teismo nutarties iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą įsiteisėjimo dienos.</p> <p>Dėl siūlymo 17 straipsnio 5 dalyje nurodyti kokia apimtimi, kokiais aspektais turėtų būti keičiamas restruktūrizavimo planas, pratęsiant įmonės restruktūrizavimo trukmę, pažymėtina, kad ši apimtis ir keistinos</p>

		restruktūrizavimo plano nuostatos priklauso nuo kreditorių ir įmonės tarpusavio susitarimų, todėl Projekte neturėtų būti ribojama šių galimų susitarimų įvairovė ir apimtis.
	2.20. Siūlytina paaiškinti, kokios teisinės pasekmės kiltų, jei teismas pagal Įstatymo 20 straipsnio 5 dalį priimtų nutartį netvirtinti restruktūrizavimo plano (ar pagal analogiją būtų taikoma Įstatymo 21 straipsnio 9 dalis, ar galėtų būti teikiamas patikslintas restruktūrizavimo plano projektas ir ar tokiu atveju būtų iš naujo taikomi Įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje nustatyti maksimalūs terminai).	Neatsižvelgta. Projekto 40 straipsnio 1 dalies 6 punktas numato, kad teismui nepatvirtinus restruktūrizavimo plano, teismas įmonės restruktūrizavimo bylą nutraukia.
	2.24. Įvertintinas poreikis Įstatymo 29 straipsnio 8 dalies 9 punkte po žodžių „kvalifikacijos ir“ įrašyti jungtuką „arba“, siekiant sukurti prielaidas iš Sąrašo išbraukti ir tuos asmenis, kurie neatitiko bent vienos iš šioje nuostatoje nurodytų sąlygų.	Neatsižvelgta. Šia nuostata siekiama išbraukti iš Sąrašo tik tuos asmenis, kurie neatitinka abiejų nurodytų sąlygų.
	2.29. Įstatymo 38 straipsnio 6 dalyje siūlytina atskleisti, koks subjektas turėtų pasirašyti kreditorių susirinkimo protokolus, jei kreditorių susirinkimo primininkas negalėtų dalyvauti kreditorių susirinkime ir (arba) negalėtų atlikti savo funkcijų tuo metu, kai turėtų būti pasirašomas kreditorių susirinkimo protokolai. Atitinkamai siūlytina patikslinti ir Įstatymo 38 straipsnio 8 dalį, 39 straipsnio 2, 4, 5 dalis, 41 straipsnio 1 dalį.	Neatsižvelgta. Kreditorių susirinkimas negali vykti be pirmininko, o jeigu jo nėra – kreditorių susirinkimo metu pirmiausia išrenkamas kreditorių susirinkimo pirmininkas.
	2.31. Projekto 2 straipsnyje vartotina <i>Vyriausybės ir (arba) jos įgaliotų institucijų</i> formuluotė, siekiant išvengti prievolės visus įgaliojimus Projekto įgyvendinamuosius teisės aktus priimti vienam subjektui.	Neatsižvelgta. Esant siūlomai formuluotei iškyla teisinio neapibrėžtumo grėsmė, kad vienam teisės aktui priimti bus įpareigojamos dvi institucijos: ir Vyriausybė, ir jo įgaliota institucija.
	2.32. Kadangi Projekto 3 straipsnio 5 dalyje iš esmės nustatomos dvi Projekto įsigaliojimo datos, siūlytina Projekto 2-3 straipsniuose vietoj formuluotės „iki šio įstatymo įsigaliojimo“ nurodyti konkrečią datą.	Neatsižvelgta. Projekto 3 straipsnyje vartojama formuluotė dėl „iki šio įstatymo įsigaliojimo“ yra įprasta teisinės technikos praktika apibūrinant įstatymo baigiamąsias nuostatas.
Finansų	Pagal Projekto 36 str. 1 d. 8 p., kreditorių susirinkimas turi	Atsižvelgta iš dalies. Projekto 13 straipsnis papildytas nauja 3 dalimi,

ministerijos Mokesčių departamento 2015-11-30 pažyma 2015- 12-01 Ministerijų atstovų pasitarimui (19 klausimas)	teisę kreiptis į teismą dėl restruktūrizavimo bylos nutraukimo, jeigu įmonė ilgiau nei 3 mėnesius nemoka einamųjų įmokų. Siekiant, kad ši kreditorių teisė neliktų deklaratyvi, siūlome papildyti Projekto 40 str. ir nustatyti, kad teismas gali nutraukti restruktūrizavimo bylą, jeigu įmonė ilgiau nei 3 mėnesius nemoka einamųjų įmokų.	kad restruktūrizuojama įmonė turi mokėti visas einamąsias įmokas, o nesumokėtos einamosios įmokos gali būti išieškomos. Atsižvelgiant į tai, jei nėra mokamos einamosios įmokos, kreditorius turi pakankamai instrumentų jas išsieškoti, todėl jei restruktūrizavimo planas yra vykdomas, teismas restruktūrizavimo bylos neturėtų nutraukti.
--	--	---

Ūkio ministras

Evaldas Gustas

2015-12-11

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ RESTRUKTŪRIZAVIMO ĮSTATYMO
NR. IX-218 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (Nr. 15-0558-01-I) (Nr. 15-12512)**

2015-11-25 Nr. NV-3760
Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo Nr. IX-218 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas) ir jį lydinčio Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto nuostatos pagal analogiją tikslintinos Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento 2015 m. lapkričio 9 d. išvadoje Nr. NV-3582, kurioje įvertinti Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 pakeitimo įstatymo projektas ir susiję įstatymų projektai, pateiktų pastabų apimtimi.

2. *Papildomos pastabos dėl Projekto:*

2.1. Projekto 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 1 dalyje siūlytina patikslinti sąvokos „finansiniai sunkumai“ apibrėžtį, aiškiai atskleidžiant, kokių momentu turėtų būti laikoma, kad įmonė turi finansinių sunkumų (toks išaiškinimas ypač svarbus, pagal Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 punktą vertinant, ar galima ir kuriuo momentu turėtų būti pradėtas įmonės restruktūrizavimas):

- 1) kai įmonė negali vykdyti *nė vienos* savo prievolės;
- 2) kai įmonė negali vykdyti bent *dalies* (pavyzdžiui, vienos?) savo prievolių;
- 3) kai įmonė vėluoja įvykdyti *visas* savo prievoles;
- 4) kai įmonė vėluoja įvykdyti bent *dalį* savo prievolių;
- 5) kai įmonė negali sumažinti *visų* nuostolių;
- 6) kai įmonė negali sumažinti *dalies* nuostolių;
- 7) kai įmonė reguliariai turi nuotolių, tačiau vėluodama juos sugeba sumažinti.

Atitinkamai siūlytina įvertinti poreikį patikslinti ir Įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 8 punkto formuluotę „nemokamos einamosios įmokos“.

Be to, Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje paaiškintina, *kokio laikotarpio* padėtis, kai įmonė negali vykdyti prievolių ir sumažinti nuostolių, turėtų būti vertinama.

Taip pat pagrįstina būtinybė tokiai įmonei visais atvejais tenkinti abi sąlygas, nurodytas Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje: *ir* negalėti vykdyti prievolių, *ir* negalėti sumažinti nuostolių.

Tuo pačiu pastebėtina, kad Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 pakeitimo įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 13 straipsnio 7 punkte numatyta galimybė net ir bankrutuojančiai įmonei vykdyti ūkinę komercinę veiklą, todėl siūlytina arba Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje atsisakyti formuluotės „nutraukti veiklą ir“, arba ją patikslinti, aiškiai atskleidžiant, kokia veikla turima omenyje (įvertintinas poreikis šiuo aspektu patikslinti ir Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkto formuluotę).

2.2. Siekiant nustatyti veiksmingesnes įmonių restruktūrizavimo procedūras (toks Projekto siekis nurodytas Projekto aiškinamojo rašto 1 punkte), Įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatytinas terminas, per kurį įmonė, siekdama pradėti restruktūrizavimo procedūras, turėtų kreiptis į kreditorius, kuriems prievolių įvykdymo terminai yra suėję.

2.3. Siūlytina įvertinti poreikį Įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje kreditoriams priskirti ir *ūkio subjektą, įsteigtą pagal užsienio valstybės teisę ir neturinį juridinio asmens statuso*.

2.4. Siekiant teisinio aiškumo, Įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje siūlytina nurodyti, kad įmonės restruktūrizavimas pradedamas, jeigu tenkinamos *visos šioje dalyje nurodytos sąlygos*.

2.5. Siekiant ateityje išvengti poreikio keisti Įstatymo 3 straipsnio 2 dalies nuostatą, pakeistus Įstatymo straipsnių numeraciją, šioje nuostatoje atsisakytina pertekline laikytinos nuorodos į *konkretų* Įstatymo straipsnį, skirtą bylos iškėlimo supaprastinta tvarka reguliavimui nustatyti.

2.6. Siūlytina patikslinti Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies antrojo sakinio formuluotę, siekiant išvengti dviprasmiškumo, kad įmonė, siekianti, kad būtų pradėtas jos restruktūrizavimas, privalėtų į kreditorius kreiptis *visais* šios nuostatos pirmajame sakinyje nurodytais būdais.

Be to, svarstyтина, dėl kokių priežasčių tik pirmą kartą į kreditorius turėtų būti kreipiamasi *registruotu laišku* (kreipiantis antrą kartą tokio reikalavimo nenustatomas) ir *kokiu adresu* turėtų būti kreipiamasi pirmą kartą, jei tik antrą kartą pranešimas turėtų būti siunčiamas buveinės adresu.

Taip pat Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies trečiajame sakinyje atskleistina, ką konkrečiai kreditorius turėtų padaryti per 30 kalendorinių dienų ir ar šis terminas taikytinas ir pačiai įmonei.

Šiais aspektais siūlytina patikslinti ir Įstatymo 4 straipsnio 3 dalį.

2.7. Siūlytina Įstatyme (pavyzdžiui, Įstatymo 4-5 straipsniuose) laiko terminus nuosekliai nurodyti tokiu pačiu formatu (darbo arba kalendorinėmis dienomis).

2.8. Paaiškintina, kokiais atvejais ir kokia apimtimi turėtų būti laikomasi Įstatymo 4 straipsnyje nustatytos tvarkos *po to, kai šio straipsnio nuostatos jau buvo pritaikytos* ir sudarytas susitarimas (žr. Įstatymo 6 straipsnio pirmąjį sakinį).

2.9. Iš Įstatymo 8 straipsnio 2 dalies ir šios dalies 2 punkto matyti, kad Įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje turėtų būti nurodyta ne įmonė, o jos valdymo organas (kaip subjektas, kuriam taikytini Įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje nustatyti reikalavimai pareiškimo teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo turiniui).

2.10. Įstatymo 8 straipsnio 3, 7 dalys, 14 straipsnio 3 dalis parodo, kad restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimas nėra būtinas, tačiau Įstatymo 33 straipsnio 3 dalyje nurodyta tik tai, kad nepaskyrus restruktūrizavimo administratoriaus jo *teises ir pareigas vykdyti* restruktūrizuojamos įmonės valdymo organas, todėl siekiant Įstatyme įtvirtinti nuoseklų teisinį reguliavimą tam atvejui, kai restruktūrizavimo administratorius nepaskiriamas, siūlytina Įstatyme atskleisti, ar, pavyzdžiui, restruktūrizavimo procedūros eigoje galėtų būti inicijuojamas įmonės valdymo organo, vykdančio restruktūrizavimo administratoriaus funkcijas, pakeitimas restruktūrizavimo administratoriumi (žr. Įstatymo 32 straipsnio 7-8 dalis) ir pan.

Šiame kontekste pastebėtina ir tai, kad Projekto derinimo pažymoje nėra įvertinta Valstybės kontrolės 2015 m. birželio 2 d. rašto Nr. Š-(20.1.8)-998 3.3 papunktyje pateikta pastaba ta apimtimi, kuria atkreiptas dėmesys, jog Įstatymo nuostatos neatskleidžia, koks subjektas turėtų prižiūrėti įmonės valdymo organų veiksmus tuo atveju, kai restruktūrizavimo administratorius nebūtų paskiriamas: ar jie turėtų save prižiūrėti patys, ar juos prižiūrėtų Įmonių bankroto valdymo departamentas prie Ūkio ministerijos.

2.11. Įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 4 punkte vietoj žodžio „suma“ įrašytinas žodis „sumą“. Atitinkamai tikslintinas ir Įstatymo 8 straipsnio 8 dalies 2 punktas.

2.12. Kadangi pareiškimą teismui dėl įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimo turi teisę pateikti ne tik įmonė, bet ir kreditorius, o jis nėra įpareigojamas teismui kartu su pareiškimu pateikti, pavyzdžiui, Įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 5 punkte nurodytų duomenų, manytina, kad dėl atitinkamų duomenų pareikalavimo turėtų būti teismui suformuluota ne teisė (žr. Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 1 punktą), o pareiga, siekiant, kad tuo atveju, kai restruktūrizavimo procedūra inicijuojama kreditoriaus, pavyzdžiui, antstoliams būtų perduodama informacija apie nutartį dėl pareiškimo iškelti įmonės restruktūrizavimo bylą priėmimą (žr. Įstatymo 9 straipsnio 3 dalį), kaip būtų daroma tuo atveju, jei įmonės restruktūrizavimo bylos iškėlimą inicijuotų įmonė.

2.13. Įstatymo 9 straipsnio 3 dalyje, 12 straipsnio 1 dalies 4 punkte, 32 straipsnio 9 dalyje vietoj žodžių „Juridinių“ įrašytini žodžiai „juridinių“.

2.14. Jei Įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje turimos omenyje einamosios įmokos, kurias įmonė turi mokėti kiekvieną kalendorinį mėnesį (žr. Įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 4 punktą), taip pat Įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 8 punkte nurodyti savanoriški įmonės įsipareigojimai kreditoriams mokėti palūkanas, siūlytina tokias formuluotes nuosekliai ir vartoti Įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje,

11 straipsnio 1 dalies 5 punkte, 12 straipsnio 2 dalies 3 punkte, 18 straipsnio 4 dalyje, 40 straipsnio 5 dalyje. Kitu atveju paaiškintini vartojamų formuluočių skirtumai. Be to, paaiškintina, koku būdu teismas turėtų nustatyti Įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje nurodytų lėšų sumą.

2.15. Tikslintina Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 6 punkte vartojamos formulotės „šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalies 8 punkte nurodytų mokėjimų vykdymas“ turinys, tai yra, kokia informacija apie tokių mokėjimų vykdymą pateiktina teismo nutartyje. Atitinkamai tikslintinas ir Įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 4 punktas.

2.16. Įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 3 punkte, 19 straipsnio 4 dalyje, 21 straipsnio 1 ir 4 dalyse siūlytina vietoj formulotės „valstybės institucijos“ vartoti formulotę „valstybės institucijos ir įstaigos“, apibrėžtą Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje. Kitu atveju Įstatyme paaiškintinas vartojamos formulotės turinys.

2.17. Siūlytina Įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje atsisakyti žodžių „nedelsiant, bet“, kadangi pagal savo prasmę tokia formulotė negalėtų būti prilyginama net 5 darbo dienų terminui. Šiuo aspektu tikslintinas ir Įstatymo 33 straipsnio 1 dalies 14 punktas.

2.18. Įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 8 punkte konkretizuotina, kokiems subjektams, su kuo susijusi, kokio pobūdžio kita svarbi informacija nurodytina restruktūrizavimo plane. Atitinkamai siūlytina patikslinti ir Įstatymo 17 straipsnio 3 dalies 8 punkto formulotę.

2.19. Atsižvelgiant į siekį nustatyti veiksmingesnes įmonių restruktūrizavimo procedūras, siūlytina Įstatymo 17 straipsnio 5 dalyje ir Įstatymo 32 straipsnio 7 dalyje nurodyti, iki kokio momento galėtų būti pateikiami atitinkamai prašymas teismui dėl įmonės restruktūrizavimo termino pratęsimo ir pasiūlymas dėl kito restruktūrizavimo administratoriaus paskyrimo, o Įstatymo 19 straipsnio 7 dalyje nurodytą terminą šioje nuostatoje nurodytų dokumentų pateikimui (iš esmės techninio veiksmo atlikimui) teismui ir Įstatymo 29 straipsnio 6 dalyje nurodytą terminą šioje nuostatoje minimo pranešimo pateikimui – sutrumpinti, taip pat įvertintinas poreikis Įstatymo 34 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti maksimalų terminą, kurį teismas galėtų nustatyti kreditoriams jų reikalavimų restruktūrizavimo administratoriui pateikimui.

Be to, Įstatymo 17 straipsnio 5 dalyje nurodytina, kokia apimtimi, kokiais aspektais turėtų būti keičiamas restruktūrizavimo planas, pratęsiant įmonės restruktūrizavimo trukmę.

2.20. Siūlytina paaiškinti, kokios teisinės pasekmės kiltų, jei teismas pagal Įstatymo 20 straipsnio 5 dalį priimtų nutartį netvirtinti restruktūrizavimo plano (ar pagal analogiją būtų taikoma Įstatymo 21 straipsnio 9 dalis, ar galėtų būti teikiamas patikslintas restruktūrizavimo plano projektas ir ar tokiu atveju būtų iš naujo taikomi Įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje nustatyti maksimalūs terminai).

2.21. Įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje atskleistina, koks subjektas priimtų sprendimą dėl to, kokiam laikotarpiui paskirtinas restruktūrizavimo administratorius, ir ar turėtų būti atsižvelgiama į subjekto, inicijuojančio restruktūrizavimo procedūrą, pageidavimą.

2.22. Iš Įstatymo 22 straipsnio 4 dalies darytina prielaida, kad restruktūrizavimo administratorius galėtų būti paskiriamas ir ne teismo nutartimi, tačiau pastebėtina, kad Įstatyme kitokiam paskyrimo būdai teisinio reguliavimo nėra nustatyta.

2.23. Įstatymo 29 straipsnio 8 dalyje nurodytina, per kokį terminą turėtų būti atliekamas išbraukimo iš Sąrašo veiksmas. Atitinkamai siūlytina patikslinti ir Įstatymo 29 straipsnio 9 dalį.

2.24. Įvertintinas poreikis Įstatymo 29 straipsnio 8 dalies 9 punkte po žodžių „kvalifikacijos ir“ įrašyti jungtuką „arba“, siekiant sukurti prielaidas iš Sąrašo išbraukti ir tuos asmenis, kurie neatitiko bent vienos iš šioje nuostatoje nurodytų sąlygų.

2.25. Pritartina Teisingumo ministerijos 2015 m. rugsėjo 24 d. rašto Nr. (1.6.)2T-1315 52 punkte pateiktam pastebėjimui (dėl kurio Projekto derinimo pažymoje nėra pateikta svarių teisinių argumentų), kad Įstatymo 30 straipsnio 3 dalies, kurios nuostata tik dubliuoja Įstatymo 29 straipsnio 8 dalies 2 punktą, turėtų būti atsisakyta.

2.26. Siūlytina paaiškinti, dėl kokių priežasčių tik kreditorių susirinkimo pirmininku negalėtų būti išrinktas asmuo, įregistravęs savo partnerystę su kreditoriumi, arba kreditoriaus sutuoktinis (žr. Įstatymo 37 straipsnio 6 dalį), tačiau tokie apribojimai Įstatymo 32 straipsnio 2 dalyje asmeniui, siekiančiam tapti restruktūrizavimo administratoriumi, nenustatyti.

2.27. Įstatymo 16 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad *teismui, kreditorių susirinkimo pirmininkui, įmonės valdymo organui raštu pareikalavus papildomos informacijos apie restruktūrizavimo plano vykdymą arba kitos su įmonės restruktūrizavimu susijusios informacijos, restruktūrizavimo administratorius ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo reikalavimo gavimo dienos privalo ją pateikti.*

Taigi siūlytina paaiškinti, kokios apimties tvarką galėtų nustatyti restruktūrizuojamos įmonės kreditorių susirinkimas (žr. Įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 5 punktą), jei iš esmės visas būtinas reguliavimas įtvirtinamas Įstatyme.

2.28. Įstatymo 37 straipsnio 3 dalies pirmajame ir antrajame sakiniuose, 8 dalies pirmajame sakinyje vietoj žodžių „nutarimų“ siūlytina įrašyti bendresnes formuluotes „sprendimų“. Atitinkamai siūlytina patikslinti ir Įstatymo 38, 39 straipsnių nuostatas.

2.29. Įstatymo 38 straipsnio 6 dalyje siūlytina atskleisti, koks subjektas turėtų pasirašyti kreditorių susirinkimo protokolus, jei kreditorių susirinkimo primininkas negalėtų dalyvauti kreditorių susirinkime ir (arba) negalėtų atlikti savo funkcijų tuo metu, kai turėtų būti pasirašomas kreditorių susirinkimo protokolai. Atitinkamai siūlytina patikslinti ir Įstatymo 38 straipsnio 8 dalį, 39 straipsnio 2, 4, 5 dalis, 41 straipsnio 1 dalį.

2.30. Siūlytina suasmeninti Įstatymo 38 straipsnio 7 dalį, siekiant teisinio apibrėžtumo, koks subjektas atsakingas už šioje nuostatoje nurodytų įpareigojimų vykdymą.

Be to, šioje nuostatoje paaiškintina, kokia apimtimi turėtų būti pateikiama protokolą pasirašiusio asmens išvada dėl pastabų protokolui.

2.31. Projekto 2 straipsnyje vartotina *Vyriausybės ir (arba) jos įgaliotų institucijų* formulė, siekiant išvengti prievolės visus įgaliojimus Projekto įgyvendinamuosius teisės aktus priimti vienam subjektui.

2.32. Kadangi Projekto 3 straipsnio 5 dalyje iš esmės nustatomos dvi Projekto įsigaliojimo datos, siūlytina Projekto 2-3 straipsniuose vietoj formulės „iki šio įstatymo įsigaliojimo“ nurodyti konkrečią datą.

Projekto 3 straipsnį siūlytina papildyti pereinamosiomis nuostatomis Įstatymo 37 straipsnio 6 dalyje nustatyto suvaržymo taikymui (pavyzdžiui, pagal Projekto 3 straipsnio 1 dalies 2 punkto analogiją).

2-ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Ieva Peciukonienė

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ BANKROTO ĮSTATYMO NR. IX-216
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO
KODEKSO 6.410 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS AKCINIŲ BENDROVIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1835 20, 24 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 23¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ BANKROTO ĮSTATYMO 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11,
13¹, 18, 20, 21, 22, 23, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR
PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO PRIEDU ĮSTATYMO NR. X-1557
26 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 120 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (Nr. 15-0523-01-I, 15-0524-01-I, 15-0525-01-I, 15-0526-01-I,
15-0527-01-I) (Nr. 14-12918(4))**

2015-11-09 Nr. NV- 3582
Vilnius

Įvertinę Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas), Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.410 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – CK projektas), Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 20, 24 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 23¹ straipsniu įstatymo projekto (toliau – ABĮ projektas), Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13¹, 18, 20, 21, 22, 23, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei įstatymo papildymo priedu įstatymo Nr. X-1557 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – ĮBĮ pakeitimo projektas), Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 120 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – ANK projektas) (toliau kartu – Projektai) ir juos lydinčio Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Siūlytina paaiškinti, koku būdu praktikoje bankrutuojančiai įmonei galėtų būti iškelta restruktūrizavimo byla, jei tam, kad būtų iškelta bankroto byla, ir tam, kad būtų iškelta restruktūrizavimo byla, turėtų būti taikomi iš esmės skirtingi kriterijai (žr. Projekto 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo (toliau – Įstatymas) 10 straipsnio 3 dalį ir Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo 4 straipsnį), tai yra, ar toks procedūros pakeitimas nesukurtų prielaidų teigti, jog vertinant atitiktį Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams, buvo atlikta pažeidimų. Be to, toks siūlymas, pateiktas Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 47 straipsnyje, manytina, nedera ir su siekiu trumpinti bankroto procesus, nes nepavykus restruktūrizavimo procedūrai (žr., pavyzdžiui, Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 2 punktą), vėl turėtų būti grįžtama į bankroto procesą (tokį procedūros pakeitimą iš esmės nėra draudžiama atlikti daug kartų per 5 metus). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, kad turėtų būti atsisakyta sukurti teisinės prielaidas iš bankroto procedūros pereiti į restruktūrizavimą, vietoj to nustatant aiškiau atskirtinus kriterijus, kai turėtų būti taikoma kiekviena iš šių procedūrų, siekiant panaikinti atvejų, numatytų Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje, galimybes, ir nustatant maksimalų terminą, per kurį turėtų būti baigtos visos bankroto (tuo pačiu ir likvidavimo) procedūros.

2. Atsižvelgiant į teisinio reguliavimo sistemiškumo ir ekonomiškumo principus, siūlytina Projektų aiškinamojo rašto 8, 15 punktuose minimą Lietuvos Respublikos įmonių restruktūrizavimo įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo siekiama tarpusavyje suderinti įmonių bankroto ir restruktūrizavimo reguliavimą, Vyriausybei ir Seimui pateikti vienu paketu (*kartu su Projektais*).

3. Kaip jau buvo pažymėta Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento parengtų pasiūlymų dėl Vyriausybės teisėkūros tobulinimo, kuriems pritarta ministerijų atstovų (viceministrų, kanclerių) 2015 m. sausio 27 d. pasitarime, 17.8 papunktyje, arba Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 1 straipsnio 2 dalyje turėtų būti atsisakyta formuluotės „Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka“, arba šioje nuostatoje pateiktas baigtinis teisės aktų, kuriuose nustatyta juridinių asmenų registravimo tvarka, sąrašas. Šiuo aspektu siūlytina patikslinti ir Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 1 straipsnio 3 dalį, 2 straipsnio 1 dalį, 4 straipsnio 3 punktą, 8 straipsnio 1 dalies 1 punktą, 9 straipsnio 3 dalies 1 punktą, 12 straipsnio 2 dalies 3 punkto a papunktį, 13 straipsnio 7 punktą, 15 straipsnio 1 dalies 3 punktą, 3 dalies 2 punktą, 22 straipsnio 2, 5 dalis, 23 straipsnio 1 dalies 21, 23, 27, 29, 31 punktus, 2 dalies 1 punktą, 24 straipsnį, 25 straipsnio 7 dalį, 26 straipsnio 5 dalį, 33 straipsnio 1 dalį, 37 straipsnio 2 dalies 1, 5 punktus, 3 dalies 2 punktą, 41 straipsnio 5 dalį, 46 straipsnio 3 dalį, 53 straipsnio 1 dalį, 54 straipsnio 1, 10 dalis, 56 straipsnio 6 dalį, Projekto 3 straipsnio 1 dalies 3 punktą, ANK projekto 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 120 straipsnio 1 dalį, ABĮ projekto 1 straipsniu keičiamą Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 21 punktą, 3 straipsniu keičiamą akcinių bendrovių įstatymo 24 straipsnio 2 dalies 8 punktą.

4. Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje siūlytina atskleisti, koks momentas laikomas bankroto proceso *pradžia*.

Be to, ši nuostata tikslintina, atsižvelgiant į tai, jog sąvoka negali būti apibrėžiama *idem per idem*.

5. Kadangi Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 3 straipsnyje atsisakoma trumpinio „kreditoriai“, siūlytina visame Projekto 1 straipsniu keičiamame Įstatyme (pavyzdžiui, Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 38, 40 straipsniuose) nuosekliai vartoti formuluotę „įmonės kreditoriai“.

6. Siekiant sukurti prielaidas, nustačius poreikį, Vyriausybei, nekeičiant Įstatymo, pakeisti subjektą, atskaitingą Vyriausybei, siūlytina Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 3 straipsnio 4 punkte nurodyti ne konkretų Vyriausybei atskaitingą subjektą, kuris įpareigojamas Europos Komisijai pateikti šioje nuostatoje nurodytą informaciją, o vartoti *Vyriausybės įgaliotos institucijos* formuluotę. Šiuo aspektu siūlytina įvertinti ir kitas Projekto nuostatas (pavyzdžiui, Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 2 punkto c papunktį, 23 straipsnio 1 dalies 23-24, 31 punktus, 2 dalies 1 punktą, 56 straipsnio 5-7 dalis).

7. Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje atsisakytina pertekliniu laikytino žodžio „raštu“.

8. Jei siekiama sukurti galimybę atsisakyti pareiškimo teismui tol, kol teismo nutartis iškelti bankroto bylą dar nepriimta, siūlytina patikslinti Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 5 straipsnio 5 dalies formuluotę. Kitu atveju Projektų lydimuosiuose dokumentuose siūlytina pagrįsti tokios nuostatos (teise atsisakyti pareiškimo teismui leisti pasinaudoti net ir tuo metu, kai tokia nutartis jau priimta) naudą bankroto procedūros efektyvumui.

9. Siekiant teisinio apibrėžtumo, Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje siūlytina nurodyti maksimalų terminą, per kurį turėtų būti sustabdomi visi mokėjimai ir kuris atitiktų formuluotę „nedelsdamas“. Šiuo aspektu siūlytina patikslinti ir Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punktą, 50 straipsnio 2 dalies 1 punktą, 53 straipsnio 2 dalį, 57 straipsnio 5 dalį.

10. Iš Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 7 straipsnio 1 dalies formuluotės „kai įmonė likviduojama“ matyti, jog likvidatorius turėtų atlikti šioje nuostatoje nurodytus veiksmus, likvidavimui dar nepasibaigus, todėl siūlytina paaiškinti, koku būdu likvidatorius *kartu su pareiškimu dėl bankroto bylos iškėlimo įmonei* teismui galėtų pateikti *likvidavimo pabaigos* finansinių ataskaitų rinkinius.

11. Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punkte siūlytina paaiškinti, ar įmonės vadovas turėtų pateikti pareiškimą teismui, jei nustačius, kad įmonė tapo nemoki, įmonės vadovas *ėmėsi* priemonių dėl įmonės mokumo atstatymo, tačiau atstatyti įmonės

mokumo *nepavyko* arba priemonių dėl įmonės mokumo atstatymo rezultatai galėtų pasimatyti tik *vėliau* nei per šioje nuostatoje nurodytą terminą.

Be to, šioje nuostatoje siūlytina konkretizuoti, *kokie veiksmai* priskirtini priemonėms dėl įmonės mokumo atstatymo.

12. Atsižvelgiant į Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 8 straipsnio 1 dalį, manytina, kad Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje turėtų būti patikslintas subjektas, kuris kreipiasi dėl bankroto bylos iškėlimo (ne pati įmonė, o jos vadovas ar kitas asmuo pagal kompetenciją).

13. Kadangi nėra neviešo skelbimo būdo, Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 8 straipsnio 3 dalyje atsisakytina perteklinio žodžio „viešai“. Atitinkamai siūlytina patikslinti ir kitas Projekto nuostatas (žr., pavyzdžiui, Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 9 straipsnio 4 dalį, 14 straipsnio 3 dalį, Projekto 3 straipsnio 1 dalies 1 punktą).

14. Siūlytina paaiškinti, dėl kokių priežasčių Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 9 straipsnio 2 bei 7 dalyse, 12 straipsnio 1, 3-4 dalyse, 13 straipsnio 2-3 punktuose, 22 straipsnio 9 dalyje siūloma įtvirtinti, kad šiose nuostatose nurodytus sprendimus gali priimti *teismas arba teisėjas*. Pastebėtina, kad kitose Įstatymo nuostatose vartojama tik *teismo* priimamų sprendimų formuluotė. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad nagrinėdamas bylas, teisėjas veikia teismo vardu (žr., pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 62 straipsnio 1 dalį).

15. Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 10 straipsnio 3 dalies 2 punkte siūloma nustatyti sąlygą, kad bankroto byla iškeliama, kai „įmonė daugiau kaip 2 mėnesius vėluoja išmokėti darbuotojui (darbuotojams) darbo užmokestį ir su darbo santykiais susijusias išmokas“.

Siūlytina patikslinti šią formuluotę, atskleidžiant, ar ši sąlyga reiškia, kad bankroto byla turėtų būti iškeliama, jei:

1) 2 mėnesius *visiškai* neišmokamas darbuotojams darbo užmokestis ir su darbo santykiais susijusios išmokos;

2) 2 mėnesius neišmokama darbuotojams *bent dalis* darbo užmokesčio ir su darbo santykiais susijusių išmokų;

2) darbuotojai 2 mėnesius *gauna ne laiku visą* darbo užmokestį ir *visas* su darbo santykiais susijusias išmokas;

4) darbuotojai 2 mėnesius *gauna ne laiku* darbo užmokesčio ir su darbo santykiais susijusių išmokų *dali*;

Tuo pačiu paaiškintina, ar turėtų būti iškeliama bankroto byla, jei būtų vėluojama darbuotojams išmokėti *tik* darbo užmokestį arba *tik* su darbo santykiais susijusias išmokas, ir ar turėtų būti keliama bankroto byla, kai darbo užmokestis, su darbo santykiais susijusios išmokos nėra išmokamos *tik vienam* iš kelių darbuotojų.

16. Siūlytina tarpusavyje suderinti Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 10 straipsnio 4 dalies 3 punktą ir 11 bei 30 straipsnius, siekiant teisinio aiškumo, ar bankroto byla galėtų būti keliama, įmonei neturint turto ar jo nepakankant administravimo išlaidoms apmokėti.

17. Siūlytina paaiškinti, kaip Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 3 punkte siūlomas Įstatymo pakeitimas, kuriuo vietoj 15 dienų nustatomas 15 *darbo* dienų terminas turto ir dokumentų administratoriui perduoti, dera su siekiu trumpinti bankroto procesus, nurodytu Projektų aiškinamojo rašto 1 punkte.

18. Pastebėtina, kad Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 10 straipsnio 7 dalies antrajame sakinyje vietoj žodžio „išsiuntimo“ turėtų būti įrašytas žodis „gavimo“, atsižvelgiant į tokio teisinio reguliavimo įprastą praktiką (žr., pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 32 straipsnio 1 dalį).

19. Projekto 1 straipsniu keičiamo įstatymo 10 straipsnio 10 dalyje prieš žodį „Baudžiamojo“ įrašytini žodžiai „Lietuvos Respublikos“.

20. Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 11 straipsnyje minimas Įstatymo skirsnio numeris nurodytinas *žodžiu*.

21. Siūlytina įvertinti Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 15 straipsnio 4 dalies pirmojo sakinio atitiktį Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 3 straipsniui (pavyzdžiui, šio

straipsnio nuostatose įtvirtintam draudimui Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyti reikalavimus teisės teikti paslaugas įgijimui arba paslaugų teikimo veiklos vykdymui, kuriais tiesiogiai ar netiesiogiai būtų diskriminuojamas teikėjas dėl valstybės narės, kurioje teikėjas yra įsteigtas, taip pat ribotų teikėjo laisvę rinktis, ar steigti juridinį asmenį, filialą, atstovybę ar dukterinę bendrovę Lietuvos Respublikoje).

22. Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 15 straipsnio 4 dalyje po žodžio „kvalifikaciją“ įrašytini žodžiai „šio įstatymo“.

23. Pagal Licencijavimo pagrindų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937, 15 punktą, licencijų išdavimo sąlygų teisinio reguliavimo įstatymo lygmeniu apimtis turėtų būti nustatoma vadovaujantis protingumo kriterijumi, o reikalavimų, susijusių su licencijų išdavimu, įgyvendinimo tvarka visais atvejais nustatyta licencijavimo taisyklėse. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 19 straipsnio 5 dalies nuostata turėtų būti perkelta į Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą profesinės kvalifikacijos pripažinimo tvarką, nurodytą Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje.

24. Atsižvelgiant į kitas Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 22 straipsnio 7 dalies nuostatas, šios dalies pirmajame sakinyje atsisakytina žodžių „arba kreditorių susirinkimo pirmininko“, o šios dalies antrajame sakinyje prieš žodį „prašymu“ įrašytinas žodis „motyvuotu“.

25. Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 22 straipsnio 8 dalies 3 punkte arba konkretizuotini *šioje punkte nustatyti atvejai*, arba šios formuluotės atsisakytina.

26. Atsižvelgiant į Projektų aiškinamojo rašto 1 punkte nurodytą siekį Projektuose siūlomais teisinio reguliavimo pakeitimais trumpinti bankroto procesus, Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 11 punkte siūlytina nurodyti maksimalų terminą, kuriam teismas administratoriaus prašymu galėtų pratęsti terminą kreditoriams pareikšti savo reikalavimus.

27. Siekiant teisinio aiškumo ir Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 16 punkto a ir b papunkčių nuostatų suderinamumo, siūlytina patikslinti Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 16 punkto a papunkčio formuluotę, kad pirmajam kreditorių susirinkimui pateiktina informacija apie „sandorius, sudarytus per paskutinių 36 mėnesių laikotarpį iki bankroto bylos iškėlimo dienos, nurodant pagal šios dalies 17 punktą tikrintinų sandorių skaičių“, vietoj jos nurodant, kad pirmajam kreditorių susirinkimui pateiktinas tik *pagal šios dalies 17 punktą tikrintinų sandorių skaičius*.

Kitu atveju paaiškintina, dėl kokių priežasčių, kreditorių susirinkimui pareikalavus, kitam kreditorių susirinkimui dar kartą turėtų būti pateikiama informacija apie to paties laikotarpio sandorius. Be to, toks įpareigojimas nederėtų su Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 17 punkte nurodytu terminu įmonės sandorius patikrinti tik per 6 mėnesius.

28. Atsižvelgiant į Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 25 straipsnio 4 dalį, siūlytina šioje nuostatoje atskleisti, ar Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 25 straipsnio 3 dalyje numatyta sankcija priskiriama nuobaudoms, kurios galioja vienus metus.

29. Siūlytina patikslinti Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 25 straipsnio 7 dalies antrojo sakinio formuluotę (pavyzdžiui, pagal Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 8 straipsnio 4 dalį, kurioje įtvirtinta solidarioji atsakomybė), siekiant išvengti dviprasmiškumo, kad būtų galima tikėtis dvigubo nuostolių atlyginimo.

30. Kadangi pareiškimas teismui dėl bankroto bylos iškėlimo įmonei turėtų būti pateikiamas ne tik tuo atveju, kai įmonė tampa nemokia (žr. Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 10 straipsnio 3 dalies 2 punktą), siūlytina paaiškinti, dėl kokių priežasčių Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 30 straipsnio 4 dalyje minima tik ši sąlyga.

Šiame kontekste svarstytina, dėl kokių priežasčių Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje nėra nustatoma, kad įmonės vadovas ar pagal kompetenciją kiti asmenys būtų įpareigoti pateikti pareiškimą teismui ir Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 10 straipsnio 3 dalies 2 punkte numatytu atveju. Kartu įvertintinas poreikis atitinkamai patikslinti ir ABI projekto 3 straipsnio 1 dalį.

31. Jei Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 31 straipsnio 6 dalyje paaiškinta *reikšmingai didesnės lėšų sumos* formuluotės samprata, todėl Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 31 straipsnio 7 dalyje siūlytina nuosekliai vartoti šią formuluotę.

32. Pastebėtina, kad Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 32 straipsnio 3 dalyje nėra įvesta trumpinio „Komercinio arbitražo įstatymas“, vartojamo Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 33 straipsnio 1 dalyje. Be to, ir Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 47 straipsnio 2 dalyje nėra įvesta trumpinio „Įmonių restruktūrizavimo įstatymas“, vartojamo Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 47 straipsnio 8 dalyje, 49 straipsnio 3-4 dalyse, tačiau nevartojamo Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 48 straipsnio 2 dalyje.

Atitinkamai ir Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 36 straipsnio 1 dalyje prieš žodį „Darbo“ turėtų būti įrašyti žodžiai „Lietuvos Respublikos“.

33. Siūlytina paaiškinti, dėl kokių priežasčių administratorius įmonės darbuotojus apie būsimą darbo sutarties nutraukimą turėtų įspėti tik jį išsiunčiant (tokia prielaida daryti iš Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 36 straipsnio 1 dalies antrojo sakinio formuluotės).

34. Kadangi įmonės kreditoriumi galėtų būti ne tik fizinis, bet ir juridinis asmuo (žr. Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 3 straipsnį), Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 40 straipsnio 1 punkte siūlytina paaiškinti, koku formatu juridinis asmuo galėtų atlikti kreditorių susirinkimo pirmininko funkcijas.

35. Siūlytina patikslinti Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 40 straipsnio 10 punktą, atsižvelgiant į Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 22 straipsnio 7 dalį, pagal kurią administratorius gali būti laikinai pavaduojamas ne tik jo laikinojo nedarbingumo, bet ir kitais atvejais, kai jis laikinai negali eiti pareigų.

36. Siekiant teisinio aiškumo, Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 40 straipsnio 12 ir 15 punktuose siūlytina aiškiai atskleisti, kuriais atvejais kreditoriai patys priims sprendimą dėl įmonės restruktūrizavimo, ir kuriais tokia kompetencija priskirtina teismui. Be to, siūlytina patikslinti ir Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 47 straipsnio 4-5 dalių formuluotes, parodydant, kuriam iš Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 40 straipsnyje nurodytų veiksmų priskirtinas šiose nuostatose nurodytas *pritarimo siūlymui restruktūrizuoti įmonę* sprendimas.

37. Iš Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.95 straipsnio nuostatų matyti, kad likvidavimo procedūra priskirtina vienam iš juridinio asmens pabaigos būdų, todėl siūlytina Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 40 straipsnio 15 punkto nuostatą, susijusią su įmonės likvidavimu, integruoti į Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 40 straipsnio 16 punktą. Atitinkamai įvertintinas ir Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo dvyliktajame ir keturioliktajame skirsniuose naudojamų formuluočių tinkamumas.

38. Vertinant Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 49 straipsnio 3 dalies nuostatą, siūlytina paaiškinti, kokios teisinės pasekmės kiltų, jei įmonės administratorius *neturėtų* teisės teikti įmonių restruktūrizavimo paslaugas.

Taip pat svarstyтина, ar neturėtų būti gautas įmonės administratoriaus sutikimas tam, kad jis būtų paskiriamas įmonės restruktūrizavimo administratoriumi.

39. Siūlytina patikslinti Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 52 straipsnio 1 dalies 1 punkto antrojo sakinio formuluotę, atskleidžiant, ar turima omenyje, kad rinkos kainos principas taikytinas tik tuo atveju, kai turtas parduodamas iš varžytynių, tai yra, šiame sakinyje turėtų būti nurodytos lygiavertės alternatyvios sąlygos.

Be to, Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 52 straipsnio 1 dalies 1 punkte paaiškintina, koks subjektas nustatytų rinkos vertę, jei kreditorių susirinkimas nenuspręstų pavesti tai padaryti nepriklausomiems rinkos vertintojams.

Taip pat šioje nuostatoje siūlytina nuosekliai vartoti vieną pasirinktą formuluotę „rinkos kaina“ arba „rinkos vertė“.

40. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.3 straipsnio 2 dalį ir į tai, kad kartu su Projektu Vyriausybei yra pateiktas ir CK projektas, siūlytina atsisakyti pertekliniu laikytino Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 53 straipsnio 1 dalies pirmojo sakinio.

41. Siūlytina paaiškinti Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 54 straipsnio 1 dalies 1 punkte vartojamos formuluotės „prekinė vertė“ sampratą.

42. Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 54 straipsnio 1 dalies 1 punktas papildytinas teisinėmis pasekmėmis, kurios kiltų, jei įkaito turėtojas atsisakytų suderinti arba administratorius nesuderintų kainos, prieš ją nustatydamas.

43. Siekiant teisinio aiškumo, Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 54 straipsnio 11 dalies paskutiniajame sakinyje siūlytina nurodyti, *kokių veiksmų* atlikimui bei *kokiam maksimaliam terminui* teismas galėtų pratęsti tokį terminą (tai ypač aktualu, siekiant paspartinti įmonių bankroto procedūras).

44. Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 57 straipsnio 5 dalies ketvirtajame sakinyje vietoj žodžio „patikslintą“ įrašytinas žodis „pakeistą“. Tokia formuluotė nuosekliai vartojama kitose šios dalies nuostatose.

45. Atskleistas Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 58 straipsnio 1 dalyje nurodytų atlygio administratoriui už bankroto administravimą nustatymo taisyklių turinys. Šiame kontekste primintina, kad visi ribojimai privatiems subjektams turi būti nustatomi įstatymo lygmeniu, tačiau Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 58 straipsnio nuostatos neapibrėžia reikalavimų, kriterijų, principų, taikytinų nustatant atlygį administratoriui.

46. Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 58 straipsnio 2 dalyje (pagal Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 58 straipsnio 1 dalie analogiją) siūlytina vietoj *vadovavimosi* Atlygio taisyklėmis formuluotės vartoti *atsižvelgimo į* Atlygio taisyklės formuluotę.

47. Projektų aiškinamajame rašte siūlytina nurodyti, dėl kokių priežasčių Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 58 straipsnio 4 dalyje siūloma nustatyti ne mažesnę kaip *būtent 30 procentų* atlygio sumą, mokėtiną bankroto proceso pabaigoje.

48. Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 59 straipsnio 1 dalies 2 punkte konkretizuotina, *kuriuo momentu* turėtų būti vertinama, ar įmonės sąskaitoje nėra lėšų.

49. Siūlytina pagrįsti būtinybę Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 61 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti reikalavimą, kad administratorius kartu su prašymu privalėtų pateikti *būtent pažymą* apie tai, kad dokumentai toliau saugoti perduoti archyvu.

50. Pastebėtina, kad Projekto 1 straipsniu keičiamame Įstatyme nėra nustatyta, kokius teisės aktus turėtų priimti Ūkio ministerija, todėl Projekto 2 straipsnyje atsisakytina šio subjekto nurodymo.

51. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalį, Projekto 2 straipsnyje turėtų būti nustatytas *ankstesnis* terminas Projekto įgyvendinamųjų teisės aktų priėmimui. Šiame kontekste bei atsižvelgiant į įstatymų leidybos procedūrų trukmę Seime, įvertintinas ir poreikis Projektuose nustatyti vėlesnį terminą Projektų įsigaliojimui.

52. Projekto 3 straipsnį siūlytina papildyti pereinamosiomis nuostatomis, susijusiomis su Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 17 straipsniu atliekamais pakeitimais.

53. Siūlytina kartu su Projektais pateikti Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 4, 5, 8, 9, 10, 11, 23, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo, kurio dalis nuostatų taip pat turėtų įsigalioti 2016 m. gegužės 1 d., pakeitimo projektą.

54. Siūlytina atsisakyti ĮBĮ pakeitimo projekto, kadangi Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13-1, 18, 20, 21, 22, 23, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei Įstatymo papildymo priedu įstatymo 26 straipsnio 3 dalyje (baigiamosiose šio įstatymo nuostatose) buvo suformuluotas įpareigojimas, susijęs tik su *tam įstatymui* įgyvendinti būtinų teisės aktų priėmimu, ir šio pavedimo įvykdymo terminas jau yra pasibaigęs.

55. Projektų lydimuosius dokumentus siūlytina papildyti Projekto 1 straipsniu keičiamo Įstatymo 3 straipsnio 2 punkto, 43 straipsnio 6 dalies (kartu įvertinant šioje nuostatoje siūlomo pakeitimo suderinamumą su Projekto siekiu trumpinti bankroto procesus) pakeitimų priežastimis.

56. Atkreiptinas dėmesys, kad Projekte apibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka turi

būti įvertinti *iki Projekto pateikimo Vyriausybei*. Atitinkamai turėtų būti patikslinta Projektų aiškinamojo rašto 9 punkte pateikta informacija.

Be to, Projektų aiškinamojo rašto 12 punkte turėtų būti pateikti atsakymai į visus Seimo statuto 135 straipsnio 3 dalies 12 punkte nurodytus klausimus.

57. Siūlytina Projektus pagal kompetenciją suderinti su Įmonių bankroto valdymo departamentu prie Ūkio ministerijos.

2-ojo teisinės ekspertizės skyriaus vedėja

Ieva Peciukonienė

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

Dėl Įmonių restruktūrizavimo įstatymo Nr. IX-218 pakeitimo įstatymo (Nr. 15-0558-02-I), Įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 pakeitimo įstatymo (Nr. 15-0523-02-I), Civilinio kodekso 6.410 str. pakeitimo įstatymo (Nr. 15-0524-02-I), Akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 20, 24 str. pakeitimo ir įstatymo papildymo 23-1 str. įstatymo (Nr. 15-0525-02-I) ir Administracinių nusižengimų kodekso 120 str. pakeitimo įstatymo (Nr. 15-0526-02-I) projektų (15-13967)

Dalyvauja: ŪM Nemokumo politikos skyriaus patarėja S.Ščerbina-Dalibagienė

Klausimo kuratorius:

Posėdžių rengimo skyriaus patarėja

E. Karaliūtė

2015-11-26

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p><i>2015-12-01 2015-12-22</i> (data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <p>1. Pasiūlyti Ūkio ministerijai surengti pasitarimą, dalyvaujant Finansų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Teisingumo ministerijos, Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento ir kitų suinteresuotų institucijų atstovams, ginčytinoms nuostatomis suderinti.</p> <p>2. Patikslintą projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, o likus nesuderintų nuostatų, – Vyriausybės pasitarime kartu su Įmonių bankroto įstatymo Nr. IX-216 pakeitimo įstatymo projektu ir lydimaisiais įstatymų projektais.</p> <p><i>1. šiuo ktp. manytų: Vyriausybės posėdžio 2015-12-22 (E)</i></p>
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p>	<p>Papildoma informacija</p>